

1. Úvod.....	8
1.1. Základní informace o strategii	8
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	10
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	14
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	14
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	14
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	15
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	16
2.1. Profil území správního obvodu.....	16
2.1.1. Identifikace správního obvodu	16
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	17
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	42
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	46
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	47
2.3. Přílohy.....	49
2.3.1. Mapy pokrytí signálem mobilních operátorů.....	49
3. Téma 1.: školství a předškolní vzdělávání	55
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	55
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	55
3.1.2. Popis základního a mateřského školství správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	57
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	82
3.1.4. SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání	86
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	88
3.2. Návrhová část pro oblast školství a předškolního vzdělávání.....	89
3.2.1. Struktura návrhové části	89
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	92
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	97
3.2.4. Indikátory	100
3.3. Pravidla pro řízení strategie.....	108
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	108

3.3.2.	System změn strategie	110
3.3.3.	Akční plán	111
3.4.	Závěr a postup zpracování.....	115
3.4.1.	Shrnutí	115
3.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	116
3.5.	Přílohy.....	117
3.5.1.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	117
3.5.2.	Seznam zkratk.....	118
4.	Téma 2.: sociální služby	119
4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	119
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	119
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	121
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	137
4.1.4.	SWOT analýza sociálních služeb	140
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	142
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	144
4.2.1.	Struktura návrhové části	144
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	147
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	150
4.2.4.	Indikátory	152
4.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	160
4.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	160
4.3.2.	System změn strategie	162
4.3.3.	Akční plán	163
4.4.	Závěr a postup zpracování.....	167
4.4.1.	Shrnutí	167
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	168
4.5.	Přílohy.....	169
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	169
5.	Téma 3.: odpadové hospodářství	176
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	176
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	176

5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	178
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	200
5.1.4.	SWOT analýza odpadového hospodářství	202
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	204
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství	205
5.2.1.	Struktura návrhové části	205
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	208
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	211
5.2.4.	Indikátory	214
5.3.	Pravidla pro řízení strategie	221
5.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	221
5.3.2.	System změn strategie	223
5.3.3.	Akční plán	224
5.4.	Závěr a postup zpracování	228
5.4.1.	Shrnutí	228
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	229
5.5.	Přílohy	230
5.5.1.	Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	231
5.5.2.	Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	233
5.5.3.	Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směšného komunálního odpadu (SKO) za období 2008-2012	235
5.5.4.	Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	237
5.5.5.	Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	239
5.5.6.	Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	243
5.5.7.	Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	245
5.5.8.	Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směšným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	247
5.5.9.	Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	249
5.5.10.	Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012	251
6.	Téma 4.: kultura a sport	253
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	253

6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	253
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	257
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	281
6.1.4.	SWOT analýza oblasti	284
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	286
6.1.6.	Nástin možných variantních návrhů v oblasti kultury a sportu.....	288
6.2.	Návrhová část pro oblast kultury a sportu	290
6.2.1.	Struktura návrhové části	290
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	293
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	296
6.2.4.	Indikátory	300
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	306
6.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	306
6.3.2.	System změn strategie	308
6.3.3.	Akční plán	309
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	313
6.4.1.	Shrnutí	313
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	314
7.	Téma 5.: cestovní ruch	315
7.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	315
7.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	315
7.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	316
7.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	342
7.1.4.	SWOT analýza oblasti	349
7.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	351
7.1.6.	Nástin možných variantních návrhů v oblasti cestovního ruchu.....	352
7.2.	Návrhová část pro oblast cestovního ruchu	354
7.2.1.	Struktura návrhové části	354
7.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	357
7.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	359
7.2.4.	Indikátory	360
7.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	365
7.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	365

7.3.2.	System změn strategie	367
7.3.3.	Akční plán	368
7.4.	Závěr a postup zpracování.....	372
7.4.1.	Shrnutí	372
7.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	373
8.	Závěr, kontakty.....	374
9.	Přílohy.....	377
9.1.1.	Seznam příloh.....	377
9.1.2.	Seznam grafů	378
9.1.3.	Seznam obrázků a map.....	379
9.1.4.	Seznam tabulek	380

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka 1 Základní informace o strategii

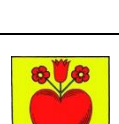
Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Boskovice v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, kultury a sportu a cestovního ruchu
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství, kultura a sport a cestovní ruchu)
Řešené území	Správní obvod ORP Boskovice
	Počet obyvatel správního obvodu: 51 476
	Počet obcí ve správním obvodu: 73
	Rozloha správního obvodu: 51 114 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Boskovice, Kunštát, Letovice, Olešnice, Velké Opatovice
	Obce: Bedřichov, Benešov, Borotín, Cetkovice, Crhov, Černovice, Deštná, Drnovice, Hodonín, Horní Poříčí, Horní Smržov, Chrudichromy, Jabloňany, Kněževy, Knínice u Boskovic, Kořenec, Kozárov, Krhov, Křetín, Křtěnov, Kunčina Ves, Kunice, Lazinov, Lhota Rapotina, Lhota u Lysic, Lhota u Olešnice, Louka, Ludíkov, Lysice, Makov, Malá Roudka, Míchov, Němčice, Nýrov, Obora, Okrouhlá, Pamětice, Petrov, Prostřední Poříčí, Roubanina, Rozseč nad Kunštátem, Rozsídka, Sebranice, Skalice nad Svitavou, Skrchov, Stvolová, Sudice, Suchý, Sulíkov, Světlá, Svitávka, Šebetov, Štěchov, Tasovice, Uhřice, Újezd u Boskovic, Úsobrno, Ústup, Valchov, Vanovice, Vážany, Velenov, Visky, Voděrady, Vranová, Zbraslavec, Žďárná, Žerůtky
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Boskovice
Koordinátor tvorby strategie	Mgr. Běla Štarhová, Koordinátorka meziobecní spolupráce (členka realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014-2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Boskovice
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne Schváleno na shromáždění starostů dne Projednáno/schváleno usnesením DSO dne
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace.
Související legislativa	Zákon č. 128/2000, o obcích, Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
Doba realizace strategie	2015-2024
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Boskovice

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Boskovice realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Boskovice a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem ve složení Běla Štarhová, Iva Přichystalová, Barbora Palánová a Stanislav Kamba za přispění starostů a dalších zástupců obcí, firem, příspěvkových a neziskových organizací působících v území.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
4. volitelné téma: kultura a sport cestovní ruch	

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 73 obcí, z toho 5 má statut města.

Tabulka 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

	Název obce: Bedřichov		Název obce: Benešov
	Počet obyvatel: 247		Počet obyvatel: 664
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ne</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Borotín		Název obce: Boskovice
	Počet obyvatel: 412		Počet obyvatel: 11446
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Cetkovice		Název obce: Crhov
	Počet obyvatel: 747		Počet obyvatel: 168
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Černovice		Název obce: Deštná
	Počet obyvatel: 371		Počet obyvatel: 224
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Drnovice		Název obce: Hodonín
	Počet obyvatel: 1226		Počet obyvatel: 126
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Horní Poříčí		Název obce: Horní Smržov
	Počet obyvatel: 279		Počet obyvatel: 140
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Chrudichromy		Název obce: Jabloňany
	Počet obyvatel: 183		Počet obyvatel: 382
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Kněževes		Název obce: Knínice u Boskovic
	Počet obyvatel: 179		Počet obyvatel: 869
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Kořenec		Název obce: Kozárov
	Počet obyvatel: 355		Počet obyvatel: 127
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Krhov		Název obce: Křetín
	Počet obyvatel: 147		Počet obyvatel: 507
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>

	Název obce: Křtěnov		Název obce: Kunčina Ves
	Počet obyvatel: 231		Počet obyvatel: 55
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Kunice		Název obce: Kunštát
	Počet obyvatel: 157		Počet obyvatel: 2774
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Lazinov		Název obce: Letovice
	Počet obyvatel: 152		Počet obyvatel: 6714
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ne</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Lhota Rapotina		Název obce: Lhota u Lysic
	Počet obyvatel: 403		Počet obyvatel: 139
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Lhota u Olešnice		Název obce: Louka
	Počet obyvatel: 35		Počet obyvatel: 68
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Ludíkov		Název obce: Lysice
	Počet obyvatel: 310		Počet obyvatel: 1912
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Makov		Název obce: Malá Roudka
	Počet obyvatel: 51		Počet obyvatel: 185
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Míchov		Název obce: Němčice
	Počet obyvatel: 168		Počet obyvatel: 427
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Nýrov		Název obce: Obora
	Počet obyvatel: 200		Počet obyvatel: 300
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Okrouhlá		Název obce: Olešnice
	Počet obyvatel: 569		Počet obyvatel: 1711
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Paměťice		Název obce: Petrov
	Počet obyvatel: 249		Počet obyvatel: 140
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ne</i>

	Název obce: Prostřední Poříčí		Název obce: Roubanina
	Počet obyvatel: 287		Počet obyvatel: 135
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Rozseč nad Kunštátem		Název obce: Rozsíčka
	Počet obyvatel: 508		Počet obyvatel: 154
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Sebranice		Název obce: Skalice nad Svitavou
	Počet obyvatel: 609		Počet obyvatel: 610
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Skrchov		Název obce: Stvolová
	Počet obyvatel: 102		Počet obyvatel: 145
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Sudice		Název obce: Suchý
	Počet obyvatel: 467		Počet obyvatel: 439
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ne</i>
	Název obce: Sulíkov		Název obce: Světlá
	Počet obyvatel: 285		Počet obyvatel: 224
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Svitávka		Název obce: Šebetov
	Počet obyvatel: 1796		Počet obyvatel: 885
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Štěchov		Název obce: Tasovice
	Počet obyvatel: 168		Počet obyvatel: 79
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ne</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Uhřice		Název obce: Újezd u Boskovic
	Počet obyvatel: 298		Počet obyvatel: 468
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Úsobrno		Název obce: Ústup
	Počet obyvatel: 443		Počet obyvatel: 40
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Valchov		Název obce: Vanovice
	Počet obyvatel: 471		Počet obyvatel: 534
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>

	Název obce: Vážany		Název obce: Velenov
	Počet obyvatel: 223		Počet obyvatel: 229
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Velké Opatovice		Název obce: Vísky
	Počet obyvatel: 3908		Počet obyvatel: 258
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Voděřady		Název obce: Vranová
	Počet obyvatel: 516		Počet obyvatel: 334
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Zbraslavce		Název obce: Žďárná
	Počet obyvatel: 201		Počet obyvatel: 756
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ne</i>		<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>
	Název obce: Žerůtky		
	Počet obyvatel: 57		
	<i>Zapojení do tvorby strategie: ano</i>		

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Boskovice realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Boskovice a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Boskovice jsou gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Mgr. Běla Štarhová.

Strategie byla zpracována realizačním týmem ve složení Běla Štarhová, Iva Přichystalová, Barbora Palánová a Stanislav Kamba za přispění starostů a dalších zástupců obcí, firem, příspěvkových a neziskových organizací působících v území.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka 3 Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1	Politika územního rozvoje	web MMR
2	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020	web MMR
3	Plán odpadového hospodářství ČR	web MŽP
4	Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009 - 2012	web MPSV
5	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2011 - 2015	web MŠMT
Kraj		
6	Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014-2017	web KÚ JMK
7	Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje	web KÚ JMK
8	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2012-2014	web KÚ JMK
9	Plán odpadového hospodářství JMK	web KÚ JMK
Mikroregiony, města a obce		
10	Strategie rozvoje na léta 2007-2013 MAS Boskovicko PLUS	web MAS B+
11	Integrovaná strategie MAS Partnerství venkova 2007-2013	web MAS PV
12	Strategie rozvoje mikroregionu Boskovicko	v sídle mikroregionu
13	Strategie rozvoje mikroregionu Kunštátsko-Lysicko	v sídle mikroregionu
14	Strategie rozvoje mikroregionu Letovicko	v sídle mikroregionu
15	Strategie rozvoje mikroregionu Malá Haná	v sídle mikroregionu
16	Strategie rozvoje mikroregionu Olešnicko	v sídle mikroregionu
17	Strategie rozvoje mikroregionu Svitava	v sídle mikroregionu
18	Plán rozvoje sociálních služeb - aktualizace 2013 (Boskovice)	web města

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Území SO ORP Boskovice se rozkládá v nejsevernějším cípu Jihomoravského kraje, v severní části okresu Blansko. Sousedí se třemi kraji, a to s Olomouckým krajem na východě, Pardubickým krajem na severu a Krajem Vysočina na západě. Na jihu sousedí se SO ORP Blansko.

V jihovýchodním směru protíná území SO ORP Boskovice Boskovická brázda, protáhlá sníženina oddělující Dražanskou a Českomoravskou vrchovinu. Vytváří zřetelný pruh nezalesněné krajiny mezi lesnatější krajinou na jihovýchodě a severozápadě. Nejvýznamnějším vodním tokem je řeka Svitava a největší vodní plochou je vodní nádrž Letovice na říčce Křetínce.

Administrativním centrem je obec s rozšířenou působností Boskovice. Dále se území dělí na 3 správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem - Boskovice, Letovice a Velké Opatovice. Celkem zahrnuje SO ORP Boskovice 73 obcí, z nichž 5 má statut města.

Obrázek 1 Administrativní členění správního obvodu

SO ORP BOSKOVICE

Zdroj: ČSÚ

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tabulka 4 Charakteristika území ORP

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
OBCE								
Počet obcí	73	73	73	73	73	73	73	73
Počet částí obcí	114	114	114	114	114	114	114	114
Počet katastrálních území	116	116	116	116	116	116	116	116
Počet obcí se statutem města	5	5	5	5	5	5	5	5
Počet obcí se statutem městyse	-	-	3	3	3	3	3	3
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	51,14	51,14	51,14	51,14	51,13	51,13	51,12	51,11
zemědělská půda	27,21	27,18	27,15	27,14	27,10	27,07	27,03	26,98
lesní pozemky	18,96	18,97	18,99	19,00	19,00	19,01	19,03	19,06
zastavěné plochy	0,74	0,74	0,74	0,75	0,75	0,75	0,76	0,77
Hustota zalidnění	98,11	98,39	98,68	99,23	99,50	99,82	100,31	100,52

Zdroj: ČSÚ

Celkový počet obcí, jejich částí i katastrálních území je ve sledovaném období stabilní. Podobně je tomu i s počtem měst. V roce 2006 byl obnoven status městyse. Jejich počet je proto uváděn až od roku 2007 a nemění se.

Celková výměra se drží přibližně na 51,1 tisících ha, kde 53 % připadá na zemědělskou půdu a 37 % na lesní pozemky. Přibližně 1 % tvoří zastavěné plochy. Ve sledovaném období se rozloha zemědělské půdy mírně zmenšila, ale lesních pozemků a zastavěných ploch přibýlo.

Hustota zalidnění se mírně zvýšila z 98,11 v roce 2005 na 100,52 v roce 2012.

Tabulka 5 Demografický vývoj obyvatel v území ORP

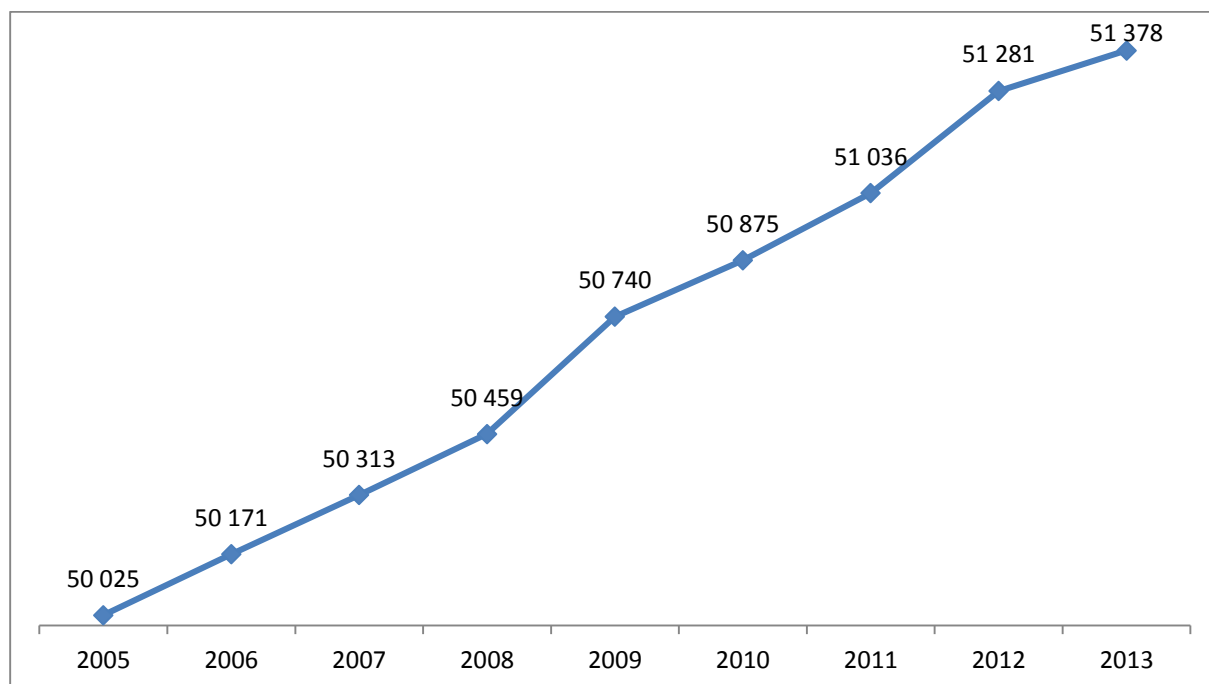
Vývoj počtu obyvatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem	50 025	50 171	50 313	50 459	50 740	50 875	51 036	51 281	51 378
v tom:	muži	24 851	24 623	24 707	24 751	24 926	25 036	25 126	25 275
	ženy	25 444	25 488	25 513	25 558	25 730	25 760	25 847	26 021
v tom ve věku:	0 - 14	8 097	7 935	7 759	7 666	7 627	7 629	7 698	7 839
	15 - 64	34 856	35 019	35 210	35 303	35 407	35 364	35 277	34 819
	65 +	7 072	7 217	7 344	7 490	7 706	7 882	8 061	8 430
Průměrný věk (celkem)	39,90	40,00	39,78	40,00	40,16	40,35	40,50	40,72	40,93
Index stáří	0,87	0,91	0,95	0,98	1,01	1,03	1,05	1,08	1,11

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	4 119	4 039	3 915	3 865	3 851	3 895	3 945	3 999	4 020
	15 - 64	17 777*	17 878	18 021	18 065	18 106	18 076	18 010	17 852	17 760
	65 +	2 683	2 750	2 824	2 898	3 037	3 120	3 203	3 417	3 559
Průměrný věk		38,18	38,46	38,19	38,44	38,64	38,78	39,00	39,25	39,47
Index stáří		0,65	0,68	0,72	0,75	0,79	0,80	0,81	0,85	0,89
Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	3 978	3 896	3 844	3 801	3 776	3 734	3 753	3 840	3 844
	15 - 64	17 079*	17 141	17 189	17 238	17 301	17 288	17 267	17 160	17 059
	65 +	4 389	4 467	4 520	4 592	4 669	4 762	4 858	5 013	5 136
Průměrný věk		41,62	41,63	41,31	41,51	41,63	41,87	42,00	42,15	42,36
Index stáří		1,10	1,15	1,18	1,21	1,24	1,28	1,29	1,31	1,34
Migrace (přírůstek na 1000 obyvatel)										
celková		2,92	2,83	2,90	5,57	2,66	3,16	4,04	1,89	.
přirozená		-1,52	-0,96	-0,32	1,17	0,73	0,83	0,37	-0,29	.
stěhováním (mechanická)		4,44	3,79	3,22	4,40	1,93	2,34	3,66	2,18	.

Pozn. Údaje označené * jsou pouze odhad. Počet obyvatel je uváděn vždy k 1.1. Údaje pro rok 2013 zatím nejsou k dispozici. Migrace za rok 2013 zatím nebyla zveřejněna.

Zdroj: ČSÚ

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2013

Zdroj: ČSÚ

V demografickém vývoji na Boskovicku můžeme v posledních letech identifikovat 2 základní trendy: rostoucí počet obyvatel a stárnutí populace. Celkový počet obyvatel dosáhl v roce 2013 103 % roku 2005. Index stáří i průměrný věk populace se zvyšuje bez ohledu na genderové rozdělení. Snižuje se podíl dětí v populaci, zato ovšem přibývá seniorů. Podle pohlaví se počet dětí snižuje přibližně stejným tempem, kdežto seniorů přibývá více než seniorek, a to dokonce i v absolutních hodnotách.

Migrační saldo je v celém sledovaném období kladné, a to především díky kladnému saldu mechanické migrace. Přirozené migrační saldo dosahuje mnohem nižších a v některých letech dokonce i záporných hodnot. To souvisí výše uvedeným trendem stárnutí populace, avšak svědčí to o atraktivitě regionu, kam se lidé rádi stěhují.

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka 6 Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% obcí
Počet obcí s MŠ	31	42,47
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	16	21,92
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	10	13,70
Počet středních škol:	8	10,96
-obory gymnázií	1	1,37
-obory SOŠ a praktických škol	7	9,59
-obory SOU a odborných učilišť	4	5,48
Počet základních uměleckých škol	3	4,11
Počet vyšších odborných škol	1	1,37

Zdroj: ČSÚ

Téměř 42,5 % obcí v SO ORP má mateřskou školu. Mateřské školy by měly být co nejbližší rodičů, tudíž je takto vysoký podíl i v prostředí mnoha malých obcí pochopitelný. Mateřské školy bývají v malých obcích zpravidla spojeny s malotřídní základní školou. Malotřídek je v území celkem 16. V 10 obcích nalezneme základní školu úplnou. Střední školství je soustředěno do obcí s pověřeným obecním úřadem. Podobně je tomu také u základních uměleckých škol. Vyšší odborná škola funguje pouze v Boskovicích.

Tabulka 7 Stručná charakteristika oblastí "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% obcí
Veřejná knihovna vč. poboček	67	91,78
Stálá kina	5	6,85
Muzeum (vč. poboček a samostatných památníků)	4	5,48
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	3	4,11
Kulturní zařízení ostatní	52	71,23
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	6	8,22
Koupaliště a bazény	10	13,70
-z toho kryté	2	2,74
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	56	76,71

Typ zařízení	Hodnota	% obcí
Tělocvičny (vč. školních)	24	32,88
Stadiony otevřené	6	8,22
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	1,37
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	11	15,07

Zdroj: Městská a obecní statistika ČSÚ

Graf 2 Kultura a sport

Zdroj: Městská a obecní statistika ČSÚ

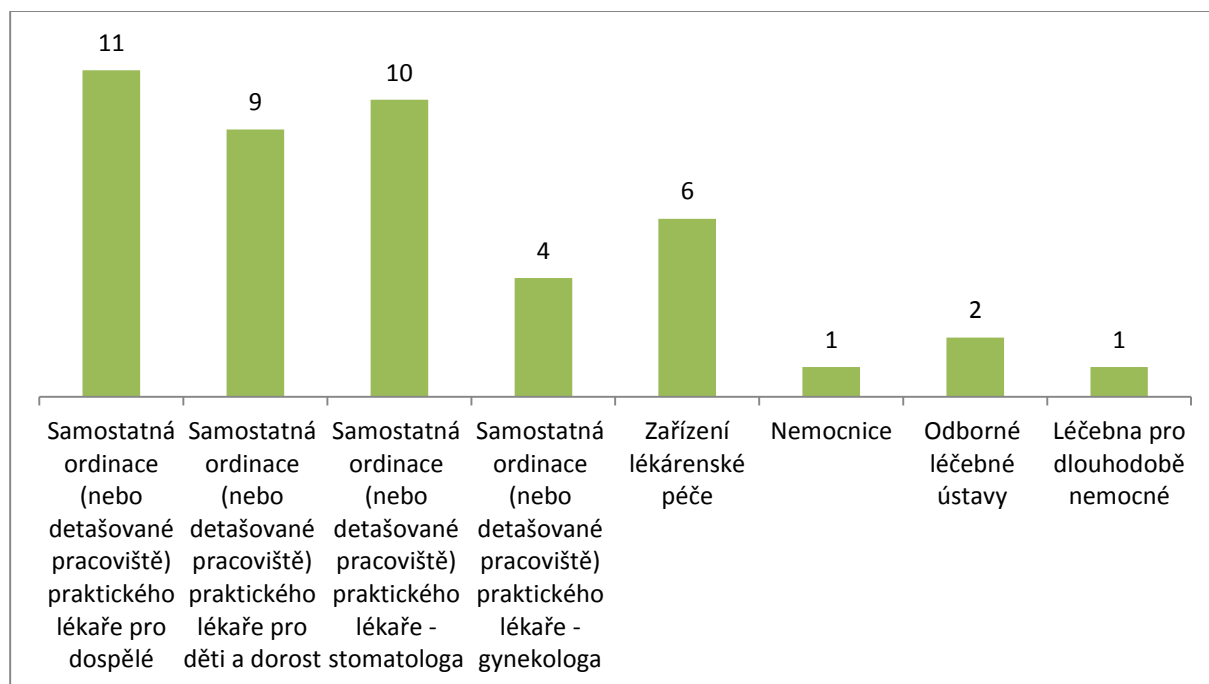
Suverénně nejpočetnějším typem zařízení je veřejná knihovna. Celkem jich je na Boskovicku 67. Druhým nejpočetnějším typem zařízení jsou hřiště s provozovatelem nebo správcem. Pomineme-li početné kategorie s nicneříkajícím označením "ostatní", zjistíme, že třetím nejrozšířenějším typem zařízení jsou tělocvičny, kterých tu je včetně školních celkem 24. Vysoký počet zařízení nezařaditelných jinak než do kategorie „ostatní“ vypovídá o pestrosti kulturního a sportovního vyžití.

Tabulka 8 Stručná charakteristika zdravotnictví veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% obcí
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	11	15,07
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	9	12,33
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	10	13,70
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	4	5,48
Zařízení lékárenské péče	6	8,22
Nemocnice	1	1,37
Odborné léčebné ústavy	2	2,74
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	1,37

Zdroj: Městská a obecní statistika ČSÚ

Graf 3 Zdravotnictví

Zdroj: Městská a obecní statistika ČSÚ

Ze zdravotnických zařízení na Boskovicku suverénně vedou samostatné ordinace praktických lékařů pro dospělé i pro děti a dorost a ordinace stomatologů. Jediná nemocnice v území SO ORP Boskovice je ta boskovická. Zde také sídlí rychlá lékařská pomoc, která má základnu ještě ve Velkých Opatovicích, aby byly zajištěny krátké dojezdové časy. V území se nacházejí také dva odborné léčebné ústavy - dětské léčebny v Boskovících a Křetíně. Jediná léčebna dlouhodobě nemocných funguje v Letovicích. Nabídka zdravotnické péče je tedy v území široká.

Zařízení, která v území chybí nebo která by občané přivítali

V území jsou zastoupeny různé typy zařízení od aquaparku po sjezdovku. Žádné zvláštní potřeby identifikovány nebyly.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka 9 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo			celkem	muži	ženy
			23 571	13 175	10 396
v tom:	zaměstnaní		21 016	11 883	9 133
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	17 071	9 166	7 905
		zaměstnavatelé	630	469	161
		pracující na vlastní účet	2 511	1 869	642
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	648	324	324
		ženy na mateřské dovolené	448	x	448
	nezaměstnaní		2 555	1 292	1 263

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo		celkem	muži	ženy
			25 596	10 806
z toho:	nepracující důchodci	12 558	4 899	7 659
	žáci, studenti, učni	8 011	3 881	4 130
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		1 389	830	559

Zdroj: SLDB 2011

V tabulce č. 7 vidíme, že 72 % ekonomicky aktivních obyvatel jsou zaměstnanci. V zaměstnaneckém poměru je o něco vyšší podíl žen než mužů. Naopak vyšší podíl mužů jsou sami zaměstnavatelé. Samostatně výdělečně činných je 14 % mužů a jen 6 % žen. Na mateřské dovolené jsou 4 % žen, tedy 2 % všech ekonomicky aktivních obyvatel. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo převyšuje ekonomicky aktivní o 9 %. Z toho necelou polovinu tvoří důchodci a více než třetinu žáci a studenti.

Tabulka 10 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			16 314
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		11 286
	v tom	v rámci obce	2 821
		do jiné obce okresu	5 407
		do jiného okresu kraje	2 156
		do jiného kraje	790
		do zahraničí	112
	vyjíždějící do škol		5 028
	v tom	v rámci obce	1 402
		mimo obec	3 626

Zdroj: SLDB 2011

Za zaměstnáním dojíždí asi dvě třetiny zaměstnaných. Téměř polovina z nich dojíždí do jiné obce v rámci okresu. V řešeném území je centrem zaměstnanosti město Boskovice. V rámci své obce pracuje asi čtvrtina lidí. Do jiného okresu v rámci kraje dojíždí necelá pětina, v tomto případě je spádovým okresem Brno-město. Do jiného kraje dojíždí asi 7 %, nejpravděpodobněji je to kraj Olomoucký, Pardubický nebo Vysočina. Do zahraničí dojíždí 1 %.

Do škol dojíždí necelé dvě třetiny žáků a studentů, 28 % z nich v rámci obce a zbytek mimo obec. S přibývajícím věkem se vzdálenosti obvykle prodlužují - středoškoláci, kteří si nevyberou z oborů nabízených zde, a všichni vysokoškoláci míří převážně do krajského města Brna.

Tabulka 11 Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti celkem				19 344
v tom:	tvořené 1 rodinou			12 874
	v tom:	úplné	bez závislých dětí	5 861
			se závislými dětmi	4 538
		neúplné	bez závislých dětí	1 268
			se závislými dětmi	1 207
	tvořené 2 a více rodinami			516
domácnosti jednotlivců			5 340	
vícečlenné nerodinné domácnosti			614	

Zdroj: SLDB 2011

Dvě třetiny domácností jsou tvořeny jednou rodinou, z čehož více než 80 % tvoří rodiny úplné. Asi 28 % všech domácností připadá na domácnosti jednotlivců. Po třech procentech tvoří domácnosti se dvěma a více rodinami a vícečlenné nerodinné domácnosti.

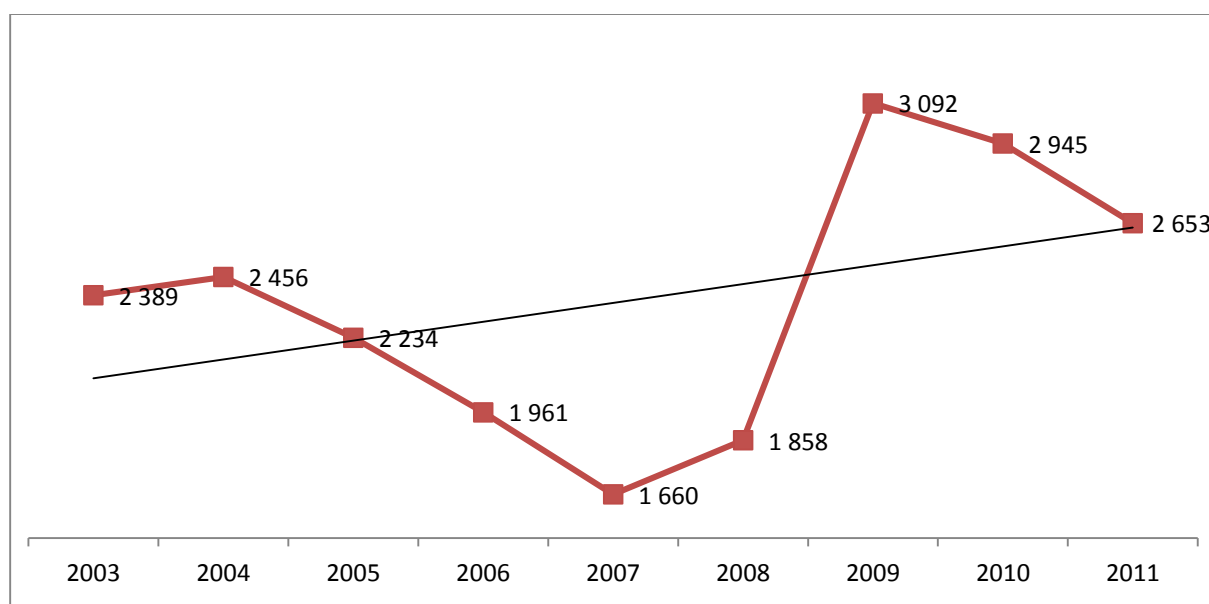
Tabulka 12 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání		2 389	2 456	2 234	1 961	1 660	1 858	3 092	2 945	2 653
z toho	se zdravotním postižením	427	434	437	451	441	466	581	578	474
	v %	17,9	17,7	19,6	23,0	26,6	25,1	18,8	19,6	17,9
	absolventi	252	262	193	153	95	136	242	237	187
	v %	10,5	10,7	8,6	7,8	5,7	7,3	7,8	8,0	7,0
	s délkou evidence nad 12 měsíců	948	934	963	733	575	548	761	1 153	1 108
	v %	39,7	38,0	43,1	37,4	34,6	29,5	24,6	39,2	41,8
Volná pracovní místa		.	.	282	473	523	175	38	56	76
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo		.	.	7,9	4,1	3,2	10,6	81,4	52,69	34,9
Míra nezaměstnanosti (%)		.	.	8,81	7,73	6,51	7,51	12,58	11,98	10,95

Pozn. Za roky 2003 a 2004 jsou dostupná data o volných pracovních místech a tedy i o počtu uchazečů na 1 místo pouze na úrovni kraje. Za tyto roky nejsou k dispozici ani údaje o dosažitelných neumístěných uchazečích o zaměstnání, tudíž nelze spočítat míru nezaměstnanosti. Chybí rovněž údaje z roku 2012, nejsou zatím zveřejněny ani v databázi ČSÚ ani MPSV. I kdyby však data dostupná byla, nebylo by vhodné srovnávat míru nezaměstnanosti, která by na rozdíl od předchozích let počítaných na základě výsledků SLDB 2001, byla vypočítána podle počtu ekonomicky aktivních obyvatel ze SLDB 2011. Z těchto důvodů nezbyvá než považovat dostupnou časovou řadu dostatečně vhodnou pro srovnávání.

Zdroj: ČSÚ, MPSV

Graf 4 Vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání

Zdroj: ČSÚ

Vidíme, že ve sledovaném období je spojnice trendu počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání rostoucí. Vhodnější by však bylo rozdělit si sledované období na dvě - před globální ekonomickou krizí a po ní (tedy před rokem 2008 a po něm). Počty zaměstnaných či nezaměstnaných reagují na vývoj produkce s určitým zpožděním, takže plný dopad krize můžeme pozorovat v roce 2009, kdy vyskočil počet evidovaných uchazečů o celé dvě třetiny vzhůru! V období před krizí jsme však mohli pozorovat klesající trend a podobný můžeme pozorovat i po roce 2009 - pouze z vyššího bodu po skokovém zvýšení.

Podobně jako počet evidovaných uchazečů dosáhla míra nezaměstnanosti vrcholu také v roce 2009. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných byl nejnižší v předkrizových letech 2007 a 2008, nyní jejich podíl opět narůstá, protože někteří nově nezaměstnaní v důsledku krize dosud nenašli nové zaměstnání. Míra nezaměstnanosti dosahovala v předkrizovém období příznivějších hodnot ve srovnání s vyššími územními celky, avšak po roce 2008 se místní ekonomika vzpamatovává hůře.

Tabulka 13 Charakteristika trhu práce v území ORP

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Ekonomické subjekty se sídlem na území ORP												
Celkem		8 305	8 415	8 565	8 697	8 877	9 109	8 992	9 282	9 508	9 598	
z toho	fyzické osoby	6 957	7 032	7 116	7 211	7 323	7 485	7 323	7 540	7 728	7 779	
	z toho	zemědělství podnikatelé	719	700	700	678	670	677	208	213	230	235
		- v %	10,33	9,95	9,84	9,40	9,15	9,04	2,84	2,82	2,98	3,02
	právnícké osoby	1 348	1 383	1 449	1 486	1 554	1 624	1 669	1 742	1 780	1 819	
	z toho	obchodní společnosti	541	568	586	613	648	693	709	737	749	758
		- v %	40,13	41,07	40,44	41,25	41,70	42,67	42,48	42,31	42,08	41,67
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)												
zemědělství, lesnictví a rybářství		11,0	10,7	10,8	10,5	10,5	10,5	6,5	6,8	6,9	7,1	
průmysl		18,7	18,4	18,1	18,0	17,5	17,1	17,3	17,3	16,8	15,9	
- z toho stavebnictví		11,4	11,6	11,7	12,0	12,0	12,6	13,4	13,3	13,4	13,7	
obchod, ubytování, stravování a pohostinství		30,8	30,3	29,8	29,7	29,9	29,1	28,9	28,3	27,6	27,2	

Zdroj: ČSÚ

Z tabulky je zřejmé, že ekonomických subjektů v území přibývalo v celém sledovaném období s jediným drobným zakolísáním v roce 2009 (opět jasná souvislost s ekonomickou krizí). Podíl fyzických osob mezi ekonomickými subjekty se dlouhodobě drží na 80 %, ale pomalu se snižuje.

Velmi výrazně poklesl podíl zemědělských podnikatelů, a to z 10,33 % v roce 2003 na 3,02 % v roce 2012. Ke skokovému snížení došlo z roku 2008 na rok 2009, což může rovněž souviset s ekonomickou krizí. Hlavním důvodem ovšem byla změna legislativy – od 1. 5. 2009 musí být každý, kdo chce podnikat v zemědělství evidován v Evidenci zemědělského podnikatele a dosavadní osvědčení o samostatně hospodařícím rolníkovi již nestačí.

Podnikatelských právníckých osob v celém sledovaném období přibývalo a stejně tak obchodních společností, jejichž podíl na právníckých osobách tvoří přes 40 %.

Podle jednotlivých sektorů můžeme pozorovat klesající podíl zemědělství, lesnictví a rybářství, průmyslu, i obchodu, ubytování, stravování a pohostinství ne celkovém počtu ekonomických subjektů. Jediné odvětví, jehož podíl naopak roste, je stavebnictví.

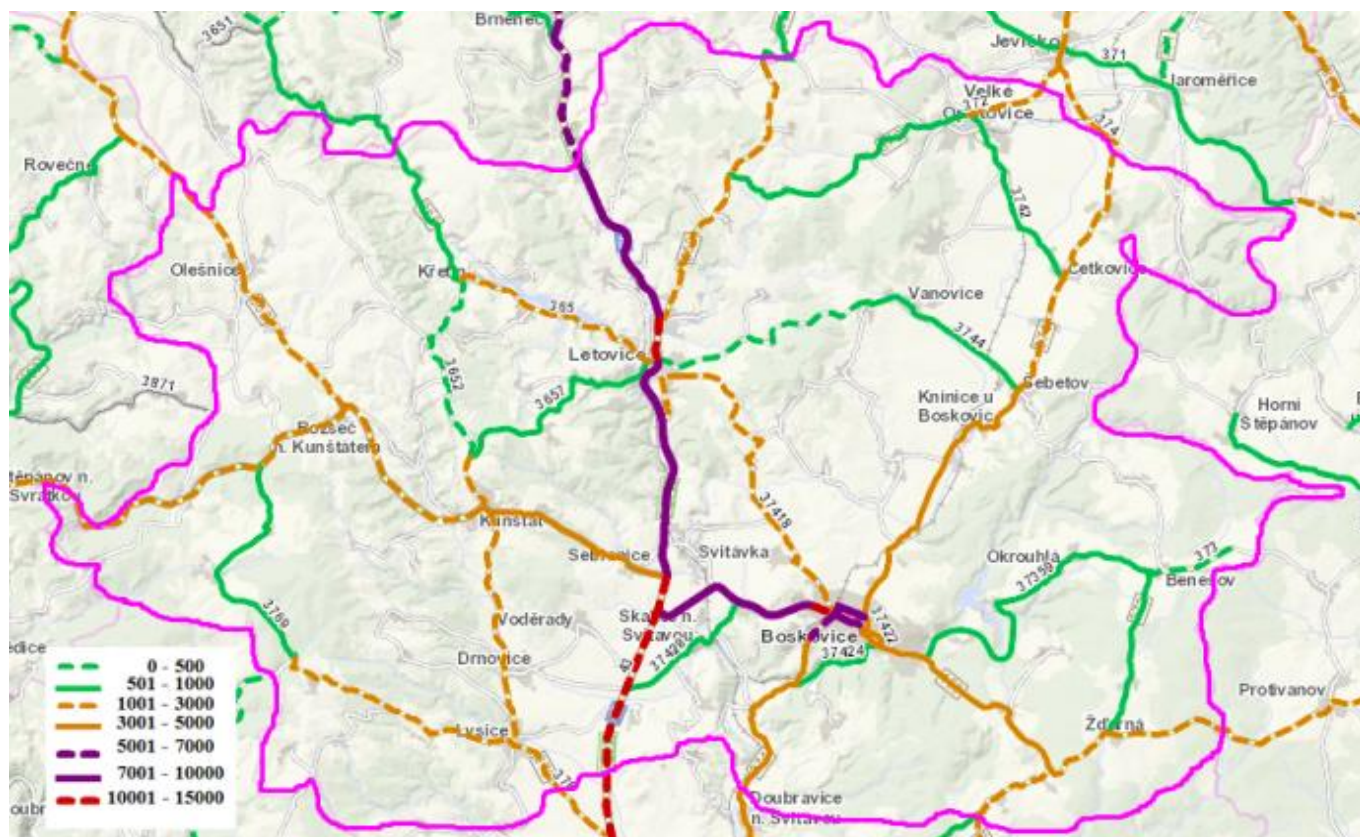
D. Doprava

Území SO ORP Boskovice z pohledu polohy v dopravní síti umístěno na důležité páteřní trase silnice i železnice v úseku Brno – Svitavy (součást evropské sítě TEN-T), nicméně okrajové části (východní a západní) jsou výrazné periferní poloze vůči střediskům vyššího řádu. Je to dáno jednak konfigurací dopravní sítě orientované převážně radiálně směrem k Brnu, jednak organizací veřejné osobní dopravy v podobě IDS JMK. V našem území tedy převažují vazby směrem severojižním nad vazbami západovýchodními.

Přestože je město Boskovice přirozeným centrem území, neleží přímo ani na hlavním silničním tahu (I/43), ani na hlavním železničním tahu (trať č. 260). Hlavními železničními uzly v území jsou stanice Skalice nad Svitavou, která představuje hlavní přestupní uzel pro cestující z Boskovic a okolí, a stanice Letovice, která je hlavním přestupním uzlem pro cestující ze severní části ORP.

Nejvytíženější úsek silnice I. třídy č. 43 na území SO ORP prochází městem Letovice, její zatížení se však dále na jih blíže Brnu dále zvyšuje. Silnice I/43 je hlavním tahem z jižní Moravy na Pardubický a Královéhradecký kraj s vysokým podílem těžké nákladní dopravy a tranzitu do Polska. Silnice patří k nejzatíženějším jednopruhovým silnicím I. třídy v Jihomoravském kraji a svoji kapacitou zvláště v úsecích blíže Brnu již dávno nevyhovuje. Řešením by byla výstavba rychlostní silnice R43 z Brna přes Kuřim, Černou Horu, Svitávku (Boskovice) a dále Velké Opatovice až k Moravské Třebové (napojení na I/35, resp. plánovanou R35) převážně ve stopě staré tzv. německé dálnice Vídeň – Wrocław. Stavba je ve stádiu permanentního odkládání z důvodu nedořešení trasy. Pro obce v SO ORP Boskovice, zejména pak ty v mikroregionu Malá Haná, je výstavba R43 jedním z klíčových projektů, která by významně podpořila konkurenceschopnost území a byla by impulsem pro lokalizaci podnikatelských areálů vázaných na kvalitní dopravní infrastrukturu.

Obrázek 2 Intenzita dopravy na silniční síti dle Sčítání dopravy 2010 (počet vozidel za 24 hod)

Zdroj: ŘSD ČR, sčítání dopravy 2010

Zatížení dopravní sítě v území SO ORP Boskovice je tedy velmi nerovnoměrné, intenzivní doprava je především na I/43 a na tuto komunikaci se napojující II/150 směrem od Boskovic. Dalšími v pořadí dle intenzity dopravy jsou až s velkým odstupem úseky vykazující kolem 3,5 tis. vozidel: Boskovice – Doubravice nad Svitavou (II/374 spojnice Boskovic s Blanskem), Kunštát – Sebranice (I/19) a Boskovice – Šebetov (II/374 Boskovice – Moravská Třebová). Na východním i západním okraji území lze hovořit o dopravně periferních územích s velmi nízkými intenzitami provozu, navíc v kopcovitém terénu Hornosvratecké a Dražanské vrchoviny s komplikovanou sjízdností v zimním období.

Z koridorové trati celostátního významu č. 260 se zastávkami v Letovicích, Svitávce a Skalici nad Svitavou, kde odbočuje trať regionálního významu č. 262 Skalice – Boskovice – Velké Opatovice, která zajišťuje spojení Boskovic a Velkých Opatovic ve směru na Brno. Zastávky v menších obcích podél trati se postupně ruší (př. Světlá), protože jsou z pohledu dopravce málo využívané. To může být dáno i velkou vzdáleností zastávek od samotných obcí.

Trať č. 260 má velký význam zejména pro osobní dopravu, protože tvoří základní kapacitní páteř IDS JMK ve směru na Brno a vedení autobusových linek je organizováno tak, aby napájely rychlou a kapacitní železniční dopravu. Železnice má tedy zásadní význam pro spojení Boskovic a obcí kolem řeky Svitavy s Brnem a částečně i Blanskem. Komfort cestování mezi Boskovicemi a Brnem je snížen nutností přestupu ve Skalici nad Svitavou.

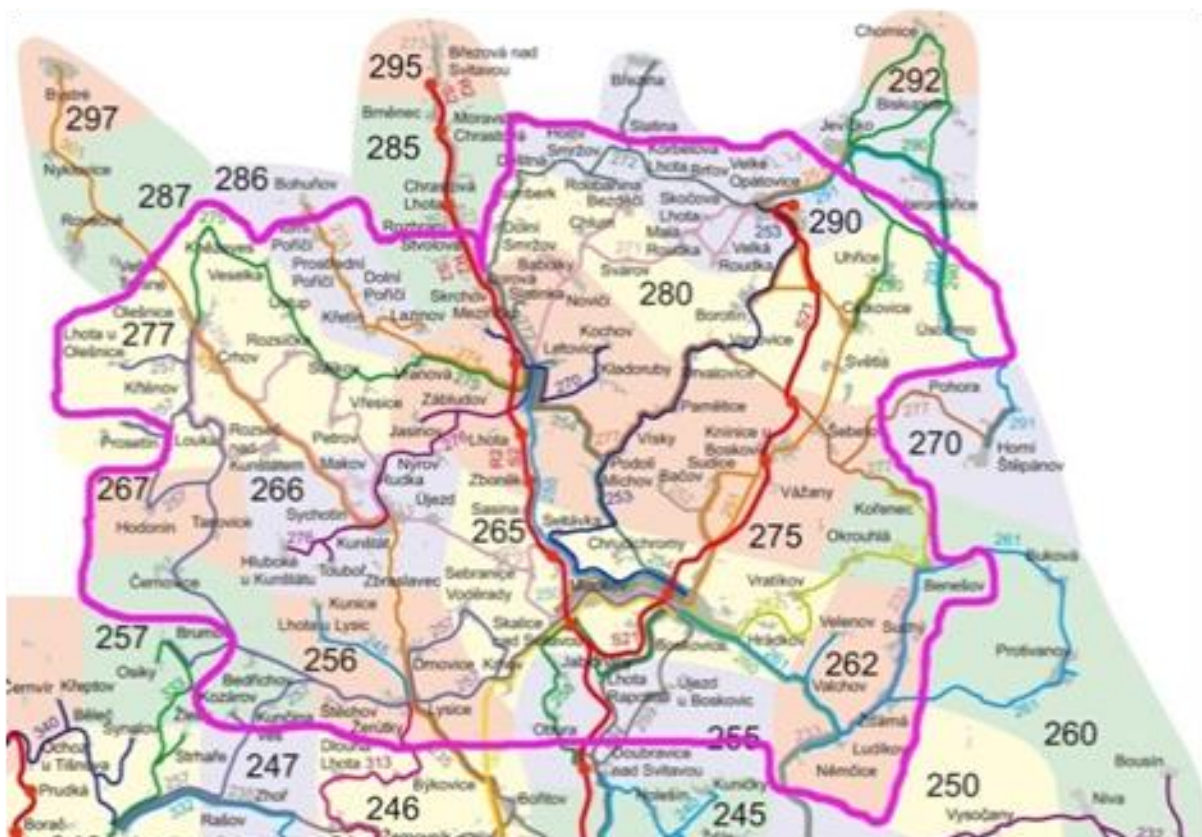
Z hlediska rozsahu dopravní sítě jsou velmi důležité krajské silnice II a III. třídy, na kterých se realizuje podstatný objem vnitřních přepravních vazeb a jsou důležité jako napaječe nadřazené sítě. Stavebně technický stav některých úseků silnic II. třídy neodpovídá potřebám současného provozu a rozsah prováděných oprav či rekonstrukcí nestačí likvidovat investiční dluh z minulosti. U silnic třetí třídy je

pak stav silnic přímo žalostný. Situaci může dokreslit i skutečnost, že na serveru Výmoly.cz, který se specializuje na monitoring stavu českých silničních komunikací přímo samotnými řidiči, je z okresu Blansko zaevidováno 17 výmolů, z nichž 12 pochází z území SO ORP Boskovice.

Zcela samostatnou kapitolou jsou pak místní komunikace, jejichž rozsah a investiční potřeby převyšují možnosti obcí jako vlastníků této infrastruktury. Proto jsou místní komunikace spolu s veřejnými prostranstvími akcentovány ze strany obcí jako priorit a jsou vítány jakékoliv dotační možnosti, které mohou financovat jejich obnovu. Obdobná je i situace u účelových komunikací, které často ve venkovském prostoru tvoří významné spojnice a mají charakter veřejné komunikace. Stále častěji jsme ovšem svědky situace, kdy jsou místní a účelové komunikace, které vlastní obec, ukázkově opravené, ale hlavní krajská silnice, které prochází obcí, je zničená a zastupitelstva jen těžko dojednávají s krajem její opravu.

Významnou roli hraje doprava veřejná, která je dominantně organizována v rámci Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (IDS JMK) spravovaného společností KORDIS s.r.o. jako koordinátorem. Území celého kraje bylo v několika etapách tzv. zaintegroováno, přičemž Boskovicko vstoupilo do systému v roce 2007. IDS JMK vnesl do systému veřejné dopravy v kraji dlouhodobý koncepční přístup opírající se o definování páteřních linek a přestupních vazeb s plošnými minimálními standardy četností spojů (6 spojů v pracovní dny a 3 spoje v mimopracovní dny) a jejich návazností.

Obrázek 3 Linky IDS JMK v území SO ORP Boskovice

Zdroj: IDS JMK, vlastní nákres

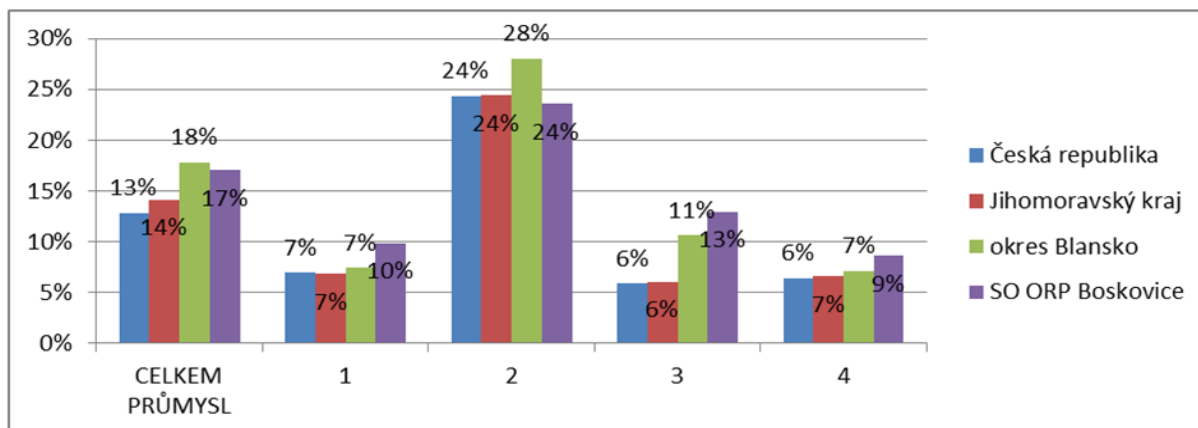
Páteřní linkou je železniční linka R2, která zajišťuje přímé spojení s Brnem a Blanskem ze stanic Letovice a Skalice nad Svitavou. Stejnou trasou vede i linka S2, která má kromě Letovic a Skalice zastávky také ve Svitávce. Na linky R2 a S2 navazuje linka S21 a četné autobusové linky, které zajišťují

návaznost z východní části území, tedy Boskovic, Velkých Opatovic a okolí. V západní části území zajišťují dopravní obslužnost výhradně autobusové linky, z nichž páteří je linka 301 na trase Olešnice – Kunštát – Lysice – Brno. Ostatní autobusové linky navazují buď na ni, nebo na železnici.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Těžba nerostných surovin na území SO ORP Boskovice neprobíhá. Situaci v ostatních oblastech si můžeme ilustrovat pomocí následujících grafů, které vyjadřují v prvním sloupci vždy podíl počtu podnikatelských subjektů z dané kategorie celkem na celkovém počtu podnikatelských subjektů v daném území. Grafy srovnávají situaci na úrovni ČR, JMK, okresu Blansko a SO ORP Boskovice. V dalších sloupcích jsou potom znázorněny podíly vybraných nejvýraznějších složek z dané kategorie (to se netýká grafu 5, kde je pouze souhrnná kategorie). Grafy 1, 2, 3 a 5 vycházejí z klasifikace ekonomických činností NACE a graf 4 z rozdělení ekonomických subjektů podle právní formy. Všechna data jsou pro rok 2013 a týkají se ekonomických subjektů, u nichž byla zjištěna aktivita.

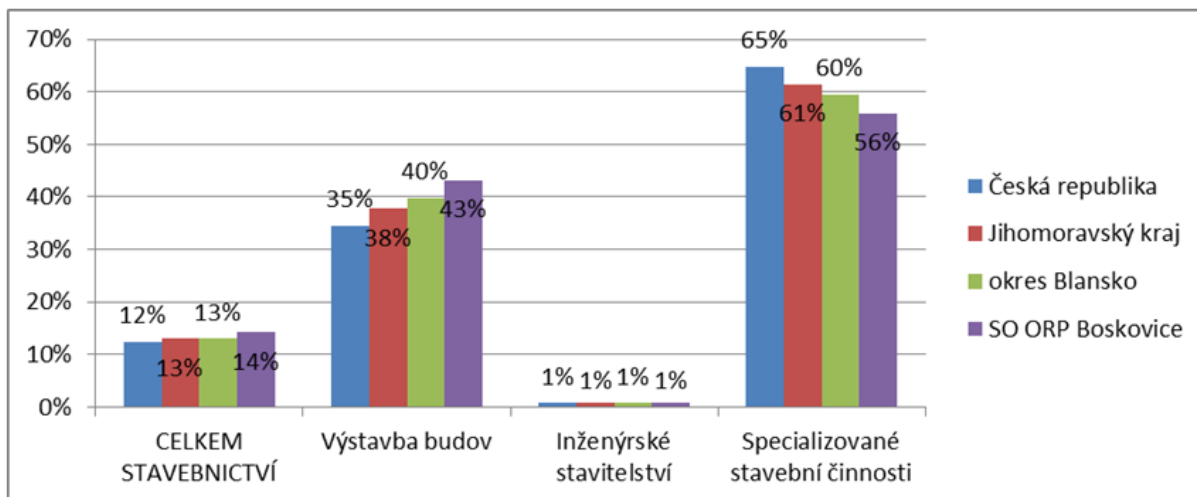
Graf 5 Průmysl (1 – Výroba oděvů; 2 – Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení; 3 – Výroba nábytku; 4 – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu)

Zdroj: ČSÚ

Vidíme, že průmysl dosahuje jak na úrovni okresu, tak i SO ORP vyššího podílu než na kraji nebo v republice. Výrazněji převyšuje naše území vyšší územní celky v podílu podnikatelských subjektů v oblasti výroby oděvů, nábytku a výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu.

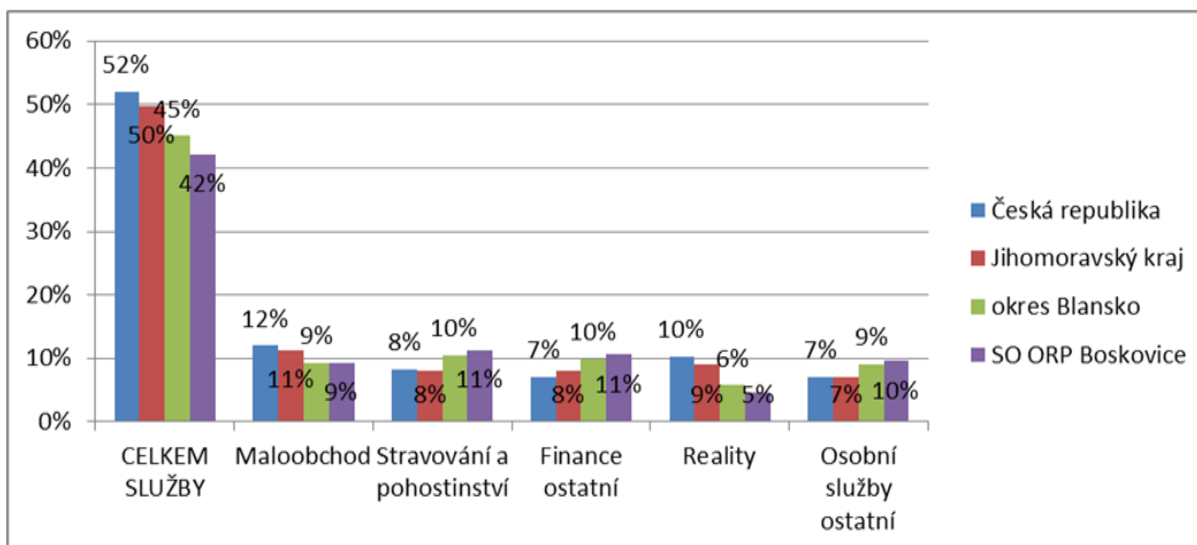
Graf 6 Stavebnictví

Zdroj: ČSÚ

Ve stavebnictví je podíl podnikatelských subjektů srovnatelný s vyššími územními celky. Nejvyššího podílu v této oblasti dosahují subjekty zaměřené na specializované stavební činnosti, avšak ve srovnání s vyššími územními celky je na Boskovicku jejich podíl nejnižší. Naopak v oblasti výstavby budov je podíl podnikatelských subjektů ve srovnání s vyššími územními celky nejvyšší.

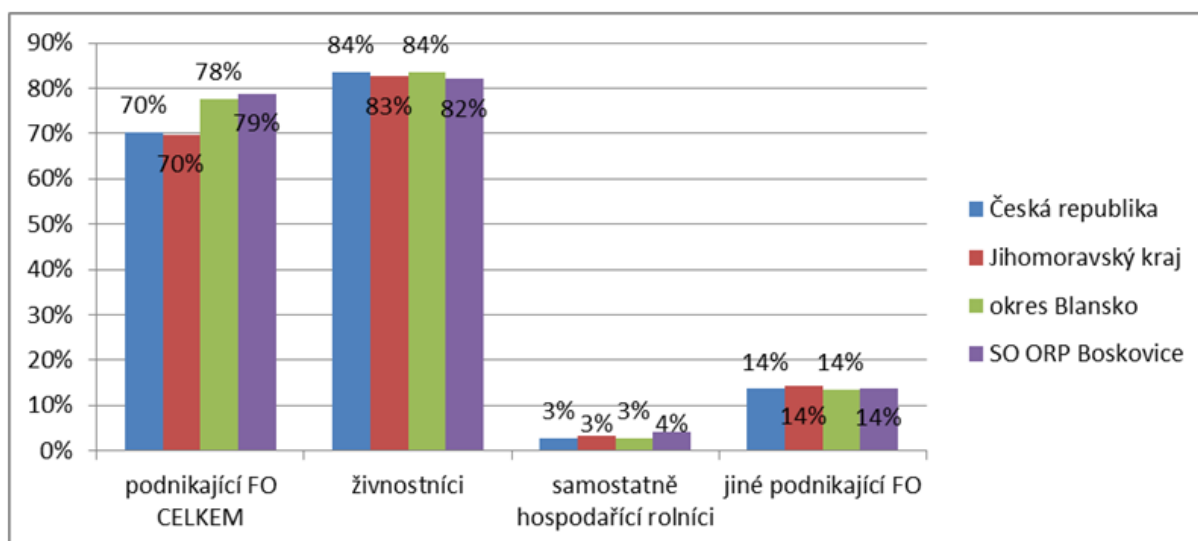
Graf 7 Komerční služby a maloobchod

Zdroj: ČSÚ

Oblast komerčních služeb a maloobchodu je co do počtu podnikatelských subjektů poddimenzovaná. Nižší podíl ve srovnání s vyššími územními celky na Boskovicku zaznamenáváme právě v maloobchodě a v oblasti realit. Naopak vyšší podíl je zde v oblasti stravování a pohostinství, finančních služeb mimo zprostředkování a pojišťovnictví, a v osobních službách.

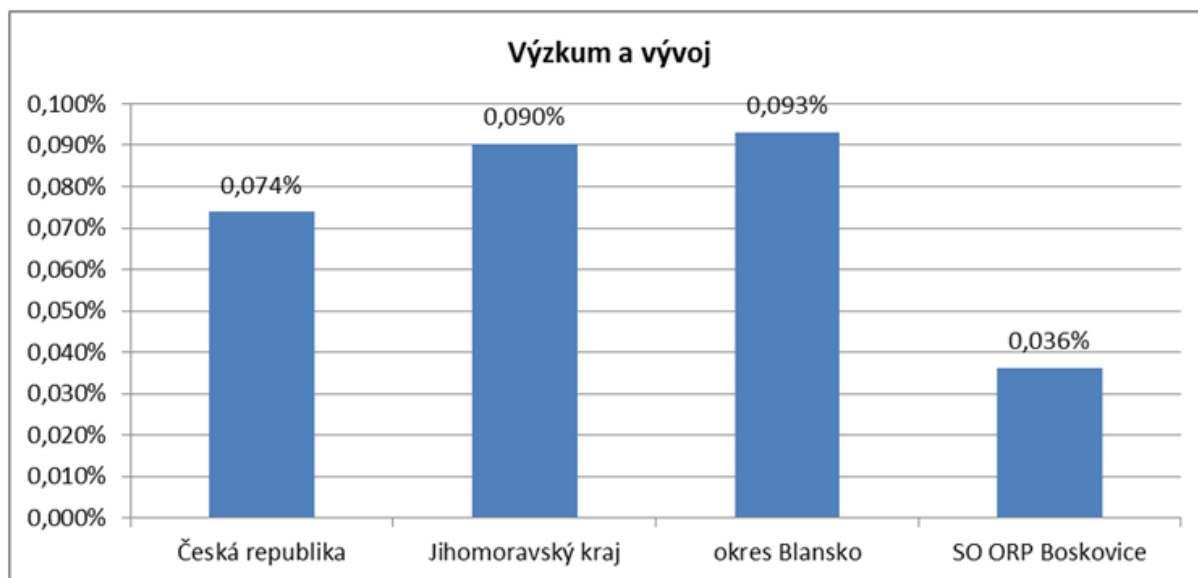
Graf 8 Řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity

Zdroj: ČSÚ

Z celkového počtu podnikatelských subjektů tvoří 70 % podnikající fyzické osoby, na úrovni okresu a SO ORP je to dokonce téměř 80 %. Z této skupiny tvoří více než 80 % živnostníci, přibližně 3 % připadají na samostatně hospodařící rolníky a fyzické osoby podnikající dle jiných zákonů než živnostenského a zákona o zemědělství tvoří 14 % všech podnikajících fyzických osob. Na Boskovicku je tedy vyšší podíl drobných podnikatelů na celkovém počtu podnikatelských subjektů, ovšem jejich struktura je obdobná jako u vyšších územních celků.

Graf 9 Inovace

Zdroj: ČSÚ

Potenciál pro inovace můžeme hledat v oblasti výzkumu a vývoje. Ve srovnání s ostatními odvětvími je zde počet subjektů nízký. Vidíme, že v Jihomoravském kraji a zejména na okrese Blansko je jejich podíl vysoký ve srovnání s ČR. Avšak Boskovicka se to netýká, zde je podíl počtu subjektů zaměřených na výzkum a vývoj téměř třetinový ve srovnání s okresem.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

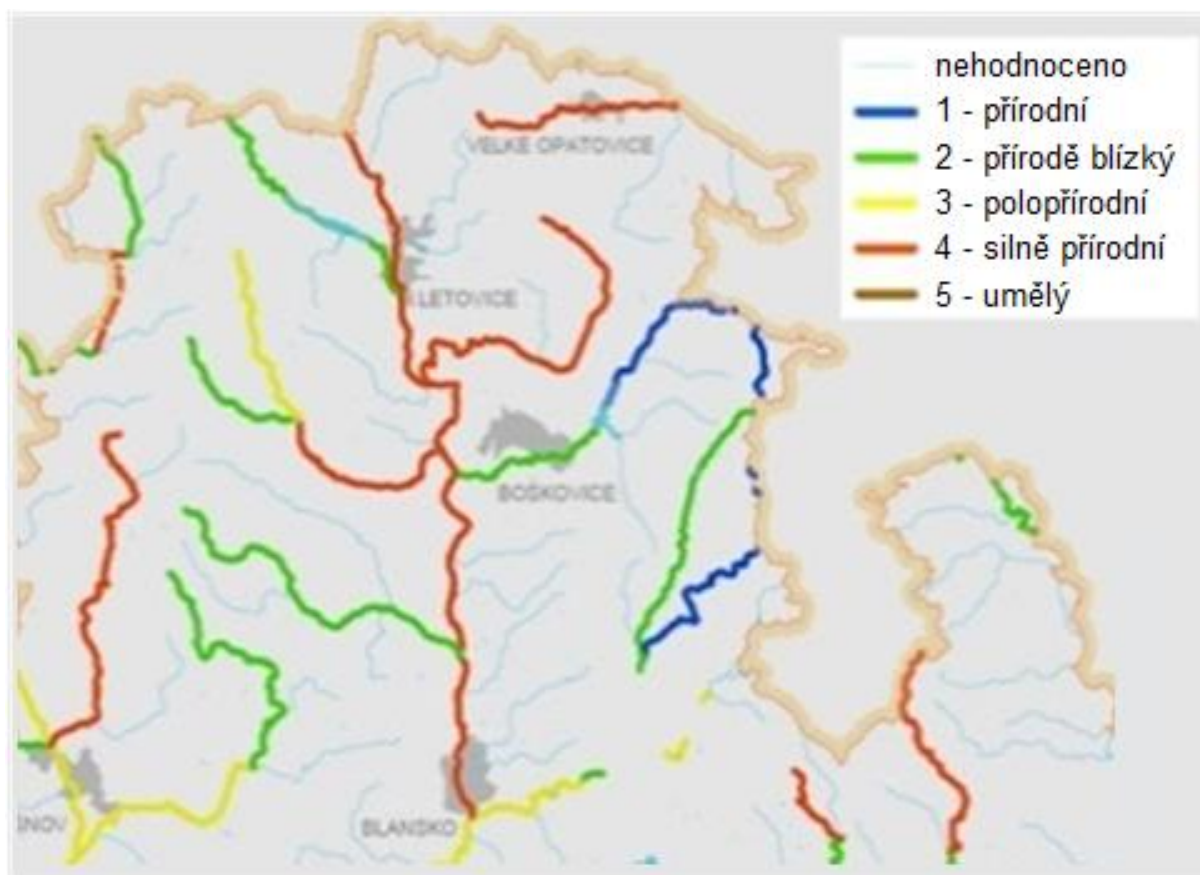
Z pohledu geomorfologického je území SO ORP Boskovice tvořeno 2 celky – Českomoravskou vrchovinou v západní části (podcelek Hornosvratecká vrchovina) a Brněnskou vrchovinou ve střední a východní části regionu. Ve střední části regionu se táhne Boskovická brázda (podcelek Brněnské vrchoviny), která tvoří významnou a úrodnou sníženinu mezi oběma vrchovinami s průměrnou nadmořskou výškou 300 – 400 m n. m. Boskovická brázda směrem k východu postupně přechází v další podcelek Brněnské vrchoviny – Dražanskou vrchovinu. Vrchovinné partie na západě a východě území dosahují nadmořské výšky až 700 m n. m. Členitost a pestrost reliéfu a přírodních podmínek, to jsou hlavní přírodní charakteristiky, které jsou pro Boskovicko příznačné.

Klima v území je dosti rozdílné s ohledem na nadmořskou výšku. Dle Quittovy klasifikace se západní část území nachází v klimatických oblastech MT3 a MT7, střed území převážně v MT11 a východ území obdobně jako západní část MT3 a MT7 doplněný o „horský“ charakter klimatu CH7. Znamená to, že vrchovinná část regionu je vlhčí a chladnější s drsnějším charakterem klimatu maloplošné oblasti CH7 rozkládající se v nejvyšších a nejvýchodnějších partiích mikroregionu Boskovicko (zde až 1000 mm srážek/rok). Naproti tomu střední část regionu (Boskovická brázda) je teplejší a o něco sušší.

Hydrologicky území náleží ke 2 povodím, povodí Svatky v menší části na západě a k povodí Svitavy ve střední a východní části území. Zatímco řeka Svatka územím přímo neprotéká, řeka Svitava tvoří významnou severojižní přirozenou linii území. Na kvalitu povrchových i podzemních vod na Boskovicku působí zejména produkce komunálních odpadních vod, zemědělství, případně staré nevyužívané skládky. Starých ekologických zátěží je však v regionu malé množství, jsou koncentrovány zejména na Olešnicku a Kunštátsku a jedná se převážně o v minulosti rekultivované skládky tříděného komunálního odpadu, které nepředstavují pro zdraví lidí, ostatní živé organismy a životní prostředí obecně vážnější riziko.

Snížení kvality vody v povrchových tocích souvisí i s narušením jejich přirozených samočisticích schopností vlivem regulací koryt, zatravnění toků a absence kvalitní břehové dřevinné vegetace. K těmto přinejmenším diskutabilním zásahům docházelo především v období kolektivizace zemědělství v 2. polovině 20. století, jehož důsledkem je výrazné odpřírodnění některých toků v území, viz obrázek.

Obrázek 4 Stav odpřírodnění toků

Zdroj: Koncepce ochrany přírody JMK

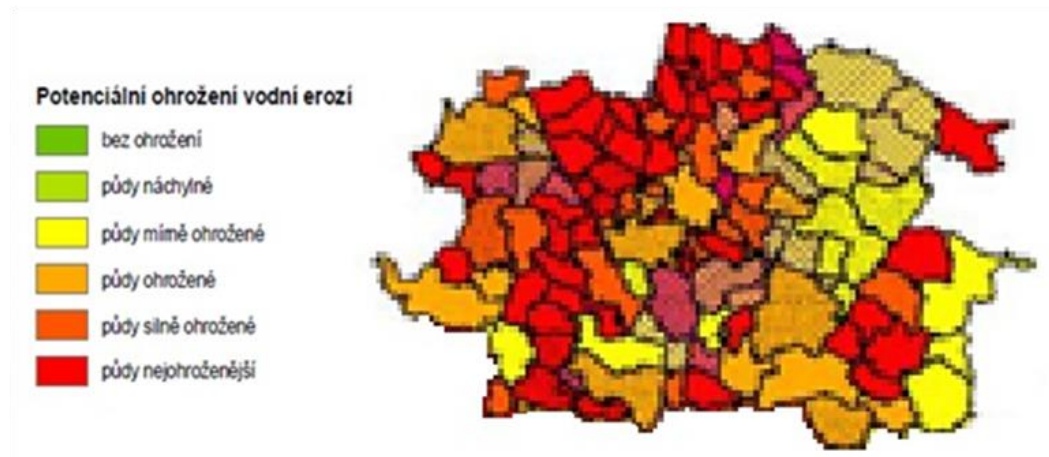
K tokům nejvíce postiženým odpřírodněním patří řeka Svitava, říčka Jevíčka, potoky Semíč, Úmoří, Olešnický a Besének. Nejzachovalejší prostředí má horní tok říčky Bělé a Punkvy. Způsob likvidace komunálních odpadních vod patří k základním problémům velké části území. Většina obcí vzhledem ke své populační velikosti nemá kanalizační systémy napojené na ČOV a situaci řeší individuálně prostřednictvím žump a septiků s vývozem splašků mimo obec nebo svedením do koryt vodních toků. Vliv zemědělství na znečištění povrchových a podzemních vod v území spočívá ve smyvu půdních částic a průsaku dusičnanů z obdělávané půdy a hnojišť, příp. i areálů živočišné výroby. Na problému eutrofizace stojatých vod se pak stále více podílí fosfor z domácností (absence ČOV či staré technologie ČOV), nikoliv zemědělská činnost, jak tomu bylo v minulosti.

Pedologie se vyznačuje vysokou rozmanitostí půd v závislosti na geologickém podloží a nadmořské výšce. Obecně lze říci, že v západní a východní části území, tj. v hornatějších partiích dominují z hlediska půdních typů hnědé lesní půdy a oglejené půdy s lokálním výskytem glejí (vlhká místa v říčních údolích), rendzin (vazba na vápenec), ale i podzolů. Na severu území se vyskytují nejčastěji hnědozemě, hnědé půdy a nívné hydromorfní půdy. Na severovýchodě mají rovněž dominantní postavení hnědozemě, dále pak ilimerizované černozemě a hnědé půdy. Ve střední části regionu v místech Boskovické brázdy jsou velice úrodné hnědozemě, lokálně i černozemě.

Půdy jsou intenzivně zemědělsky využívány, v méně úrodných vyšších polohách se přešlo spíše k extenzivním formám zemědělství. Přesto však z nevhodného hospodaření v minulosti přetrvává problém eroze půdy zvláště na velkých blocích zemědělské půdy, která dále může být posilována

nepříznivými meteorologickými jevy (přívalové deště, silný vítr), nevhodným systémem hospodaření (pěstování erozních plodin, orba po spádnici) a dalšími jevy (viz obrázek).

Obrázek 5 Potenciální ohrožení vodní erozí

Zdroj: Koncepce ochrany přírody JMK

Z obrázku výše je patrné, že katastrální území severních a západních partií Boskovicka patří (potenciálně) mezi území vodní erozí nejvíce ohrožená. Na východě území patří půdy k méně ohroženým. Je třeba těmto negativním jevům, jejichž hlavním důsledkem je ztráta půdy a odnos půdních částic, předcházet systémem protierozních opatření, ideálně jejich kombinací. Pozornost by tak měla být zaměřena především na činnost zemědělských subjektů a jejich vhodné postupy, od osevních postupů a pásových střídání plodin, přes vhodnou velikost pozemků, obdělávání půdy po vrstevnici až po technická opatření typu příkopů či drenáží.

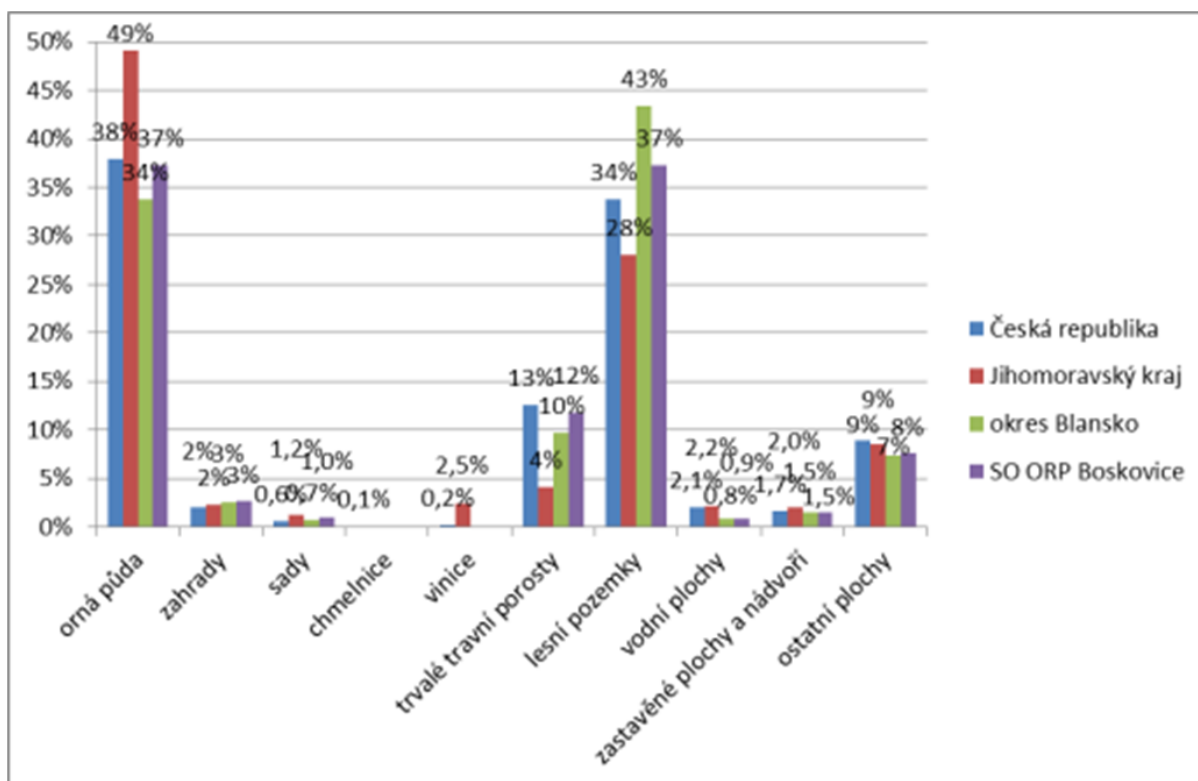
Další příčinou odnosu půdních částic je větrná eroze, obzvláště na rovinatějším a otevřeném reliéfu v suchých obdobích (Boskovická brázda). Tomuto druhu eroze lze částečně předcházet pomocí zavlažování či zpeňování půdního krytu různými postřiky a emulzemi a zejména pak realizací přirozených krajinných prvků typu větrolamů, popř. umělých přenosných zábran.

Vegetační kryt území má jednu společnou charakteristiku. Tou je nadprůměrné zalesnění nejen v rámci Jihomoravského kraje, ale také v kontextu České republiky, i když v rámci území samozřejmě existují lokální rozdíly. Podíl trvalých travních porostů má rostoucí tendenci. To má pozitivní vliv na retenční schopnost krajiny a na její ekologickou stabilitu obecně. Zemědělská půda, resp. konkrétně orná půda, se na celkové výměře nejhojněji podílí v Boskovické brázdě, přesněji na Malé Hané.

Les má stále především hospodářský význam a tomu odpovídá i jeho skladba – významně převládají jehličnany s celkovou dominancí smrku. Jedná se o specifikum typické pro severní část Jihomoravského kraje, opačně tomu je např. v okrese Břeclav, kde výrazně převládají listnáče. Přesto se v posledních letech objevují snahy o návrat k původním dřevinám (listnaté stromy) vyvažující ekologické funkce krajiny, růst jejich podílu na druhové skladbě lesů je však pomalý. I zde, stejně jako u protierozních opatření, je tedy do budoucna žádoucí další intervence směřující do mimoprodukčních funkcí krajiny, a dále pak také vůle čelit různým nátlakovým skupinám prosazujících výhradně hospodářskou funkci lesů na úkor té environmentální.

Pozemkovou strukturu ve srovnání s vyššími územními celky si můžeme prohlédnout v následujícím grafu.

Graf 10 Pozemková struktura

Zdroj: ČSÚ

Podíl orné půdy v území je srovnatelný s podílem lesních pozemků. V případě orné půdy se však jedná o krajský podprůměr, v případě lesních pozemků má vyšší podíl pouze okres Blansko. Nadprůměrný ve srovnání s okresem a krajem je podíl trvalých travních porostů. Nízký oproti republice a kraji je také podíl vodních ploch. Zatímco krajským specifickým je výrazný podíl vinic, u nás na severu se žádné nenacházejí. Podobně je tomu i u chmelnic.

Stav ovzduší patří v kontextu České republiky i Jihomoravského kraje k těm méně znečištěným. Nejtěživější je situace logicky v urbanizovaných oblastech s koncentrací průmyslových aktivit a zejména dopravy (Boskovice, Letovice a další větší sídla). Dalším výrazným znečišťovatelem bývají lokální topeniště, devízou je proto téměř u všech obcí proběhnuvší plynofikace, která však sama o sobě ještě není garancí využívání tohoto paliva k vytápění.

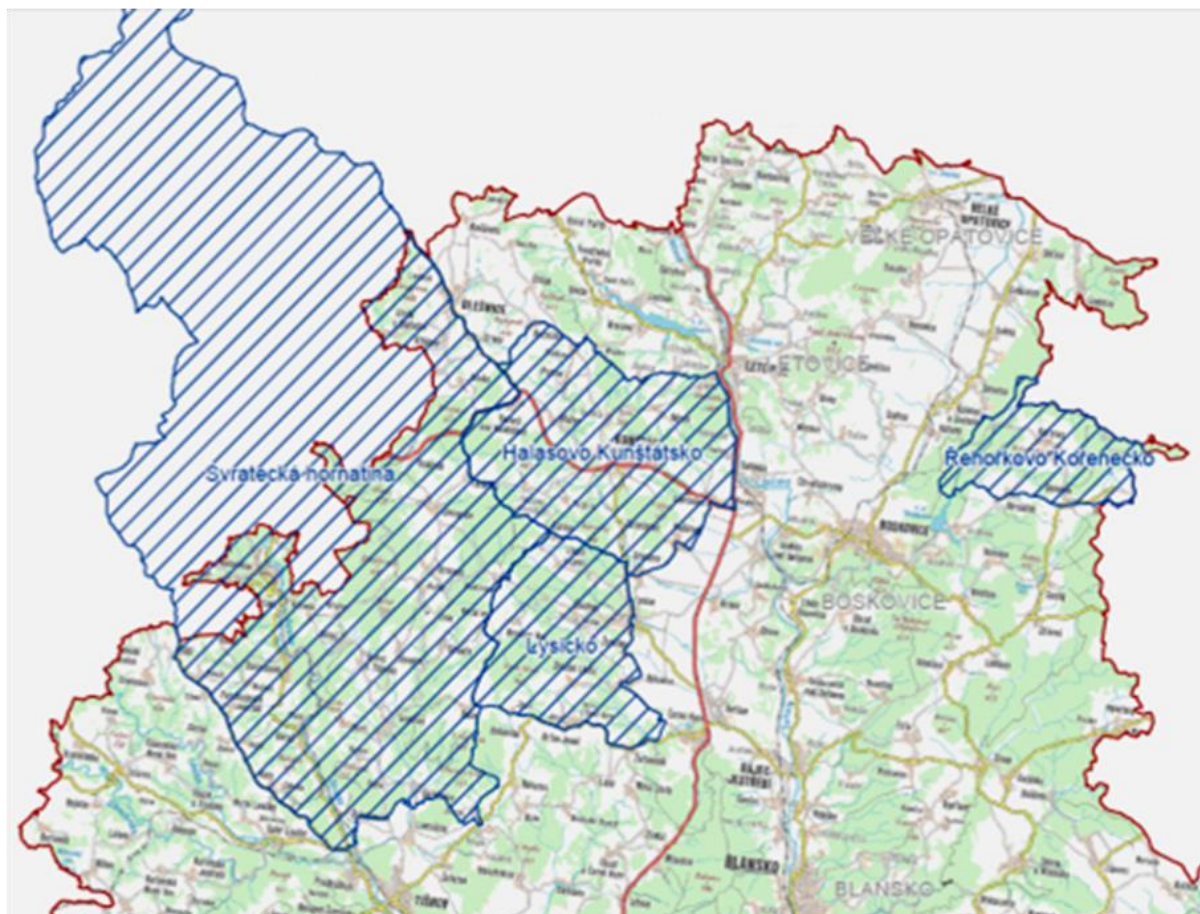
Negativním důsledkem topení tuhými palivy a emisí z dopravy či průmyslových aktivit jsou především vysoké koncentrace tuhých znečišťujících látek a prachových částic různé velikostní frakce v ovzduší, zejména v zimním období. Tento stav se snaží např. v Boskovicích a Olešnici řešit mj. za pomoci zametacího a kropícího vozu. Lokálním zdrojem prašnosti je také kamenolom poblíž Doubravice nad Svitavou nebo pískovny v Nýrově a Kunštátu.

I do budoucna tak bude žádoucí podpora tzv. opatření přímo na zdroji, tj. podpora nízkoemisních spalovacích zdrojů a zdrojů tepla, tak i opatření snižující již vzniknuvší emisní zátěž znečišťujících látek v čele s TZL a prachovými částicemi za pomoci různých opatření – zametací techniky, výsadby izolační zeleně, apod.

Na Boskovicku se rozkládají hned 4 přírodní parky (PP) – ve východní části PP Řehořkovo Kořenec, ve střední PP Lysicko a v západní PP Halasovo Kunštátsko a PP Svratecká hornatina. PP se rozprostírají téměř ve všech mikroregionech, výjimkou je pouze mikroregion Svitava, což může pro samosprávy

obcí a jiné subjekty znamenat určitou výhodu v jejich hospodářském rozvoji. Z hlediska hospodářského rozvoje však v porovnání např. s velkoplošnými chráněnými územími (NP, CHKO) pro obce větší bariéru rozvoje nepředstavují. Omezení se mohou týkat kupříkladu stavební uzávěry vztahující se na rekreační výstavbu a na zákaz umístování průmyslových objektů, které by představovaly pro krajinu rušivé prvky, apod. (konkrétní omezení činností stanovuje vyhláškou krajský úřad).

Obrázek 6 Přírodní parky

Zdroj: Koncepce ochrany přírody JMK, 2007

Z maloplošných zvláště chráněných území jsou bohatě zastoupeny přírodní rezervace a přírodní památky s územní koncentrací zejména na Kunštátsku a Lysicku. Z oblastí ochrany Natura 2000 se zde vyskytují pouze evropsky významné lokality, ptačí oblasti zastoupeny nejsou. Evropsky významné lokality na území SO ORP Boskovice:

- CZ0622174 Panský les – Jezdiny – Kněžves (26,08 ha): střevíčník pantoflíček (*Cypripedium calceolus*);
- CZ0623354 Chrov – Rozsíčka (27,49 ha): přástevník kostivalový (*Callimorpha quadripunctaria*);
- CZ0620194 Čepičkův vrch a údolí Hodonínky – Černovice (187,4 ha): chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů + lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklich;
- CZ0612133 Dědkovo – Lhota u Olešnice (5,63 ha): střevíčník pantoflíček (*Cypripedium calceolus*);
- CZ0623702 – Borotín – zámek (0,12 ha): regionálně významná letní kolonie netopýra velkého (*Myotis myotis*);

- CZ0623351 – Nad kapličkou – Vranová (3,86 ha): modrásek bahenní (*Maculineaausithous*);
- CZ0623709 – Křetín – zámek (0,09 ha): letní kolonie vrápence malého (*Rhinolophushipposideros*).

G. Technická infrastruktura (energetika, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami, telekomunikace)

Energetika

Oblast zásobování obcí elektrickou energií a plynem lze pokládat za málo problematickou. Elektrifikovány jsou všechny obce ve správním území ORP. Nedostatky se vyskytují pouze u několika obcí a jsou spojené s nevyhovujícím stavem nebo kapacitou elektrického vedení a trafostanic.

Alespoň zčásti plynofikované jsou všechny obce správního území ORP Boskovice, kromě Lhoty u Olešnice, Makova, Malé Roudky, Úsobrna a Ústupu. U některých plynofikovaných obcí se objevují nedostatky v oblasti zásobování plynem (kapacitní, technické).

V Boskovicích proběhla v roce 2004 rozsáhlá rekonstrukce zdrojů a sítí pro zásobování teplem. Bylo vyměněno 5 km rozvodů a z 9 kotelen zůstaly jen 3, zato však vybavené nejmodernějšími technologiemi.

Zásobení pitnou vodou, protipovodňová opatření

V SO ORP hrají zásadní roli páteřní skupinové vodovody Boskovice – Velké Opatovice a Boskovice – Blansko. Jejich rekonstrukce má zásadní vliv na kvalitu zásobení obcí pitnou vodou zejména na území mikroregionů Boskovicko a Svitava.

Ve zbytku území převládají samostatné vodovody, případně skupinové místního charakteru. V několika obcích zejména na Letovicu je nedostatečná vodovodní infrastruktura řešena soukromými studnami. Kvalita vodních zdrojů je až na výjimky (např. Drválovice) vysoká. V letních měsících se některé obce potýkají s hrozícím nedostatkem vody, což se např. v Paměticích podařilo vyřešit připojením na skupinový vodovod.

Základ ochrany proti povodním v území představují vodní nádrže v Boskovicích a v Letovicích. Vodní nádrž Boskovice vznikla na říčce Bělé koncem 80. let z důvodu rostoucí potřeby zásobování území Boskovicka pitnou vodou. V současné době je ale vodárenský odběr pozastaven. Vodní dílo slouží také k nalepšení nízkých průtoků Bělé pod přehradou, snížení kulminačních průtoků povodňových vln a pro výrobu elektrické energie v malé vodní elektrárně.

Vodní nádrž Letovice byla vybudována na říčce Křetince v první polovině 70. let. Hlavním důvodem bylo zmírnění dopadů velkého odběru podzemní vody pro Brno na průtokový režim ve Svitavě. Dále nádrž slouží k zajištění minimálního průtoků v řece, umožnění rekreace, sportovního rybářství, zachycení povodňových průtoků a výrobě elektrické energie v malé vodní elektrárně.

Územím SO ORP Boskovice protéká řeka Svitava, v obcích podél ní byla vybudována protipovodňová opatření. Například v Letovicích je koryto řeky připravenou pojmu až stoletou vodu. Velké škody ovšem dokáží napáchat i menší toky, příkladem mohou být ničivé povodně na Olešnicku v roce 2002. Proto se také v Olešnici a okolí odehrávají patrně nejrozsáhlejší investice, a to zejména do soustavy retenčních nádrží a poldrů, hlásných systémů protipovodňové ochrany, úpravy koryt či digitalizace protipovodňových plánů. V ostatních oblastech se nejčastěji jedná o výstavbu suchých poldrů,

retenčních nádrží nebo čištění a úpravu koryt vodních toků. Do budoucna je třeba se zaměřit na protipovodňovou ochranu v obcích při menších tocích, zejména nad přehradami.

Čištění odpadních vod

Problematika čištění odpadních vod v posledních letech nabývá na aktuálnosti zejména díky dotační podpoře z EU. Existují však i obce, pro které je budování ČOV nemyslitelné, protože vlastní příspěvek na spolufinancování vybudování by pro ně byl natolik finančně náročný, že by znemožnil jejich hospodářský rozvoj v jiných oblastech. V některých obcích brání vybudování centrálního systému čištění odpadních vod také geografické podmínky.

Převaha malých obcí a s tím související nedostatek finančních zdrojů na tyto velice náročné akce je jedním ze základních rysů území SO ORP Boskovice. I malé obce stojí před otázkou, jakým způsobem budou dle požadavků legislativy v budoucnu odpadní vody čistit s ohledem na jejich reálné finanční možnosti. Obce se proto začínají ohlížet po alternativách – uvažuje se o podpoře domovních čistíren, případně systému více menších čistíren pro skupiny domů, společných ČOV pro více obcí a např. v obci Světlá o vybudování biologického rybníka.

Situace v jednotlivých mikroregionech: V mikroregionu Boskovicko je 8 obcí s ČOV (4 obce s centrální/společnou ČOV a Boskovice mají 2 ČOV), v mikroregionu Svitava má 6 ČOV obcí (4 obce s centrální/společnou ČOV), na Kunštátsko-Lysicku mají ČOV pouze 3 největší obce – Kunštát, Lysice a Drnovice, na Malé Hané jsou to rovněž 3 obce – Velké Opatovice, Šebetov a Cetkovice, na Letovicku mají ČOV 2 obce – Letovice a Deštná, a na Olešnicku pouze centrum mikroregionu – Olešnice.

V obcích regionu převládá dešťová kanalizace, tedy společná pro odvádění dešťové i odpadní vody zároveň. Naopak úplně kanalizace chybí v obcích Makov, Petrov, Prostřední Poříčí a Úsobrně.

Telekomunikace a ICT infrastruktura

Pokrytí signálem mobilních operátorů je charakteristické neustálým snižováním počtu „bílých“ či nepokrytých míst na mapě, a to jak u telefonního signálu, tak i u mobilního internetu. Důležitou roli hraje geografická poloha a charakter reliéfu. Nejhorší pokrytí je v severní části území, kde je převážně zalesněná kopcovitá krajina a na mnoha místech není signál žádného operátora. Slabší pokrytí je také na východní hranici území a v lesích na jihovýchodě. Z největších operátorů nabízí nejlepší pokrytí O2, potom T-Mobile a nejhorší signál má Vodafone.

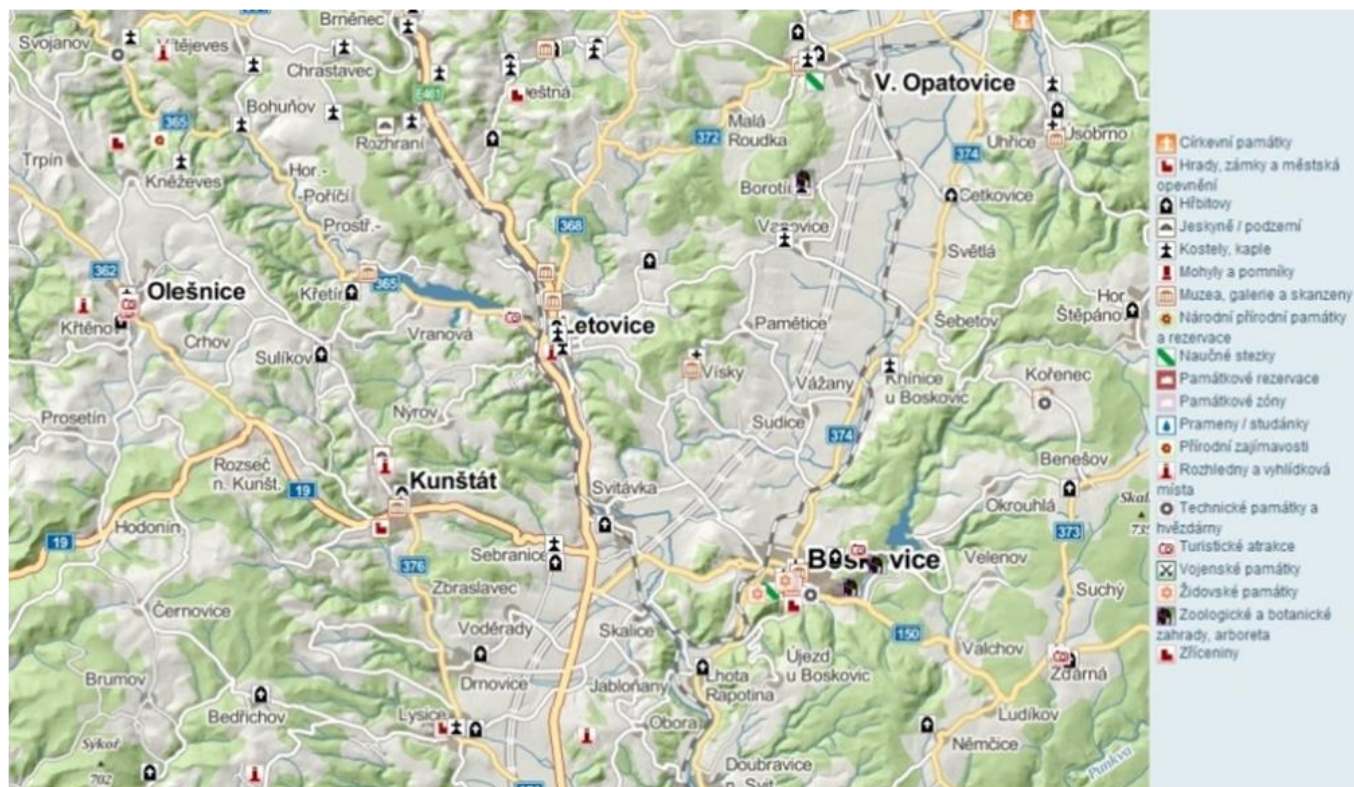
Základní připojení k mobilnímu internetu (do 236 kb/s) je dostupné všude, kde je signál daného operátora. Rychlým mobilním internetem jsou lépe pokryty oblasti v okolí center. Možnosti připojení nabízené jednotlivými operátory se v této oblasti dost liší. Vodafone nabízí připojení do 21,6 Mb/s téměř výhradně na území Boskovic, Letovic a Velkých Opatovic. T-Mobile u tohoto typu připojení nabízí mnohem hustší pokrytí. Řídčeji pokrývá severní, jihovýchodní a jihozápadní část území. O2 nabízí připojení o rychlosti do 14,4 Mb/s zejména v severozápadní části území, dále v Kunštátu, Lysicích, Drnovicích, Svitávce, Chrudichromech, Boskovicích a Velkých Opatovicích. Navíc je v centru Boskovic a Letovic k dispozici rychlejší připojení do 42 Mb/s. V tomto segmentu však zlepšování služeb probíhá mílovými kroky. Dalším způsobem připojení k internetu, doposud nejvíce používaným, jsou bezdrátové technologie a kabelové připojení, se kterým v území ORP v zásadě není problém.

Mapy pokrytí signálem jednotlivých operátorů obsahuje příloha č. 1.

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Turistický ruch je v dnešní době vnímán jako sféra služeb, které mají schopnost využívat vnitřní potenciál území a ekonomicky zhodnocovat přírodní krásy i kulturní dědictví. Kromě těchto „zdeděných“ statků je předmětem turistického ruchu i sport a relaxace (koupaliště, lyžařské areály, akvaparky, cyklostezky, wellness), kulturní akce (festivaly, jarmarky) i další zážitkové programy. Ve svém souhrnu se tedy jedná o kumulaci přírodních či antropogenních předpokladů, které přitahují návštěvníky.

Obrázek 7 Turistické atraktivity

Zdroj: Tourmapy.cz

Turisticky nejvíce exponované je okolí města Boskovice, díky jeho bohatým památkám (zámek, hrad, židovské město), blízkosti navštěvovaného Moravského krasu, ale i atrakcemi typu Westernové městečko, či aquapark – městské lázně.

Významnými atraktivitami kulturně-poznávací turistiky jsou zámky v Lysicích, Kunštátě a Letovicích. Známa je též jeskyně Blanických rytířů v Rudce u Kunštátu s nově vybudovanou zahradou smyslů. Za pozornost stojí také Moravské kartografické centrum ve Velkých Opatovicích.

Vítanými cíli výletů i pro místní obyvatelstvo jsou rozhledny, které představují mj. vhodný doplňkový produkt pěší turistiky a cykloturistiky. Nejstarší je Burianova rozhledna v Rudce u Kunštátu, dále je tu rozhledna na Zelenkově kopci v obci Ústup, rozhledna Babylon u Kozárova, rozhledna na kopci Malý Chlum na Oboře a rozhledna Kopaniny u Olešnice. Jako vyhlídková místa slouží zámek Letovice a věž boskovické radnice. Na turistickou propagaci regionu byla připravena akce „otevřené rozhledny“, která formou soutěže s cenami motivovala k návštěvě rozhleden na Boskovicku.

V návaznosti na kulturní památky jsou i z hlediska cestovního ruchu zajímavé některé kulturní akce a festivaly, protože přitahují množství návštěvníků a vymykají se lokálním měřítkům. V Boskovicích jsou

nejvíce navštěvované dvoudenní zářiové „husí slavnosti“ a čtyřdenní červencový multižánrový Festival Boskovice na propagaci urbanistického souboru židovské čtvrti. Známy je též festival Ibérica zaměřený na flamenco a španělskou kulturu.

Letovice se mohou pochlubit festivalem 3+1, který podporuje projekty mezinárodního kulturního dialogu, a multižánrovým festivalem LetFest. Na přehradě se vždy koncem srpna konají Závod dračích lodí. Ve Velkých Opatovicích se koná hudební festival FestFest a vždy na podzim vyhlášená Národní výstava jiřinek. Mikroregion Malá Haná pořádá oblíbený cyklovýlet Okolo Malé Hané.

V Lysicích se koná hudební festival 13 měst Concentus Moraviae. Hojně navštěvované jsou též květinové výstavy na zámku v Lysicích. V Kunštátě je významnou akcí tradiční Hrnčířský jarmark odkazující na bohatou historii keramické výroby ve městě. V Olešnici se vždy začátkem léta koná trampský festival Olešnická kytka.

V řadě dalších obcí probíhají různé místní slavnosti či jarmarky, které se těší velké popularitě obyvatel a které mají potenciál pro větší návštěvnost. Jednou z takových akcí je například Malohanácké řemeslné jarmark pořádaný vždy v létě ve Vanovicích.

Významným prvkem turistické infrastruktury jsou i muzea. Nejvýznamnější je Muzeum Boskovicka s expozicí „Krajinou sedmizubého hřebene“, pozoruhodnou expozicí historických zemědělských strojů a expozicí v židovském městě (synagoga). V Boskovicích nalezneme ještě Mini Galerii Zwicker a Galerii Otakara Kubína.

Dále sem patří Moravské kartografické centrum ve Velkých Opatovicích, Muzeum zemědělské techniky v Horním Smržově, Muzeum historických vozidel v Olešnici, modelové kolejště ve Křetíně, galerie Pex a Domino v Letovicích, Stálá expozice minerálů a fosilií Václava Stoupala na Vískách, Muzeum Kořenec a Výstavní síň básníků Františka Halase a Klementa Bochořáka v Kunštátě.

Další nezanedbatelný turistický produkt v regionu představují zážitkové parky, z nichž největší je Westernové městečko Boskovice s širokou nabídkou akcí a atrakcí, včetně ubytování a stravování. Menšího formátu je pštroší farma v Doubravici nad Svitavou, rozvíjejí se i jezdecká centra – ranče a agrocentra. Blízkost Brna s velkým počtem městského obyvatelstva dává předpoklad pro poptávku po agro/bio produktech či farmách s ukázkou výroby produktů či chovu zvířat, stejně tak specializovaná zahradnictví s přesahem do aranžování (např. arboretum Boskovice).

S výjimkou sníženiny Boskovické brázdy jsou v území velmi dobré podmínky pro pěší turistiku, celé území je pak protkané sítí značených cyklotras. Město Brno a nejbližší okolí je nejsilnějším „zdrojem“ cykloturistů a v návaznosti na rozšiřující se služby přepravy kol ve vlacích a autobusech hromadné dopravy roste i akční rádius výletníků. Úsek kolem řeky Svitavy od Blanska přes Doubravici nad Svitavou a Svitávku na Letovice je součástí krajského cyklokoridoru. Návaznost na kapacitní železniční dopravu může do budoucna přivést do regionu významnější počty cyklovýletníků s příznivým dopadem na ekonomiku lokálních poskytovatelů některých služeb.

Na rozdíl od služeb nenáročné turistiky a cykloturistiky v regionu příliš nenacházíme turistické produkty či služby vyšší cenové kategorie zaměřené na movitější klientelu. Golfové hřiště (18 jamkové) je na rozloze 60 ha vybudováno u Kořence (Kořenec Golf&Ski Resort) ve vrcholových partiích Dražanské vrchoviny s dalekými výhledy do krajiny. Zařízení specializované na kongresovou turistiku v regionu nenalezneme, avšak posupně se profilovala nabídka pro firemní klientelu pro pořádání školicích či teambuildingových akcí – zde je možné jmenovat např. Porčův mlýn u Lysic,

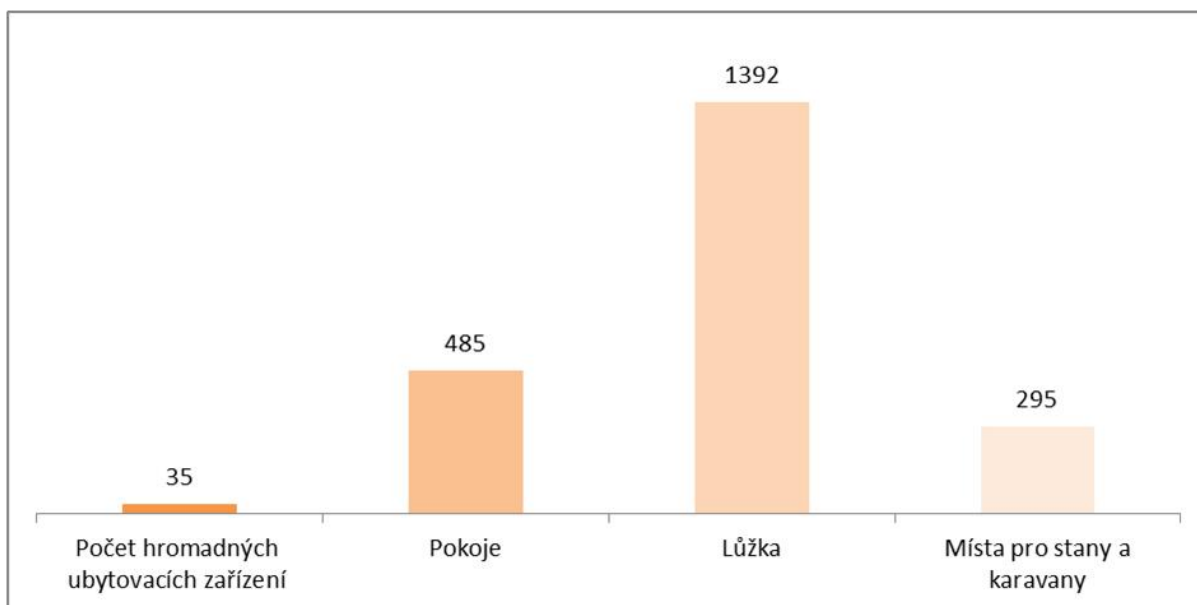
Pythagor Golf Hotel na Kořenci či Lasákův mlýn a Penzion Pod Zámekem v Boskovicích. Pestré přírodní prostředí a dobrá dopravní dostupnost dává předpoklad k rozvoji těchto služeb i do budoucna.

V území se rozvíjí i zimní turistika. Zejména lyžařský areál v Olešnici se proměnil v atraktivní středisko sice nenáročného, ale dostupného lyžování a stal se pro mnoho Brňanů první volbou pro půldenní i jednodenní lyžování. Dalšími středisky jsou Hodonín u Kunštátu a Hluboké u Kunštátu. Umělé zasněžování a osvětlení pro večerní lyžování je vybudováno v Olešnici a Hodoníně u Kunštátu. Střediska Olešnice a Hodonín u Kunštátu jsou srovnatelná s nabídkou na nedaleké Českomoravské vrchovině.

Srovnávat se však nelze v běžeckém lyžování, snad jedině oblast Suchého, Kořence a Benešova u Boskovic na Dražanské vrchovině je známým běžkařským terénem s upravovanými stopami (díky projektu financovanému z ROP Jihovýchod). Běžecké okruhy mimo jiné využívají i výše uvedeného golfového hřiště na Kořenci. Klimatické podmínky pro tento sport jsou vhodné pouze v nejvyšších polohách regionu.

Souhrnné údaje o ubytovacích kapacitách na Boskovicku nabízí následující graf. Celkem je možné využít služeb 35 ubytovacích zařízení, která dohromady nabízejí 485 pokojů s 1392 lůžky a 295 místy pro stany a karavany.

Graf 11 Ubytovací kapacity

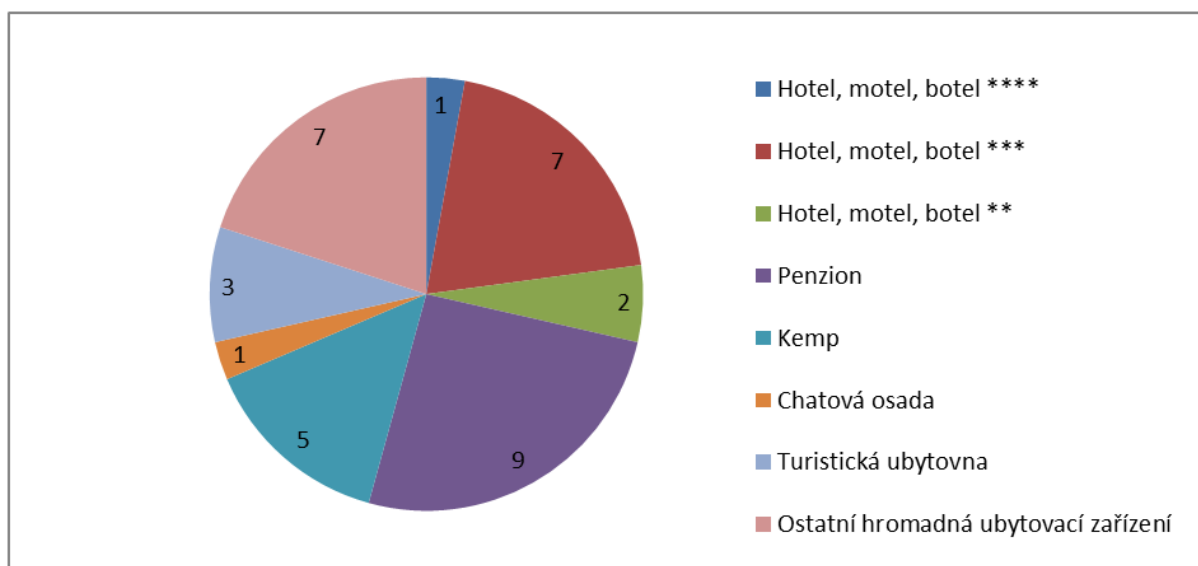

Zdroj: ČSÚ

Další graf nám umožní zjistit počty jednotlivých typů hromadných ubytovacích zařízení. Nejluxusnějším, čtyřhvězdičkovým, hotelem je Hotel Moravia v Boskovicích. Ubytovaní na úrovni tří hvězdiček nabízí celkem sedm zařízení, např. Hotel Dermot v Letovicích nebo Hotel Pod zámekem v Boskovicích.

Nejpočetnější skupinou jsou penziony. V území se jich nachází celkem 9, např. Sudický dvůr, Pension U Sochy v Kunštátě. Poměrně rozšířené jsou také kempy, méně již turistické ubytovny a chatové osady. Jediná chatová osada na Boskovicku se nachází v obci Suchý, oblíbeném středisku letní rekreace.

Graf 12 Typy ubytovacích zařízení

Zdroj: ČSÚ

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

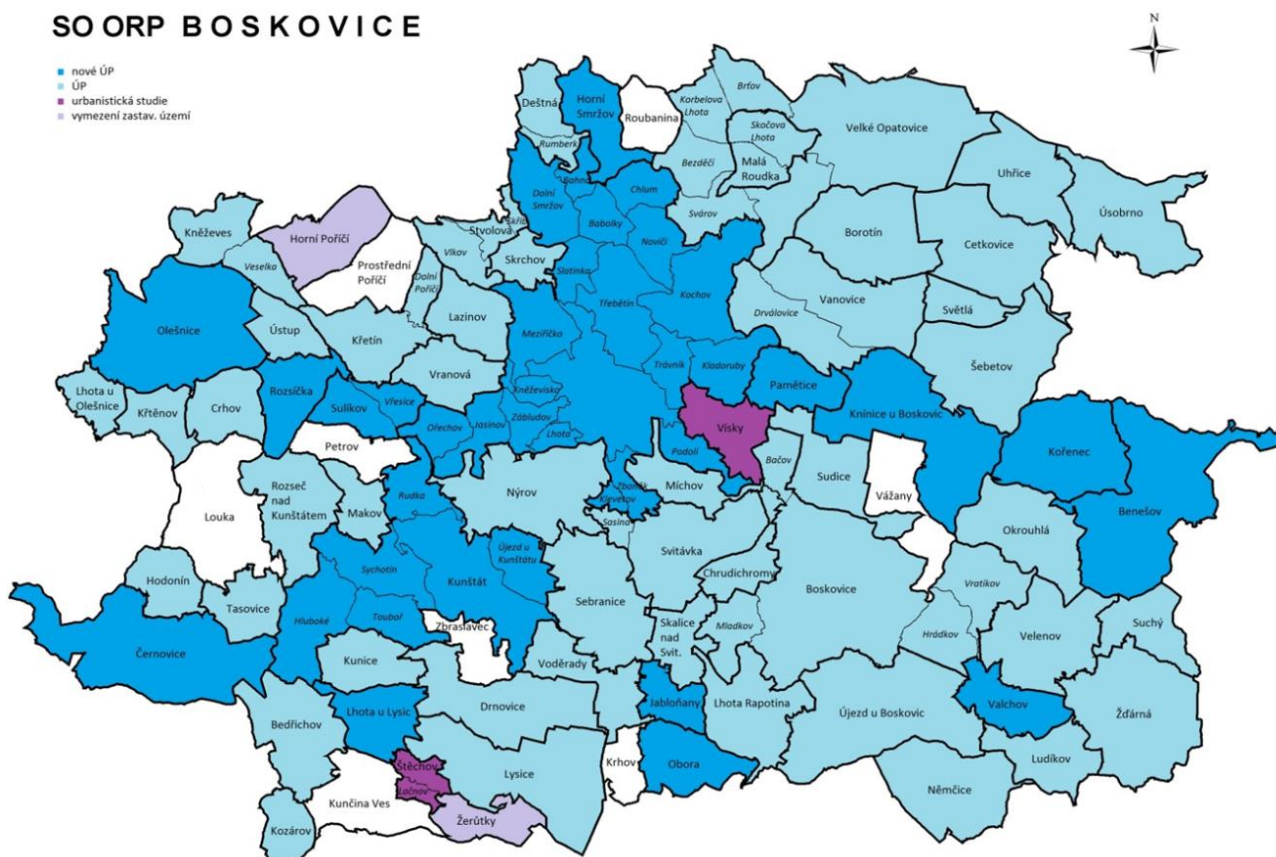
Tabulka 14 Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	65	89	Z toho 46 ÚP podle staré legislativy (do roku 2007), 15 ÚP podle nové legislativy, 2 urbanistické studie a 2 vymezení zastavěného území.
Počet obcí s plánem v přípravě	3	3	Jedná se o obce Krhov, Štěchov a Vísky.
Počet obcí se strategickým plánem (nebo POV)	34	29	

Zdroj: MěÚ Boskovice

Obrázek 8 Územní plánování v obcích ORP

SO ORP BOSKOVICE

Zdroj: MěÚ Boskovice

15 obcí má vyhotovené ÚP podle nové legislativy po roce 2007. 46 obcí má zhotovené ÚP před rokem 2007. 2 obce mají urbanistickou studii a 2 obce vymezení zastavěného území. Nový ÚP připravují 3 obce, a to Krhov, Štěchov a Vísky.

Se zásadami územního rozvoje kraje je obvykle možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. ZÚR Jihomoravského kraje ale byly dne 21. června 2012 zrušeny

rozsudkem Nejvyššího správního soudu a dosud nebyly schváleny nové. Vycházet tedy můžeme jediné z Územně analytických podkladů JMK.

K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří Politika územního rozvoje ČR a Rozbor udržitelného rozvoje území - ÚAP SO ORP Boskovice.

Odkazy na zmíněné dokumenty:

- PÚR ČR 2008,
- ZÚR JMK 2011,
- ÚAP JMK 2013,
- RURÚ ORP Boskovice 2012.

Na území SO ORP byly identifikovány tyto urbanistické, dopravní a hygienické závady:

- Zastavěnost některých přirozených záplavových území vodních toků (zejm. Svitavy v Letovicích a Svitávce).
- Obecně neutěšený stav veřejných prostranství - náměstí, návsi, zeleň, místní komunikace, chodníky.
- Málo vyvinutá infrastruktura cestovního ruchu – je nutné pokračovat v budování základní turistické infrastruktury, zejména vytvoření a doplnění sítě ubytovacích a stravovacích zařízení.
- Plochy se zdevastovanou zástavbou či nevhodnou funkční náplní, tzv. brownfields. Jejich četnost ani koncentrace zde není vysoká.
- V relativně periferní pozici vůči centru SO ORP se nachází oblast Olešnicka.
- Přetíženost silniční sítě I/43 (řešení: výstavba R43) a I/19 (řešení: obchvat Sebranic, technická podpora průjezdnosti Kunštátem).
- Nevyhovující technické parametry některých komunikací (dva pruhy na frekventované I/43 aj).
- Poměrně velká vzdálenost železničních stanic od obcí na trati č. 262 nedělá osobní železniční dopravu dostatečně atraktivní.
- Nejvzdálenější, i když četná dopravní obslužnost je vzhledem k území SO ORP v jeho západní části při hranici s krajem Vysočina.

Nejzávažnější kolize dopravy jako nositelky hluku a znečištění ovzduší se odehrává na silnicích I. třídy, které procházejí těmito zastavěnými územími:

- Silnice I/19 prochází zastavěným územím těchto obcí: Hodonín, Rozseč nad Kunštátem, Kunštát, Újezd u Kunštátu, Sebrance.
- Silnice I/43 prochází zastavěným územím těchto obcí: Stvolová, Letovice, Zboněk, Sasina, Svitávka, Sebrance.
- Nízké zastoupení trvalé vegetace v oblasti Malé Hané.
- Málo přírodního vodstva k rekreačnímu využití (jen Suchý a Letovice).
- Místa málo vhodná druhová skladba lesů (monokultura smrků jako pozůstatek výsadby z ekonomických důvodů – nyní již zákonná povinnost 25% výsadby melioračně zpevňujících dřevin).
- Lokální znečištění způsobené chybějícími čističkami odpadních vod (ČOV).

- Na území těchto obcí s jednotnou kanalizací není vybudovaná ČOV: Černovice, Deštná, Hodonín, Horní Poříčí, Horní Smržov, Chrudichromy, Jabloňany, Kněževy, Knínice u Boskovic, Kozárov, Krhov, Křetín, Křtěnov, Kunčina Ves, Kunice, Lazinov, Lhota u Lysic, Lhota u Olešnice, Louka, Makov, Malá Roudka, Míchov, Němčice, Obora, Pamětice, Petrov, Prostřední Poříčí, Roubanina, Rozseč nad Kunštátem, Rozsíčka, Sebranice, Skalice nad Svitavou, Skrchov, Stvolová, Sudice, Suchý, Sulíkov, Světlá, Tasovice, Uhřice, Úsobrno, Ústup, Vanovice, Vážany, Vísky, Voděrady, Vranová, Zbraslavec, Žďárná, Žerůtky.
- Tato zastavěná území leží na poddolovaných územích, případně v jejich sousedství: Boskovice, Brtův, Chrudichromy, Kladoruby, Kněževy, Kněževísko, Korbelova Lhota, Krhov, Křetín, Kunštát, Letovice, Lhota u Olešnice, Louka, Němčice, Obora, Petrov, Skrchov, Štěchov, Valchov, Velké Opatovice, Vranová, Vřesice.

Na území SO ORP byly identifikovány tyto střety záměrů na provedení změn v území, případně střety těchto záměrů s limity využití území:

- Zastavitelné plochy vs. životní prostředí (= rozvojové záměry překračující meze udržitelného rozvoje obce) - zastavitelné plochy zasahují do krajinného rázu na katastrech: Černovice, Bedřichov (Přírodní park Svratecká hornatina); Lhota u Lysic, Bedřichov, Kunice (Přírodní park Lysicko); Kunice (Přírodní park Halasovo Kunštátsko); Benešov, Kořenec (Přírodní park Řehořkovo Kořenecko).
- Plánovaná technická infrastruktura vs. životní prostředí:
- registrován záměr staveb větrných elektráren, což může být ve střetu s životním prostředím: Benešov u Boskovic, Rozsíčka;
- není evidován záměr stavby fotovoltaické elektrárny v takovém rozsahu, že by se dostával do střetu s životním prostředím či ZPF.
- Dopravní infrastruktura vs. ÚSES (= „přechod“ prvků ÚSES) s nejméně frekventovanějšími komunikacemi na území SO ORP):
- silnice I/19: v katastru obcí – Černovice (biocentrum Údolí Hodonínky), Kunštát;
- silnice I/43 na území města Letovic;
- plánovaná R43 - k. ú. Chrudichromy protíná plánované vedení rychlostní silnice R43 regionální ÚSES.
- Plánované dopravní koridory vs. životní prostředí:
- v oblasti křížení navrhované rychlostní silnice R43 a 1. železničního koridoru lze do budoucna očekávat větší koncentraci hospodářských aktivit. Vzhledem ke zdejšímu rozsáhlému záplavovému území řeky Svitavy bude tato oblast vyžadovat zvýšenou míru pozornosti a regulace.
- Na území Přírodního parku Halasovo Kunštátsko jsou plánovány dle Generelu dopravy JMK tyto dopravní stavby:
- silnice I/19 – Sebranice;
- rychlostní silnice R43 – Sebranice, Svitávka.
- Plánované dopravní koridory vs. ZPF: silnice I /19 v k. ú. Sebranice.
- Rekreace vs. životní prostředí: Rekreační využití atakuje meze udržitelného rozvoje obce Suchý. Na tomto území dochází k přílišné koncentraci individuální rekreace, a tím k devalvaci původní atraktivity prostředí.
- Těžba vs. životní prostředí:

- chráněná ložisková území: jíly - Brťov, Horní Smržov, Korbelova Lhota, Kunštát, Velké Opatovice; písky sklářské a slévárenské – Babolky; cementářské korekční sialitické suroviny – Rudka u Kunštátu.
- ložiska nerostných surovin: Boskovice – těžba dřívější povrchová – cihlářské suroviny; Brťov – dosud netěženo - jíly žáruvzdorné na ostřivo; Horní Smržov – současná těžba hlubinná i povrchová – jíly žáruvzdorné na ostřivo; Rudka, Kunštát – dosud netěženo – cementářské korekční sialitické suroviny; Zbraslavce – těžba dřívější hlubinná - jíly žáruvzdorné na ostřivo.
- prognózní ložiska: Kunštát – dosud netěženo - cementářské korekční sialitické suroviny.

Ohrožení území přírodními vlivy, tj. způsobena přírodními jevy, nevhodnou péčí a využíváním krajiny vyplývající především ze systému hospodaření:

- záplavová území (= uměle zrychlený odtok vody z krajiny spojený s růstem ohrožení níže položených oblastí povodněmi):
- obce na řece Svitava, které se nachází v záplavovém území: Stvolová, Skrchov, Letovice, Zboněk, Klevetov, Sasina, Svitávka, Mladkov, Skalice nad Svitavou, Lhota Rapotina;
- obce na říčce Křetínka, které se nachází v záplavovém území: Letovice, Dolní Poříčí, Prostřední Poříčí, Horní Poříčí;
- obce v povodí Bělé, které se nachází v záplavovém území: Boskovice, Valchov.
- těžba:
- poddolované území na katastrech: Boskovice, Brťov, Chrudichromy, Kladoruby, Kněževés, Kněževísko, Korbelova Lhota, Krhov, Křetín, Kunštát, Letovice, Lhota u Olešnice, Louka, Němčice, Obora, Petrov, Skrchov, Štěchov, Valchov, Velké Opatovice, Vranová, Vřesice;
- sesuvné území aktivní: Knínice u Boskovic, Velké Opatovice, Podolí, Míchov;
- sesuvná území pasivní: Rumberk, Letovice, Míchov, Žerůtky, Doubravice nad Svitavou, Svitávka, Lysice.
- větrná eroze: na území katastrů obcí Kladoruby a Bačov jsou evidovány půdy ohrožené.
- Vodní eroze na velkoplošně obhospodařovaných pozemcích orné půdy.

Dále doplnit stručně - vnější další vazby území na regionální a nadregionální úrovni, případně příhraniční spolupráce. Případně další vztahy:

SO ORP Boskovice neleží u hranic se sousedními státy, tudíž v oblasti územního plánování není nutná příhraniční spolupráce. Z výkresu PÚR můžeme vyčíst následující 3 oblasti, které si vyžadují spolupráci v oblasti územního plánování. Jedná se o:

- plánovanou rychlostní komunikaci R43, které prochází územím od jihu ze SO ORP Blansko na sever do SO ORP Moravská Třebová;
- plánovaný koridor ŽD7 kombinované železniční dopravy AGTC, který prochází rovněž z jihu ze SO ORP Blansko na sever do SO ORP Svitavy;
- ochranné pásmo plynovodu P10, který prochází územím z jihu ze SO ORP Blansko do SO ORP Konice.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka 15 Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů	Komentář
Město Boskovice	1	Město Boskovice je přirozeným centrem území - administrativním, kulturním i ekonomickým.
Města Kunštát, Letovice, Olešnice, Velké Opatovice	4	Tato města jsou přirozenými centry mikroregionů a občanské vybavenosti a služeb pro přilehlé menší obce. Sídli tu významnější zaměstnavatelé.
Obce Knínice, Lysice, Sebranice, Skalice nad Svitavou, Skrchov, Sloup a Úsobrno	7	V těchto obcích sídlí větší zaměstnavatelé.
Všechny obce SO	73	Pečují o rozvoj svého území.
Kraj	1	Kraj má na starosti správu a údržbu silniční infrastruktury. Je zřizovatelem speciálních, uměleckých a většiny středních škol. Poskytuje dotace na rozvojové aktivity.
Stát	1	Zastřešuje veškerá odvětví regionálního rozvoje v rámci svých politik, poskytuje dotace. V území působí víceméně přeneseně.
Úřad práce	3	Úřad práce má v ORP Boskovice tři kontaktní místa, a to v Boskovicích, Letovicích a Velkých Opatovicích. Hlavním přínosem úřadu pro rozvoj regionu je zmiřování negativních dopadů nezaměstnanosti.
Mikroregion	6	Mikroregiony Boskovicko, Kunštátsko-Lysicko, Letovicko, Malá Haná, Olešnicko a Svitava fungují jako významné platformy pro meziobecní spolupráci. Realizují vlastní projekty a čerpají dotace.
Místní akční skupina	2	MAS Boskovicko PLUS a MAS Partnerství venkova představují partnerství mezi veřejným, neziskovým a soukromým sektorem. Administrují projekty od žadatelů ze všech tří sektorů a realizují rovněž vlastní projekty. O rozvoj regionu se starají metodou tzv. komunitně vedeného místního rozvoje.
Významní zaměstnavatelé (nad 500)	4	Podniky, které zaměstnávají největší počty lidí. Přispívají tak k udržení socioekonomické stability regionu. Tři jsou v Boskovicích, jeden ve Velkých Opatovicích.
Významní zaměstnavatelé (200-499)	6	Podniky, které zaměstnávají značné počty lidí. Přispívají tak k udržení socioekonomické stability regionu. Tři jsou v Boskovicích a po jednom ve Skalici nad Svitavou, Sebranicích a Letovicích.
Významní zaměstnavatelé (100-199)	8	Podniky, které zaměstnávají značné počty lidí. Přispívají tak k udržení socioekonomické stability regionu. Spadá sem i jeden zemědělský podnik. Tři jsou v Boskovicích a po jednom v Úsobrně, Letovicích, Skrchově, Lysicích a Olešnici.
Významní zaměstnavatelé (50-99)	4	Podniky, které zaměstnávají značné počty lidí. Přispívají tak k udržení socioekonomické stability regionu. Spadají sem dva zemědělské podniky. Dva jsou v Boskovicích a po jednom v Knínicích a Letovicích.
Školy v regionu	67	Vzdělání je jedním ze základních předpokladů rozvoje regionu. Navíc zejména v malých obcích nefungují školy pouze jako vzdělávací instituce, ale plní také úlohu komunitních center a podílí se výrazným způsobem na společenském životě v obcích.

Zdroj: ARES, vlastní šetření

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ol style="list-style-type: none"> 1) přírůstek obyvatel stěhováním – atraktivní region 2) pestrý společenský život na vesnicích 3) bohaté možnosti kulturního využití 4) bohaté možnosti sportovního využití 5) široké spektrum zdravotnické péče 6) množství turistických atrakcí 7) žádné významné ekologické hrozby 8) vysoká míra územního a strategického plánování 	<ol style="list-style-type: none"> 1) nízká míra podnikatelské aktivity žen 2) nutnost dojíždět do zaměstnání 3) "rozkolísaná" míra nezaměstnanosti 4) vyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných 5) katastrofální stav silničních komunikací 6) chybí protipovodňová opatření na malých tocích 7) přetížení silnice I/43 8) stárnutí populace
Příležitosti:	Hrozby:
<ol style="list-style-type: none"> 1) blízkost krajského města Brna 2) dobrá dopravní dostupnost - železniční i silniční koridor 3) poptávka po agro-/eko-/hippoturistice 4) prorodinná politika 5) čerpání dotací na rozvojové projekty 	<ol style="list-style-type: none"> 1) odkládání řešení rychlostní komunikace R43 2) periferní poloha okrajových částí území 3) některé oblasti úplně bez mobilního signálu

SILNÉ STRÁNKY:

ad 1) dlouhodobě vysoký počet obyvatel, kteří se sem stěhují, značí, že region dokáže přitáhnout nové obyvatele;

ad 2) v území se koná obrovské množství společenských a kulturních akcí - od tanečních zábav, přes tradiční pouťové oslavy, až po velké festivaly;

ad 3) území je bohaté na kulturní zařízení;

ad 4) jsou tu dobré podmínky jak pro letní sportovní využití - aquaparky, koupaliště, venkovní hřiště, cyklostezky a cyklotrasy, tak pro zimní - sjezdovky, běžkařské dráhy;

ad 5) boskovická nemocnice poskytuje široké spektrum zdravotnické péče, v regionu ji dále doplňují soukromé ordinace;

ad 6) území je bohaté na turistické zajímavosti;

ad 7) v území neexistuje žádná významná ekologická hrozba;

ad 8) drtivá většina obcí má zpracovaný plán územního rozvoje, případně nějaký další strategický dokument.

SLABÉ STRÁNKY:

ad 1) mezi podnikajícími fyzickými osobami je mnohem výraznější podíl mužů;

ad 2) velké množství malých obcí v území způsobuje vyšší nutnost dojíždění;

ad 3) míra nezaměstnanost v SO ORP Boskovice dosahovala v předkrizových letech nižších hodnot než u vyšších územních celků, kdežto po roce 2008 se ekonomika vzpamatovávala pomaleji;

ad 4) podíl uchazečů evidovaných na ÚP déle než 12 měsíců je v SO ORP dlouhodobě vyšší než na okrese;

ad 5) stav silničních komunikací představuje dlouhodobý problém v území, jehož řešení se neustále odkládá;

ad 6) obce zejména podél horních toků nad přehradami bývají ohroženy sezónními záplavami;

ad 7) hlavní tah ve směru Brno - Svitavy bývá často přetížen, zejména nákladní dopravou;

ad 8) index stárí, průměrný věk i podíl věkové skupiny 65 + se v populaci kontinuálně zvyšuje

PŘÍLEŽITOSTI:

ad 1) Brno jako krajské centrum představuje široké možnosti pro rozvoj podnikání, nalezení zaměstnání, studium, kulturní a sportovní vyžití, atp., jeho dobrá dostupnost tedy může vést k usídlování nových obyvatel na území ORP a udržení mladé generace;

ad 2) územím prochází významný železniční i silniční dopravní koridor evropského významu a zlepšuje tak dopravní dostupnost regionu, která je příležitostí pro rozvoj turistiky i celé ekonomiky regionu;

ad 3) všeobecný trend zvyšujícího se zájmu městského obyvatelstva o přírodu může znamenat nové podnikatelské příležitosti pro náš region, který se může pochlubit zdravou přírodou a množstvím dalších turistických atraktivit;

ad 4) podpora mladých lidí, zejména rodin s dětmi, může pomoci v kombinaci s atraktivními podmínkami (kulturní a sportovní vyžití, dobrá zdravotní péče, dostupnost škol, atd.) našeho regionu pro život zvrátit nebo alespoň zmírnit negativní trend stárnutí populace;

ad 5) na nejrůznější projekty lze čerpat finanční prostředky z krajských, státních i evropských zdrojů.

HROZBY:

ad 1) ulehčit přetížené komunikaci I/43 by mohla rychlostní komunikace R43, navíc by zlepšila dopravní dostupnost a podnikatelské prostředí zejména ve východní části regionu, její neustálé odkládání tento potenciální přínos neguje;

ad 2) okrajové části území jsou ohroženy horší dopravní dostupností navzdory zavedenému systému IDS, což může vést ke zhoršení ekonomické situace v periferních oblastech, případně k jejich vylidňování;

ad 3) některé oblasti jsou zcela bez signálu mobilních operátorů, kteří zde investice do zlepšení pokrytí považují za nerentabilní – jedná se však v podstatě o bezpečnostní hrozbu např. pro zdraví obyvatel, kdy je znemožněno okamžité přivolání pomoci; takové území navíc není ani podnikatelsky atraktivní.

2.3. Přílohy

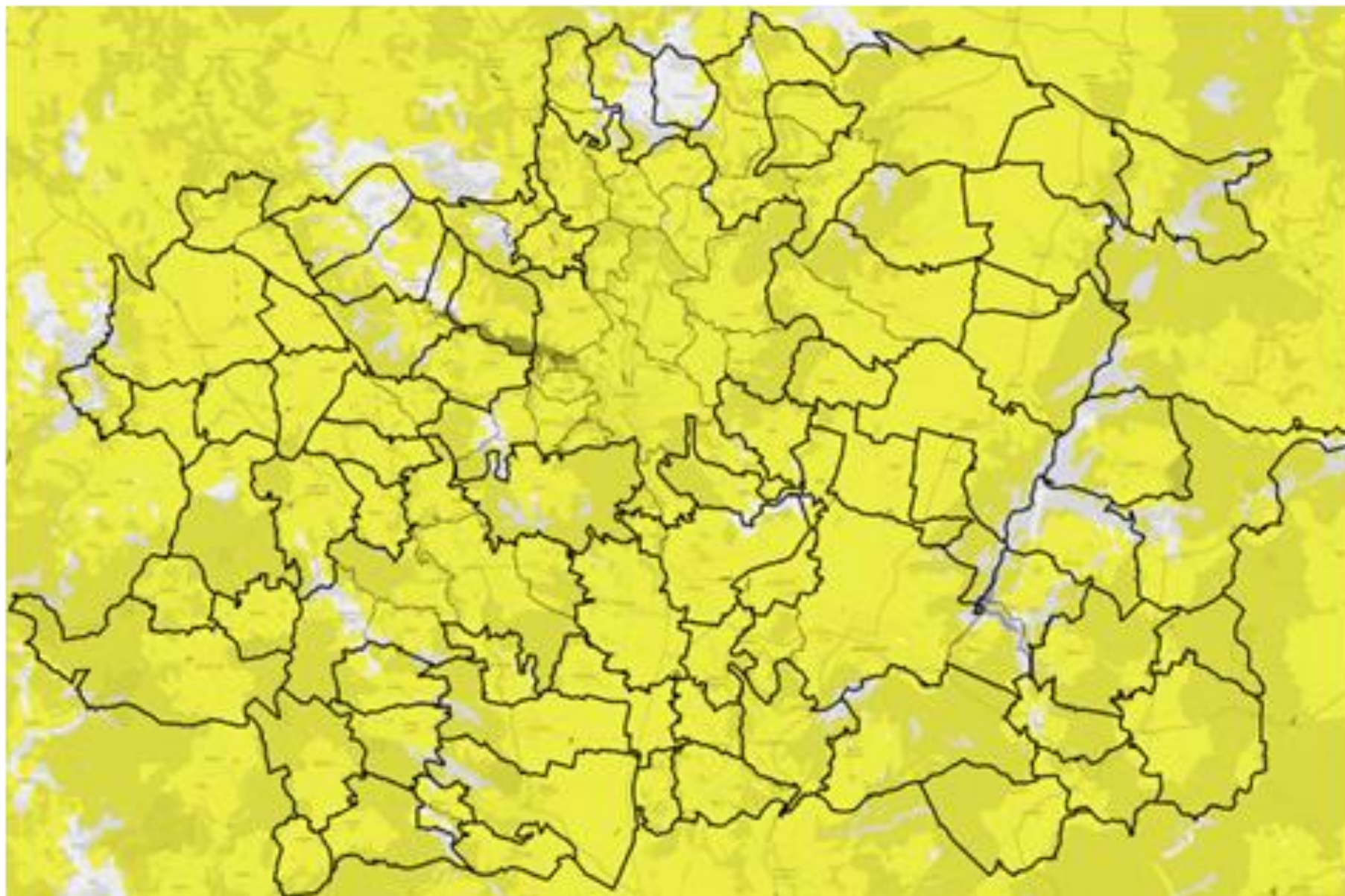
2.3.1. Mapy pokrytí signálem mobilních operátorů

Obrázek 9 Pokrytí signálem mobilního operátora T-Mobile

Zdroj: T-Mobile

Obrázek 10 Pokrytí signálem mobilního operátora Vodafone

Zdroj: Vodafone

Obrázek 11 Pokrytí signálem mobilního operátora O2

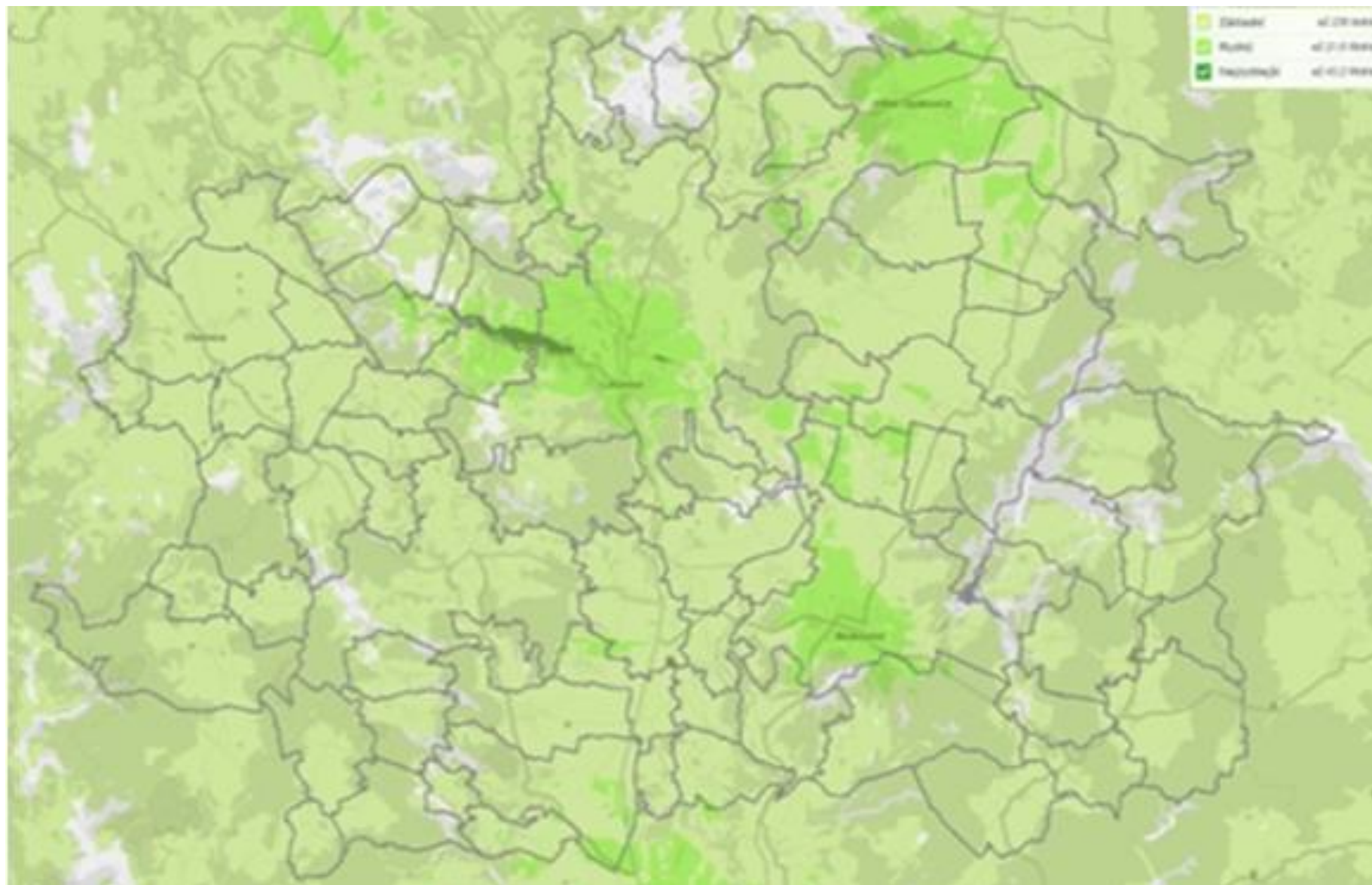
Zdroj: O2

Obrázek 12 Pokrytí mobilním internetem od T-Mobile

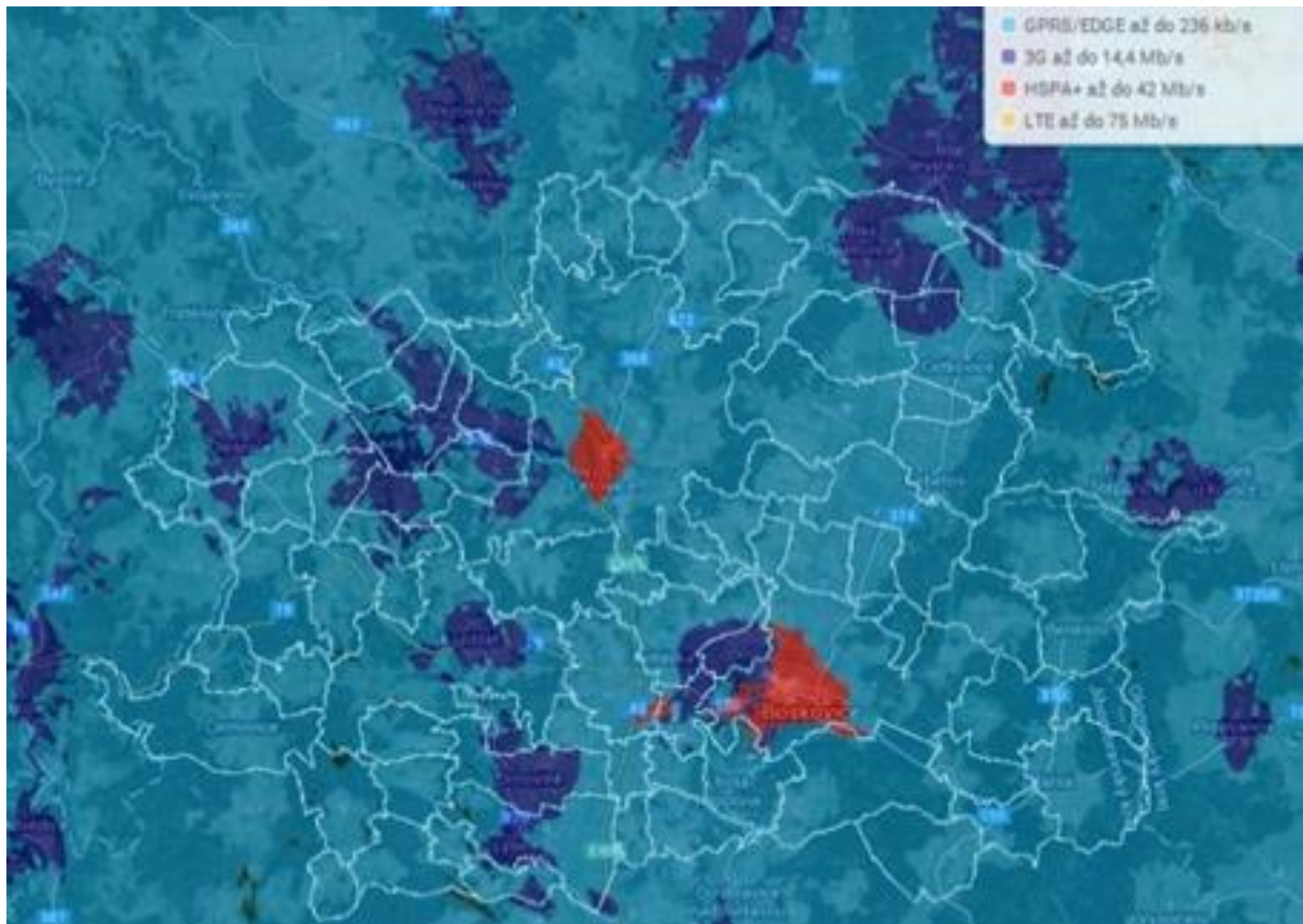
Zdroj: T-Mobile

Obrázek 13 Pokrytí mobilním internetem od Vodafone

Zdroj: Vodafone

Obrázek 14 Pokrytí mobilním internetem od O2

Zdroj: O2

3. Téma 1.: školství a předškolní vzdělávání

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolní výchovy a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý

proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a mateřského školství správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Tabulka 16 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod ORP Boskovice	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	celkem
2012/2013								
Počet obcí	25	28	12	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	4	3	2	1	1	11
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	7	7	1	0	0	0	15
Počet MŠ	0	10	11	4	3	3	1	32
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2
2011/2012								
Počet obcí	27	26	12	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	3	2	1	1	10
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	7	8	1	0	0	0	16
Počet MŠ	0	10	11	4	3	3	1	32
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2
2010/2011								
Počet obcí	25	28	12	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	3	2	1	1	10
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	7	8	1	0	1	0	17
Počet MŠ	0	10	10	4	3	3	1	31
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2
2009/2010								
Počet obcí	26	27	12	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	3	2	1	1	10
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	7	8	1	0	1	0	17
Počet MŠ	0	10	10	4	3	3	1	31
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod ORP Boskovice	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	celkem
2008/2009								
Počet obcí	27	26	12	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	3	2	1	1	10
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	7	8	1	0	1	0	17
Počet MŠ	0	10	10	4	3	3	1	31
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2
2007/2008								
Počet obcí	27	26	12	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	3	2	1	3	12
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	7	8	1	0	1	0	17
Počet MŠ	0	10	11	4	3	3	3	34
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2
2006/2007								
Počet obcí	27	27	11	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	3	2	1	3	12
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	7	7	1	0	0	0	15
Počet MŠ	0	11	11	4	3	3	3	35
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2
2005/2006								
Počet obcí	28	25	12	4	2	1	1	73
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	3	2	1	3	12
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	8	7	1	0	0	0	16
Počet MŠ	0	11	11	4	3	3	3	35
Gymnázia	0	0	0	0	0	0	1	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	6	1	1	0	0	10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	1	1	2

Zdroj: výkazy MŠMT

V SO ORP Boskovice se nachází velké množství obcí s malým zalidněním, nejvíce obcí má 200 až 499 obyvatel, naopak města s vyšším počtem obyvatel se tu nacházejí málo. V malých obcích se nachází nejvíce základních škol do prvního stupně. Ve sledovaném období jejich počet klesl z 16 na 15.

Základní školy s prvním i druhým stupněm se nachází nejvíce v obcích s počtem obyvatel 500 až 999 a samozřejmě ve větších městech. Ve sledovaném období jejich počet klesl z 12 na 11.

Mateřské školy se snaží být co nejbližší rodinám s malými dětmi, proto je jich u nás poměrně vysoký počet. Ve sledovaném období se počet MŠ snížil z 36 na 32. Nejvíce MŠ najdeme v obcích do tisíce obyvatel.

Sloučené organizace jsou častým jevem zejména na malých obcích, kde obvykle bývá spojena MŠ se ZŠ. Jejich počet zůstává po celé sledované období stejný. Na celém území je jediné osmileté gymnázium, a to přímo v Boskovicích.

Tabulka 17 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

Název obce	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální/se speciálními třídami	MŠ speciální/se speciálními třídami	gymnázia
Celkem škol	52	32	26	3	2	1	1	1
Benešov	1	1	1	0	0	0	0	0
Borotín	1	1	0	0	0	0	0	0
Boskovice	6	1	1	1	1	1	1	1
Cetkovice	2	1	1	0	0	0	0	0
Černovice	2	1	1	0	0	0	0	0
Deštná	1	1	1	0	0	0	0	0
Drnovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Horní Poříčí	1	0	1	0	0	0	0	0
Jabloňany	1	0	1	0	0	0	0	0
Knínice	1	1	1	0	0	0	0	0
Kořenec	1	1	0	0	0	0	0	0
Křetín	1	1	1	0	0	0	0	0
Kunštát	1	1	1	0	0	0	0	0
Letovice	6	3	1	1	1	0	0	0
Lysice	2	1	1	0	0	0	0	0
Němčice	1	1	0	0	0	0	0	0
Nýrov	1	0	1	0	0	0	0	0
Obora	1	1	0	0	0	0	0	0
Okrouhlá	1	1	0	0	0	0	0	0
Olešnice	1	1	1	0	0	0	0	0
Rozseč n. Kun.	2	1	1	0	0	0	0	0
Sebranice	1	1	1	0	0	0	0	0
Skalice n. Svit.	1	1	1	0	0	0	0	0
Suchý	1	1	0	0	0	0	0	0
Svitávka	2	1	1	0	0	0	0	0
Šebetov	2	1	1	0	0	0	0	0
Uhřice	1	1	0	0	0	0	0	0
Úsobrno	1	1	1	0	0	0	0	0
Valchov	1	1	0	0	0	0	0	0
Vanovice	1	1	1	0	0	0	0	0
V. Opatovice	3	1	1	1	0	0	0	0
Vísky	1	1	1	0	0	0	0	0
Voděrady	1	0	1	0	0	0	0	0
Žďárná	1	1	1	0	0	0	0	0

Pozn. U gymnázia je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání druhého stupně ZŠ

Zdroj: výkazy MŠMT

V SO ORP Boskovice se nachází 52 ředitelství škol, z toho 32 mateřských škol, 26 základních škol, 3 základní umělecké školy a 2 střediska volného času. Základních i mateřských škol se speciálními třídami se zde nachází pouze po jedné. V roce 2007/2008 došlo ke slučování MŠ a ZŠ Boskovice z 3 ředitelství na 1.

V území ORP Boskovice se žádné soukromé ani církevní školy nenacházejí. Výjimkou by mohl být projekt občanského sdružení INTERA Jinánek – jiná školka, která funguje od roku 2012 jako lesní školka. Zařízení však není zapsáno v Rejstříku škol a školských zařízení, proto ho do statistik nezahrnujeme.

Tabulka 18 Pracovníci ve školství ORP

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	135,2	132,8	2,4
základní školy	318	292	26
základní umělecké školy	144	144	0
gymnázia	43	41	2
mateřské školy pro děti se SVP	3	3	0
základní školy pro žáky se SVP	41	34	7
školní družiny a kluby	76	53	23
střediska pro volný čas dětí a mládeže	116	107	9
zařízení školního stravování	146	0	146
celkem rok 2012/2013	1022,2	806,8	215,4
2011/2012			
mateřské školy	137,9	126,6	11,3
základní školy	319	294	25
základní umělecké školy	144	144	0
gymnázia	45	43	2
mateřské školy pro děti se SVP	3	3	0
základní školy pro žáky se SVP	41	34	7
školní družiny a kluby	70	50	20
zařízení školního stravování	105	0	105
celkem rok 2011/2012	864,9	694,6	170,3
2010/2011			
mateřské školy	131,1	123,7	7,4
základní školy	325	299	26
školní družiny a kluby	69	50	19
zařízení školního stravování	106	0	106
celkem rok 2010/2011	631,1	472,7	158,4
2009/2010			
mateřské školy	126	119,6	6,4
základní školy	325	300	25
školní družiny a kluby	66	48	18
zařízení školního stravování	102	0	102
celkem rok 2009/2010	619	467,6	151,4

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2008/2009			
mateřské školy	126	119,6	6,4
základní školy	334,2	306,8	27,4
školní družiny a kluby	71	51	20
zařízení školního stravování	108	0	108
celkem rok 2008/2009	639,2	477,4	161,8
2007/2008			
mateřské školy	117,4	111,6	5,8
základní školy	342,1	312,6	29,5
školní družiny a kluby	66	46	20
zařízení školního stravování	108	0	108
celkem rok 2007/2008	633,5	470,2	163,3
2006/2007			
mateřské školy	128	111	17
základní školy	340,9	319,3	21,6
školní družiny a kluby	82	61	21
zařízení školního stravování	113	0	113
celkem rok 2006/2007	663,9	491,3	172,6
2005/2006			
mateřské školy	132,5	115,7	16,8
základní školy	342,2	321,4	20,8
školní družiny a kluby	103	68	35
zařízení školního stravování	112	0	112
celkem rok 2005/2006	689,7	505,1	184,6

Zdroj: MěÚ Boskovice

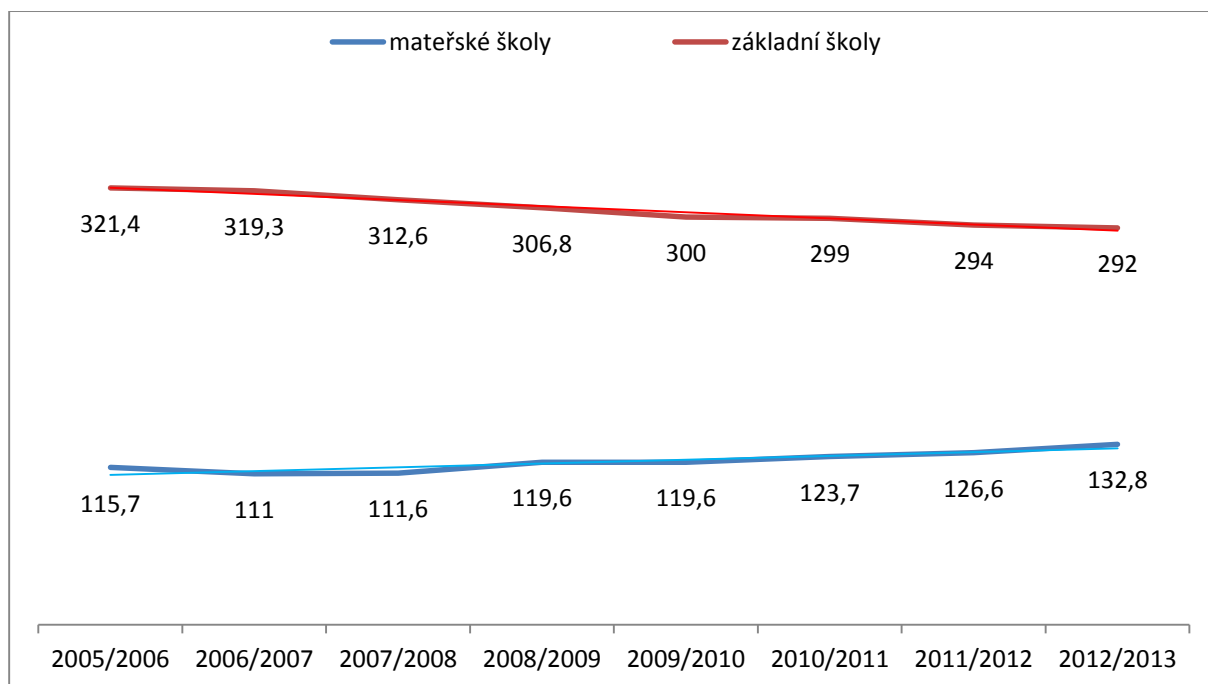
Průměrný přepočtený počet znamená průměrnou hodnotu celých pracovních úvazků v daném školním roce - ve skutečnosti tedy může být zaměstnáno více lidí. V SO ORP bylo v oblasti školního a předškolního vzdělávání v minulém školním roce v průměru zaměstnáno 1022,2 zaměstnance, z toho 806,8 pedagogů a 215,4 nepedagogů.

Počet pedagogických pracovníků logicky převažuje nad nepedagogickými ve všech sledovaných oblastech - mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy, gymnázia, mateřské školy pro děti se SVP, základní školy pro žáky se SVP, školní družiny a kluby a střediska pro volný čas dětí a mládeže. Ve školních družinách a klubech je ovšem podíl nepedagogických pracovníků druhý nejvyšší. Žádní pedagogičtí pracovníci nejsou potřeba v zařízeních školního stravování.

Data za střediska pro volný čas dětí a mládeže nejsou za školní rok 2011/2012 na odboru školství MěÚ Boskovice evidována. Data za základní umělecké školy, gymnázia, mateřské školy pro děti se SVP, základní školy pro žáky se SVP a střediska pro volný čas dětí a mládeže nejsou v letech 2005 až 2011 na odboru školství MěÚ Boskovice evidována.

V následujícím grafu můžeme pozorovat dlouhodobý pokles počtu pracovníků v základních školách a přírůstek pracovníků v základních školách, který je pozitivně korelován s počty dětí v těchto zařízeních.

Graf 13 Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ

Zdroj: MěÚ Boskovice

Základní vzdělávání

Tabulka 19 Počet ZŠ za ORP

Školní rok	Počet základních škol zřizovaných obcemi		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013	26	10	16
2011/2012	26	12	14
2010/2011	27	10	17
2009/2010	27	10	17
2008/2009	27	9	17
2007/2008	29	12	17
2006/2007	27	10	17
2005/2006	29	10	19

Zdroj: výkazy MŠMT

Zřizovateli všech základních škol v SO ORP Boskovice jsou výhradně obce. Počet základních škol se ve sledovaném období snížil z 29 na 26. Jedná se ovšem pouze o statistický, nikoli faktický jev, jehož příčinou je slučování/přesouvání škol mezi ředitelstvími. Podíl neúplných ZŠ, tzv. malotřídek (1. stupeň), je dlouhodobě vysoký. Je to dáno charakterem sídelní struktury ORP Boskovice (mnoho malých obcí s malými školami).

Tabulka 20 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP

Obec	Celkem	z toho			
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní
Celkem škol	16	4	10	1	1
Cetkovice	1	0	1	0	0
Černovice	1	0	1	0	0
Deštná	1	0	1	0	0
Drnovice	1	0	0	0	1
Jabloňany	1	0	1	0	0
Křetín	1	0	0	1	0
Nýrov	1	1	0	0	0
Rozseč nad Kunšátem	1	0	1	0	0
Sebranice	1	0	1	0	0
Skalice nad Svitavou	1	0	1	0	0
Sulíkov	1	1	0	0	0
Šebetov	1	0	1	0	0
Úsobrno	1	1	0	0	0
Vanovice	1	0	1	0	0
Vísky	1	0	1	0	0
Voděradý	1	1	0	0	0

Zdroj: MěÚ Boskovice

V SO ORP Boskovice se v roce 2012/2013 nacházelo 16 malotřídních základních škol. Nejčastějším typem jsou dvoutřídní ZŠ, kterých se na území SO ORP Boskovice nachází 10. Druhým nejrozšířenějším typem jsou jednotřídní školy, ty jsou v území 4. Dále zde nalezneme 1 trojtřídní a 1 čtyřtřídní ZŠ.

Tabulka 21 ZŠ zřizované v ORP

školní rok	počet ZŠ	Samostatné ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet dětí	úvazky pedagogů	počet dětí na 1 pedagoga	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	26	15	211	5	4 202	318	13,21	19,91	161,62
2011/2012	26	16	208	5	4 192	309	13,57	20,15	161,23
2010/2011	27	16	212	5	4 222	299	14,12	19,92	156,37
2009/2010	27	16	217	3	4 271	325	13,14	19,68	158,19
2008/2009	27	15	221	2	4 455	334,2	13,33	20,16	165,00
2007/2008	29	18	225	3	4 587	342,1	13,41	20,39	158,17
2006/2007	27	16	229	3	4 802	340,9	14,09	20,97	177,85
2005/2006	29	18	234	3	4 990	342,2	14,58	21,32	172,07

Zdroj: MěÚ Boskovice

Ve sledovaném období došlo k poklesu počtu žáků ZŠ, a to o 16 %, nejnižších hodnot bylo dosaženo ve školním roce 2011/2012. Vzhledem k tomu, že za stejné období jsme zaznamenali nárůst počtu dětí v MŠ, není třeba prudce snižovat kapacity základních škol. Proto také nedochází k faktickému rušení škol, ale spíše k administrativnímu slučování. Došlo ovšem ke snížení počtu otevřených tříd, a to o 10 %. V nejbližších letech nebude problém je opět naplnit.

Roste také počet speciálních tříd zaměřených na děti s poruchou učení, protože všeobecně v posledních letech narůstá počet obtížněji vzdělavatelých žáků ZŠ, kterým jsou na základě vyšetření v pedagogicko-psychologických poradnách diagnostikovány poruchy učení. V současné době se to týká asi 20-30 % žáků v populaci. Tyto děti jsou vzdělávány podle RVP ZV. Péče o děti se děje v rámci kroužků reedukace poruch učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie apod.). Pro žáky s LMD a s kumulací více druhů poruch učení jsou speciální třídy v ZŠ Lysice a ZŠ Boskovice.

Klesající počet pedagogických pracovníků začal od školního roku 2011/2012 opět narůstat. Počet dětí na jednoho pedagogického pracovníka se ve sledovaném období pohyboval mezi 13,2 a 14,6. Počet dětí ve třídě se mírně snížil a úměrně tomu i počet dětí na školu.

Soukromé ani církevní ZŠ se v SO ORP Boskovice nenacházejí.

Tabulka 22 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Obce	Celkem ZŠ	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	26	26	9	29	20	25
Benešov	1	1	1	1	1	1
Boskovice	1	1	0	3	1	8
Cetkovice	1	1	0	1	1	2
Černovice	1	1	0	1	1	0
Deštná	1	1	1	1	1	0
Drnovice	1	1	0	1	1	0
Horní Poříčí	1	1	0	0	0	0
Jabloňany	1	1	0	0	0	1
Knínice u Boskovic	1	1	1	1	1	1
Křetín	1	1	0	1	1	0
Kunštát	1	1	1	1	1	1
Letovice	1	1	0	1	1	3
Lysice	1	1	0	2	0	1
Nýrov	1	1	0	0	0	0
Olešnice	1	1	1	2	1	1
Rozseč nad Kunštátem	1	1	0	1	0	0
Sebranice	1	1	1	1	1	1
Skalice nad Svitavou	1	1	1	1	1	1
Svitávka	1	1	0	1	1	1
Šebetov	1	1	0	1	0	0

Obce	Celkem ZŠ	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Úsobrno	1	1	0	1	1	0
Valchov	0	0	0	1	0	0
Vanovice	1	1	1	1	1	0
Velké Opatovice	1	1	0	2	1	2
Vísky	1	1	1	1	1	0
Voděradý	1	1	0	1	1	0
Žďárná	1	1	0	1	1	1

Zdroj: MěÚ Boskovice

Zde vidíme, že součástí základních škol na Boskovicku jsou především školní jídelny nebo výdejny obědů a školní družiny a kluby. Součástí 9 škol z celkových 26 je i mateřská škola. K 14 školám náleží také alespoň jedno hřiště, zahrada nebo tělocvična. Ostatní školy mají k dispozici zařízení vlastněná obcí (např. sál kulturního domu jako tělocvičnu atp.).

Tabulka 23 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

Obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	Ø žáků na školu	Ø žáků na třídu
Celkem	26	211	4 202	162	16
Benešov	1	8	123	123	15
Boskovice	1	45	1 121	1 121	25
Cetkovice	1	2	35	35	18
Černovice	1	2	29	29	15
Deštná	1	2	25	25	13
Drnovice	1	3	58	58	19
Jabloňany	1	2	31	31	16
Knínice u Boskovic	1	11	168	168	15
Křetín	1	3	41	41	14
Kunštát	1	14	287	287	21
Letovice	1	31	670	670	22
Lysice	1	23	460	460	20
Nýrov	1	1	10	10	10
Olešnice	1	14	311	311	22
Rozseč nad Kunštátem	1	2	24	24	12
Sebranice	1	2	28	28	14
Skalice nad Svitavou	1	2	25	25	13
Sulíkov	1	1	12	12	12
Svitávka	1	9	152	152	17
Šebetov	1	2	16	16	8
Úsobrno	1	1	16	16	16
Vanovice	1	2	21	21	11
Velké Opatovice	1	18	366	366	20
Vísky	1	2	21	21	11
Voděradý	1	1	17	17	17
Žďárná	1	8	135	135	17

Zdroj: MěÚ Boskovice

Na území SO ORP Boskovice funguje celkem 26 základních škol v 26 obcích. Celkem čítají 211 tříd, nejvíce tříd mají školy v Boskovicích a v Letovicích. Z celkového počtu žáků 4 202 jich více než čtvrtina navštěvuje základní školu v Boskovicích.

Tabulka 24 Počet úplných a neúplných ZŠ v obcích ORP

Obce	počet škol	z toho	
		úplných škol	neúplných škol
Celkem	26	10	16
Benešov	1	1	0
Boskovice	1	1	0
Cetkovice	1	0	1
Černovice	1	0	1
Deštná	1	0	1
Drnovice	1	0	1
Horní Poříčí	1	0	1
Jabloňany	1	0	1
Knínice u Boskovic	1	1	0
Křetín	1	0	1
Kunštát	1	1	0
Letovice	1	1	0
Lysice	1	1	0
Nýrov	1	0	1
Olešnice	1	1	0
Rozseč nad Kunštátem	1	0	1
Sebranice	1	0	1
Sulíkov	1	0	1
Svitávka	1	1	0
Šebetov	1	0	1
Úsobrno	1	0	1
Vanovice	1	0	1
Velké Opatovice	1	1	0
Vísky	1	0	1
Voděrady	1	0	1
Žďárná	1	1	0

Zdroj: výkazy MŠMT

V tabulce vidíme, že v ORP Boskovice převažují neúplné základní školy, tedy školy, které nabízejí pouze první stupeň základního vzdělání. Je to kvůli tomu, že mají ORP Boskovice velký počet obcí s nízkým zalidněním a úplné školy se nacházejí spíše ve větších obcích nebo městech.

Tabulka 25 Údaje o učitelích v ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

Učitelé		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
			celkem	z toho ženy
Celkem		318	292	248
v tom vyučující	na 1. stupni	157	144	136
	na 2. stupni	161	148	112

Zdroj: MěÚ Boskovice

Jako učitelé je v SO ORP Boskovice zaměstnáno celkem 318 osob. Po přepočtu na celé pracovní úvazky se jedná o 292 obsazených míst, z nichž 85 % tvoří ženy. Při rozdělení na první a druhý stupeň zjistíme, že na prvním stupni tvoří ženy dokonce 94 % a na druhém 76 % učitelského sboru. Toto genderové složení je dáno přirozenou inklinací žen k menším dětem.

Tabulka 26 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

Ostatní pedagogičtí pracovníci	fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
	celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
Asistenti pedagoga pro žáky se ZP	26	25	11	10,6
Speciální pedagogové	2	2	1,2	1,2
Výchovní poradci	11	11	x	x

Zdroj: MěÚ Boskovice

U ostatních pedagogických pracovníků je ženské zastoupení téměř 100%. Ve školách v území ORP působí nejčastěji asistenti pedagoga pro žáky se zdravotním postižením a výchovní poradci. U výchovných poradců se jejich úvazky nepřepočítávají, protože činnost poradce provozují učitelé v rámci své běžné pracovní náplně. Zastoupení jsou zde také speciální pedagogové.

Asistenti pedagogů pro žáky se sociálním znevýhodněním a psychologové v území nepůsobí. Problém se sociálním znevýhodněním se týká omezeného počtu případů rozmístěných po celém regionu (vícečlenné rodiny s rodiči s nízkým stupněm vzdělání, nezaměstnané matky samoživitelky).

Tabulka 27 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet úvazků učitelů	počet žáků na 1 učitele
2012/2013	26	4 202	318,0	13,21
2011/2012	26	4 192	309,0	13,57
2010/2011	27	4 222	299,0	14,12
2009/2010	27	4 271	325,0	13,14
2008/2009	27	4 455	334,2	13,33
2007/2008	29	4 587	342,1	13,41
2006/2007	27	4 802	340,9	14,09
2005/2006	29	4 990	342,2	14,58

Zdroj: MěÚ Boskovice

Ve sledovaném období poklesl počet škol v důsledku slučování. Do školního roku 2011/2012 klesal také počet žáků. V následujícím roce tento počet vzrostl a vzhledem k vývoji v mateřských školách bude nadále růst. Počet pracovních úvazků na základních školách dosáhl svého minima za sledované

období ve školním roce 2010/2011. Počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka se pohyboval mezi 13,1 a 14,6.

Tabulka 28 Počet absolventů ZŠ v ORP

	2005/06		2006/07		2007/08		2008/09		2009/10		2010/11		2011/12		2012/13	
	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
žáci, kteří ukončili školní docházku																
v 7. ročníku	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
v 8. ročníku	5	0	10	0	5	1	6	0	6	1	9	0	9	1	7	0
v 9. ročníku	532	5	557	3	614	8	592	1	569	7	509	0	452	6	452	6
v 10. ročníku	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
žáci, kteří přešli do SŠ																
z 5. ročníku	33	0	31	0	27	0	33	0	31	0	27	0	24	0	24	0
ze 7. ročníku	3	0	0	0	3	0	1	0	3	0	1	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD																
	1	0	1	0	6	0	0	0	0	0	3	0	1	0	1	0

Zdroj: MěÚ Boskovice

Celkový počet žáků končících základní školu se stejně jako celkový počet žáků ve sledovaném období snižoval. Většina jich ukončuje základní vzdělání v 9. ročníku, výjimečně se vyskytnou děti, které ukončily školní docházku v 8. nebo případně v 7. ročníku. Tito žáci tvoří přibližně 1 - 2% celkového počtu žáků končících ZŠ. Podobně je tomu i u speciálních tříd.

Na střední školu přecházejí žáci ze základní školy nejčastěji v 5. ročníku. Protože v SO ORP Boskovice funguje jedno osmileté gymnázium, rovná se jejich celkový počet přibližně jedné třídě.

Tabulka 29 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	3	3	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	1	1	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	1	1	0	0	0
základní škola praktická	1	1	0	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

V SO ORP Boskovice funguje 1 mateřská škola při zdravotnickém zařízení a 1 základní škola při zdravotnickém zařízení, a to při Dětské léčebně Křetín. Do této kategorie spadá také MŠ při nemocnici Boskovice a MŠ při Jihomoravském dětském centru Boskovice, které jsou odloučenými pracovišti Mateřské školy, Základní školy a Praktické školy Boskovice, Štefánikova 2. Zřizovatelem všech zařízení je kraj.

Tabulka 30 Základní údaje o počtech dětí v ZŠ

Školní rok	Zřizovatel	Ø počet dětí ve třídě	% z celkového počtu
2012/2013	Obec	19,68	98,8
	Kraj	8,33	1,2
	Celkem	19,38	
2011/2012	Obec	19,45	98,9
	Kraj	6,86	1,1
	Celkem	19,06	
2010/2011	Obec	19,68	98,6
	Kraj	7,38	1,4
	Celkem	19,24	
2009/2010	Obec	19,46	98,8
	Kraj	7,29	1,2
	Celkem	19,08	
2008/2009	Obec	19,41	98,3
	Kraj	7,50	1,7
	Celkem	18,90	
2007/2008	Obec	19,84	98,4
	Kraj	8,00	1,6
	Celkem	19,38	
2006/2007	Obec	20,12	98,3
	Kraj	8,10	1,7
	Celkem	19,61	
2005/2006	Obec	20,70	97,8
	Kraj	8,83	2,2
	Celkem	20,11	

Zdroj: výkazy MŠMT

Převážnou většinu základních škol zřizují obce, pouze speciální nebo praktické školy na území SO ORP Boskovice jsou zřizovány krajem. Průměrný počet dětí ve třídách speciálních a praktických škol je přibližně 2,5krát nižší než u běžných tříd, kde se ve sledovaném období pohybuje průměrný počet dětí na třídu od 18,9 do 20,1.

Tabulka 31 Očekávaný vývoj počtu žáků ZŠ ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa	Naplněnost (v %)
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	7 267	x	x
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	7 267	x	x
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	7 267	x	x
Počet žáků k 30. 9. 2012	4 202	3 065	57,82
Předpoklad ke konci roku 2018	4 791	2 476	65,93
Předpoklad ke konci roku 2023	4 832	2 435	66,49

Zdroj: MěÚ Boskovice, prognóza vývoje obyvatelstva v JMK

Z dostupných dat o kapacitě ZŠ se dozvídáme pouze současný stav, vývoj kapacity do budoucna není znám – ve výpočtech tedy uvažujeme situaci, jako kdyby byla kapacita ZŠ zachována. Vzhledem ke

skutečnosti, že v současné době je kapacita základních škol v SO ORP Boskovice naplněna z 58 % a podle projekce počtu obyvatel dosáhne současná růstová demografická vlna svého vrcholu v roce 2021 při 116 % současného počtu obyvatel ve věku 5 až 14 let, není třeba se obávat, že by kapacita základních škol nestačila pojmout zvýšený počet dětí. Udávaná kapacita ve statistikách bývá nadhodnocována, reálná kapacita je nižší. Nutnost rozšiřování a výstavby nových budov však do budoucna nehrozí.

Podle prognózy vývoje obyvatelstva v Jihomoravském kraji dosáhne věková skupina 5-14 let v roce 2018 přibližně na úroveň 114 % roku 2013 a v roce 2023 na 115 %. Pokud by se počet obyvatel v SO ORP Boskovice vyvíjel podobným tempem, potom by při zachování stávajících kapacit ZŠ vzrostla jejich naplněnost z dnešních 58 % na více než 66 % v roce 2023.

Tabulka 32 Seznam ZŠ působících v ORP

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis
Celkem za SO ORP		7 302	4 202	3 100	-
Základní škola a Mateřská škola Benešov, okres Blansko, příspěvková organizace	Benešov	200	125	75	web
Základní škola Boskovice, okres Blansko	Boskovice	1 940	1 115	825	web
Základní škola Cetkovice, okres Blansko, příspěvková organizace	Cetkovice	90	33	57	web
Základní škola Černovice, okres Blansko	Černovice	90	26	64	web
Základní škola a mateřská škola Deštná, okres Blansko, příspěvková organizace	Deštná	50	28	22	web
Základní škola Drnovice, okres Blansko	Drnovice	120	66	54	web
Základní škola Jabloňany, okres Blansko	Jabloňany	30	33	-3	web
Základní škola a Mateřská škola Knínice u Boskovic, příspěvková organizace	Knínice	270	174	96	web
Základní škola a Mateřská škola Křetín, okres Blansko, příspěvková organizace	Křetín	100	50	50	web
Základní škola a Mateřská škola Kunštát, příspěvková organizace	Kunštát	570	295	275	web
Základní škola Letovice, okres Blansko	Letovice	950	664	286	web
Základní škola Edvarda Beneše Lysice	Lysice	550	458	92	web
Základní škola Nýrov, okres Blansko	Nýrov	25	11	14	web
Základní škola a mateřská škola Olešnice, okres Blansko	Olešnice	540	307	233	web
Základní škola Rozseč nad Kunštátem, okres Blansko	Rozseč nad Kunšt.	40	26	14	web
Základní škola a Mateřská škola, Sebranice, okres Blansko, příspěvková organizace	Sebranice	60	24	36	web
Základní škola a Mateřská škola Skalice nad Svitavou, příspěvková organizace	Skalice nad Svitavou	60	23	37	web
Základní škola, Sulíkov, okres Blansko	Sulíkov	60	14	46	web
Základní škola Svitávka, okres Blansko, příspěvková organizace	Svitávka	360	155	205	web

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis
Základní škola Šebetov, okres Blansko	Šebetov	60	15	45	web
Základní škola a mateřská škola Úsobrno, okres Blansko, příspěvková organizace	Úsobrno	60	17	43	web
Základní škola a mateřská škola Vanovice, okres Blansko, příspěvková organizace	Vanovice	60	22	38	web
Základní škola Velké Opatovice, okres Blansko	Velké Opatovice	720	352	368	web
Základní škola a mateřská škola Vísky, okres Blansko, příspěvková organizace	Vísky	60	19	41	web
Základní škola, Voděrady, okres Blansko, příspěvková organizace	Voděrady	60	12	48	web
Základní škola a Mateřská škola Žďárná, okres Blansko, příspěvková organizace	Žďárná	177	138	39	web

Zdroj: MěÚ Boskovice

Předškolní vzdělávání

V následující tabulce si můžeme prohlédnout vývoj celkového počtu MŠ v území ORP, počtu běžných a speciálních tříd a počtu dětí v nich.

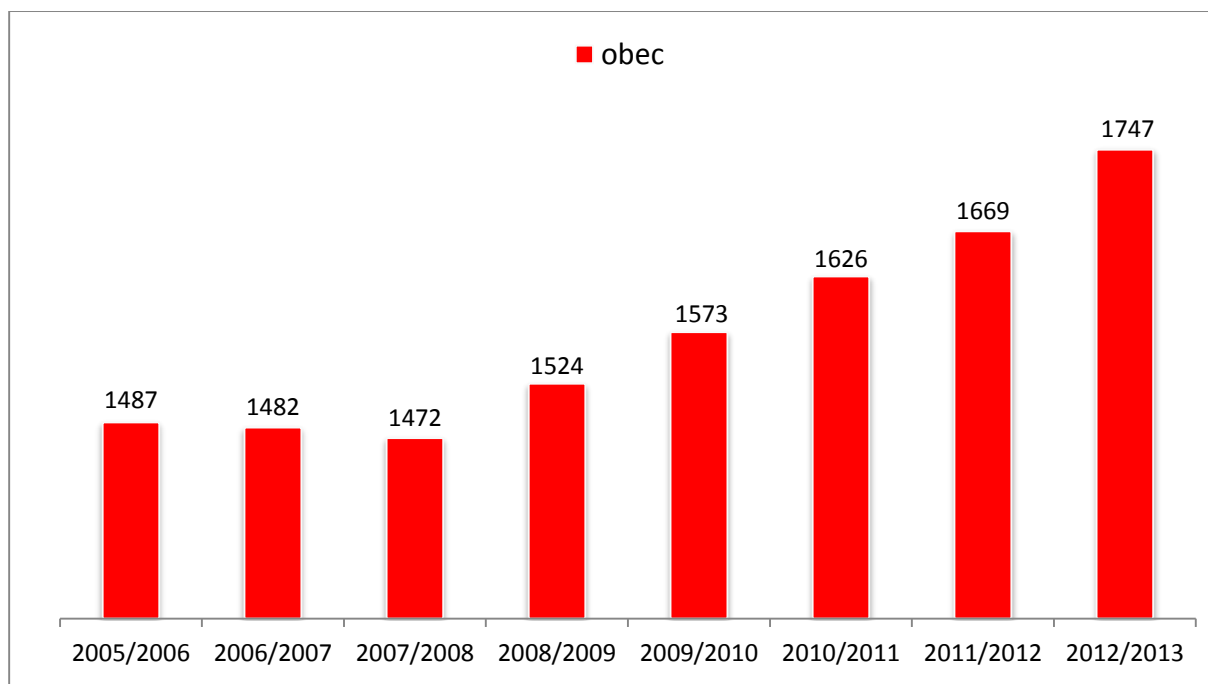
Tabulka 33 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

Školní rok	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013	32	1 747	72	1 713	3	34
2011/2012	32	1 669	68	1 627	3	42
2010/2011	32	1 626	68	1 584	3	42
2009/2010	32	1 573	67	1 538	3	35
2008/2009	32	1 524	67	1 496	2	28
2007/2008	35	1 472	65	1 444	2	28
2006/2007	36	1 482	66	1 454	2	28
2005/2006	36	1 487	66	1 458	2	29

Zdroj: výkazy MŠMT

Počet dětí v mateřských školách v SO ORP Boskovice neustále roste rychlým tempem zejména v posledních letech, a to v běžných i speciálních třídách. Tento nárůst si můžeme zdůvodnit jednak vysokou mírou porodnosti způsobenou reprodukcí silných populačních ročníků, jednak tím, že rodiče nemají nikoho, kdo by jim hlídal děti, tudíž je dávají častěji do mateřských škol, kde se o ně postarají kvalifikovaní pracovníci, a v neposlední řadě právě zlepšující se kvalitou předškolního vzdělávání v regionu.

Graf 14 Počty dětí v MŠ podle zřizovatele

Zdroj: výkazy MŠMT

Z grafu je jasně patrné, že jediným zřizovatelem MŠ na Boskovicku jsou obce. Počet dětí od roku 2008 roste stabilním tempem. Soukromé ani církevní MŠ se v SO ORP Boskovice nenacházejí. Není zde přítomna ani žádná institucionální forma péče o děti do tří let.

Tabulka 34 Bližší údaje o MŠ v ORP

školní rok	počet MŠ	samostatné MŠ	počet tříd	počet dětí	úvazky pedagogů	počet dětí na pedagoga	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/13	32	19	72	1 713	135,2	12,67	23,79	53,53
2011/12	32	19	68	1 627	137,9	11,80	23,93	50,84
2010/11	32	19	68	1 584	131,1	12,08	23,29	49,50
2009/10	32	20	67	1 538	126,0	12,21	22,96	48,06
2008/09	32	21	67	1 496	126,0	11,87	22,33	46,75
2007/08	35	24	65	1 444	117,4	12,30	22,22	41,26
2006/07	36	24	66	1 454	128,0	11,40	22,03	40,39
2005/06	36	24	66	1 486	132,5	11,26	22,52	41,28

Zdroj: MěÚ Boskovice

Počet mateřských škol v SO ORP Boskovice se v posledních letech snížil, a to zejména těch samostatných, zatímco počet běžných tříd vzrostl. Můžeme tedy pozorovat snahu zřizovatelů o dosažení úspor z rozsahu. Počet tříd ve školním roce 2012/2013 byl o 9 % vyšší než ve školním roce 2005/2006. Oproti tomu počet dětí ve stejném období vzrostl o 15 %. S tím souvisí i vývoj počtu dětí na 1 pedagogický úvazek, který se ve sledovaném období zvýšil o 1,4 dítěte. Počet dětí na třídu vzrostl o 1,3 a počet dětí na 1 MŠ o 10,6.

Tabulka 35 Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

školní rok	přepočtení pedagogové	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/13	135,2	2,4	2
2011/12	137,9	11,3	8
2010/11	131,1	7,4	6
2009/10	126,0	6,4	5
2008/09	126,0	7,8	6
2007/08	117,4	5,8	5
2006/07	111,0	17,0	15
2005/06	115,7	16,8	15

Zdroj: MěÚ Boskovice

Vývoj pracovních úvazků v mateřských školách na území SO ORP Boskovice vykazuje jednoznačný rostoucí trend korelovaný s vývojem počtu žáků. Pozitivním trendem je průběžné snižování počtu nekvalifikovaných pedagogických pracovníků, který je zejména v současné době aktuálním tématem. Ve sledovaném období klesl podíl nekvalifikovaných pedagogických pracovníků z 15 % na 2 %. Nekvalifikovaných pracovníků postupem času ubývá z důvodu zvyšujících se nároků na vzdělání, které si postupně doplňují.

Tabulka 36 Seznam MŠ působících v ORP

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Naplněnost kapacity
Celkem		1 812	1 742	70	96 %
Základní škola a Mateřská škola Benešov, okres Blansko, příspěvková organizace	Benešov	20	25	-5	125 %
Mateřská škola Borotín, okres Blansko	Borotín	30	16	14	53 %
Mateřská škola Boskovice, okres Blansko	Boskovice	392	414	-22	106 %
Mateřská škola Cetkovice, okres Blansko, příspěvková organizace	Cetkovice	50	43	7	86 %
Mateřská škola Černovice, okres Blansko	Černovice	60	43	17	72 %
Mateřská škola Deštná, okres Blansko, příspěvková organizace	Deštná	24	24	0	100 %
Mateřská škola Drnovice, okres Blansko	Drnovice	40	40	0	100 %
Základní škola a Mateřská škola Knínice u Boskovic, příspěvková organizace	Knínice u Boskovic	43	68	-25	158 %
Mateřská škola Kořenec, okres Blansko	Kořenec	30	16	14	53 %
Základní škola a Mateřská škola Křetín, okres Blansko, příspěvková organizace	Křetín	29	28	1	97 %

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Naplněnost kapacity
Základní škola a Mateřská škola Kunštát, příspěvková organizace	Kunštát	100	106	-6	106 %
Mateřská škola Letovice, Čapkova 802/10, okres Blansko, příspěvková organizace	Letovice	50	65	-15	130 %
Mateřská škola Letovice, Komenského 671/11, okres Blansko, příspěvková organizace	Letovice	120	100	20	83 %
Mateřská škola Letovice, Třebětínská 28/19, okres Blansko, příspěvková organizace	Letovice	50	50	0	100 %
Mateřská škola Lysice, okres Blansko, příspěvková organizace	Lysice	64	64	0	100 %
Mateřská škola Němčice, okres Blansko, příspěvková organizace	Němčice	24	24	0	100 %
Mateřská škola Obora, okres Blansko, příspěvková organizace	Obora	30	24	6	80 %
Mateřská škola Okrouhlá, okres Blansko, příspěvková organizace	Okrouhlá	30	36	-6	120 %
Základní škola a mateřská škola Olešnice, okres Blansko	Olešnice	90	84	6	93 %
Mateřská škola Rozseč nad Kunštátem, okres Blansko, příspěvková organizace	Rozseč nad Kunštátem	23	23	0	100 %
Základní škola a Mateřská škola, Sebranice, okres Blansko, příspěvková organizace	Sebranice	25	25	0	100 %
Základní škola a Mateřská škola Skalice nad Svitavou, příspěvková organizace	Skalice nad Svitavou	28	28	0	100 %
Mateřská škola Svitávka, okres Blansko, příspěvková organizace	Svitávka	60	56	4	93 %
Mateřská škola Suchý, okres Blansko, příspěvková organizace	Suchý	26	25	1	96 %
Mateřská škola Šebetov, příspěvková organizace	Šebetov	60	28	32	47 %
Základní škola a mateřská škola Úsobrno, okres Blansko, příspěvková organizace	Úsobrno	15	15	0	100 %
Mateřská škola Valchov, okres Blansko, příspěvková organizace	Valchov	25	25	0	100 %
Základní škola a mateřská škola Vanovice, okres Blansko, příspěvková organizace	Vanovice	24	25	-1	104 %
1. mateřská škola Velké Opatovice, okres Blansko	Velké Opatovice	72	71	1	99 %
2. mateřská škola Velké Opatovice, okres Blansko	Velké Opatovice	120	95	25	79 %

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Naplněnost kapacity
Základní škola a mateřská škola Vísky, okres Blansko, příspěvková organizace	Vísky	28	28	0	100 %
Základní škola a Mateřská škola Žďárná, okres Blansko, příspěvková organizace	Žďárná	30	28	2	93 %

Zdroj: MěÚ Boskovice

Celková kapacita MŠ v SO ORP Boskovice je naplněna z 96 %. V 7 školách z celkových 32 je kapacita dokonce překročena. Nejvýrazněji je překročena v Knínicích u Boskovic, a to o celých 58 %! Podobně jsou na tom MŠ v Letovicích (o 30 %), na Benešově (o 25 %) a na Okrouhlé (o 20 %). Kapacita je překročena i v Boskovicích, kde je druhý nejvyšší počet dětí navíc, ale toto vysoké číslo představuje pouze 6 % celkové kapacity. 12 z 32 MŠ na Boskovicku má kapacitu naplněnou přesně na 100 %. Volná místa zbývají v 7 školách. Nejméně zaplněné jsou MŠ v Šebetově (47 %) a Borotíně (53 %), obcích v mikroregionu Malá Haná, kde je právě stárnutí populace a odchod mladých lidí výrazným rysem demografického vývoje. Dále je sem možné zařadit MŠ v Kořenci (53 %) a v Černovicích (72 %).

Tabulka 37 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa	Naplněnost (v %)
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	1 825	x	x
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	1 825	x	x
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	1 825	x	x
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	1 755	70	96,16
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	1 580	245	86,58
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	1 457	368	79,84

Zdroj: MěÚ Boskovice, prognóza vývoje obyvatelstva v JMK

Z dostupných dat o kapacitě MŠ se dozvídáme pouze současný stav, vývoj kapacity do budoucna není znám – počítáme tedy se situací, jako kdyby byla kapacita MŠ zachována. Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji ovšem nelze očekávat zvyšování kapacity MŠ, nýbrž její postupnou redukci. Podle prognózy vývoje obyvatelstva v Jihomoravském kraji dosáhla věková skupina 0-4 svého vrcholu v populaci právě v roce 2013. V roce 2018 bude počet obyvatel v této skupině přibližně na úrovni 90 % roku 2013 a v roce 2023 dokonce na 83 %.

Pokud by se počet obyvatel v SO ORP Boskovice vyvíjel podobným tempem, potom by při zachování stávajících kapacit MŠ klesla jejich naplněnost z dnešních 96 % na méně než 80 % v roce 2023.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Zřizovateli všech základních škol v SO ORP Boskovice jsou výhradně obce, totéž platí pro školní družiny a kluby. Počet školních družin se v posledních letech drží na konstantní úrovni. Jsou využívány výhradně žáky prvního stupně a počet dětí v družinách se v posledních letech pohybuje mezi 1 800 a 1 900. Podrobnosti nabízí následující tabulka. Všichni zapsaní účastníci jsou žáky prvního stupně.

Tabulka 38 Školní družiny a školní kluby v ORP

školní rok	počet oddělení	celkem
2012/2013	29	1 890
2011/2012	29	1 898
2010/2011	29	1 864
2009/2010	29	1 795
2008/2009	29	1 990
2007/2008	29	1 797
2006/2007	28	1 965
2005/2006	27	1 023

Zdroj: MěÚ Boskovice

Následující tabulka nabízí přehled pedagogických pracovníků ve školních družinách a ve školních klubech na území ORP Boskovice.

Tabulka 39 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

vychovatelé			ostatní pedagogičtí pracovníci		
interní		externí	interní		externí
fyzický stav	- z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	- z toho ženy	fyzický stav
56	56	0	0	0	22

Zdroj: MěÚ Boskovice

V SO OPR Boskovice pracují ve školních družinách a klubech jako vychovatelky výhradně ženy. Ostatní pedagogičtí pracovníci v těchto zařízeních pracují pouze externě.

Tabulka 40 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	3	0	0
Boskovice	1	0	0
Letovice	1	0	0
Velké Opatovice	1	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

V SO ORP Boskovice se nacházejí 3 základní umělecké školy, a to v přirozených centrech regionu – města Boskovice, Letovice a Velké Opatovice. Detašovaná pracoviště jsou v Benešově, Černovicích, Knínicích, Křetíně, Kunštátu, Lysicích, Olešnici, Svitávce a Žďárně. Všechny ZUŠ jsou zřizované krajem.

Tabulka 41 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
Celkem	144	134
Boskovice	34	30
Letovice	58	54
Velké Opatovice	52	50

Zdroj: MěÚ Boskovice

Co do personálního zajištění, ať už na fyzické nebo přepočtené pracovníky, je nejzajištěnější ZUŠ v Letovicích, následovaná ZUŠ Velké Opatovice a Boskovice.

Tabulka 42 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Počet SVČ	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	2	0	0
Boskovice	1	0	0
Letovice	1	0	0

Zdroj: výkazy MŠMT

V SO ORP Boskovice se nacházejí 2 střediska volného času – domy dětí a mládeže. Najdeme je ve městech Boskovice a Letovice. Obě jsou zřizovaná krajem.

Tabulka 43 SVČ zřizované obcemi v ORP

Střediska volného času	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků		
		děti	ostatní	celkem
Celkem	133	1 685	0	1 685
Boskovice	97	1 261	0	1 261
Letovice	36	424	0	424

Zdroj: MěÚ Boskovice

V SO ORP Boskovice je v rámci středisek volného času nabízeno celkem 133 zájmových kroužků. Nejpestřejší výběr má DDM Boskovice, které nabízí 97 různých kroužků. Dohromady všechny kroužky navštěvuje 1 685 dětí.

Tabulka 44 Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	úvazky	fyzický stav		fyzický stav	úvazky	fyzický stav
Celkem	99	11	8,6	88	7	5	2	2
Boskovice	59	6	5,4	53	4	3	1	1
Letovice	40	5	3,2	35	3	2	1	1

Zdroj: MěÚ Boskovice

Zájmové aktivity zajišťuje dětem 106 pracovníků SVČ. 93 % z nich tvoří pedagogičtí pracovníci, z nichž 89 % pracuje pro SVČ externě. Na přepočtené pracovní úvazky zaměstnávají SVČ celkem 10,6 pracovníků, z nichž 81 % tvoří pedagogičtí pracovníci.

Tabulka 45 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

	počet ŠJ a výdejen	z toho v		počet stravovaných žáků	cílová kapacita kuchyně
		MŠ	ZŠ		
Celkem	41	21	20	3 943	7 523
Benešov	1	0	1	146	270
Borotín	1	1	0	19	35
Boskovice	2	1	1	545	2 107
Cetkovice	2	1	1	28	170
Černovice	1	0	1	13	20
Deštná	1	0	1	60	85
Drnovice	1	1	1	83	145
Knínice	1	0	1	234	180
Kořenec	1	1	0	20	30
Křetín	2	1	1	58	179
Kunštát	2	1	1	245	646
Letovice	4	3	1	821	1 165
Lysice	1	1	0	74	100
Němčice	1	1	0	28	50
Obora	1	1	0	28	30
Okrouhlá	1	1	0	46	30
Olešnice	1	0	1	94	400
Rozseč n. Kunšt.	1	1	0	40	30
Sebranice	1	0	1	52	60
Skalice n. Svit.	1	0	1	58	120
Suchý	1	1	0	29	30
Svitávka	2	1	1	243	240
Šebetov	1	1	0	50	90
Uhřice	1	1	0	13	30
Úsobrno	1	0	1	38	63
Valchov	1	0	0	46	30
Vanovice	1	0	1	54	70
Velké Opatovice	3	2	1	566	860
Vísky	1	0	1	60	40
Voděrady	1	0	1	12	18
Žďárná	1	0	1	140	200

Zdroj: MěÚ Boskovice

V SO ORP Boskovice je celkem 41 školních jídelen a výdejen, z toho 21 jich patří pod MŠ a 20 pod ZŠ. Cílová kapacita je v průměru naplňována asi z 52 %. Nejvíce překročená je kapacita na Okrouhlé a na

Valchově. Možným vysvětlením je, že děti, které se sem po dopoledním vyučování vrací z větších škol, chodí na obědy do místní školní jídelny.

Naopak nejméně je naplněná kapacita v Cetkovicích a v Olešnici. Příčinou může být všeobecně nechvalně (ať již oprávněně či nikoli) vyhlášená chuťová kvalita veřejných jídelen, specifické nároky na stravování a stravovací návyky dětí, případně neochota platit stravné. Nevyužité kapacity jídelen lze zmírňovat doplňkovou činností (např. vaření pro seniory).

Ve školních jídelnách je zaměstnáno celkem 146 osob, jejichž přepočtené pracovní úvazky dají dohromady 103 pracovních míst. Jediným zřizovatelem školních jídelen v SO ORP Boskovice jsou obec.

Financování

Tabulka 46 Celkové provozní výdaje v SO ORP na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi (v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ úplné	44 210	48 931	41 052	53 050	65 909	66 712	56 927	54 718
ZŠ (jen 1. stupeň)	6 296	7 328	8 720	8 684	9 385	12 523	9 945	10 584
MŠ	12 283	14 357	15 893	16 756	21 225	24 236	17 832	15 890
Jiné	58	162	1 310	1 085	7 513	6 568	9 759	8 975
Celkem	62 850	70 782	66 978	79 579	104 036	110 043	94 466	90 171

Zdroj: rozpočty obcí

Ve sledovaném období dosáhly celkové provozní výdaje vrcholu v roce 2010. Největší podíl na celkových provozních výdajích ve školství mají v SO ORP Boskovice úplné ZŠ, jejichž podíl dlouhodobě překračuje 60 %. Druhou nejvýraznější položkou jsou MŠ, jejichž podíl na celkových provozních výdajích se pohybuje okolo 20 %. Podíl neúplných ZŠ je konstantní, zatímco podíl výdajů na střediska volného času a podobná zařízení časem roste.

Tabulka 47 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP (v tis. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky	149 606	156 332	158 027	158 201	163 766	163 262	174 660	179 222
z toho	platy	148 761	155 080	157 281	157 278	163 073	173 855	178 181
	ostatní osobní náklady	845	1 252	746	923	693	916	1 041
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	60 930	63 779	62 904	61 863	62 253	60 420	63 494	68 061
neinvestiční výdaje celkem	210 536	220 111	220 931	220 064	226 019	223 682	238 154	247 283

Zdroj: výroční zprávy školských zařízení

Na přímé výdaje připadalo ze státního rozpočtu ve sledovaném období stále více prostředků. Na celkových neinvestičních výdajích se mzdové prostředky podílely více než 70 %.

Tabulka 48 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem	z toho náklady na jednotku výkonu	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	61 194 000 Kč	34 710 Kč	439 Kč
základní školy	151 196 000 Kč	35 401 Kč	úplné 936 Kč malotřídní 1 370 Kč
stravování MŠ, ZŠ	22 812 000 Kč	4 318 Kč	MŠ 63 Kč ZŠ 45 Kč
školní družiny a kluby	12 081 000 Kč	6 111 Kč	29 Kč
celkem použité finanční prostředky	247 283 000 Kč	80 540 Kč	2 025 - 3 395 Kč

Zdroj: MěÚ Boskovice

Tabulka 49 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	44 456 000 Kč	313 690 996 Kč
Benešov	1 200 000 Kč	9 303 000 Kč
Boskovice	12 280 000 Kč	82 632 000 Kč
Cetkovice	608 000 Kč	5 087 000 Kč
Černovice	552 000 Kč	4 547 000 Kč
Deštná	416 000 Kč	3 405 000 Kč
Drnovice	952 000 Kč	7 169 000 Kč
Jabloňany	264 000 Kč	1 841 000 Kč
Knínice u Boskovic	1 936 000 Kč	13 854 000 Kč
Kořenec	128 000 Kč	1 097 000 Kč
Křetín	624 000 Kč	5 119 000 Kč
Kunštát	3 208 000 Kč	21 911 000 Kč
Letovice	7 032 000 Kč	46 648 000 Kč
Lysice	4 184 000 Kč	29 936 000 Kč
Němčice	192 000 Kč	1 552 000 Kč
Nýrov	88 000 Kč	942 000 Kč
Obora	192 000 Kč	1 570 000 Kč
Okrouhlá	288 000 Kč	2 085 000 Kč
Rozseč nad Kunšátem	392 000 Kč	3 488 000 Kč
Sebranice	392 000 Kč	3 619 000 Kč
Skalice nad Svitavou	408 000 Kč	3 857 000 Kč
Suchý	200 000 Kč	1 502 000 Kč
Sulíkov	112 000 Kč	1 156 000 Kč
Svitávka	1 688 000 Kč	12 887 000 Kč
Šebetov	344 000 Kč	3 742 000 Kč
Úsobrno	256 000 Kč	2 327 000 Kč
Valchov	200 000 Kč	2 056 000 Kč
Vanovice	376 000 Kč	3 456 000 Kč
Velké Opatovice	4 144 000 Kč	23 085 996 Kč
Visky	376 000 Kč	3 450 000 Kč
Voděrady	96 000 Kč	1 196 000 Kč
Žďárná	1 328 000 Kč	9 171 000 Kč

Zdroj: výroční zprávy škol

Z rozpočtového určení daní, které je v případě školství počítáno pomocí koeficientu počet dětí*8000, jde celkem do školství 44 456 000 Kč a pokrývá tak 14 % celkových skutečných nákladů, tj. investičních i neinvestičních (zjištěných z výkazu zisků a ztrát). Nejmenší podíl prostředků z RUD pokrývá náklady škol ve Voděradech, Nýrově a Šebetově. Naopak největší podíl nákladů je z RUD pokryt ve Velkých Opatovicích, Boskovicích, Kunštátě a Letovicích.

Žádné významné investiční potřeby identifikovány nebyly, vlastní objekty jsou totiž již z velké části sanovány (výměna oken, zateplení budovy, výměna kotelen, atd.). Neřešený problém je zajištění a výměna školního nábytku, vybavení učeben a nákup školních pomůcek. Školy v SO ORP Boskovice plánují spíše drobné opravy, případně rekonstrukce či modernizace vybavení – nábytku v učebnách, vybavení odborných učeben a kabinetů, školního knihovního fondu, IT vybavení, atp.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	"kvalita za rozumnou cenu" (případně zdarma)	nerealistické požadavky; nedostatečný dohled nad domácí přípravou	osobní ze strany učitele	osvěta – co dělá škola a proč
Rodiče se chystají dát děti do MŠ, ZŠ	dostatečná kapacita (obec musí zařídit dostatek místa)	nedostatečná připravenost dětí na školní docházku	osobní ze strany školy/obce	osvěta - co musí dítě umět, než nastoupí do školy, aby mohlo být přijato, co ho čeká atp.
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	hodní učitelé	připravenost dětí na školní docházku	osobní ze strany školy	citlivý přístup, usnadnit dětem aklimatizaci v kolektivu
Pedagogové a další zaměstnanci	dobré pracovní a platové podmínky	odchod za lepšími podmínkami, stávkový; rezignovanost ("vyhoření") vedoucí ke zhoršení kvality výuky	jednání se zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců; široká celospolečenská diskuze	systém odměňování podle výkonu, ne podle odsloužených let + zároveň jistota zaměstnání + motivace k dalšímu vzdělávání
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	udržení rodin s dětmi – omlazení populace; škola jako centrum společenského života	slabá podpora malotřídního školství (nastavení normativů)	projednávání podmínek financování malých škol – obce a stát, obce využívající školu mezi sebou	vznik svazkových škol, spolupráce dotčených obcí
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	dobré dopravní spojení do nejbližších obcí, kde MŠ a ZŠ je	chybějící dopravní spojení	jednání se zástupci IDS JMK, případně jiným dopravcem o zřízení příslušné linky, dohoda mezi obcemi	spolupráce obcí mezi sebou a s dopravci
Ostatní zřizovatelé (mimo obce) - kraj	využití jím zřizovaných zařízení (u nás praktické a speciální ZŠ, ZUŠ, DDM)	zrušení jím zřizovaných zařízení	jednání zástupců obcí a zřizovatelů škol	zřizování/rušení na základě reálné využitelnosti
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO,...)	podpora rozvoje kvality (prestiž)	nezájem, neschopnost najít sponzory	jednání ředitelů s potenciálními partnery	soutěže a akce (vědomostní, sportovní, atp.)

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obcí SO ORP	dostupné vzdělání i pro děti z nejmenších obcí	slabá podpora školství	jednání o podpoře školství	vznik svazkových škol, spolupráce dotčených obcí
Představitelé kraje	využití praktických a speciálních škol v SO ORP	zrušení krajem zřizovaných škol	jednání zástupců obcí a zřizovatele	zřizování/rušení na základě reálné využitelnosti
Představitelé státu	hospodárnost	nedostatek financí	jednání zástupců obcí, státu a škol	zajistit financování malých škol (mají-li reálné využití)

Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	3	9	Čerpání dotací, sponzoring	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	2	3	6	Čerpání dotací, sponzoring	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	4	3	12	Rezervní fond, sponzoring	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	2	3	6	Optimální dopravní systém	Obce daného území
Dlouhodobý úbytek dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	3	9	Rodinná politika obcí	Obce daného území
Přebytek dětí v některých MŠ	4	2	8	Přípravné třídy v ZŠ	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	4	3	12	Vyjednávání s dopravci	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	2	4	Motivace pomocí příkladů dobré praxe	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	2	6	Dofinancování z rozpočtu zřizovatele, poplatky za doplňkovou činnost	Obce daného území

Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	3	9	Rezervní fond pro investice	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	2	4	Čerpání dotací	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	Čerpání dotací	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	3	3	9	Dohled zřizovatele	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	3	3	9	Dohled ředitele, inspektora	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	1	2	Propagace, zatraktivnění dané školy v očích rodičů	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	3	3	9	Přísná výběrová řízení	Konkrétní ZŠ, MŠ

Pozn. P = pravděpodobnost, D = dopad, V (= PxD) = významnost

3.1.4. SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ol style="list-style-type: none"> 1) velký počet malotřídek 2) zvyšující kvalifikace pedagogických pracovníků 3) modernizace školních budov 4) relativně nízký počet žáků na jednoho učitele 	<ol style="list-style-type: none"> 1) přeplněné MŠ (ve městech) 2) neexistuje regionální spádovost – odlehlejší školy nevyužité 3) vybavenost zejména malých škol 4) nevyužité kapacity školních jídelen 5) rezignace na výuku předmětů vedoucích k fyzické a technické zdatnosti (TV, IT, PČ, atp.) 6) upadá čtenářská gramotnost 7) málo financí na mimoškolní aktivity
Příležitosti:	Hrozby:
<ol style="list-style-type: none"> 1) finanční prostředky z rozvojových fondů na rekonstrukce a modernizaci školních budov a zejména jejich vybavení 2) podpora zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků ze strany státu 3) díky ŠVP možnost zpestřit výuku např. výukou o našem regionu 4) IDS JMK - udržení a optimalizace dopravní obslužnosti škol 	<ol style="list-style-type: none"> 1) demografický vývoj – dlouhodobý úbytek žáků 2) nedostatek financí ve státním rozpočtu na mzdy 3) nedostatek financí v rozpočtu zřizovatele na provozní výdaje 4) minimální podpora péče o děti do tří let v celém JMK

Za silnou stránku můžeme považovat poměrně velký počet malotřídek především díky hojnému zastoupení menších obcí na tomto území. Ve třídách je také relativně nízký počet žáků na jednoho učitele, a tak se každému žákovi může dostat ojedinelé péče. Kvalifikace učitelů se stále zvyšuje, to může být způsobeno rostoucími požadavky společnosti na vzdělání.

Poměrně významným problémem je přeplněnost mateřských škol ve městech a naopak nenaplněné kapacity v menších obcích. Lidé raději odloží dítě do plně vybavených mateřských škol, které navíc mají v blízkosti svého bydliště nebo pracoviště, než do malých mateřských škol v obcích, které nenabízejí takové vybavení ani služby jako mateřské školy ve větších městech. Problém nenaplněnosti základních a mateřských škol v některých obcích může být způsoben špatnou nebo neexistující regionální spádovostí v odlehlých obcích.

Příležitostí může být čerpání finančních prostředků z rozvojových fondů na rekonstrukci a modernizaci školních budov, a na vybavení škol například interaktivními tabulemi. Díky ŠVP by bylo možné běžnou výuku zpestřit například výukou o našem regionu. Další příležitostí může být podpora

zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků rovnou ze strany státu. Nebo udržet stávající dopravní obslužnost škol pomocí IDS JMK spojů.

Hlavní hrozbou může být demografický vývoj, který eviduje dlouhodobý úbytek žáků. Dalším problémem může být nedostatek finančních prostředků jak ze státních rozpočtů na mzdy, tak rozpočtu zřizovatele na provozní výdaje. Nepříznivá je také minimální podpora péče o děti do tří let v celém Jihomoravském kraji.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Jediným zřizovatelem MŠ na Boskovicku jsou obce. Počet dětí od roku 2008 roste stabilním tempem. Soukromé ani církevní MŠ se v SO ORP Boskovice nenacházejí. Není zde přítomna ani žádná institucionální forma péče o děti do tří let. Celková kapacita MŠ v SO ORP Boskovice je naplněna z 96 %. Vývoj pracovních úvazků v mateřských školách na území SO ORP Boskovice vykazuje jednoznačný rostoucí trend korelovaný s vývojem počtu žáků. Pozitivním trendem je průběžné snižování počtu nekvalifikovaných pedagogických pracovníků. Pokud by se počet obyvatel v SO ORP Boskovice vyvíjel podobným tempem, jako udává predikce pro Jihomoravský kraj, potom by při zachování stávajících kapacit MŠ klesla jejich naplněnost z dnešních 96 % na méně než 80 % v roce 2023.

Převážnou většinu základních škol zřizují obce, pouze speciální nebo praktické školy na území SO ORP Boskovice jsou zřizovány krajem. Celkový počet žáků končících základní školu se stejně jako celkový počet žáků ve sledovaném období snižoval. Většina jich ukončuje základní vzdělání v 9. ročníku, výjimečně se vyskytnou děti, které ukončily školní docházku v 8. nebo případně v 7. ročníku. Tito žáci tvoří přibližně 1 - 2% celkového počtu žáků končících ZŠ. Podobně je tomu i u speciálních tříd.

Ve sledovaném období poklesl počet škol v důsledku slučování. Počet pracovních úvazků na základních školách dosáhl svého minima za sledované období ve školním roce 2010/2011. Jako učitelé je v SO ORP Boskovice zaměstnáno celkem 318 osob. Po přepočtu na celé pracovní úvazky se jedná o 292 obsazených míst, z nichž 85 % tvoří ženy.

V SO ORP Boskovice převažují neúplné základní školy, tedy školy, které nabízejí pouze první stupeň základního vzdělání. Na území SO ORP Boskovice funguje celkem 26 základních škol v 26 obcích. Celkem čítají 211 tříd, nejvíce tříd mají školy v Boskovicích a v Letovicích. Z celkového počtu žáků 4 202 jich více než čtvrtina navštěvuje základní školu v Boskovicích. Pokud by se počet obyvatel v SO ORP Boskovice vyvíjel podobným tempem jako predikce pro Jihomoravský kraj, potom by při zachování stávajících kapacit ZŠ vzrostla jejich naplněnost z dnešních 58 % na více než 66 % v roce 2023. Nutnost rozšiřování a výstavby nových budov tedy do budoucna nehrozí. Do budoucna se počítá spíše s omezováním počtu tříd.

V SO ORP Boskovice se nacházejí 3 základní umělecké školy, a to v přirozených centrech regionu – města Boskovice, Letovice a Velké Opatovice. Detašovaná pracoviště jsou v Benešově, Černovicích, Knínicích, Křetíně, Kunštátu, Lysicích, Olešnici, Svitávce a Žďárně. Všechny ZUŠ jsou zřizované krajem. V SO ORP Boskovice jsou 2 střediska volného času, která nabízejí celkem 133 zájmových kroužků. Nejpestřejší výběr má DDM Boskovice, které nabízí 97 různých kroužků. Dohromady všechny kroužky navštěvuje 1 685 dětí. Zájmové aktivity zajišťuje dětem 106 pracovníků SVČ.

V SO ORP Boskovice je celkem 41 školních jídelen a výdejen. Cílová kapacita je v průměru naplňována asi z 52 %. Ve školních jídelnách je zaměstnáno celkem 146 osob, jejichž přepočtené pracovní úvazky dají dohromady 103 pracovních míst. Jediným zřizovatelem školních jídelen v SO ORP Boskovice jsou obce.

Na přímé výdaje připadalo ze státního rozpočtu ve sledovaném období stále více prostředků. Na celkových neinvestičních výdajích se mzdové prostředky podílely více než 70 %. Z rozpočtového určení daní je pokryto v průměru 14 % celkových skutečných nákladů. Žádné významné investiční potřeby identifikovány nebyly. Školy v SO ORP Boskovice plánují spíše drobné opravy, případně rekonstrukce či modernizace vybavení – nábytku v učebnách, vybavení odborných učeben a kabinetů, školního knihovního fondu, IT vybavení, atp.

3.2. Návrhová část pro oblast školství a předškolního vzdělávání

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, ředitelů ZŠ, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS a realizačního týmu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

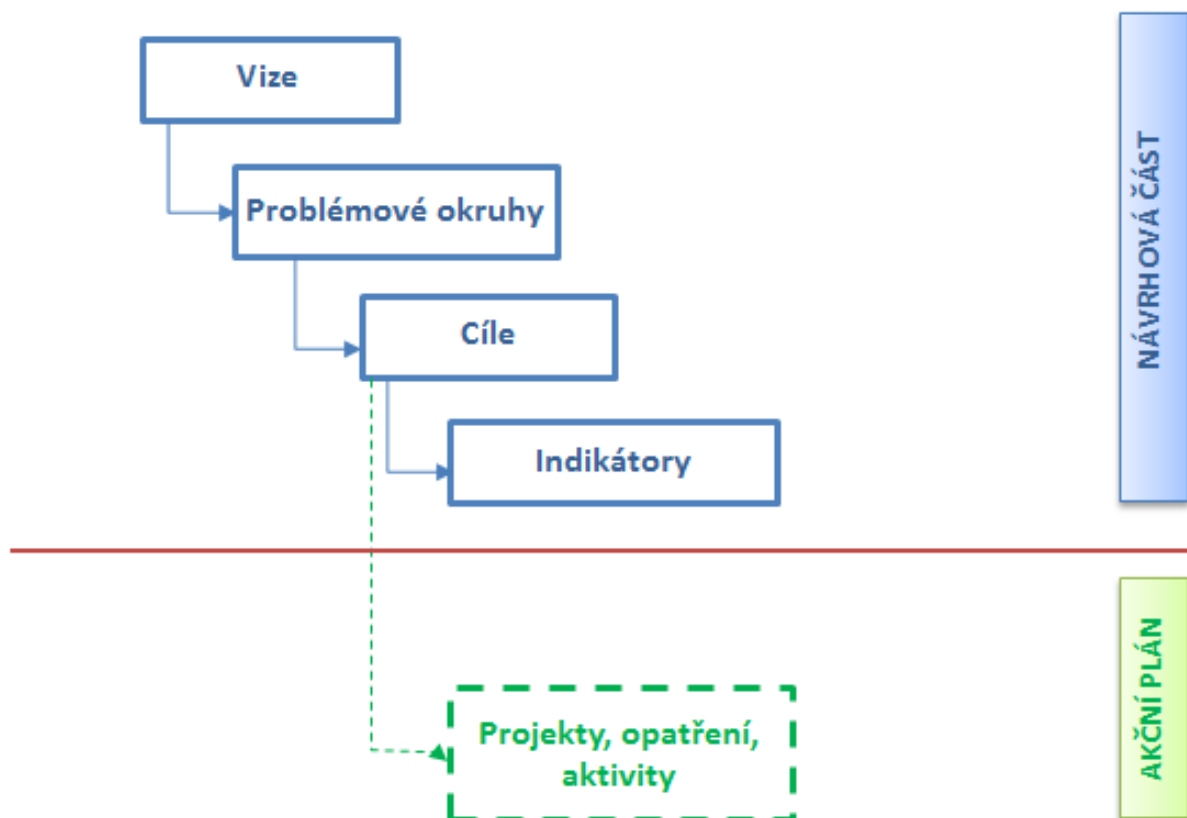
Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE:			
<p>Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.</p>			
Školství	PO1: Nerovnoměrné využití kapacity mateřských škol	PO2: Nevyužité kapacity na základních školách	PO3: Nedostatek finančních prostředků
	Cíl 1.1: Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší rovnoměrnosti využití kapacity MŠ	Cíl 2.1: Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší využitelnosti kapacit na základních školách a zvýšení úrovně ZŠ	Cíl 3.1: Zavést ekonomická a úsporná opatření a zajistit vyšší čerpání finančních prostředků z příslušných fondů

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. **Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků.** Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.

Problémové okruhy:

Problémový okruh 1: Nerovnoměrné využití kapacity mateřských škol

Věcné argumenty:

Následující tabulka vychází z tabulky 36 a popisuje využití kapacit MŠ působících v území ORP Boskovice dle jednotlivých obcí:

Obec	Kapacita	Počet žáků	Naplněnost kapacity
Celkem ORP Boskovice	1974	1769	90 %
Benešov	25	23	92 %
Borotín	30	22	73 %
Boskovice	415	414	100 %
Cetkovice	50	40	80 %
Černovice	60	38	63 %
Deštná	24	24	100 %
Drnovice	67	67	100 %
Knínice u Boskovic	68	68	100 %
Kořenec	30	21	70 %
Křetín	29	28	97 %
Kunštát	132	106	82 %
Letovice	65	65	100 %
Letovice	120	104	87 %
Letovice	50	50	100 %
Lysice	92	92	100 %
Němčice	24	24	100 %
Obora	30	24	80 %
Okrouhlá	40	29	73 %
Olešnice	90	83	92 %
Rozseč nad Kunštátem	33	33	100 %
Sebranice	25	25	100 %
Skalice nad Svitavou	35	24	69 %
Svitávka	69	56	81 %
Suchý	26	26	100 %
Šebetov	60	28	47 %

Obec	Kapacita	Počet žáků	Naplněnost kapacity
Úsobrno	15	15	100 %
Valchov	25	24	96 %
Vanovice	25	24	96 %
Velké Opatovice	72	71	99 %
Vísky	120	94	78 %
Žďárná	28	27	96 %

Celková kapacita MŠ v SO ORP Boskovice je naplněna z 90 %. Ve 12 mateřských školách z celkových 32 je kapacita naplněná přesně na 100 %. Nacházejí tu také mateřské školy s nedostatečně naplněnou kapacitou. Mateřská škola s nejméně naplněnou kapacitou ve v Šebetově (47 %). Dále sem patří Černovice (63 %), Borotín (73 %), Kořenec (70 %), Okrouhlá (73 %) a Skalice nad Svitavou (69 %).

Příčiny problému:

- nedostatečná kapacita mateřských škol ve městech
- nerovnoměrnost nové výstavby domů, které obývají mladé rodiny (vznik satelitů obcí a měst bez následné infrastruktury mezi ním a MŠ)
- nepřipravenost mateřských škol na silné ročníky dětí
- nedostatečná vybavenost a úroveň mateřských škol v menších obcích
- nedostatečná dopravní dostupnost mateřských škol v obcích
- neexistují zde žádné soukromé mateřské školy
- odklady přechodu dětí do základních škol
- nedostatek finančních prostředků
- rodičovská dovolená s jedním dítětem, dříve druhé dítě doma dnes ne
- snaha umisťovat do MŠ děti mladší 3 let z důvodu zaměstnání matky

Základním problémem přeplněnosti mateřských škol ve městech je nedostatečná kapacita nebo nedostatečné množství mateřských škol ve městech a větších obcích. Příčinou takového problému může být nepřipravenost mateřských škol na silné ročníky dětí a odchod mladých lidí s rodinou z odlehlejších obcí do větších měst za prací. Lidé také raději dávají svoje děti do městských mateřských škol kvůli daleko větší vybavenosti a také lepší dopravní dostupnosti těchto mateřských škol. Dalším důležitým problémem mohou být také stále častější odklady přechodu dětí z mateřských škol do škol základních a také nedostatek finančních prostředků.

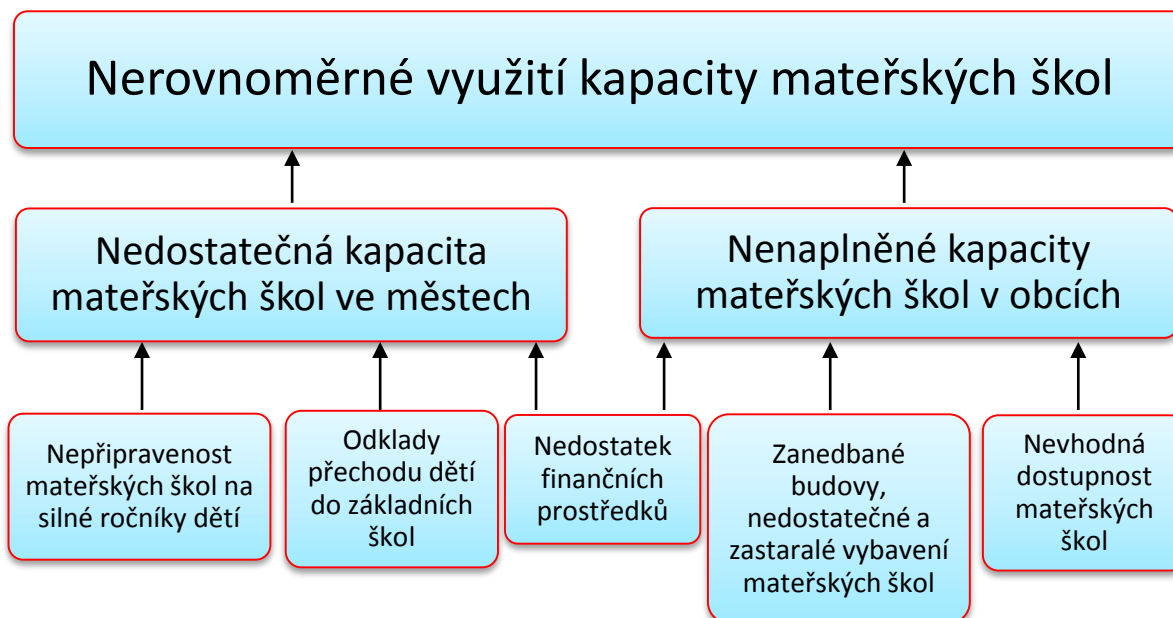
Důsledky neřešení problému:

- uzavření mateřských škol v odlehlejších obcích
- dříve z důvodu nedostatku dětí, dnes „baby boom“, budovy slouží jiným účelům
- zvyšující se agrese dětí v přeplněných mateřských školách
- nedostatečný individuální přístup k jednotlivým dětem
- zvyšuje se výskyt některých sociálně – patologických jevů
- selhání učitelek při práci s velkým počtem dětí
- kvůli nedostatku finančních prostředků se může snižovat kvalifikace učitelů
- absence dostatečné logopedické péče
- některé děti nebudou mít šanci se do mateřských škol vůbec dostat
- demotivace učitelů

- přibývá dětí mladších 3 let, do MŠ chodí i děti, které zůstávaly dříve doma se sourozencem a matkou na mateřské dovolené

Indikátor výsledku: 3.1 Vytvoření analýzy vytiženosti tříd jednotlivých MŠ

Strom problému:

Problémový okruh 2: Nevyužité kapacity na základních školách

Věcné argumenty:

Využití kapacity základních škol v ORP Boskovice je přibližně 58 %, údaje vychází z tabulky 32:

Celkem za SO ORP	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
		7 302	4 202

Příčiny problému:

- klesající porodnost, slabé ročníky
- odklady odchodu dětí z MŠ na ZŠ
- předčasný odchod nadaných dětí na gymnázia nebo speciální školy
- nedostatečné vybavení škol
- zastaralé a nemoderní zázemí některých škol
- odchod lidí do velkých měst mimo území ORP

Důsledky neřešení problému:

- snižuje se úroveň základních škol
- uzavření některých budov
- poloprázdné budovy
- hrozí podfinancování škol
- nevyužité kapacity

Indikátor výsledku: 3.2 Vytvoření analýzy volných kapacit v ZŠ

Strom problému:

Problémový okruh 3: Nedostatek finančních prostředků

Věcné argumenty:

V následující tabulce jsou shrnuty údaje z tabulky 46, která popisuje celkové provozní výdaje na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi (v tis. Kč) v SO ORP Boskovice:

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ úplné	44 210	48 931	41 052	53 050	65 909	66 712	56 927	54 718
ZŠ (jen 1. stupeň)	6 296	7 328	8 720	8 684	9 385	12 523	9 945	10 584
MŠ	12 283	14 357	15 893	16 756	21 225	24 236	17 832	15 890
Jiné	58	162	1 310	1 085	7 513	6 568	9 759	8 975
Celkem	62 850	70 782	66 978	79 579	104 036	110 043	94 466	90 171

Ve sledovaném období dosáhly celkové provozní výdaje vrcholu v roce 2010. Největší podíl na celkových provozních výdajích ve školství mají v SO ORP Boskovice úplné ZŠ, jejichž podíl dlouhodobě překračuje 60 %. Druhou nejvýraznější položkou jsou MŠ, jejichž podíl na celkových provozních výdajích se pohybuje okolo 20 %. Podíl neúplných ZŠ je konstantní, zatímco podíl výdajů na střediska volného času a podobná zařízení časem roste.

Příčiny problému:

- nedostatek finančních prostředků ve státním rozpočtu na mzdy
- nedostatek financí v rozpočtu zřizovatele na provozní výdaje
- návrhy současného ministerstva školství
- na školství je vynakládáno příliš malé procento HDP
- legislativně není řešen problém 2-, 3-, 4-letého čerpání rodičovské dovolené a tím ani snaha umisťovat děti mladší 3 let do MŠ

Důsledky neřešení problému:

- uzavření některých škol
- nedostatečné a zastaralé vybavení škol
- špatný stav budov
- zkosnatělé a nemoderní instituce
- úbytek žáků na základních školách

Indikátor výsledku: 3.3 Vytvoření týmů pro přípravu projektů a pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy

Strom problému:

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nerovnoměrné využití kapacity mateřských škol
Cíl 1.1	Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší rovnoměrnosti využití kapacity MŠ
Popis cíle	Základním problémem přeplněnosti mateřských škol ve městech je nedostatečná kapacita nebo nedostatečné množství mateřských škol ve městech a větších obcích. Důležitým opatřením je spolupráce ředitelů základních a mateřských škol na využití volných prostor ZŠ pro potřeby MŠ. Dále by bylo dobré zavést přepravu mikrobusem, který bude převážet děti do odlehlých mateřských škol s nenaplněnou kapacitou. S tímto cílem také souvisí problematika nedostatku finančních prostředků. Díky získání vyšší finanční podpory by bylo možné zajistit nové prostory pro přeplněné MŠ a také zaměstnat více kvalifikovaných učitelů, kteří by se o děti starali.
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření zavést mikrobusem pro odvoz dětí do odlehlých MŠ s nenaplněnou kapacitou (Šebetov, Borotín, Kořenec atd.) rozvíjet partnerství mateřských škol za účelem sdílení zkušeností s aktivizačními metodami učení při vzdělávání všech žáků společně připravovat dlouhodobé i krátkodobé projekty podporovat a rozvíjet spolupráci mateřských a základních škol</p> <p>Demografický vývoj vytvořit odloučené pracoviště větší mateřské školy pro pokrytí dočasně nedostatečných kapacit a pro zachování MŠ v menší obci využít stávající volnou kapacitu budov ZŠ pro MŠ</p> <p>Ekonomická opatření zavést společný nákup a následné sdílení speciálních didaktických pomůcek mezi MŠ zavést společnou školní jídelnu/vývařovnu společně vytvořit tým pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>3.1.1 Vytíženost tříd MŠ</p> <p>3.1.2 Zavedení mikrobusem pro odvoz dětí do odlehlých MŠ a ZŠ s nenaplněnou kapacitou</p>
Správce cíle	Starosta města Olešnice

Problémový okruh 2	Nevyužité kapacity na základních školách
Cíl 2.1	Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší využitelnosti kapacit na základních školách a zvýšení úrovně ZŠ.
Popis cíle	Z analýzy kapacity základních škol vyplývá, že naplněnost základních škol odpovídá jejich kapacitě pouze z 60 %. Hlavním cílem je tedy zajištění větší využitelnosti volných kapacit v základních školách pomocí spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí. Toho by mohlo být dosaženo zvýšením kvality výuky na základních školách, aby nadějně děti předčasně neodcházely na gymnázia nebo na lepší základní školy. Spolupráce by se také měla projevit na nakupování speciálních pedagogických materiálů, zaměstnání odborných pedagogů, sdílení odborných učeben, tělocvičen a dalších věcí, které si každá škola samostatně nemůže dovolit a ztrácí kvůli tomu své žáky.
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření zavést mikrobusek pro odvoz dětí do odlehlých ZŠ společně připravovat dlouhodobé i krátkodobé projekty podporovat a rozvíjet spolupráci mateřských a základních škol sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga, kariérového poradce a další podpůrné profese a pozice podporovat partnerství škol za účelem předávání zkušeností v práci s talentovanými dětmi podporovat rozvoj komunitních škol organizovat vzájemné návštěvy ve školách</p> <p>Demografický vývoj využít stávající volnou kapacitu ZŠ pro MŠ</p> <p>Ekonomická opatření zavést společnou školní jídelnu/vývařovnu zavést společnou tělocvičnu sdílet odborné učebny společně organizovat exkurze, výlety, poznávací pobytové zájezdy posilovat regionální identitu využitím stávajících nebo vytvořením nových regionálních učebních pomůcek společně vytvořit tým pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	3.2.1 Nárůst počtu tříd v budovách ZŠ
Správce cíle	Starosta města Olešnice

Problémový okruh 3	Nedostatek finančních prostředků
Cíl 3.1	Zavést ekonomická a úsporná opatření a zajistit vyšší čerpání finančních prostředků z příslušných fondů.
Popis cíle	Podstatným problémem ve školství je nedostatek finančních prostředků. Tato problematika zasahuje do všech problémových okruhů. Zavedení úsporných a ekonomických opatření povedou ke zlepšení finanční situace v místních školách a školkách. Toho bychom mohli dosáhnout společnými nákupy školních pomůcek, spoluprací ředitelů základních a mateřských škol nebo realizací společných projektů.
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření společně připravovat dlouhodobé i krátkodobé projekty podporovat a rozvíjet spolupráci mateřských a základních škol sdílet školního logopeda, školního psychologa, speciálního pedagoga, kariérového poradce a další podpůrné profese a pozice podporovat partnerství škol za účelem předávání zkušeností společně realizovat burzu nápadů</p> <p>Demografický vývoj využít stávající volnou kapacitu ZŠ pro MŠ</p> <p>Ekonomická analýza zavést společný nákup a následné sdílení speciálních didaktických pomůcek zavést společnou tělocvičnu sdílet odborné učebny zavést společnou školní jídelnu/vývařovnu společně vytvořit tým pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	3.3.1 Nárůst společných nákupů speciálních pedagogických pomůcek 3.3.2 Sdílení odborných učeben
Správce cíle	Starosta města Olešnice

CÍL	1.1 Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší rovnoměrnosti využití kapacity MŠ		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	Vytíženost tříd MŠ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán		21	20
Skutečnost	23		
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění kvalitní výchovy dětí v mateřských školách je nutný optimální počet dětí ve třídách. Nadměrným počtem dětí ve třídách se vytrácí individuální přístup a věnována péče a kvalita výuky dětí může klesat. Proto je dobré sledovat naplněnost tříd v mateřských školách a pružně reagovat na demografickou situaci.</p> <p>Indikátor umožňuje sledovat počet dětí ve třídách s tím, že vhodné je nepřekročit hranici 20 dětí ve třídě.</p> <p>V roce 2013 byl počet dětí ve třídě 23 a celkový počet tříd byl 72. V roce 2017 předpokládáme vzhledem ke zvýšení počtu dětí i zvýšení počtu tříd v mateřských školách, a tudíž pokles počtu dětí na třídu. V roce 2020 by demografická vlna měla ustávat, proto předpokládáme pokles dětí ve třídě i bez nutnosti dále zvyšovat kapacity.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet zapsaných dětí/Počet tříd v MŠ na území ORP Boskovice		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Boskovice, Odbor sociálních věcí, zdravotnictví a školství		

CÍL	1.1 Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší rovnoměrnosti využití kapacity MŠ		
Číslo indikátoru	3.1.2		
Název indikátoru	Zavedení mikrobusu pro odvoz dětí do odlehlých MŠ a ZŠ s nenaplněnou kapacitou		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění kvalitní výchovy dětí v mateřských školách je nutný optimální počet dětí ve třídách. Nadměrným počtem dětí ve třídách se vytrácí individuální přístup a věnována péče a kvalita výuky dětí může klesat. Proto je dobré sledovat naplněnost tříd v mateřských školách a pružně reagovat na demografickou situaci.</p> <p>Indikátor umožňuje sledovat, zda byl a bude zavedený mikrobus pro rozvoz dětí do odlehlejších škol s nenaplněnou kapacitou, aby se zajistila rovnoměrnost kapacity jednotlivých škol.</p>		
Metodika a výpočet:	Zavedení mikrobusu do škol s nenaplněnou kapacitou a sledování účinnosti tohoto opatření.		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Boskovice, Odbor sociálních věcí, zdravotnictví a školství		

Problémový okruh	2. Nevyužité kapacity na základních školách		
Číslo indikátoru	3.2		
Název indikátoru	Vytvoření analýzy volných kapacit v ZŠ		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	<p>Kvůli nedostatečné vytíženosti v některých ZŠ hrozí i jejich uzavření. Naopak přeplněnost tříd v MŠ znemožňuje dětem kvalitní výuku a individuální přístup. Bylo by tedy vhodné využít stávající kapacity a volné třídy v ZŠ pro účely MŠ k zajištění rovnoměrnosti a optimální výuky. Pro tyto účely by bylo vhodné vytvořit analýzu volných kapacit v základních školách.</p> <p>Indikátorem lze tedy sledovat, zda bude v příštích letech tato analýza vytvořena.</p>		
Metodika a výpočet:	Vytvoření analýzy vytíženosti v ZŠ		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy ZŠ		

CÍL	2.1 Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší využitelnosti kapacit na základních školách a zvýšení úrovně ZŠ		
Číslo indikátoru	3.2.1		
Název indikátoru	Nárůst počtu tříd v budovách ZŠ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	10	10
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	<p>Kvůli nedostatečné vytiženosti v některých ZŠ hrozí i jejich uzavření. Naopak přeplněnost tříd v MŠ znemožňuje dětem kvalitní výuku a individuální přístup. Bylo by tedy vhodné využít stávající kapacity a volné třídy v ZŠ pro účely MŠ k zajištění rovnoměrnosti a optimální výuky.</p> <p>Indikátorem budeme sledovat, jak se zvyšuje počet tříd mateřských škol v budovách základních škol. Vzhledem k demografické prognóze mezi roky 2017 a 2020 již k nárůstu docházet nemělo.</p>		
Metodika a výpočet:	$\frac{M\check{S}x - M\check{S}2013}{M\check{S}2013} * 100$ <p>MŠx = Počet tříd v budovách ZŠ vyčleněných pro účely předškolní výuky v daném roce MŠ2013 = Počet tříd v budovách ZŠ vyčleněných pro účely předškolní výuky v roce 2013</p>		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy ZŠ		

Problémový okruh	3. Nedostatek finančních prostředků		
Číslo indikátoru	3.3		
Název indikátoru	Vytvoření týmů pro přípravu projektů a pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní výuky na základních i mateřských školách jsou důležité jak kvalitní materiálové pomůcky, tak služby poskytované dětem ve školství. Některé školy na to nemají dostatek finančních prostředků a nedokážou tak nabídnout kvalitní a plnohodnotnou výuku. Řešením by mohlo být zavedení společných nákupů materiálů a následné sdílení těchto pomůcek, speciálních didaktických pomůcek i odborných pedagogů do jiných škol. Vhodným řešením by mohlo být například vytvoření týmů pro přípravu projektů a pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy.		
Metodika a výpočet:	Vytvoření týmu pro přípravu projektů a sledování jeho realizace.		
Zdroj čerpání dat:	Zřizovatelské obce		

CÍL	3.1 Zavést ekonomická a úsporná opatření a zajistit vyšší čerpání finančních prostředků z příslušných fondů		
Číslo indikátoru	3.3.1		
Název indikátoru	Nárůst společných nákupů speciálních pedagogických pomůcek		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	5	8
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění kvalitní výuky na základních i mateřských školách jsou důležité jak kvalitní materiálové pomůcky, tak služby poskytované dětem ve školství. Některé školy na to nemají dostatek finančních prostředků a nedokážou tak nabídnout kvalitní a plnohodnotnou výuku. Řešením by mohlo být zavedení společných nákupů materiálů a následné sdílení těchto pomůcek, speciálních didaktických pomůcek i odborných pedagogů do jiných škol.</p> <p>Indikátor umožňuje sledovat počet společných výběrových řízení obcí i společný nákup pedagogických pomůcek i služeb mezi jednotlivými školami.</p>		
Metodika a výpočet:	$\frac{V\check{R}x - V\check{R}2013}{V\check{R}2013} * 100$ <p>VŘx = Počet společných výrových řízení zřizovatelů (obcí) v rámci spolupráce na sdílení odborných pomůcek i pedagogů vyhlášených za daný rok VŘ2013 = Počet tříd v budovách ZŠ vyčleněných pro účely předškolní výuky v roce 2013</p>		
Zdroj čerpání dat:	Zřizovatelské obce		

CÍL	3.1 Zavést ekonomická a úsporná opatření a zajistit vyšší čerpání finančních prostředků z příslušných fondů		
Číslo indikátoru	3.3.2		
Název indikátoru	Sdílení odborných učeben		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	NE	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní výuky na základních i mateřských školách jsou důležité jak kvalitní materiálové pomůcky, tak služby poskytované dětem ve školství. Některé školy na to nemají dostatek finančních prostředků a nedokážou tak nabídnout kvalitní a plnohodnotnou výuku. Řešením by mohlo být společné sdílení odborných učeben u jednotlivých škol. Realizace je plánovaná až na rok 2020.		
Metodika a výpočet:	Zavedení společných odborných učeben a kontrola efektivnosti těchto učeben.		
Zdroj čerpání dat:	Zřizovatelské obce		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta města Boskovice
Starosta města Letovice
Starosta města Velké Opatovice
Starosta města Kunštát
Starosta města Olešnice
Zástupce místní akční skupiny Boskovicko PLUS
Zástupce místní akční skupiny Partnerství venkova

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší rovnoměrnosti využití kapacity MŠ	Starosta města Olešnice
2.1	Spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší využitelnosti kapacit na základních školách a zvýšení úrovně ZŠ	Starosta města Olešnice
3.1	Zavést ekonomická a úsporná opatření a zajistit vyšší čerpání finančních prostředků z příslušných fondů	Starosta města Olešnice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
3.1	Vytvoření analýzy vytíženosti tříd jednotlivých MŠ	pověřený pracovník MěÚ
3.1.1	Vytíženost tříd MŠ	pověřený pracovník MěÚ
3.1.2	Zavedení mikrobusu pro odvoz dětí do odlehlých MŠ a ZŠ s nenaplněnou kapacitou	pověřený pracovník MěÚ
3.2	Vytvoření analýzy volných kapacit v ZŠ	pověřený pracovník MěÚ
3.2.1	Nárůst počtu tříd v budovách ZŠ	pověřený pracovník MěÚ
3.3	Vytvoření týmů pro přípravu projektů a pro pomoc při vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy	pověřený pracovník MěÚ
3.3.1	Nárůst společných nákupů speciálních pedagogických pomůcek	pověřený pracovník MěÚ
3.3.2	Sdílení odborných učeben	pověřený pracovník MěÚ

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. System změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

¹ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Na základě vyhodnocení dat z analytické části a diskuzí v rámci fokusních skupin byly identifikovány nejzávažnější problémy v oblasti školství v území ORP Boskovice: 1) nerovnoměrné využití kapacity mateřských škol, 2) nevyužití kapacity na základních školách a 3) nedostatek finančních prostředků.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Řešení nerovnoměrného využití kapacity mateřských škol spočívá ve spolupráci ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší rovnoměrnosti využití kapacity MŠ. Základním problémem přeplněnosti mateřských škol ve městech je nedostatečná kapacita nebo nedostatečné množství školek ve městech a větších obcích. Důležitým opatřením je spolupráce ředitelů základních a mateřských škol na využití volných prostor ZŠ pro potřeby MŠ. Dále by bylo dobré zavést přepravu mikrobusem, který bude převážet děti do odlehlých mateřských škol s nenaplněnou kapacitou. S tímto cílem také souvisí problematika nedostatku finančních prostředků. Díky získání vyšší finanční podpory by bylo možné zajistit nové prostory pro přeplněné MŠ a také zaměstnat více kvalifikovaných učitelů, kteří by se o děti starali.

Nevyužití kapacity na základních školách lze využít na základě spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší využitelnosti kapacit na základních školách a zvýšení úrovně ZŠ. Z analýzy kapacity základních škol vyplývá, že naplněnost základních škol odpovídá jejich kapacitě pouze z 60 %. Hlavním cílem je tedy zajištění větší využitelnosti volných kapacit v základních školách pomocí spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí. Toho by mohlo být dosaženo zvýšením kvality výuky na základních školách, aby nadějně děti předčasně neodcházely na gymnázia nebo na lepší základní školy. Spolupráce by se také měla projevit na nakupování speciálních pedagogických materiálů, zaměstnání odborných pedagogů, sdílení odborných učeben, tělocvičen a dalších věcí, které si každá škola samostatně nemůže dovolit a ztrácí kvůli tomu své žáky.

Nedostatek finančních prostředků lze řešit zavedením ekonomických a úsporných opatření a zajistit vyšší čerpání finančních prostředků z příslušných fondů, která povedou ke zlepšení finanční situace v místních školách a školkách. Toho bychom mohli dosáhnout společnými nákupy školních pomůcek, spoluprací ředitelů základních a mateřských škol nebo realizací společných projektů.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

V první fázi tvorby strategického dokumentu byla zpracována analytická část pro oblast školství, na jejímž základě byly připraveny nástiny opatření. Následující návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách (tedy analytické části a nástinu opatření) a má za úkol reagovat na konkrétní problémy a potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území.

Pro rozvoj meziobecní spolupráce byla nastavena společná vize. Realizační tým dále navrhl problémové okruhy, které vyplynuly z dosavadních zjištění, tyto problémové okruhy byly podrobeny ověření ve fokusech skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, ředitelů ZŠ, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS a realizačního týmu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání:

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4:

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam zkratk

DDM – dům dětí a mládeže

IDS JMK – Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje

IROP – Integrovaný regionální operační program

LMD – lehká mozková dysfunkce

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

NNO – nestátní neziskové organizace

ONIV – ostatních neinvestičních výdajů

OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PO – problémový okruh

RUD – rozpočtové určení daní

RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

SŠ – střední škola

SVČ – středisko volného času

SVP – středisko výchovné péče

ŠD – školní družina

ŠJ – školní jídelna

ŠK – školní kuchyně

ŠVP – školní vzdělávací program

ZP – zdravotní postižení

ZŠ – základní škola

ZUŠ – základní umělecká škola

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Na území ORP Boskovice sídlí 20 zařízení poskytujících sociální služby. Z dalších 20 zařízení poskytujících sociální služby v území SO ORP Boskovice je u 8 zařízení zřizovatel sídlící v Brně (tedy mimo ORP Boskovice) – Diecézní charita Brno a Diakonie ČCE.

Tabulka 50 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	Počet
Centra denních služeb	2
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Sociální poradny	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1
Ostatní	8
Celkem	20

Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Kategorie „ostatní“ zahrnuje pečovatelskou službu, tísňovou péči, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP a průvodcovské a předčitatelské služby.

Tabulka 51 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	Počet
Centra denních služeb	2
Denní stacionáře	2
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	3
Chráněné bydlení	2
Azylové domy	3
Nízkoprahová denní centra	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	1
Sociální poradny	3
Centra sociálně rehabilitačních služeb	3
Ostatní	22
Celkem	50

Zdroj: Město Boskovice

Tabulka 52 Přehled zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP se sídlem mimo ORP

Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel zařízení	Sídlo (ORP)
Svaz tělesně postižených v ČR	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	spolek	Blansko
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	spolek	Blansko
Pěkná modrá Doubravice	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	církevní organizace	Blansko
Centrum PRO Blansko	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	církevní organizace	Blansko
Stará fabrika Blansko	sociální rehabilitace	církevní organizace	Blansko
Emanuel Doubravice	sociální rehabilitace	církevní organizace	Blansko
Centrum PRO Blansko	azylové domy	církevní organizace	Blansko
Lávka- Petrovice	azylové domy	příspěvková organizace	Blansko
Noclehárna pro muže Blansko	noclehárna	církevní organizace	Blansko
Sdružení podané ruce	terénní programy	spolek	Blansko
SPONA Blansko	terénní programy	církevní organizace	Blansko
Okno dokořán Blansko	terénní programy	církevní organizace	Blansko
Sdružení podané ruce	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	spolek	Blansko
Zlatá zastávka Adamov	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	církevní organizace	Blansko
Stará fabrika Blansko	nízkoprahová denní centra	církevní organizace	Blansko
Okno dokořán Blansko	krizová pomoc	církevní organizace	Blansko
Centrum PRO Blansko	krizová pomoc	církevní organizace	Blansko

Zdroj: Město Boskovice

V rámci okresu Blansko mají obyvatelé ORP Boskovice možnost využívat sociální zařízení sídlící v ORP Blansko. Některé druhy sociálních služeb se v SO ORP Boskovice nenacházejí, ani tu nemají pobočku, a sídlí pouze v ORP Blansko. Lidé však mohou tyto služby využívat, pokud jsou ochotni a schopni za nimi dojíždět. Jsou určeny pro obyvatele celého blanenského okresu, kam spadá i SO ORP Boskovice. Jedná se především o terénní programy (Sdružení podané ruce, Spona Blansko, Okno dokořán) nebo o krizovou pomoc (Okno dokořán, Centrum PRO Blansko, Magdala Blansko). Velkou část služeb poskytuje Oblastní charita Blansko.

Tabulka 53 Počet jednotlivých typů sociálních služeb sídlících v ORP

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	1
Služby sociální péče	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	1
	Centra denních služeb	2
	Denní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Azylové domy	1
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
	Sociální rehabilitace	1

Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Pečovatelskou službu poskytuje MSSS Boskovice a CSS Letovice. Je poskytována i Oblastní charitou Blansko, neuvádíme ji v tomto výčtu, protože není uvedena v Registru poskytovatelů. Oblastní charita působí v celém okrese Blansko a je tedy pro ORP Boskovice velkým přínosem.

Poskytovatelé sociálních služeb v ORP Boskovice:

- Sociální poradenství – Charitní poradna Boskovice
- Pečovatelská služba – CSS Letovice
– MSSS Boskovice
- Tísňová péče – Deep Boskovice
- Průvodcovské a předčitatelské služby – ProDeep Boskovice
- Centra denních služeb – Centrum denních služeb Letovice
– Emanuel Boskovice
- Denní stacionáře – Betany Boskovice
- Domovy pro osoby se zdravotním postižením – Paprsek Velké Opatovice
– Sociální služby Šebetov
- Domovy pro seniory – CSS Letovice
– MSSSBoskovice
- Domovy se zvláštním režimem – MSSS Boskovice
- Chráněné bydlení – Chráněné bydlení Letovice
- Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče
– Nemocnice Milosrdných bratří Letovice
- Azylové domy – Azylový dům Boskovice
- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Centrum PRO Boskovice

- Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
 - ProDeep Boskovice
 - Sdružení Lamák Ústup
- Sociální rehabilitace – Betany Boskovice

Tabulka 54 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP

Druh sociální služby		
	Sociální poradenství	3
Služby sociální péče	Pečovatelská služba	4
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	1
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	2
	Denní stacionáře	2
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	3
	Chráněné bydlení	2
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
	Služby sociální prevence	Telefonická krizová pomoc
Azylové domy		3
Krizová pomoc		3
Nízkoprahová denní centra		1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		2
Noclehárny		1
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		2
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		5
Terénní programy		3
Sociální rehabilitace		3

Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

V kategorii služeb sociální péče je pro obyvatele SO ORP Boskovice k dispozici 23 zařízení. V kategorii služeb sociální prevence je dostupných 24 poskytovatelů sociálních služeb. Jejich výčet viz tab. 2. V oblasti sociálního poradenství působí v území celkem 3 subjekty.

Tabulka 55 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Centra denních služeb				2		
Denní stacionáře				1		
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
Domovy pro seniory			2			
Domovy se zvláštním režimem			1			
Chráněné bydlení				1		
Azylové domy				1		
Sociální poradny				1		
Centra sociálně rehabilitačních služeb				1		
Ostatní		1	2	2	1	3
Celkem	0	3	5	9	1	3

Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Největší počet sociálních zařízení je zřízen církví, která má ale sídlo v Brně a ne na území ORP Boskovice. Nejvýznamnějším poskytovatelem sociálních služeb na území ORP Boskovice je Oblastní charita Blansko. Obce jsou z hlediska počtu zřizovaných sociálních služeb druhým nejvýznamnějším zřizovatelem. Naopak MPSV není zřizovatelem ani jedné sociální služby ve SO ORP Boskovice. Pod pojmem „jiný“ jsou chápány Sdružení či spolky: Deep, ProDeep, Sdružení Lamák.

Pod pojmem „ostatní“ sociální služby se rozumí: Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, Pečovatelská služba, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Tísňová péče, Průvodcovské a předčitatelské služby, Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.

Tabulka 56 Počet sociálních služeb dle zřizovatele

	Typ sociální služby	Zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
	Sociální poradenství				1		
Služby sociální péče	Pečovatelská služba			2			
	Tísňová péče					1	
	Průvodcovské a předčitatelské služby						1
	Centra denních služeb				2		
	Denní stacionáře				1		
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
	Domovy pro seniory			2			
	Domovy se zvláštním režimem			1			
	Chráněné bydlení				1		
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče		1				
Služby sociální prevence	Azylové domy				1		
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi				1		
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením						2
	Sociální rehabilitace				1		
	Celkem	0	3	5	8	1	3

Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Kraj zřídil na území ORP Boskovice 2 domovy pro osoby se ZP a jedno zdravotnické zařízení poskytující sociální služby ústavní péče.

Obce se podílely na zřízení domovů pro seniory (2), domova se zvláštním režimem a zřízení pečovatelské služby.

Církevní organizace zřizují v SO ORP Boskovice služby sociálního poradenství, centra denních služeb (2), denní stacionář, chráněné bydlení, azylový dům, služby sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Na území ORP Boskovice se nachází jen jedna fyzická osoba, která zřizuje sociální službu. Poskytuje službu tísňové péče.

Mezi zřizovatele patří i spolky a sdružení. Spolky zřizují tyto sociální služby: sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP (2), průvodcovské a předčitatelské služby.

Tabulka 57Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 (v tis. Kč)

Druh služby	Finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Centra denních služeb	949	860			395		440
Denní stacionáře	922	888			527		634
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	22 080			13 468	50 005		5 577
Domovy pro seniory	12 523			3 830	36 098		6 681
Domovy se zvláštním režimem	2 968			562	6 225		
Azylové domy				3	417		3 490
Sociální poradny	747	100	15				172
Centra sociálně rehabilitačních služeb				18	311		2 824
Ostatní	1 482			7 602	63 001	200	1 744
Celkem	41 671	1848	15	25 484	156 979	200	21 561

Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Podrobný přehled přijatých dotací:

Centra denních služeb:

- Emanuel Boskovice
 - dotace MPSV: 949 000 Kč
 - dotace JmK: 860 000 Kč
 - úhrady od uživatelů: 395 343 Kč
 - ostatní: 439 509 Kč
 - celkem 2 643 852 Kč.
- Centrum denních služeb Letovice
 - celkem: 1 785 564 Kč

Denní stacionář:

- Betany Boskovice
 - dotace MPSV: 922 000 Kč
 - dotace JmK: 888 000 Kč
 - úhrady od uživatelů: 526 960 Kč
 - ostatní: 634 026 Kč
 - celkem 2 970 986 Kč

Domov pro osoby se ZP:

- Paprsek Velké Opatovice
 - dotace MPSV: 7 246 000 Kč
 - příspěvek zřizovatele (JmK): 5 240 000 Kč
 - úhrady od uživatelů: 19 482 000 Kč
 - ostatní: 2 235 000 Kč
 - celkem 34 203 000 Kč
- Sociální služby Šebetov
 - dotace MPSV: 14 834 000 Kč
 - příspěvek zřizovatele: 8 228 000 Kč
 - úhrady od uživatelů: 30 523 000 Kč
 - ostatní (výnosy z vlastní činnosti, příspěvky od zdravotních pojišťoven, dotace MF): 3 342 000 Kč
 - celkem 56 927 000 Kč

Domovy pro seniory:

- MSSS Boskovice
 - dotace MPSV: 8 680 000 Kč
 - příspěvek zřizovatele (Boskovice): 768 000 Kč
 - tržba z činnosti: 22 560 000 Kč
 - ostatní: 539 000 Kč
 - celkem 32 547 000 Kč
- CSS Letovice
 - dotace MPSV: 3 843 000 Kč
 - příspěvek zřizovatele (Letovice): 3 062 256 Kč
 - tržba z činnosti: 13 538 034 Kč
 - ostatní: 6 142 323 Kč
 - celkem: 20 665 914 Kč

Domov se zvláštním režimem:

- MSSS Boskovice
 - dotace MPSV: 2 968 000 Kč
 - příspěvek zřizovatele (Boskovice): 562 000 Kč
 - tržby z činnosti: 6 225 000 Kč. Celkem 9 755 000 Kč

Chráněné bydlení:

- Letovice
 - celkem 2 208 351 Kč

Azylový dům:

- Boskovice
 - příspěvek zřizovatele: 3 489 Kč
 - úhrady od uživatelů: 417 210 Kč
 - ostatní 3 490 048 Kč
 - celkem 3 910 747 Kč

Sociální poradenství:

- dotace MPSV: 746 849 Kč
- dotace JmK: 100 000 Kč
- příspěvek obcí (jejichž obyvatelům je služba zajišťována): 15 000 Kč
- ostatní: 171 816 Kč
- celkem 1 033 665 Kč

Sociální rehabilitace:

- příspěvek zřizovatele: 17 530 Kč
- úhrady od uživatelů: 310 527 Kč
- ostatní: 2 823 863 Kč
- celkem 3 151 920 Kč

OSTATNÍ:

Pečovatelská služba:

- CSS Letovice:
 - dotace MPSV: 154 000 Kč
 - příspěvek zřizovatele (Letovice): 2 126 568 Kč
 - tržba z činnosti: 1 809 559 Kč
 - ostatní: 38 892 Kč
 - celkem 4 129 019 Kč
- MSSS Boskovice:
 - dotace MPSV: 1 328 000 Kč
 - příspěvek zřizovatele (Boskovice): 1 954 000 Kč
 - tržba z činnosti: 3 947 000 Kč
 - ostatní: 4 000 Kč
 - celkem 7 233 000 Kč

Tísňová péče:

- Deep Boskovice
 - údaje nebyly poskytnuty

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče:

- příspěvek zřizovatele: 3 500 000 Kč
- tržba z prodeje služeb: 57 244 000 Kč
- ostatní: 165 000 Kč
- celkem 60 909 000 Kč

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

- příspěvek zřizovatele: 21 846 Kč
- ostatní: 871 682 Kč
- celkem 893 528 Kč

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP:

- Lamák Ústup
 - dotace (nebyly specifikovány): 664 000 Kč
 - sponzorské dary 200 000 Kč
 - celkem 864 000 Kč
- ProDeep
 - údaje nebyly poskytnuty

Průvodcovské a předčitatelské služby:

- ProDeep
 - údaje nebyly poskytnuty

Tabulka 58 Kapacita zařízení sociálních služeb

	pobytová			ambulantní			terénní		
	klienti	intervence	lůžka	klienti	intervence	lůžka	klienti	intervence	lůžka
Centra denních služeb				27					
Denní stacionáře				20					
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	268		268						
Domovy pro seniory	196		72						
Domovy se zvláštním režimem	38								
Chráněné bydlení	9								
Azylové domy	27		27						
Sociální poradny					120			5	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	7		7	16					
Ostatní			10	143			1622		

Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Podrobnější přehled situace u jednotlivých poskytovatelů podle Registru poskytovatelů:

Domov pro seniory:

- CSS Letovice – 72 klientů pobytových služeb a lůžek
- MSSS Boskovice – 124 klientů pobytových služeb

Centrum denních služeb:

- Diakonie Letovice – 12 klientů ambulantní služby
- Emanuel Boskovice – 15 klientů ambulantní služby

Dům pro osoby se ZP:

- Šebetov – 160 klientů pobytových služeb a lůžek
- Velké Opatovice – 108 klientů pobytových služeb a lůžek

„Ostatní“:

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče:

- NMB Letovice – 10 lůžek

Pečovatelská služba:

- CSS Letovice – 130 klientů ambulantní služby
– 130 klientů terénní služby
- MSSS Boskovice – 300 klientů terénní služby

Tísňová péče:

- Deep Boskovice – 500 klientů terénní služby

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:

- Centrum PRO Boskovice – 11 klientů ambulantní služby
– 11 klientů terénní služby

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP:

- Sdružení Lamák Ústup – 2 klienti ambulantní služby
– 1 klient terénní služby
- ProDeep Boskovice – 1 000 klientů terénní služby

Průvodcovské a předčitatelské služby:

- ProDeep Boskovice – 30 klientů terénní služby

U sociální služby domov pro seniory je uveden počet klientů 196 (72 + 124), počet lůžek je ale 72. Je to tím, že v Registru poskytovatelů byl uveden počet lůžek jen u jednoho domova pro seniory, i když se na území ORP Boskovice nacházejí dva domovy pro seniory.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP – Sdružení Lamák je v Registru poskytovatelů uveden počet klientů ambulantní služby 2 a terénní služby 1. Z dat poskytovatele služby ale vyplývá, že tuto službu využilo celkem 204 klientů.

Některé informace o počtu lůžek v zařízeních nebyly v Registru poskytovatelů uvedeny.

Tabulka 59 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Příjmy z úhrad uživatelů	5 756 559 Kč	zdarma
Výdaje	11 383 865 Kč	780 000 Kč
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	50%	0%

Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Pečovatelskou službu zajišťuje CSS Letovice a MSSS Boskovice. Příjmy CSS Letovice z úhrad uživatelů činí 1 809 559 Kč a celkové náklady na provoz pečovatelské služby jsou 4 150 865 Kč, klienti tedy pokryjí 43,6 % nákladů. MSSS Boskovice má příjmy od uživatelů ve výši 3 947 000 Kč a výdaje, tedy celkové náklady na provoz pečovatelské služby 7 233 000 Kč, klienti tedy v průměru hradí 54,6 % nákladů.

Odlehčovací služba je poskytována Oblastní charitou Blansko. Tato služba není uvedena v Registru poskytovatelů, ale na území ORP Boskovice působí. Příjmy z úhrad uživatelů jsou 259 340 Kč a výdaje 702 608 Kč, klienti tedy v průměru hradí 36,9 % nákladů.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP poskytuje Sdružení Lamák seniorům a osobám se ZP zdarma. Výdaje činily cca 780 000 Kč.

Od poskytovatele služeb tísňové péče, průvodcovské a předčitatelské služby a za druhé zařízení poskytující sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP nebyla data poskytnuta.

Tabulka 60 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Azylové domy			Domovy se zvláštním režimem			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory			Ostatní		
Děti	Dospělí/é		Děti	Dospělí/é		Děti	Dospělí/é		Děti	Dospělí/é		Děti	Dospělí/é	
	muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
35		19		5	32		115	153		50	141		169	172

Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Podrobný přehled podle jednotlivých poskytovatelů:

Azylový dům:

- Oblastní charita Blansko: klientů 54 – M 0, Ž 19, děti a mládež do 18 let 35

Domov se zvláštním režimem:

- MSSS Boskovice: klientů 37 – M 5, Ž 32

Domov pro osoby se ZP:

- Sociální služby Šebetov: v roce 2014 klientů 160 – M 7, Ž 153
- Velké Opatovice Paprsek: klientů 108 – M108, Ž 0 (ještě v roce 2012 bylo zařízení určeno výhradně pro muže, od října 2013 je domov určen i ženám)

Domovy pro seniory:

- DPS Letovice: klientů 71 – M16, Ž 53
- MSSS Boskovice: klientů 122 – M34, Ž 88

„Ostatní“:

Pečovatelská služba:

- CSS Letovice: klientů 137 – M53, Ž 84

Sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se ZP:

- Sdružení Lamák: klientů 204 – M 116, Ž 88

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

- Centrum PRO Boskovice:
 - přesný počet klientů může být zavádějící, protože klienti tohoto sociálního zařízení využívali, jak terénní, tak ambulantní službu!
 - počet klientů ambulantní služby 52 – M 0, Ž13, děti a mládež do 18let 39
 - počet klientů terénní služby 33 – M 7. Ž 8, děti a mládež do 18let 18)

Chráněné bydlení:

- Letovice: klientů 12 (kapacita 9 – více osob zaplnilo během roku jedno místo)

Centrum denních služeb:

- Letovice: klientů 14 (kapacita 12 – více osob zaplnilo během roku jedno místo)
- Centrum denních služeb Emanuel: klientů 15
- Denní stacionář Betany: klientů 29

Sociální poradna:

- prokazatelní klienti 140
- klienti v anonymitě 166

Sociální rehabilitace: klientů 19

U poloviny sociálních zařízení byla poskytnuta data o podílu mužů, žen a mládeže do 18 let. U druhé poloviny sociálních zařízení známe data o počtech klientů, ale už ne podíl mužů, žen a mládeže do 18 let. Některá zařízení nebyla ochotna poskytnout informace o počtu a složení své klientely.

Je patrné, že většinu klientů/uživatelů domovů pro seniory a služeb pobytové péče tvoří ženy. Ze statistik vyplývá jednoduchá příčina - ženy se obecně dožívají vyššího věku.

Tabulka 61Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012 (v Kč)

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Ø náklady na uživatele/den ambulantní služby	Ø náklady na uživatele/den terénní služby	Ø náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb	4 655 280	669		
Denní stacionáře	2 975 239	407		
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	34 203 000			905,6

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Ø náklady na uživatele/den ambulantní služby	Ø náklady na uživatele/den terénní služby	Ø náklady na uživatele/den pobytové služby
Domovy pro seniory	53 202 059			786
Domovy se zvláštním režimem	10 718 000			
Chráněné bydlení	2 219 952			
Azylové domy	3 910 747			162
Sociální poradny	746 849	6,7		
Centra sociálně rehabilitačních služeb	3 151 920	658		
Ostatní	61 006 000			

Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Podrobné údaje za poskytovatele v letech 2010 až 2012:

Centrum denních služeb Letovice:

- 2012 celkové náklady 1 788 304 Kč
- 2011 celkové náklady 1 837 474 Kč
- 2010 celkové náklady 1 772 490 Kč

Centrum denních služeb Emanuel Boskovice:

- 2012 celkové náklady 2 866 976 Kč; náklady na uživatele na den 669 Kč
- 2011 celkové náklady 3 073 504 Kč; náklady na uživatele na den 809,80 Kč
- 2010 celkové náklady 2 477 877 Kč; náklady na uživatele na den 653 Kč

Denní stacionář Betany Boskovice:

- 2012 celkové náklady 2 975 239 Kč; náklady na uživatele na den 407 Kč
- 2011 celkové náklady 2 934 460 Kč; náklady na uživatele na den 400 Kč
- 2010 celkové náklady 2 884 941 Kč; náklady na uživatele na den 393 Kč

Domov pro osoby se ZP – Sociální služby Šebetov:

- 2012 celkové náklady neuvedeny, náklady na uživatele na den 938 Kč
- 2011 celkové náklady- 59 596 503 Kč, náklady na uživatele na den 933 Kč
- 2010 celkové náklady- 54 668 863 Kč, náklady na uživatele na den 843 Kč

Domov pro osoby se ZP – Paprsek Velké Opatovice

- 2012 celkové náklady- 34 203 000 Kč; náklady na uživatele na den 873,20 Kč
- 2011 celkové náklady- 33 079 000 Kč; náklady na uživatele na den 870 Kč
- 2010 náklady na uživatele na den 848,90 Kč

Domov pro seniory: CSS Letovice:

- 2012 celkové náklady 20 655 059 Kč; náklady na uživatele na den 786 Kč
- 2011 celkové náklady 20 229 390,78 Kč; náklady na uživatele na den 780 Kč

Domov pro seniory – MSSS Boskovice:

- 2012 celkové náklady 32 547 000 Kč
- 2011 celkové náklady 36 164 000 Kč
- 2010 celkové náklady 37 364 000 Kč

Domov se zvláštním režimem – MSSS Boskovice:

- 2012 celkové náklady 9 755 000 Kč
- 2011 celkové náklady 9 977 000 Kč
- 2010 celkové náklady 10 718 000 Kč

Chráněné bydlení Letovice:

- 2012 celkové náklady 2 219 952 Kč
- 2011 celkové náklady 1 735 559 Kč
- 2010 celkové náklady 1 479 157 Kč.

Azylový dům Boskovice:

- 2012 celkové náklady 3 910 747 Kč; náklady na uživatele na den 162 Kč
- 2011 celkové náklady 4 174 301 Kč; náklady na uživatele na den 229 Kč
- 2010 celkové náklady 3 613 787 Kč; náklady na uživatele na den 173 Kč.

Sociální poradenství (Charitní poradna):

- 2012 celkové náklady 746 849 Kč; náklady na uživatele na den 6,70 Kč
- 2011 celkové náklady 647 620 Kč; náklady na uživatele na den 4,10 Kč
- 2010 celkové náklady 808 269 Kč; náklady na uživatele na den 4,50 Kč

Sociální rehabilitace Betany (ambulantní):

- 2012 celkové náklady 3 151 920 Kč; náklady na uživatele na den 658 Kč
- 2011 celkové náklady 3 150 795 Kč; náklady na uživatele na den 655 Kč
- 2010 celkové náklady 3 688 709 Kč; náklady na uživatele na den 767 Kč

Sociální rehabilitace Betany (pobytová)

- 2012 celkové náklady 688 937 Kč; náklady na uživatele na den 210 Kč.
- 2011 celkové náklady 940 457 Kč; náklady na uživatele na den 371,70 Kč.

„Ostatní“:

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP – Sdružení Lamák:

- 2012 celkové náklady cca 780 000 Kč; náklady na uživatele na den nelze vyčíslit,
- 2011 celkové náklady 681 000 Kč

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (Centrum PRO Boskovice):

- 2012 celkové náklady 893 528 Kč; náklady na uživatele na den 118 Kč
- 2011 celkové náklady 558 407 Kč; náklady na uživatele na den 35,60 Kč
- 2010 celkové náklady 413 770 Kč; náklady na uživatele na den 23,60 Kč

Nemocnice Milosrdných bratří Letovice:

- 2012 náklady celkem- 60 226 000 Kč
- 2011 náklady celkem- 54 255 000 Kč
- 2010 náklady celkem- 56 586 000 Kč

Pečovatelská služba CSS Letovice:

- 2012 náklady celkem- 4 150 865 Kč; náklady na uživatele na den neevidují,
- 2011 náklady celkem- 4 113 441,08 Kč

Pečovatelská služba: MSSS Boskovice:

- 2012 celkové náklady- 7 233 000 Kč
- 2011 celkové náklady- 6 501 000 Kč
- 2010 celkové náklady- 6 387 000 Kč

Údaje o nákladech na uživatele na den jsou pro některá zařízení těžko dohledatelná nebo vyčíslitelná, případně je zařízení ani neeviduje. Celkové náklady jsou u sociálních služeb sečteny, u průměrné částky na uživatele na den je vypočítán průměr z částek jednotlivých sociálních zařízení.

Tabulka 62 Organizace vykonávající dobrovolnickou péči a jejich projekty v letech 2010, 2011 a 2012

		Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP			Počet projektů celkem		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP		1	1	1	3	1	3
z toho	Občanská sdružení (spolky)				/		
	Církevní právnické osoby	1	1	1			
	Obecně prospěšné společnosti						
	krátkodobá	1		1			
	dlouhodobá						
	krátkodobá i dlouhodobá	2	1	2			

Zdroj: MV

Dle dat MV žádná organizace sídlící v ORP Boskovice neměla akreditovaný projekt. Akreditované projekty měla Diecézní charita Brno, jejíž pobočkou je Oblastní charita v Blansku. Oblastní charita v Blansku má dále pobočky i v území SO ORP Boskovice, a tak tyto projekty zasahovaly i na území ORP Boskovice.

V tabulce jsou popsány projekty Diecézní charity Brno, které zasahovaly do Jihomoravského kraje a kraje Vysočina, tudíž i do ORP Boskovice.

Jiná sociální zařízení v ORP Boskovice, která vykonávají dobrovolnickou péči, nemají projekty akreditované Ministerstvem vnitra. Jejich dobrovolníci se ale podílejí především na aktivizačních službách pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením. Např. je vozí na kulturní akce, jdou s nimi na procházku, předčítají jim knihy, noviny, pomáhají při kulturních akcích apod.

Tabulka 63 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

Pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
nezaměstnaným			
osobám sociálně slabým			
osobám zdravotně postiženým			
příslušníkům národnostních menšin			
imigrantům	1	1	1
osobám po výkonu trestu odnětí svobody			
osobám drogově závislým			
osobám trpícím domácím násilím			
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase			
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách	1		1
při sbírkových charitativních akcích	1		1

Zdroj: MV

Žlutě označená pole v tabulce znamenají, že se jedná vždy o jeden široce koncipovaný projekt v příslušném roce.

V letech 2010 a 2012 měla Diecézní charita Brno vždy 3 akreditované projekty, jeden na pomoc při sbírkových akcích; druhý na pomoc při přírodních, ekologických, humanitárních katastrofách; třetí projekt je určen nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím a pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.

Výjimkou je rok 2011, kdy byl realizován pouze jediný projekt, a to na pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím a pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase.

Většina poskytovatelů sociálních služeb dostává za svoji práci zapláceno. V ORP Boskovice jsou i sociální služby, které poskytují své služby zadarmo. Sdružení Lamák Ústup (sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP) si nic za své služby neúčtuje, svoji činnost financuje z dotací (blíže nespecifikovány) a finančních darů. Podobně funguje také Charitní poradna Boskovice.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Senioři	Důstojné podmínky pro život, sociální aktivizace	Nedostatek financí, nedůvěra k neznámému	Osobně, prostřednictvím doporučení známých	Informační kampaň
Děti	Kolektiv vrstevníků ve stejné situaci	Nezájem rodičů jak o služby, tak o výchovu	Osobně, ve spolupráci/prostřednictvím školy	Informační kampaň
Osoby se zdravotním postižením	Šance na samostatný život (bydlení a práce)	Snížená možnost uplatnění, vysoce individuální nároky	Osobní setkávání s nimi i jejich rodinami	Informační kampaň, praktická ukázka
Rodiče	Smysluplné vyplnění volného času jejich dětí	Nezájem jak o služby, tak o výchovu, nedostatek financí	Zprostředkovaně přes školu, obec, média	Informační kampaň
Rodiny seniorů, osob se ZP	Kvalitní a odborná péče o příbuzné, usnadnění rodinné situace	Nedostatečné kapacity zařízení, neochota/neschopnost za služby platit	Vyjednávání se zřizovatelem o rozšíření kapacity; veřejná prezentace, média atp.	Získání dotací na rozšíření kapacit; informační kampaň
Osoby ohrožené sociálním vyloučením/osoby v krizi	Přechodná pomoc k zvládnutí nastalé životní situace	Složitě plánování kapacit předem - riziko přeplnění/nevyužití zařízení	Prezentace na veřejných místech (ÚP, vývěsky atp.)	Informační kampaň
Poskytovatelé	Zájem o jejich služby	Malý zájem o služby	Veřejná prezentace	Informační kampaň
Zřizovatelé (obce, kraj, stát)	Poskytnutí pomoci lidem v těžké životní situaci	Nedostatek finančních prostředků	Veřejné prezentace	Informační kampaň
Dobrovolníci	Uplatnění vlastních sil k pomoci potřebným	Nedostatek dobrovolníků, není zaručená dlouhodobá spolupráce	Veřejná prezentace - letáky	Informační kampaň

Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá.

Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).

Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V		
Finanční riziko	Klienti nebudou schopni platit za služby.	3	5	15	Politika státu vedoucí ke zvýšení kupní síly obyvatelstva	Poskytovatelé služeb
	Klienti nebudou ochotni platit za služby.	2	5	10	Informační kampaň o nákladnosti poskytování sociálních služeb "zdarma"	Poskytovatelé služeb
	Nedostatečné dotační prostředky.	2	5	10	Přehodnocení priorit dotační politiky - vyjednávání	Poskytovatelé služeb
	Nedostatek prostředků v rozpočtech zřizovatelů.	1	4	4	Hledání dodatečných příjmů - např. sponzoring, sbírky atp.	Zřizovatelé
Organizační riziko	Špatný management	1	4	4	Přísnější výběrová řízení, motivace (nemateriální)	Poskytovatelé služeb
	Nevhodná skladba pracovníků	1	4	4	Efektivnější řízení zaměstnanců, přísnější výběrová řízení, vhodný systém vzdělávání	Poskytovatelé služeb
	Nabídka služeb neodpovídá poptávce	1	5	5	Předběžný pečlivý monitoring situace	Poskytovatelé služeb
Právní riziko	Změna legislativy, např. zpřísnění standardů poskytování péče, složitější zaměstnávání dobrovolníků atd.	2	5	10	Společný postup zřizovatelů/poskytovatelů při připomínkování/projednávání navrhované legislativy	Poskytovatelé služeb/Zřizovatelé

Technické riziko	Špatná vybavenost objektů	3	2	6	Získání dotací na modernizaci	Poskytovatelé služeb/Zřizovatelé
	Nevhodná vnitřní organizace budovy	2	2	4	Přestěhování do vhodnějších prostor/Přestavba	Poskytovatelé služeb/Zřizovatelé
	Špatná dostupnost služeb	2	3	6	Rozšíření terénních služeb, zlepšení dopravních podmínek	Poskytovatelé služeb/Zřizovatelé
	Nevhodné rozmístění (přílišná koncentrace v jednom místě/nedostatek v jiném)	2	4	8	Pečlivější plánování rozvoje sociálních služeb v celém SO ORP	ORP
Věcné riziko	Malý zájem potenciálních klientů	3	5	15	Informační kampaň jak pro potenciální klienty, tak pro jejich rodiny (důraz na to, že jim usnadní péči o příbuzné v těžké životní situaci)	Poskytovatelé služeb/Zřizovatelé
	Nezájem obcí o podporu poskytování služeb	4	5	20	Na bázi vzájemného projednávání mezi obcemi s a bez služeb rozdělit náklady rovnoměrněji	Obce

Pozn. P = pravděpodobnost, D = dopad, V (= PxD) = významnost

4.1.4. SWOT analýza sociálních služeb

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> 1) Dobré pokrytí pečovatelské služby 2) Široká škála nabízených služeb 3) Dobrovolnická činnost 4) Organizace nehosподаří se ztrátou 5) Dobré zakotvení poskytovatele sociálních služeb Oblastní charity Blansko 6) Vzájemná soudržnost komunity v obci (sousedská výpomoc) 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Koncentrace služeb ve městech 2) Nedostatečná kapacita domovů seniorů 3) Nedostatek chráněných pracovních míst 4) Absence chráněného/finančně dostupného bydlení 5) Absence chráněných pracovních míst (sociálního podnikání) 6) Absence bezbariérových přístupů 7) Nedostatečná kapacita specializovaných zařízení 8) Nutnost za službami dojíždět i mimo území ORP
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> 1) Zájem o terénní služby 2) Komunitní plánování sociálních služeb 3) Podpora projektů na rozvoj sociálních služeb 4) Zapojení veřejnosti, rozmach dobrovolnictví 5) Zlepšování informovanosti vedoucí k vyššímu využívání služeb 6) Vznik sociálních podniků 7) Podnikání zaměřené na poskytování služeb pro seniory (vývařovny) 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Nezájem potenciálních klientů o služby 2) Nezájem obcí o podporu sociálních služeb 3) Nedostatek financí na spoluúčast klientů/v rozpočtech zřizovatelů 4) Nemožnost žen z azylových domů sehnat zaměstnání

Za silnou stránku můžeme považovat dobré pokrytí pečovatelské služby. Ve městech zajišťují pečovatelskou službu místní sociální služby. V ostatních částech ORP zajišťuje pečovatelskou službu Oblastní charita Brno. Pečovatelská služba je oblíbená, protože je poskytována v domácím prostředí, což je pro klienty příjemnější.

Problémem na území ORP Boskovice je koncentrace sociálních služeb ve městech, za kterými musí klienti dojíždět, (často i přes celé území ORP). Dalším problémem je absence chráněného/ finančně dostupného bydlení a s tím spojená absence chráněných pracovních míst, která by pomohla zapojit zdravotně postižené osoby do běžného života. Osoby se zdravotním postižením by se tak mohli osamostatnit v bydlení a vést život naplněný prací, která je smysluplná.

Příležitostí může být vznik sociálních podniků, které by zaměstnávaly osoby se zdravotním postižením. Tyto osoby by dostaly šanci vést „normální“ život. Příležitostí může být také zlepšování informovanosti, která by vedla k vyššímu využívání sociálních služeb – pořádání dnů otevřených dveří a jiných akcí, na kterých by byly představeny sociální služby a jejich nabídka. Byly by uváděny přesné informace, aby nedocházelo k nesrovnatelnostem, když „jedna paní povídala“.

Hrozbou v oblasti sociálních služeb je nezájem potenciálních klientů využívat nabízené sociální služby. Potencionální klienti by služby potřebovali, ale oni sami si to nemyslí. Nechtějí si připustit, že už nezvládají se sami o sebe postarat, a přidělávají tak starosti i svým příbuzným. Jednou z příčin této situace je také nízká informovanost o možnostech a nabídce služeb sociální péče – obvykle si pod tímto pojmem představí rovnou domov pro seniory, aniž by uvážili využití např. terénních služeb.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na území ORP Boskovice sídlí 20 zařízení poskytujících sociální služby. Z celkových 20 zařízení poskytujících sociální služby v území SO ORP Boskovice je u 8 zařízení zřizovatel sídlící v Brně (tedy mimo ORP Boskovice) - Diecézní charita Brno a Diakonie ČCE. V rámci okresu Blansko mají obyvatelé ORP Boskovice možnost využívat sociální zařízení sídlící např. v ORP Blansko.

Některé druhy sociálních služeb se v SO ORP Boskovice nenacházejí, ani tu nemají pobočku, a sídlí pouze v ORP Blansko. Lidé však mohou tyto služby využívat, pokud jsou ochotni a schopni za nimi dojíždět. Jsou určeny pro obyvatele celého blanenského okresu, kam spadá i SO ORP Boskovice. Jedná se především o terénní programy (Sdružení podané ruce, Spona Blansko, Okno dokořán) nebo o krizovou pomoc (Okno dokořán, Centrum PRO Blansko, Magdala Blansko). Velkou část služeb poskytuje Oblastní charita Blansko.

Na území ORP Boskovice se nenacházejí tyto sociální služby: osobní asistentství, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, týdenní stacionáře, raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizová pomoc, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, služby následné péče, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy.

Pečovatelskou službu v ORP poskytuje MSSS Boskovice a CSS Letovice. Je poskytována i Oblastní charitou Blansko. Oblastní charita působí v celém okrese Blansko a je tedy pro ORP Boskovice velkým přínosem.

Ze služeb se sídlem mimo území ORP Boskovice je v kategorii služeb sociální péče pro obyvatele SO ORP Boskovice k dispozici 23 zařízení. V kategorii služeb sociální prevence je dostupných 24 poskytovatelů sociálních služeb. V oblasti sociálního poradenství působí v území celkem 3 subjekty.

Největší počet sociálních zařízení je zřízen církví, která má ale sídlo v Brně a ne na území ORP Boskovice. Nejvýznamnějším poskytovatelem sociálních služeb na území ORP Boskovice je Oblastní charita Blansko. Obce jsou z hlediska počtu zřizovaných sociálních služeb druhým nejvýznamnějším zřizovatelem. Naopak MPSV není zřizovatelem ani jedné sociální služby ve SO ORP Boskovice.

Kraj zřizuje na území ORP Boskovice 2 domovy pro osoby se ZP a jedno zdravotnické zařízení poskytující sociální služby ústavní péče. Obce se podílely na zřízení domovů pro seniory (2), domova se zvláštním režimem a zřízení pečovatelské služby. Církevní organizace zřizují v SO ORP Boskovice služby sociálního poradenství, centra denních služeb (2), denní stacionář, chráněné bydlení, azylový dům, služby sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Na území ORP Boskovice se nachází jen jedna fyzická osoba, která zřizuje sociální službu. Poskytuje službu tísňové péče. Mezi zřizovatele patří i spolky a sdružení. Spolky zřizují tyto sociální služby: sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP (2), průvodcovské a předčitatelské služby.

Informace týkající se rozpočtu byla zjištěna z výročních zpráv sociálních zařízení nebo i samotnými sociálními zařízeními. Z poskytnutých dat vyplynulo, že nejsou žádní neuspokojení žadatelé o terénní a ambulantní sociální služby. U poloviny sociálních zařízení byla poskytnuta data o podílu mužů, žen a mládeže do 18 let. U druhé poloviny sociálních zařízení známe data o počtech klientů, ale už ne podíl mužů, žen a mládeže do 18 let. Některá zařízení nebyla ochotna poskytnout informace o počtu a složení své klientely.

Je patrné, že většinu klientů/uživatelů domovů pro seniory a služeb pobytové péče tvoří ženy. Ze statistik vyplývá jednoduchá příčina - ženy se obecně dožívají vyššího věku.

Dle dat MV-žádná organizace sídlící v ORP Boskovice neměla akreditovaný projekt. Akreditované projekty měla Diecézní charita Brno, jejíž pobočkou je Oblastní charita v Blansku. Oblastní charita v Blansku má dále pobočky i v území SO ORP Boskovice, a tak tyto projekty zasahovaly i na území ORP Boskovice.

Jiná sociální zařízení v ORP Boskovice, která vykonávají dobrovolnickou péči, nemají projekty akreditované Ministerstvem vnitra. Jejich dobrovolníci se ale podílejí především na aktivizačních službách pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením. Např. je vozí na kulturní akce, jdou s nimi na procházku, předčítají jim knihy, noviny, pomáhají při kulturních akcí apod.

Komunitní plánování rozvoje sociálních služeb na Boskovicku bylo zahájeno v roce 2007. Jednotlivé strategické plány jsou zpracovávány na období tří let. Během tohoto období probíhají každoroční aktualizace. Takto vzniká reálný dokument, v němž se promítají ekonomické i legislativní změny a poptávka po jednotlivých typech sociálních služeb.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS a realizačního týmu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

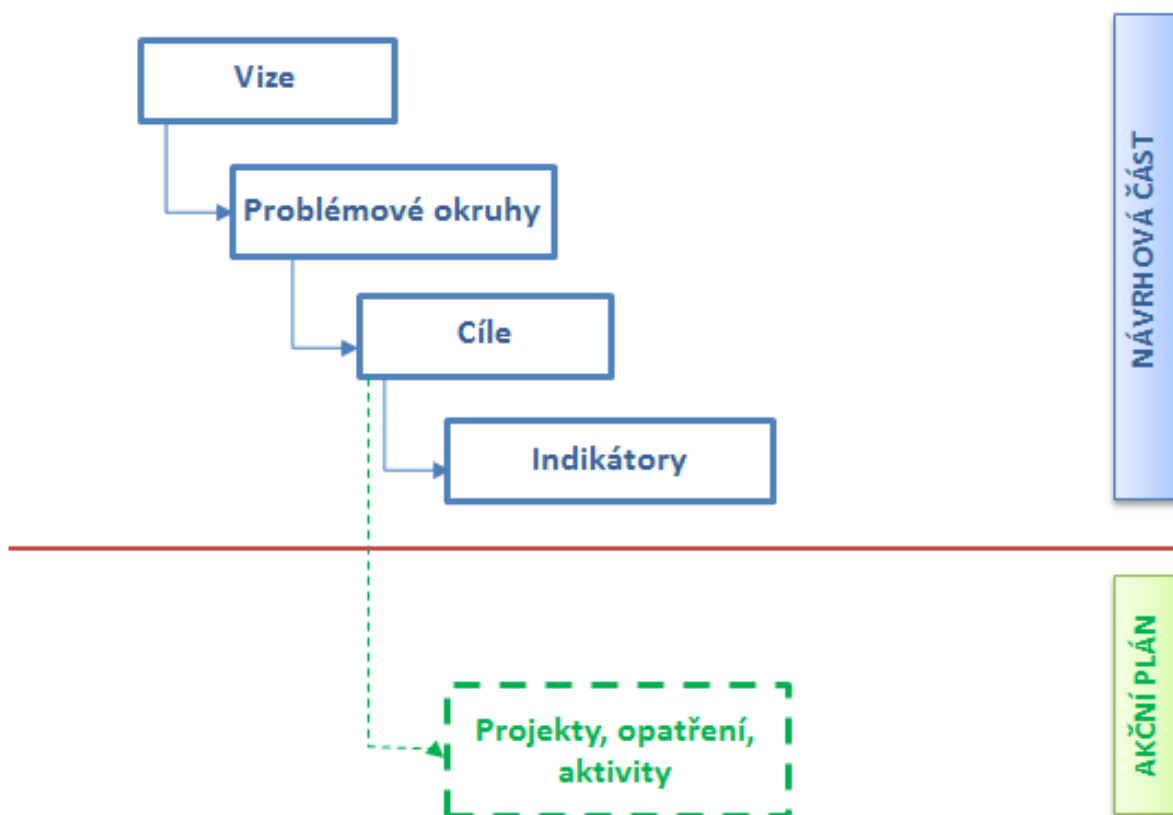
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným

tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu sociální služby je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. **Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích.** Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.

Sociální služby	PO1: Nedostatečná kapacita domovů pro seniory	PO2: Koncentrace služeb sociální péče ve městech
	Cíl 1.1: Výstavba komunitních center pro seniory, která by sloužila klientům jako denní stacionář, pobytové zařízení nebo jako obě tyto varianty dohromady kombinované	Cíl 2.1: Využívání sociálních služeb ve městech zaměřit na klienty, o které není možnost starat se v místě jejich bydliště a kteří vyžadují trvalou zdravotní nebo sociální péči

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. **Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích.** Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.

Problémové okruhy:

Problémový okruh 1: Nedostatečná kapacita domovů pro seniory

Věcné argumenty:

- v celém území ORP se nachází pouze 2 domy pro seniory (tzn. 196 lůžek na 8 695 seniorů), jak je uvedeno v tabulce 50:

Druh zařízení sociálních služeb	Počet
Centra denních služeb	2
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Sociální poradny	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1
Ostatní	8
Celkem	20

- každý rok je neuspokojeno cca 400 žádostí

Příčiny problému:

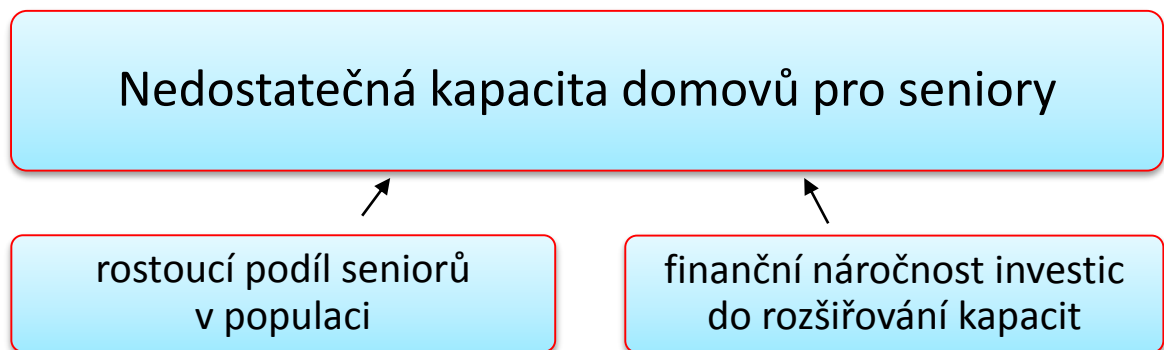
- rostoucí podíl seniorů v populaci
- prodlužující se střední délka života
- finanční náročnost investic do rozšiřování kapacit

Důsledky neřešení problému:

- přetíženost terénní pečovatelské služby
- zátěž pro příbuzné a nejbližší okolí nesamostatných seniorů
- zdravotní riziko – není k dispozici okamžitá pomoc v případě úrazu nebo zdravotních komplikací
- zhoršení psychického stavu seniorů – pocit osamělosti, zátěže pro okolí atp.

Indikátor výsledku: 4.1 Počet odmítnutých žádostí o zařazení do domovů pro seniory

Strom problému:

Problémový okruh 2: Koncentrace služeb sociální péče ve městech

Věcné argumenty:

- veškeré typy sociálních služeb se nacházejí převážně ve městech Boskovice a Letovice, jak dokazuje následující tabulka, která vychází z doplňujícího komentáře k tabulce 53:

Typ služby	Obec
Sociální poradenství	Boskovice
Pečovatelská služba	Boskovice, Letovice
Tísňová péče	Boskovice
Průvodcovské a předčitatelské služby	Boskovice
Centra denních služeb	Boskovice, Letovice
Denní stacionáře	Boskovice
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	Šebetov, Velké Opatovice
Domovy pro seniory	Boskovice, Letovice
Domovy se zvláštním režimem	Boskovice
Chráněné bydlení	Letovice
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	Letovice
Azylové domy	Boskovice
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Boskovice
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Boskovice, Ústup
Sociální rehabilitace	Boskovice

Příčiny problému:

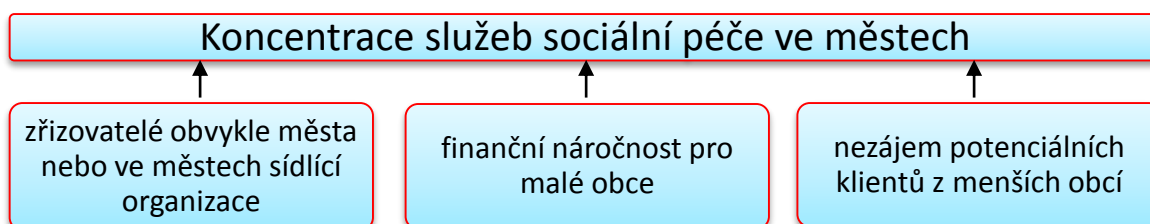
- vyšší počet potenciální klientů
- zřizovateli jsou obvykle větší města nebo ve městech sídlící organizace
- menší obce by neměly dostatek finančních prostředků
- nezájem potenciálních klientů z menších obcí, kde jim péči poskytují příbuzní nebo sousedé

Důsledky neřešení problému:

- neochota/neschopnost dojíždět za službami
- finanční náročnost pro klienty ze vzdálenějších obcí (doprava + služby samotné)
- nerovné příležitosti přístupu k sociální péči
- vyšší finanční výdaje měst na příspěvky na klienta sociálních služeb oproti menším obcím, jejichž obyvatelé využívají těchto služeb také

Indikátor výsledku: 4.2 *Obce, ve kterých jsou k dispozici zařízení sociálních služeb*

Strom problému:

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatečná kapacita domovů pro seniory
Cíl 1.1	Výstavba komunitních center pro seniory, která by klientům sloužila jako denní stacionář, pobytové zařízení nebo jako obě tyto varianty dohromady
Popis cíle	<p>Na celém území ORP Boskovice se nacházejí 2 domovy pro seniory (tzn. 196 lůžek na 8 695 seniorů). Každý rok je neuspokojeno cca 400 uchazečů, kteří si zažádají o místo v domově pro seniory.</p> <p>Naším cílem je tedy vytvoření komunitních center pro seniory, která by řešila problém jak s pobytovým zařízením, tak i se zajištěním pečovatelské služby. Případně by sloužila jako denní stacionáře pro seniory, kde by byla pečovatelská služba limitována do pobytového klubového zařízení. Takové řešení by bylo vhodné u seniorů vyžadující nějakou péči (zdravotní nebo sociální péči), kterou nemůže poskytnout rodina kvůli docházení do zaměstnání, a přesto by se rodina o seniory ráda starala.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • najít partnera pro poskytování sociálních služeb • zjištění zájmu veřejnosti o tyto služby • najít lokalitu možné výstavby
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>4.1.1 Nově vytvořená komunitní centra</p> <p>4.1.2 Kapacita v nově vytvořených komunitních centrech</p> <p>4.1.3 Využití kapacity nově vytvořených komunitních center</p>
Správce cíle	Pracovník Oblastní charity Blansko

Problémový okruh 2	Koncentrace služeb sociální péče ve městech
Cíl 2.1	Rozvoj sociálních služeb ve městech zaměřit na klienty, o které není možnost starat se v místě jejich bydliště a kteří vyžadují trvalou zdravotní nebo sociální péči.
Popis cíle	<p>Veškeré typy sociálních služeb se nacházejí převážně ve městech Boskovice a Letovice. Každodenní dojíždění je finančně i časově velmi náročné. Naším cílem tedy je zaměřit využívání sociálních služeb ve městech na klienty, o které není možnost starat se v místě jejich bydliště, tzn. vyžadují zdravotní a sociální péči přesahující rámec terénní pečovatelské služby a domovů s pečovatelskou službou. Jedná se především o domovy důchodců a léčebny dlouhodobě nemocných.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • informovanost veřejnosti o možnostech terénní pečovatelské služby • výstavba nových komunitních center pro seniory • rozšíření terénní pečovatelské služby a vznik nových komunitních center pro seniory (denní stacionáře, domovy s pečovatelskou službou, i kombinovaně)
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>4.2.1 Nárůst kapacity domovů pro seniory a léčebny dlouhodobě nemocných oproti roku 2013</p> <p>4.2.2 Kapacita nově vzniklých center</p> <p>4.2.3 Využití kapacity nově vzniklých center poskytujících sociální služby na území ORP Boskovice</p>
Správce cíle	Pracovník Oblastní charity Blansko

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh	1. Nedostatečná kapacita domovů pro seniory		
Číslo indikátoru	4.1		
Název indikátoru	Počet odmítnutých žádostí o zařazení do domovů pro seniory		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Pracovník Oblastní charity Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	300	200
Skutečnost	> 400	 	
Popis měřítka:	Zvyšující se počet seniorů má za následek i vyšší počet žádostí o zařazení do domovů pro seniory, kapacita domovů pro seniory je avšak velmi omezená, tudíž je velký počet žadatelů odmítnuto. Proto je do budoucna žádoucí, aby se počet neuspokojených žádostí snižoval.		
Metodika a výpočet:	Součet odmítnutých žádostí o zařazení do domova pro seniory z jednotlivých domovů		
Zdroj čerpání dat:	Domovy pro seniory		

Cíl	1.1. Výstavba komunitních center pro seniory, které mohou být i kombinovaného typu (pobytové zařízení, denní stacionář nebo obojí)		
Číslo indikátoru	4.1.1		
Název indikátoru	Nově vytvořená komunitní centra		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Pracovník Oblastní charity Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	2	5
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Vytvoření komunitních center pro seniory, která by řešila problém s množstvím neuspokojených žádostí o umístění do domova pro seniory. Žadoucí je rozšířit nabídku ve spádových oblastech pěti měst v území ORP, přednostně na Kunštátsku a Olešnicku.		
Metodika a výpočet:	Počet nově vzniklých komunitních center pro seniory po roce 2013		
Zdroj čerpání dat:	Katalog sociálních služeb na území ORP		

Cíl	1.1. Výstavba komunitních center pro seniory, které mohou být i kombinovaného typu (pobytové zařízení, denní stacionář nebo obojí)		
Číslo indikátoru	4.1.2		
Název indikátoru	Kapacita v nově vytvořených komunitních centrech		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Pracovník Oblastní charity Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Zvyšující se počet seniorů má za následek i vyšší počet žádostí o zařazení do domovů pro seniory, kapacita domovů pro seniory je však velmi omezená. Řešením do budoucna by mohla být výstavba komunitních center pro seniory, která by také částečně mohla řešit nedostatek pobytových míst v domovech pro seniory.		
Metodika a výpočet:	Počet nově vzniklých komunitních center pro seniory po roce 2013		
Zdroj čerpání dat:	Katalog sociálních služeb na území ORP		

Cíl	1.1. Výstavba komunitních center pro seniory, které mohou být i kombinovaného typu (pobytové zařízení, denní stacionář nebo obojí)		
Číslo indikátoru	4.1.3		
Název indikátoru	Využití kapacity nově vytvořených komunitních center		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Pracovník Oblastní charity Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	30 %	75 %
Skutečnost	0 %	 	
Popis měřítka:	Nově vzniklá komunitní centra pro seniory mohou sloužit jako denní stacionáře nebo		
Metodika a výpočet:	Nabídka služeb komunitních center		
Zdroj čerpání dat:	Katalog sociálních služeb na území ORP, Nabídka služeb jednotlivých komunitních center		

Problémový okruh	2. Koncentrace služeb sociální péče ve městech		
Číslo indikátoru	4.2		
Název indikátoru	Obce, ve kterých jsou k dispozici zařízení sociálních služeb		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Pracovník Oblastní charity Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	6	8
Skutečnost	5	 	
Popis měřítka:	Největší koncentrace zařízení je v Boskovicích, dále ve městech Letovice a Velké Opatovice a dalších dvou obcích. Cílem postupně rozšířit nabídku zejména směrem na Olešnicko a Kunštátsko.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, ve kterých sídlí zařízení sociálních služeb		
Zdroj čerpání dat:	Katalog poskytovaných sociálních služeb v ORP		

Cíl	2.1. Rozvoj sociálních služeb ve městech zaměřit na klienty, o které není možnost se starat v mikroregionech, kteří vyžadují trvalou zdravotní nebo sociální péči		
Číslo indikátoru	4.2.2		
Název indikátoru	Kapacita nově vzniklých center		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Pracovník Oblastní charity Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	20	50
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Indikátor sleduje kapacity nově vzniklých center poskytujících sociální služby na území ORP Boskovice.		
Metodika a výpočet:	Údaje poskytnuté od sociálních zařízení.		
Zdroj čerpání dat:	Městská správa sociálních služeb Boskovice		

Cíl	2.1. Rozvoj sociálních služeb ve městech zaměřit na klienty, o které není možnost se starat v mikroregionech, kteří vyžadují trvalou zdravotní nebo sociální péči		
Číslo indikátoru	4.2.3		
Název indikátoru	Využití kapacity nově vzniklých center poskytujících sociální služby na území ORP Boskovice		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Pracovník Oblastní charity Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	35 %	80 %
Skutečnost	0 %	 	
Popis měřítka:	Indikátor sleduje pokrok při rozšiřování kapacity pobytových služeb v území ORP Boskovice.		
Metodika a výpočet:	$\frac{\text{kapacita 1 sociálního zařízení}}{\text{počet klientů 1 sociálního zařízení}} * 100$		
Zdroj čerpání dat:	Městská správa sociálních služeb Boskovice		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta města Boskovice
Starosta města Letovice
Starosta města Velké Opatovice
Starosta města Kunštát
Starosta města Olešnice
Zástupce místní akční skupiny Boskovicko PLUS
Zástupce místní akční skupiny Partnerství venkova

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Výstavba komunitních center pro seniory, které mohou být i kombinovaného typu (pobytové zařízení, denní stacionář nebo obojí)	Pracovník Oblastní charity Blansko
2.1	Rozvoj sociálních služeb ve městech zaměřit na klienty, o které není možnost se starat v mikroregionech, kteří vyžadují trvalou zdravotní nebo sociální péči	Pracovník Oblastní charity Blansko

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
4.1	Počet odmítnutých žádostí o zařazení do domovů pro seniory	Pracovník Oblastní charity Blansko
4.1.1	Nově vytvořená komunitní centra	Pracovník Oblastní charity Blansko
4.1.2	Kapacita v nově vytvořených komunitních centrech	Pracovník Oblastní charity Blansko
4.1.3	Využití kapacity nově vytvořených komunitních center	Pracovník Oblastní charity Blansko
4.2	Obce, ve kterých jsou k dispozici zařízení sociálních služeb	Pracovník Oblastní charity Blansko
4.2.1	Nárůst kapacity domovů pro seniory a léčebny dlouhodobě nemocných oproti roku 2013	Pracovník Oblastní charity Blansko
4.2.2	Kapacita nově vzniklých center	Pracovník Oblastní charity Blansko
4.2.3	Využití kapacity nově vzniklých center poskytujících sociální služby na území ORP Boskovice	Pracovník Oblastní charity Blansko

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. System změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok². Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

² V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Na základě vyhodnocení dat z analytické části a diskuzí v rámci fokusních skupin byly identifikovány nejzávažnější problémy v oblasti sociálních služeb v území ORP Boskovice: 1) nedostatečná kapacita domovů pro seniory a 2) koncentrace služeb sociální péče ve městech.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Nedostatečnou kapacitu domovů pro seniory lze řešit výstavbou komunitních center pro seniory, které mohou být i kombinované (pobytové zařízení, denní stacionář, nebo obojí). Komunitní centra pro seniory by řešila problém jak s pobytovým zařízením, tak i se zajištěním pečovatelské služby. Případně by sloužila jako denní stacionáře pro seniory, kde by byla pečovatelská služba limitována do pobytového klubového zařízení. Takové řešení by bylo vhodné u seniorů vyžadující nějakou péči (zdravotní nebo sociální péči), kterou nemůže poskytnout rodina kvůli docházení do zaměstnání, a přesto by se rodina o seniory ráda starala.

Řešení koncentrace služeb sociální péče ve městech spočívá v zaměření se na klienty, o které není možnost starat se v místě jejich bydliště a kteří vyžadují trvalou zdravotní nebo sociální péči. Veškeré typy sociálních služeb se nacházejí převážně ve městech Boskovice a Letovice. Každodenní dojíždění je finančně i časově velmi náročné. Naším cílem je zaměřit využívání sociálních služeb ve městech na klienty, kteří vyžadují zdravotní a sociální péči přesahující rámec terénní pečovatelské služby a domovů s pečovatelskou službou. Jedná se především o domovy důchodců a léčebny dlouhodobě nemocných.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

V první fázi tvorby strategického dokumentu byla zpracována analytická část pro oblast sociálních služeb, na jejímž základě byly připraveny nástiny opatření. Následující návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách (tedy analytické části a nástinu opatření) a má za úkol reagovat na konkrétní problémy a potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území.

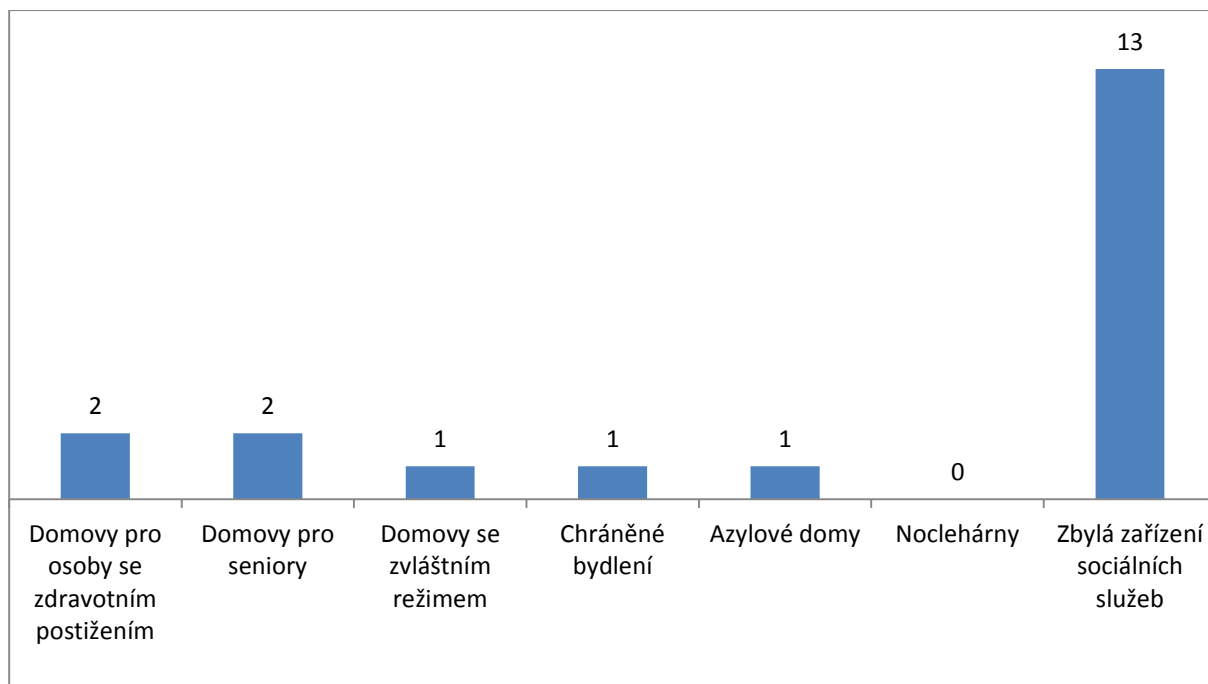
Pro rozvoj meziobecní spolupráce byla nastavena společná vize. Realizační tým dále navrhl problémové okruhy, které vyplynuly z dosavadních zjištění, tyto problémové okruhy byly podrobeny ověření ve fokusech skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS a realizačního týmu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

4.5. Přílohy

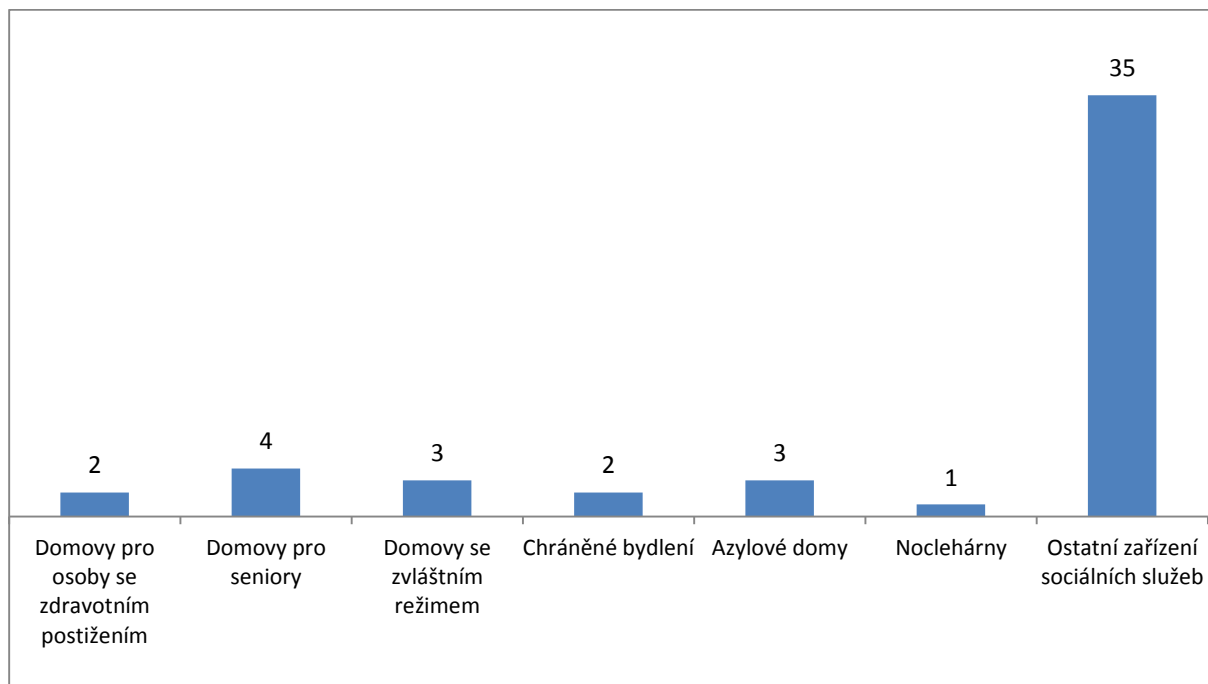
4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

Graf 15 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

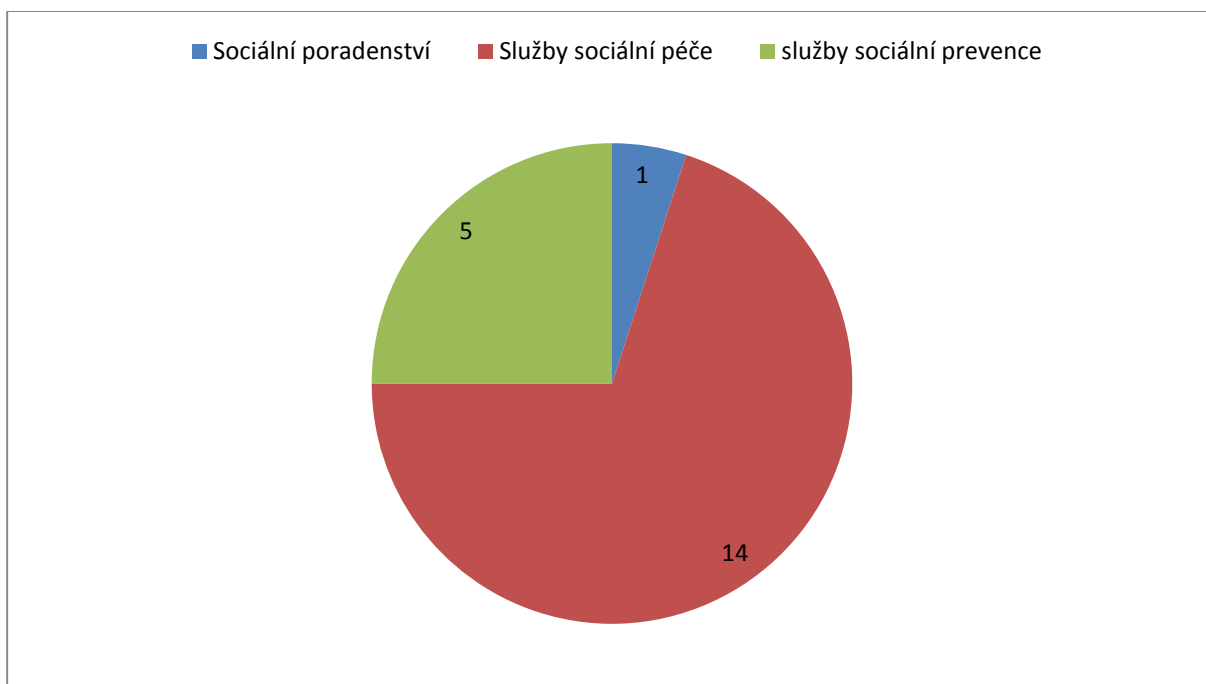
Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Graf 16 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

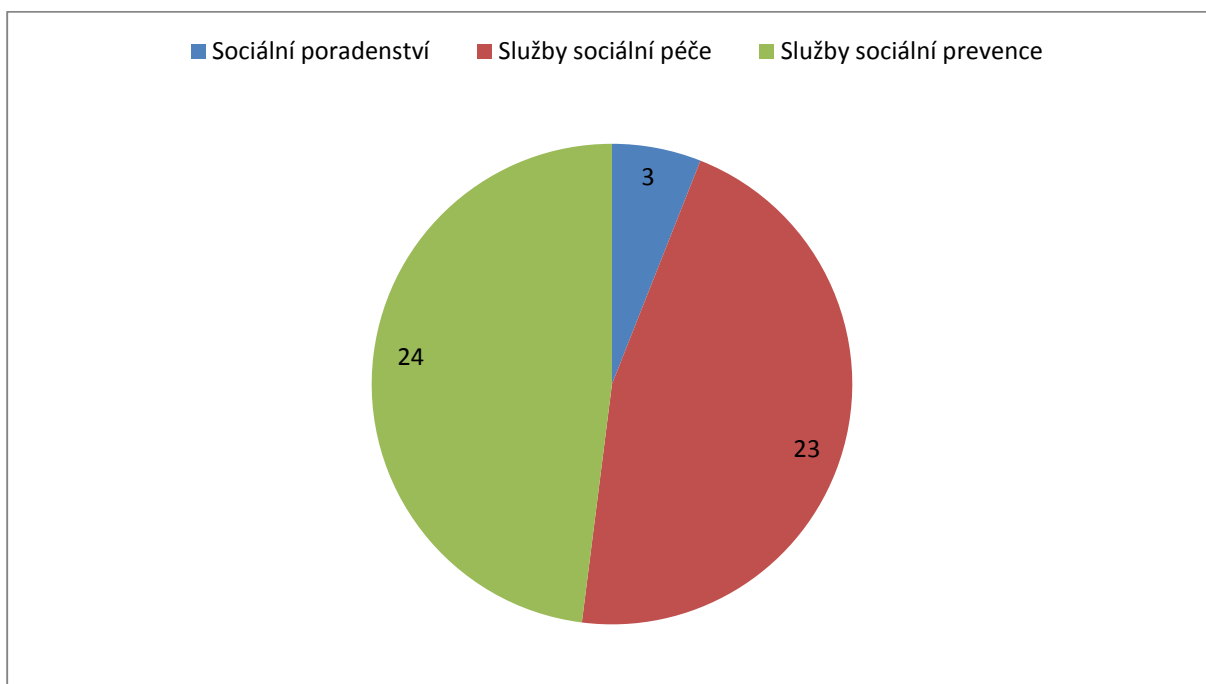
Zdroj: Město Boskovice

Graf 17 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

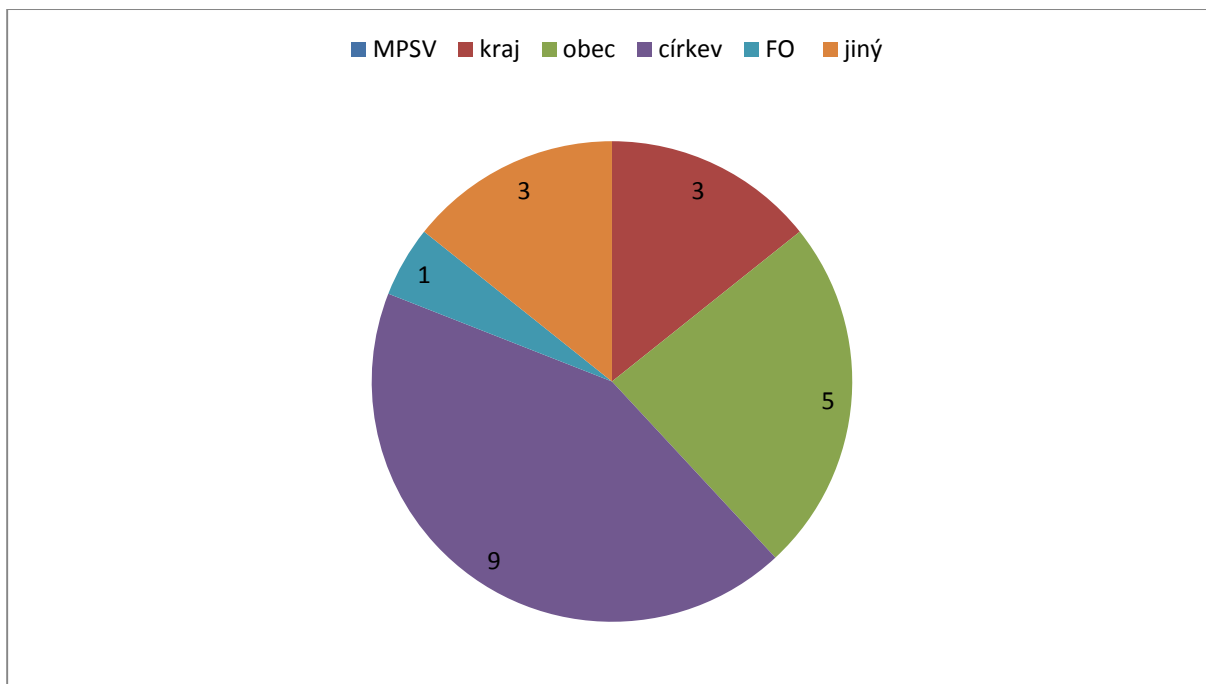
Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Graf 18 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

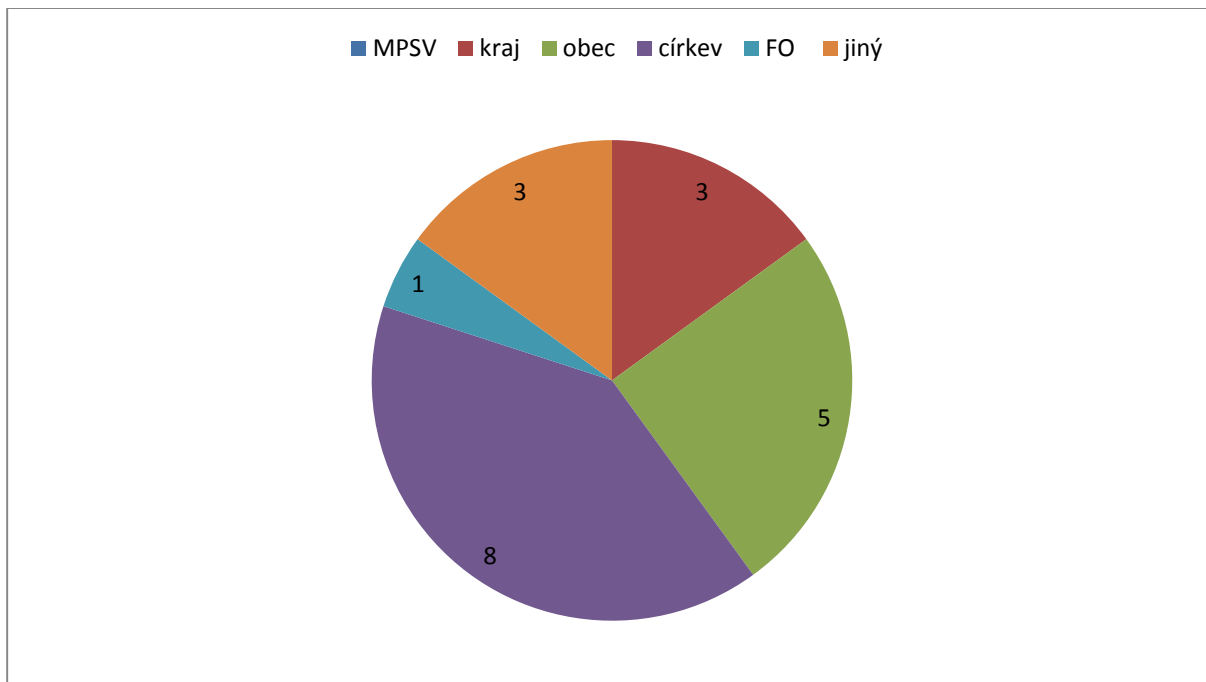
Zdroj: Město Boskovice

Graf 19 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

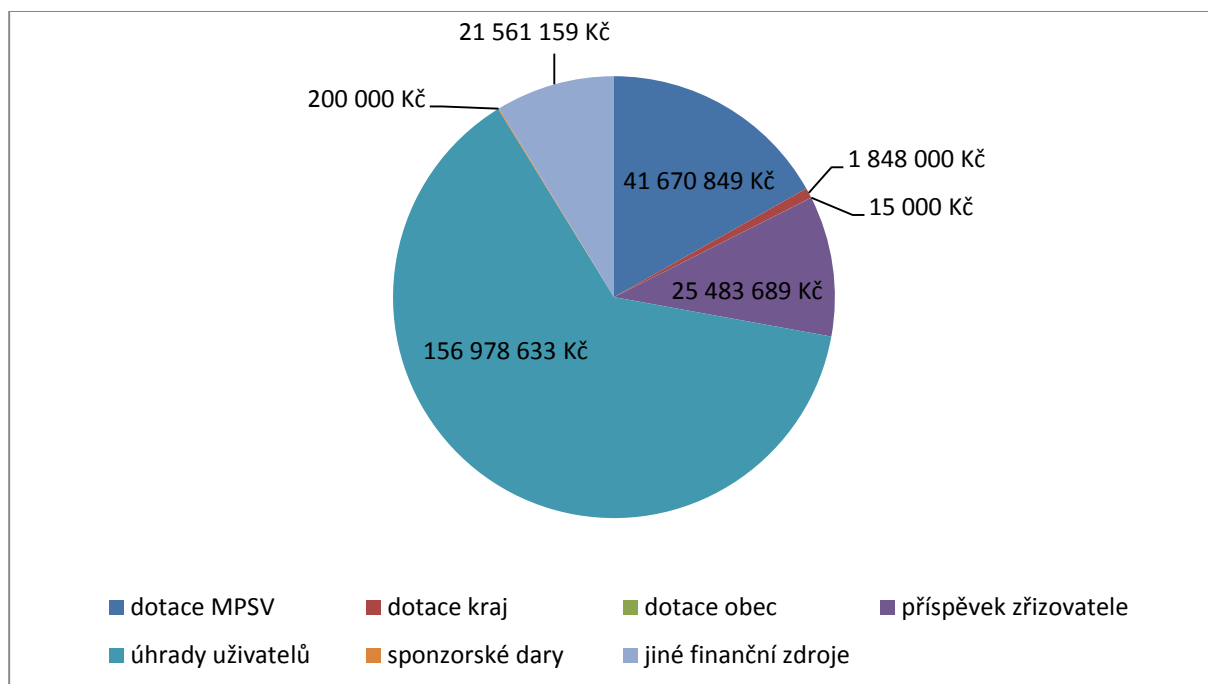
Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Graf 20 Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

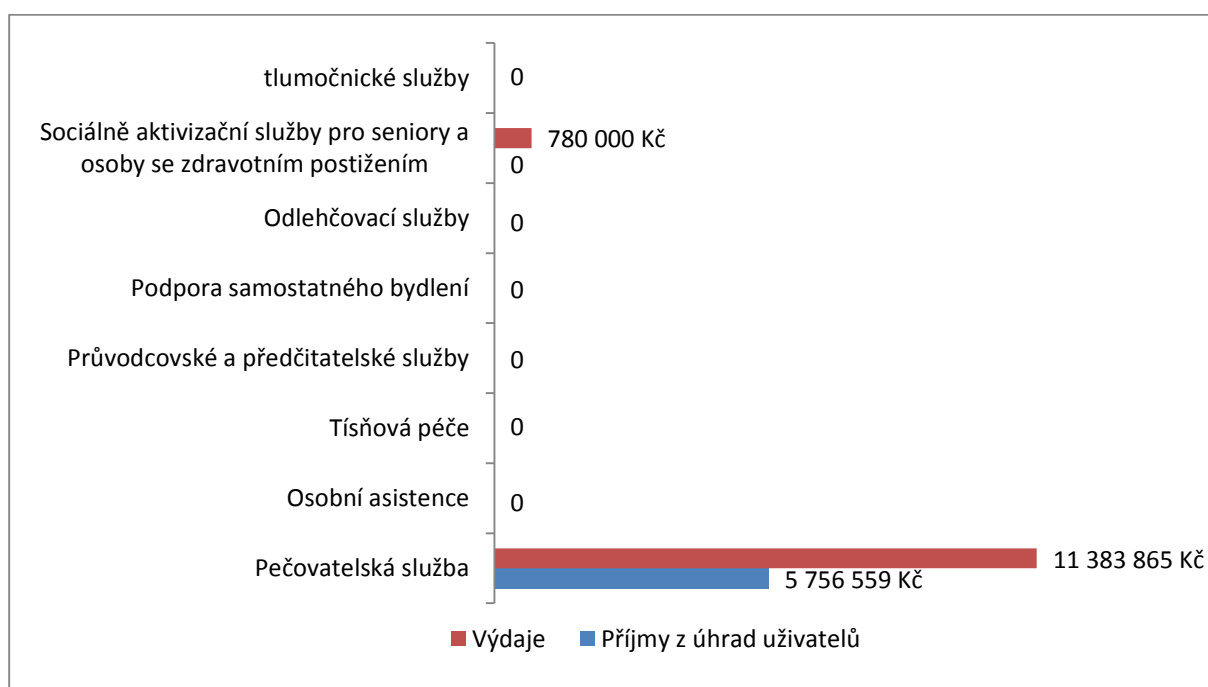
Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Graf 21 Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

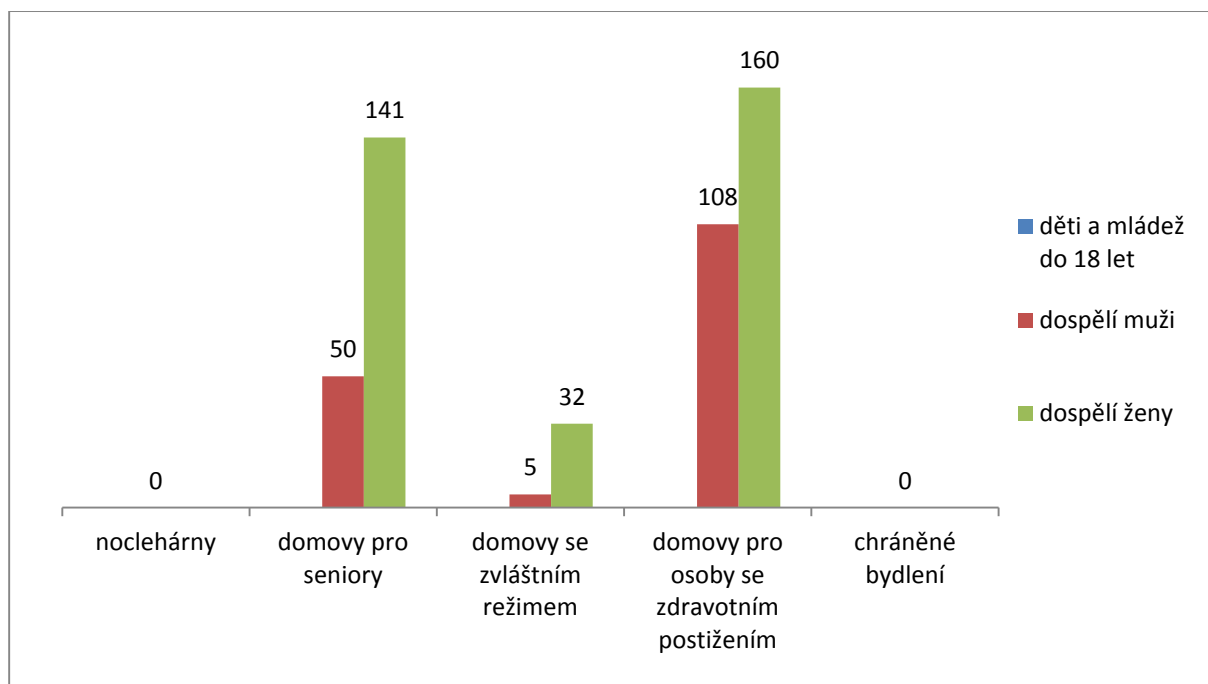
Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Graf 22 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

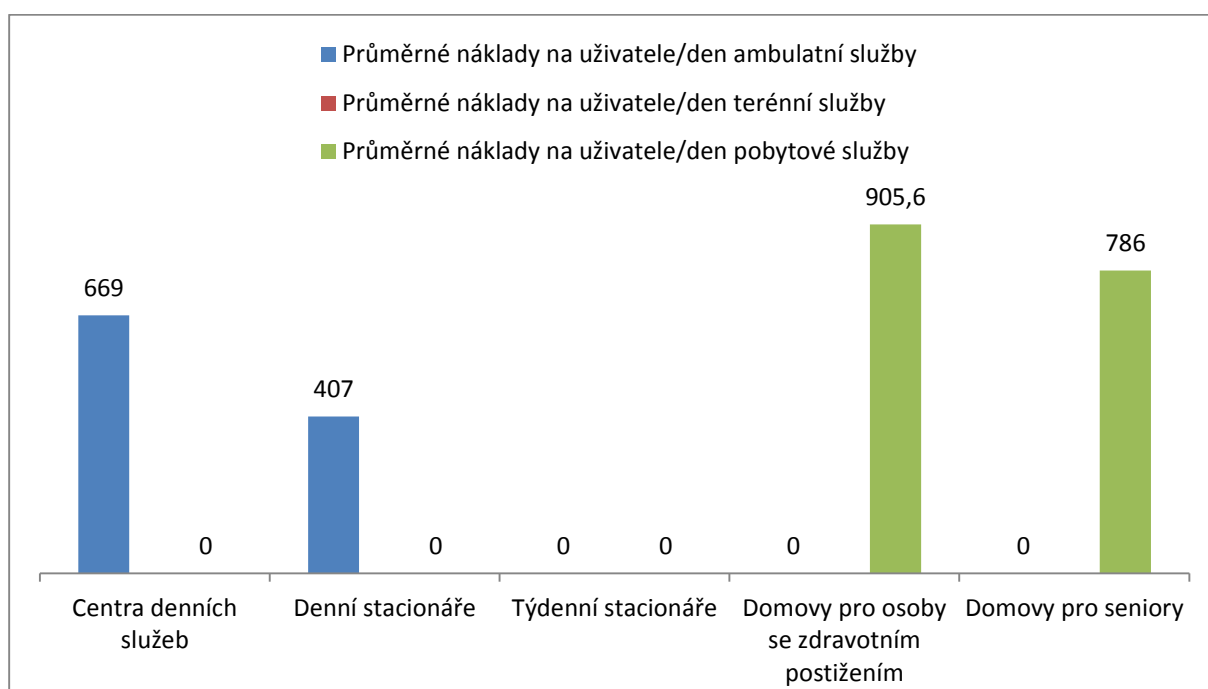
Zdroj: Registr poskytovatelů MPSV

Graf 23 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

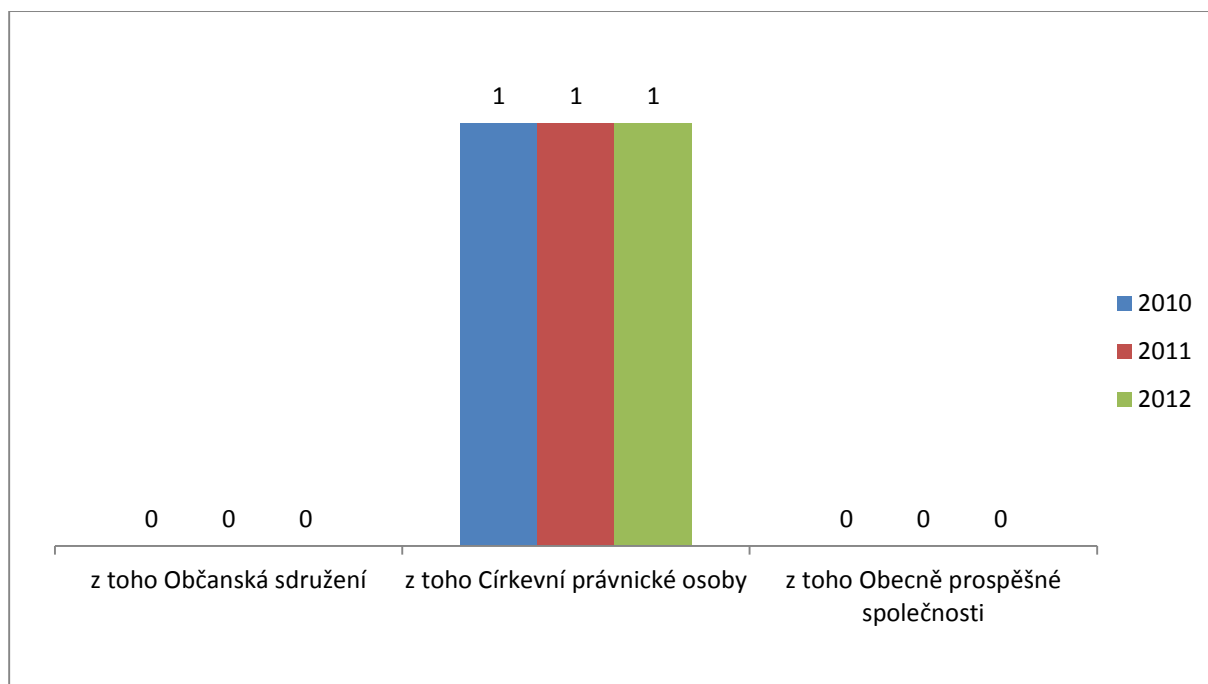
Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Graf 24 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

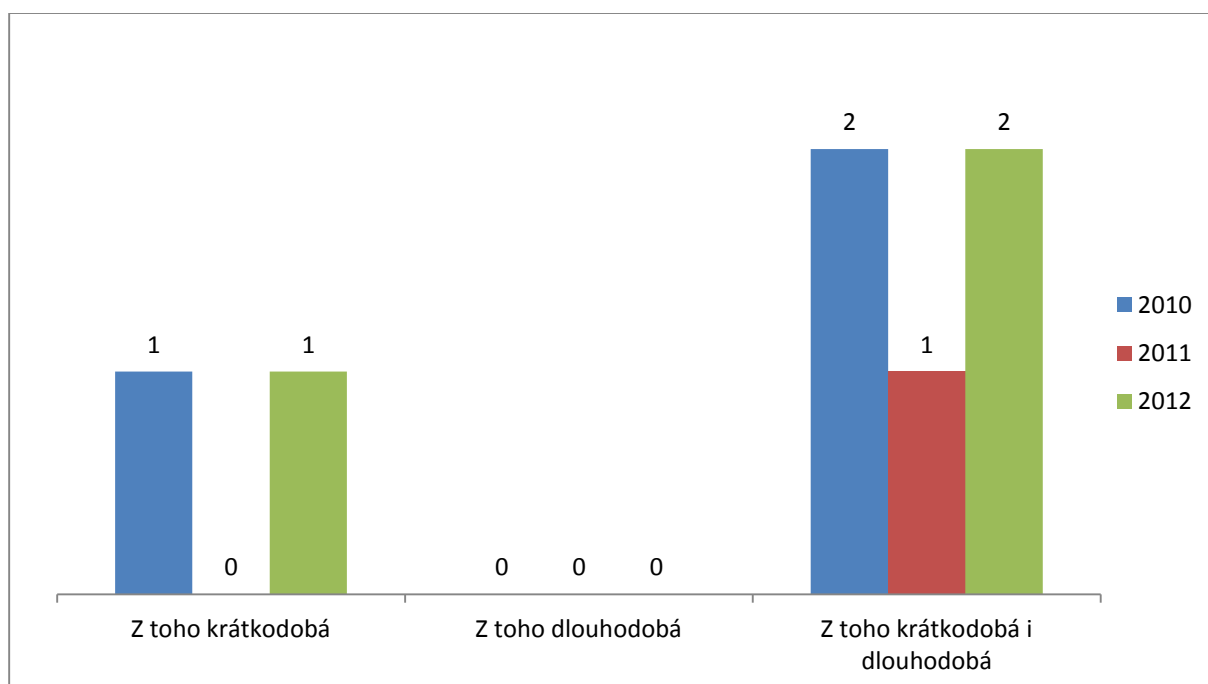
Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Graf 25 Dobrovolnická činnost v ORP dle právní subjektivity

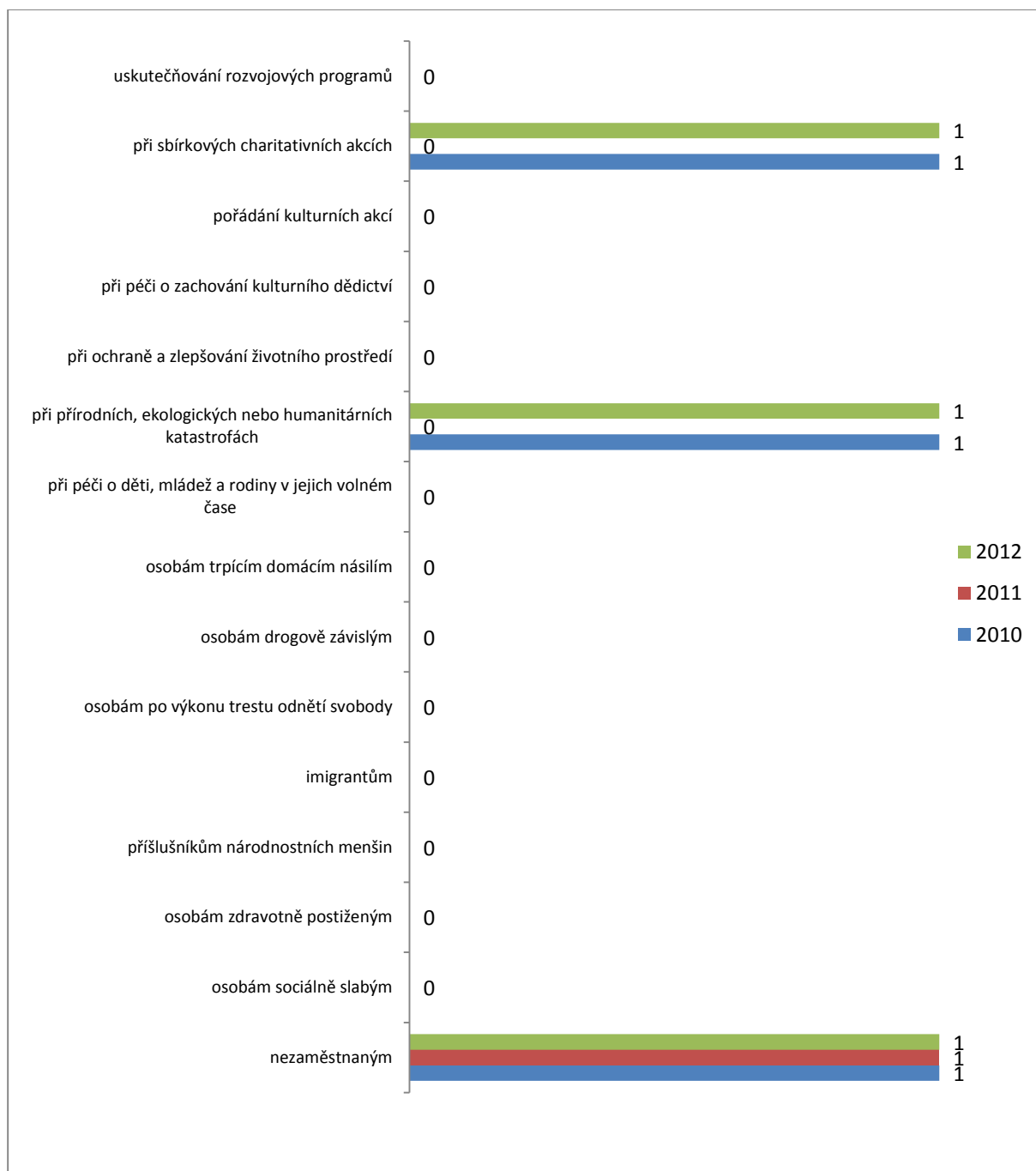
Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Graf 26 Dobrovolnická činnost v ORP z časového hlediska

Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

Graf 27 Typy dobrovolnických projektů v ORP

Zdroj: výroční zprávy, vlastní šetření

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění

- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Na území byly na základě rozhovorů se zástupci obcí identifikovány následující problémy:

- špatná dostupnost kontejnerů na bioodpad,
- v některých obcích, zejména těch malých, nejsou kontejnery na tříděný odpad,
- občasná přeplněnost kontejnerů na tříděný odpad,
- černé skládky,
- vyhazování odpadků kolem silnic.

Žádný svazek obcí, který by spolupracoval v oblasti odpadového hospodářství v ORP Boskovice neexistuje.

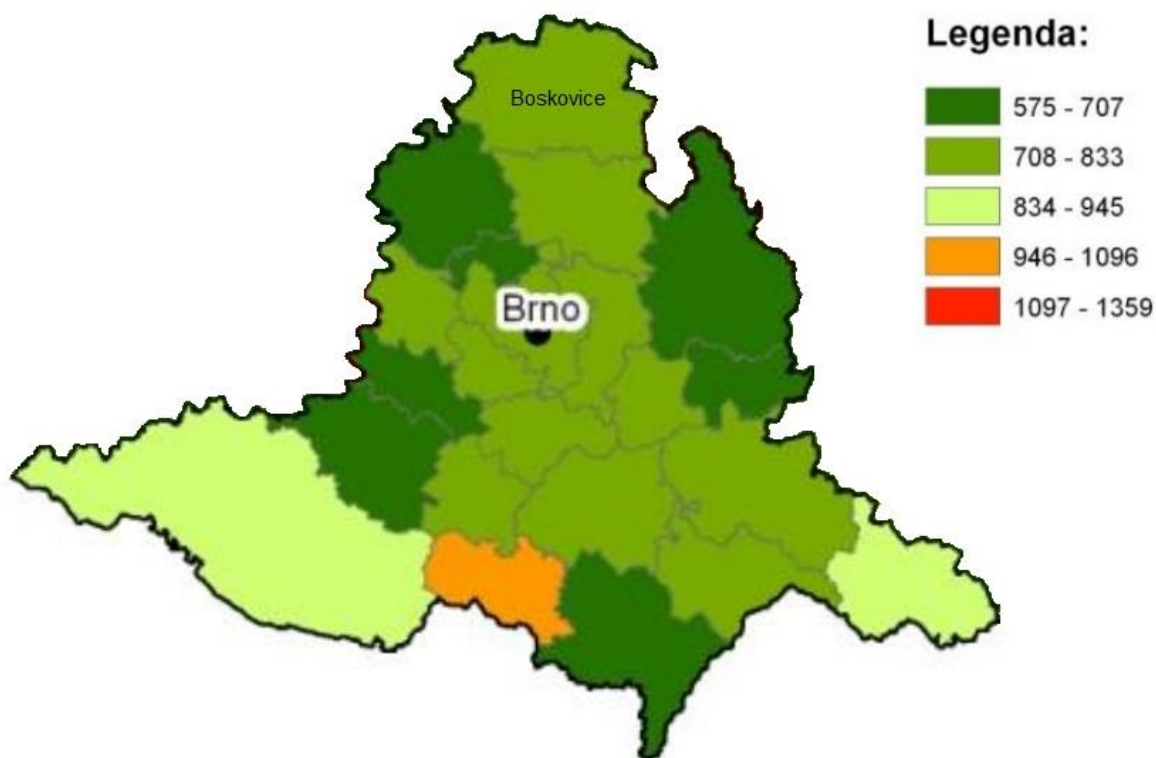
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Všechny obce v území ORP Boskovice jsou obsluhovány dvěma svozovými společnostmi. Výjimkou je pouze obec Suchý, která si svoz zajišťuje sama. Průměrná cena za svoz jedné tuny směsného komunálního odpadu je 985 Kč bez DPH. Rozdíly mezi částkami, které platí jednotlivé obce, se pohybují řádu desítek korun. Větší rozdíly jsou mezi cenami svozu tříděného odpadu. Zde je průměrná cena za svoz 1 tuny přibližně 100 Kč bez DPH. Téměř 78 % obcí platí nižší cenu než průměr, zbytek naopak vyšší.

Průměrná výše poplatku za sběr, svoz a nakládání s komunálními odpady je 461 Kč. Podíl obcí, kde občané platí více a kde méně než průměr, je téměř shodný. V průměru každá obec doplácí na občana přibližně 42 Kč. Ze 73 obcí v SO ORP ovšem 60 obcí nemusí doplácet nic. Ze zbývajících obcí 2 doplácí méně než průměrnou částku a 11 částku vyšší.

Na následujícím obrázku můžeme porovnat výši celkových nákladů (Kč/obyvatel) na odpadové hospodářství mezi jednotlivými ORP v rámci Jihomoravského kraje dle studie s názvem Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR, kterou vydal Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (IURMO) v roce 2013.

Obrázek 15 Celkové náklady na odpadové hospodářství (Kč/obyvatel) v rámci ORP v roce 2012

Zdroj: IURMO

Celkové náklady na odpadové hospodářství v ČR v roce 2012 byly stanoveny průměrně na 884,20 Kč na obyvatele. V Jihomoravském kraji dosahoval průměr částky 745,20 Kč na obyvatele. Vidíme, že průměr pro ORP Boskovice činí 770,50 Kč na obyvatele, což je méně než republikový průměr, ale více než krajský.

V následující tabulce najdeme přehled sběrných dvorů, sběrných míst a výkupu odpadu.

Tabulka 64 Přehled sběrných dvorů, sběrných míst a výkupu odpadu na území ORP Boskovice

Provozovatel		Adresa provozu na území ORP			Roční max. kapacita [t]
Název	Obec/ Soukromník	Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ	
Sběrné dvory					
Sběrný dvůr v Knínicích	O	Knínice 160	Knínice u Boskovic	581739	8,5
SITA CZ a.s.	O	Svatopluka Čecha	Boskovice	581372	20099
Městys Lysice	O	Zámecká	Lysice	582018	100
MĚSTO KUNŠTÁT	O	Kaštanová 561	Kunštát	581879	neuveďeno
TS Letovice	O	Česká 17	Letovice	581917	500
SITA CZ a.s.	O	Za Pluchárnou 565	Olešnice	582158	neuveďeno
Výkupny odpadů					
Kovošrot Hensl s.r.o.	S	Mánesova 1	Boskovice	581372	600
SD KOVOŠROT s.r.o.	S	Pražská 78	Letovice	581917	1000
Remat Letovice s.r.o.	S	Pražská 51	Letovice	581917	neuveďeno
Areál Zeas Lysice	S	Družstevní 68	Lysice	582018	neuveďeno
Remat - výkupna surovin	S	Nádražní (u železničního přejezdu)	Boskovice	581372	neuveďeno
BAMBAS Elektroodpady, s.r.o.	S	Skalice n. Svitavou 24	Skalice nad Svitavou	582336	neuveďeno
Další zařízení k nakládání s odpady					
Areál bývalého JZD Míchov, Jiří Kocman	S	areál bývalého JZD Míchov	Míchov	582069	neuveďeno
Pavel Zachoval	S	62	Drnovice	581551	15
Petr Pospiech	S	Zámecká	Kunštát	581879	neuveďeno
Roman Šich	S	areál bývalého ZD Brťov	Velké Opatovice	581879	150

Zdroj: Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady JMK, MěÚ Boskovice

Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn. Obce se mohou dohodnout např. na spolufinancování provozních nákladů.

V území ORP Boskovice funguje 6 sběrných dvorů, nalezneme je ve městech Boskovice, Kunštát, Letovice a Olešnice a v obcích Lysice a Knínice. Největší kapacitou se může pochlubit ten boskovický, nejmenší kapacitu má knínický sběrný dvůr. Dá se říct, že kapacita sběrných dvorů je pozitivně korelována s velikostí obce.

Sběrný dvůr v Boskovicích odebírá nebezpečný odpad a elektrozařízení. Letovický sběrný dvůr odebírá nebezpečný odpad, plasty, sklo, papír, elektrozařízení a baterie. Kunštátský sběrný dvůr slouží k odběru biologického odpadu, nebezpečného odpadu, nápojových kartonů, kovů, papíru, plastů, pneumatik, skla, velkoobjemového odpadu, elektrozařízení a baterií. V Olešnici odebírají papír, plast, pneumatiky, sklo, velkoobjemový odpad a elektrozařízení. Sběrný dvůr v Lysicích odebírá biologický odpad, nápojové kartony, kov, nebezpečný odpad, papír, plast, pneumatiky, sklo, velkoobjemový odpad, elektrozařízení a baterie. Knínický sběrný dvůr odebírá elektrozařízení.

Výkupny odpadů mohou být po dohodě s provozovatelem zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady obce. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu. Mají z hlediska odpadového hospodářství obcí diskutabilní význam. Problém nastává, když se vykupují předměty, které pocházejí z trestné činnosti.

Výkupen je v ORP Boskovice celkem 6. Jsou zaměřeny na výkup druhotných surovin, najdeme je v Boskovicích, Letovicích, Lysicích a ve Skalici nad Svitavou. Dalšími zařízeními v území ORP jsou autovrakoviště, najdeme je v Drnovicích, Kunštátě, Míchově a místní části Velkých Opatovic Brťov.

Kromě toho fungují v území ORP ještě 4 další zařízení k nakládání s odpady – autovrakoviště.

Další tabulka je zaměřena na třídící linky pro nakládání se separovaným odpadem.

Tabulka 65 Přehled třídících linek a koncových zařízení

Provozovatel		Adresa provozu mimo území ORP		
Název	Obec/Soukromník	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ
Třídící linky v blízkosti území ORP				
.A.S.A., spol. s r. o.	S	Líšeňská 35	Brno	63600
LIKO SVITAVY a.s.	S	Tolstého 13	Svitavy	56802
SCHWÄKOV s.r.o.	S	Průmyslová 2066/9	Svitavy	56802
Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad)				
.A.S.A., spol. s r. o.	S	Líšeňská 35	Brno	63600

Zdroj: Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského a Pardubického kraje

V území ORP Boskovice se nenachází žádná třídící linka. Přítomnost třídící linky v blízkosti území má pro obce velký význam, a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití. Dle Strategie rozvoje odpadového hospodářství měst a obcí ČR se jako rentabilní se jeví zařízení dimenzovaná pro spádovou oblast 70-100 tisíc obyvatel. Není tedy třeba, aby byla v území ORP Boskovice podobné zařízení přítomno.

Nejbližší linky směrem na sever jsou ve městě Svitavy a na jih v Brně. Firma .A.S.A. v Brně provozuje Centrum využití odpadů (CVO). Centrum zajišťuje dotřídování a následné zpracování druhotných surovin (papír, plasty, sklo, kovy a barevné kovy). Brněnská třídící linka je zároveň koncovým zařízením, kam svážejí svozové firmy tříděný odpad ze všech obcí na Boskovicku. Společnost LIKO ve Svitavách provozuje třídící linku na papír a plasty, linka firmy SCHWÄKOV dotřídňuje plasty.

Další tabulka nabízí přehled zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO).

Tabulka 66 Zařízení pro nakládání s BRO

Provozovatel		Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]
Název	Obecní/Komunitní/Soukromý	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP					
SITA CZ a.s.	O	Svatopluka Čecha	Boskovice	581372	1350
Drnovice – komunitní kompostárna	OK		Drnovice	581551	neuveďeno
Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti ORP					
VIA ALTA a.s.	S	U ČOV	Blansko	581283	neuveďeno

Provozovatel		Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]
Název	Obecní/Komunitní/Soukromý	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí území ORP)					
Centrální kompostárna Brno	O	Vinohradská, Brno-Černovice	Brno	582786	70 000
SITA CZ a.s.	O	Svatopluka Čecha	Boskovice	581372	1350
Drnovice – komunitní kompostárna	OK		Drnovice	581551	neuvedeno

Zdroj: Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady JMK, MěÚ Boskovice

Kompostárny jsou zařízení, která jsou schopná zpracovat vytríděné bioodpady od obcí (především rostlinné zbytky z domácností a z údržby zahrad) a bioodpady z údržby veřejné zeleně. Komunitní/obecní kompostárna není zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech a nemůže sloužit více než jedné obci.

V území SO ORP Boskovice fungují 2 kompostárny. Menší z nich, drnovická, funguje jako komunitní kompostárna a je primárně určená ke kontrolovanému nakládání se zbytky z údržby zeleně. Je tedy koncovým zařízením pro BRO produkovaný přímo v obci.

Druhá kompostárna v Boskovicích zpracovává biologicky rozložitelný odpad z většiny obcí ORP, je tedy zároveň koncovým zařízením. Vlastníkem kompostárny je město Boskovice, provozovatelem firma SITA CZ. Disponuje moderní a vysoce výkonnou technikou: drtičem dřevní hmoty, homogenizérem poháněným traktorem, bubnovým tříděčem. Kapacita boskovické kompostárny byla v roce 2010 navýšena z 995 na 1 350 tun odpadu za rok. Kompostárna zpracovává především biologicky rozložitelný odpad rostlinného původu – trávu, listí, seno, slámu, ovoce, zeleninu, pečivo, ale zpracovává také minerální odpad jako zemina nebo písek. Do výroby mohou být zapracovány i kaly z čistíren odpadních vod a kaly z výroby potravin. Z dřevní hmoty přijímá kompostárna např. ořezy dřevin, palety, stavební dřevo, nábytek, štěpku, piliny. V kompostárně se tedy využijí odpady z údržby veřejné zeleně, zahrad a parků, zemědělství, lesnictví, potravinářství, stavebnictví, sběrných středisek a sběrných míst odpadu, separovaný sběr z domácností, od fyzických osob a podobně.

Hlavním koncovým zařízením pro ORP Boskovice je však z kapacitních důvodů jiné zařízení na území Jihomoravského kraje, které provozuje SITA CZ, a to Centrální kompostárna v Brně. Tato kompostárna během tří let zdvojnásobila příjem biologicky rozložitelných odpadů na celkové ploše 2,12 ha. Svou kapacitou až 70 000 t ročně jako jediné provozované zařízení plně vyhovuje produkčnímu potenciálu brněnské sídelní aglomerace. Zpracovává odpady z provozu a údržby obcí, zejména odpad obecní zeleně. Technologická výbava kompostárny Brno i nastavené postupy výroby umožňují přepracovat přijatý bioodpad na různé typy výrobků. Základními jsou organický nebo rekultivační kompost, který je upraven síťováním na bubnovém tříděči, dále substrát s možností variabilního podílu kompostu a ornice nebo písku. Kompostárna rovněž vyrábí dřevní štěpku a mulčovací kůru.

Následující tabulka nabídne přehled spaloven a zařízení pro energetické využití odpadů (ZEVO).

Tabulka 67 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů

Provozovatel		Adresa provozu			Roční max. kapacita [t]	Ø využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO/ZEVO KO, NO, OO)
Název	O/S	Ulice a č. p.	Obec	ZÚJ			
Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů v blízkosti území ORP							
SAKO Brno, a. s.	S	Jedovnická 4247/2	Brno	582786	248 000	240 000	ZEVO KO
SITA CZ a.s.	OS	Španělská 10/1073	Olomouc	500496	950	913	spalovna NO
MEGAWASTE - EKOTERM, s.r.o.	S	U spalovny 4225/6	Prostějov	589250	4000	3523,02	spalovna NO
Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů)							
SAKO Brno, a. s.	S	Jedovnická 4247/2	Brno	582786	248 000	240 000	ZEVO KO

Zdroj: Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady JMK, weby provozovatelů

Na území ORP Boskovice se nenacházejí žádné spalovny. Ze spaloven odpadů mají pro obce potenciální význam jen ty, určené pro spalování nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů ale obce produkují minimum. Zařízení pro energetické využití odpadů má pro obce klíčový význam, a to proto, že tímto způsobem lze řešit nakládání se směsným komunálním odpadem, tedy jeho využití namísto skládkování. Směsný komunální odpad je majoritní složkou v produkci odpadů obcí a možný zákaz skládkování, který se objevil v připravované legislativě, by byl tímto způsobem řešitelný.

ZEVO jsou vzhledem k vysokým provozním nákladům výhodná jako velkokapacitní zařízení pro spádovou oblast se stovkami tisíc obyvatel, čemuž odpovídá brněnské ZEVO společnosti SAKO, Brno, a. s., kam se odpad z ORP Boskovice odváží. Tato provozovna funguje od roku 1941 a její roční kapacita je 248 000 tun. Tato společnost také nabízí likvidaci černých skládek. Garantuje minimální emise do životního prostředí srovnatelné s teplárnou či elektrárnou provozovanou na zemní plyn a je velmi čistým zdrojem energie vyrábějící teplo a elektřinu.

Mezi přijímané odpady patří: odpady ze zemědělství, zahradnictví, rybářství, lesnictví, myslivosti a z výroby a zpracování potravin, odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky, odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu, odpady z organických chemických procesů, odpady z fotografického průmyslu, odpady z tváření a z fyzikální a mechanické povrchové úpravy kovů a plastů, odpadní obaly; absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené, dále stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst), odpady ze zdravotnictví a veterinární péče nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadu ze stravovacích zařízení, které se zdravotnictvím bezprostředně nespojují), odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely, dále komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů), včetně složek z odděleného sběru.

Další tabulka přináší přehled skládek odpadů.

Tabulka 68 Sklárky odpadů a koncová zařízení

Provozovatel		Adresa provozu			Typ sklárky (OO, NO, IO)	Stav sklárky
Název	O/S	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
HOUSS RECYCLING s.r.o.	S	Vysočany- Housko	Vysočany	582701	IO	V provozu.
P-D Refractories CZ a. s.	S	část Březinka	Slatina	578762	OO	V provozu, životnost do 2030.
SITA CZ a.s.	O	Novosady 616	Němčice nad Hanou	589756	NO, OO	V provozu, životnost 30 let.

Zdroj: Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského a Pardubického kraje, MěÚ Boskovice

Sklárky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad původem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Na území ORP Boskovice se v minulosti nacházelo několik skládek odpadu na Boskovicku a na Kunštátnsku, ale všechny jsou v současné době uzavřené. Poslední skládka byla zavřena v roce 2008. Většina skládek je již rekultivována, případně postupná rekultivace probíhá.

Odpady se tedy sváží mimo území SO ORP. Nejvíce odpadu se vozí do obce Slatina, prostřednictvím společnosti P-D Refractories CZ a. s., která rozšířila kapacitu o druhou skládku se životností asi do roku 2030. Dále je využívána také skládka v Němčicích nad Hanou, kam míří i nebezpečný odpad. Skládku provozuje společnost SITA, její celková kapacita je 1 807 000 m³. Inertní odpady přijímá skládka ve Vysočanech na Blanensku.

Černé sklárky odpadu a ekologické zátěže

Mezi nejznámější černé sklárky patří rozsáhlá černá skládka stále přiživovaná nepořádnými občany rozkládající se nedaleko Boskovic u obce Chrudichromy. Na skládce kromě sutě najdeme i zbytky vybavení aut, kufrů atp. Je k ní využito nedokončené silniční těleso tzv. německé dálnice – nyní uvažované trasy silnice R43. Na tomto tělese není jedinou černou skládkou, další je např. ve Velkých Opatovicích. Zde najdeme komunální odpad, části autovraků, stavební odpad, plasty, elektroniku i sklo.

Další známá velká černá skládka je v obci Černovice, kde je u silnice asi 200 kusů ojetých pneumatik. Rozsáhlá je také černá skládka v Kunštátu, kam se vozí komunální i stavební odpad.

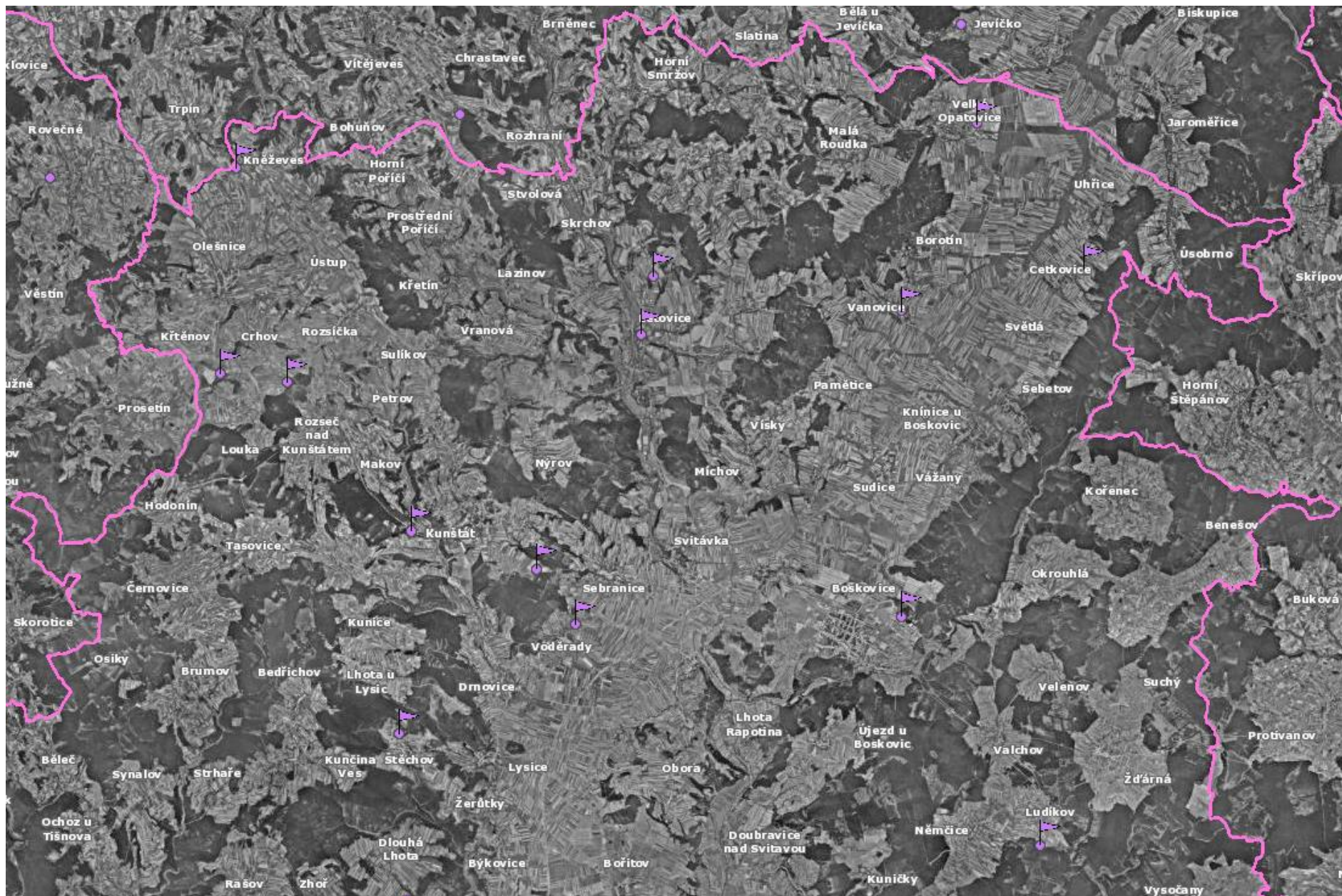
Černá skládka střední velikosti (do 50 kg) se nachází i v obci Valchov u křižovatky silnic na Žďárnou a Ludíkov. Setkáme se tu komunálními odpady, plasty, elektronikou, sklem, kovy, tekutinou a textilem. Ke středně velkým černým skládkám patří i ta v lese u Prostředního Poříčí, kde se nalézá komunální odpad. Do této kategorie patří i skládka v obci Němčice u silnice na Rájec-Jestřebí obsahující komunální odpad, pneumatiky a plasty.

Ostatní drobné černé sklárky se obtížně mapují a můžou se nacházet prakticky kdekoli. Velmi oblíbené je vyhazování pytlů s odpady podél cest, případně do nejbližšího lesa nebo do potoka, nejčastěji jde o stavební sutě nebo ojeté pneumatiky. Je to pro lidi nejlevnější a nejrychlejší varianta jak naložit s přebytečným odpadem. V území ovšem pracují i dobrovolníci, kteří se ve svém volném čase starají o alespoň částečnou nápravu tohoto stavu.

Následující obrázek nabízí přehled kontaminovaných míst tak, jak byla identifikována v roce 2010. Konkrétně se jedná o tyto lokality:

- Velké Opatovice – fotbalové hřiště: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové,
- Výmoly – Cetkovice: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové,
- Vanovice – sklad POR: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 3-lokální,
- Červený vrch – Letovice, Třebětín: kvalitativní riziko 2-vysoké, kvantitativní riziko 3-lokální,
- Letovické strojírný, s.r.o. – Letovice: kvalitativní riziko 3-střední, kvantitativní riziko 3-lokální,
- U silnice Rozseč – Crhov: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové,
- Loucký dvůr – Louka: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové,
- Benzina, s.r.o. ČSPHM Kunštát – Sychotín: kvalitativní riziko 5-žádné, kvantitativní riziko 5-žádné,
- Štěchov: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové,
- Voděrady u Kunštátu: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové,
- Podchlumí – Újezd u Kunštátu: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové,
- Doubravy – Boskovice: kvalitativní riziko 3-střední, kvantitativní riziko 3-lokální,
- Kalové pole Ludíkov: kvalitativní riziko 4-nízké, kvantitativní riziko 4-bodové.

Obrázek 16 Mapa kontaminovaných míst v území ORP Boskovice

Zdroj: CENIA

Produkce odpadů

Produkcí odpadů, která je na rozdíl od černých skládek evidována, nalezneme v dalších tabulkách. Je třeba mít na paměti, že celková produkce zahrnuje i produkci z podnikatelské činnosti, tedy např. i průmyslovou.

Tabulka 69 Produkce ostatních odpadů a nebezpečných odpadů za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce ostatních odpadů	68 606,26	49 618,88	91 260,75	143 019,33	93 366,88
Produkce nebezpečných odpadů	3 587,08	3 048,36	3 051,55	3 297,24	2 789,25
Celková produkce (OO a NO)	72 193,35	52 667,24	94 312,30	146 316,57	96 156,13

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Nejvíce nebezpečného odpadu se v ORP Boskovice vyprodukovalo v roce 2008 a naopak nejméně to bylo v roce 2012. U produkce ostatního odpadu se pohybujeme ve vyšších číslech. Nejvyšší produkce ostatních odpadů byly v roce 2011, kdy došlo ke krátkodobému skokovému zvýšení o více než 50 %, ovšem pouze pro tento rok. Toto skokové zvýšení bylo způsobeno zvýšením produkce stavebního odpadu (viz níže) a lze ho tedy připsat na vrub zvýšené aktivity v oblasti stavebnictví.

Produkce NO a OO na jednoho obyvatele byla v roce 2012 v ORP Boskovice (1871,5 kg/obyv.) ve srovnání s hodnotou za ČR (2856,8 kg/obyv.) nižší. U ostatního odpadu vycházela produkce odpadu na 2701,1 kg na obyvatele v České republice a 1817,3 kg na obyvatele v ORP Boskovice. Nebezpečného odpadu se v roce 2012 vyprodukovalo na osobu v České republice 155,7 kg a v ORP Boskovice 54,3 kg.

V následující tabulce je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů).

Tabulka 70 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, za rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Boskovice	51 378	711,43	13,85	25 939,55	504,88	26 650,98	518,72
JMK	1 168 650	14 812,95	12,68	561 281,70	480,28	576 094,65	492,96

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Produkce všech odpadů od obcí tvoří 27,72 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 25,51 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. U ostatních odpadů je tento podíl 27,78 %. Z těchto hodnot je patrné, že 72,28 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Podobný podíl je u nebezpečných odpadů (74,49 %) i ostatních odpadů (72,22 %).

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Jihomoravský kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů i vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou

hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 1,71 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 25,79 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Následující tabulka nabízí rozdělení produkovaných odpadů do jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území.

Tabulka 71 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	328,44	144,00	81,00	51,12	80,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	8 912,34	1 645,69	2 177,69	1 183,66	2 446,05
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	578,88	173,57	253,04	573,70	481,26
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	38,28	16,66	42,18	35,24	38,57
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	12,40	0,00	0,11	0,42	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	13,65	3,12	0,54	1,37	1,52
07	Odpady z organických chemických procesů	196,38	109,35	122,23	146,96	161,15
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	190,63	209,74	213,78	256,00	279,92
09	Odpady z fotografického průmyslu	13,27	7,93	6,89	8,66	6,68
10	Odpady z tepelných procesů	5 536,40	2 974,08	3 541,19	3 798,48	3 516,73
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	999,89	513,36	660,59	531,02	322,96
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	2 662,59	2 737,57	4 040,77	4 296,51	3 771,24
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve sk. 05 a 12)	263,70	183,76	190,08	272,29	228,98
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve sk. 07 a 08)	10,23	11,00	17,22	19,83	14,44
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	3 718,17	2 335,92	2 827,51	3 577,00	4 283,51

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 781,14	1 453,95	1 117,39	1 375,04	1 233,07
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	25 015,79	22 292,28	60 884,54	110 873,12	54 374,81
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	122,56	154,16	182,70	185,81	212,66
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	1 649,88	1 296,30	1 974,57	3 046,00	3 448,10
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	20 148,73	16 404,80	15 978,28	16 084,35	21 254,46
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		72 193,35	52 667,24	94 312,30	146 316,57	96 156,13

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Největší podíl na produkci odpadů mají skupiny 17 Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst); a 20 Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru; které dávají dohromady asi dvě třetiny celé produkce.

K dalším významným skupinám patří č. 15 Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené; 12 Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů; 10 Odpady z tepelných procesů; a 02 Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin. U poslední jmenované byl ve sledovaném období zaznamenán obzvláště výrazný pokles produkce. Naopak rostoucí trend byl zaznamenán u produkce odpadů z tepelných procesů, kde se jedná především o odpad z teplárenského průmyslu.

V další tabulce se podíváme na produkci komunálního odpadu (KO) a smíšeného komunálního odpadu (SKO).

Tabulka 72 Celková produkce odpadů a produkce KO a SKO na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	72 193,35	52 667,24	94 312,30	146 316,57	96 156,13
Celková produkce KO	23 760,04	18 640,01	18 714,73	19 518,76	25 442,21
Celková produkce SKO	16 120,38	13 698,34	13 029,91	12 204,38	13 168,70

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Opět vidíme, že největšího množství dosáhla celková produkce odpadů v ORP Boskovice v roce 2011, kdy byla zaznamenána zvýšená aktivita ve stavebnictví. Pokles podílu produkce KO a SKO na celkové produkci je v tomto roce iluzorní. Přesto podíl produkce směsného komunálního odpadu na produkci komunálního odpadu postupně klesá, ale měrná produkce KO i SKO je víceméně konstantní, tudíž na dosažení cíle POH: snižování měrné produkce odpadů bude třeba ještě zapracovat.

Při rozdělení komunálního odpadu dle jednotlivých druhů pozorujeme dlouhodobě největší množství u papírových a lepenkových obalů. Sběr papíru je totiž dosti rozšířenou činností. Obyvatelstvo bylo vychováváno ke sběru papíru již za minulého režimu a většina škol organizuje sběr papíru dodnes.

Jako další je produkce odpadů z kovů, která se v roce 2012 oproti minulým rokům prudce zvýšila. Příčinu skoku o více než 3 000 % se nám nepodařilo objasnit, mohla by však souviset se zvýšenou aktivitou ve stavebnictví v předchozím roce. V posledních letech se zvyšuje produkce objemného biologicky rozložitelného odpadu, což dokládáno navyšující se kapacitou využívaných kompostáren. Rostoucí podíl směsných obalů opět souvisí s rostoucí spotřebou domácností. Kontejnery na sklo patří tradičně k nerozšířenějším, proto také tak vysoký podíl skla na produkci odpadu.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje

od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

V následující tabulce je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů).

Tabulka 73 Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, za rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (201501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Boskovice	51 378	16 839,08	327,75	10 855,70	211,29	242,48
JMK	1 168 650	399 799,45	342,10	234 101,79	200,32	210,10

Zdroj: Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

Produkce KO od obcí tvoří 78,3 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 89 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 21,7 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 41,85 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 1,04 kg vyšší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Podrobnější pohled z hlediska druhu odpadu na produkci separovaného odpadu přináší následující tabulka.

Tabulka 74 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Druh odpadu	Katalogové číslo	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	3 196,54	1 843,53	2 245,02	2 590,73	2 676,25
Sklo	150107, 200102	643,34	513,85	586,05	515,93	753,29
Plast	150102, 200139	687,47	526,45	734,23	1 068,82	1 018,89
Nápojové kartony	150105	3,94	2,55	5,63	8,86	5,27
Celkem separovaný sběr		4 531,29	2 886,38	3 570,93	4 184,35	4 453,70

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Nejvíce separovaného odpadu se sesbíralo v roce 2008, v následujícím roce došlo k výraznému poklesu, ovšem v dalších letech produkce opět rostla, úroveň roku 2008 dosud dosaženo nebylo.

V roce 2012 měl mezi druhy tříděného odpadu nejvyšší podíl papír, jeho podíl ale proti roku 2008 klesl ze 71 % na 60 %. U druhých plastů vzrostl podíl z 15 % na 23 %. U skla se jednalo o mírný nárůst ze 14 % na 17 %. Podíl nápojových kartonů se pohybuje okolo 0,1 %.

Ani měrná produkce tříděného odpadu nedosáhla úrovně roku 2008. Totéž platí u papíru. Zato měrná produkce tříděného plastu, skla a nápojových kartonů již úroveň roku 2008 překonala.

V následující tabulce je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů).

Tabulka 75 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), za rok 2012

ORP Boskovice		Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	51 378	988,27	19,24	20,86
Plast	(150102, 200139)		337,65	6,57	6,60
Sklo	(150107, 200102)		722,77	14,07	7,95
Nápojové kartony	(150105)		3,09	0,06	0,14
Kovy	(200140, 150104)		2 639,83	51,38	50,15

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Produkce papíru od obcí tvoří 36,9 %, produkce skla tvoří 95,9 %, produkce plastů tvoří 33,1 % a produkce nápojových kartonů tvoří 58,6 % z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména papíru a plastů). U produkce skla mají však drtivou převahu.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání

s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší.

Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u papíru, skla, plastů a nápojových kartonů, u kovů je vyšší. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56; plastů 10,01; skla 10,96; nápojových kartonů 0,28; a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni u papíru, plastů a nápojových kartonů, a na lepší úrovni u skla a kovů.

Následující tabulka zobrazuje produkci tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupen, které nefungují v rámci systému obce.

Tabulka 76 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí za rok 2012

ORP Boskovice		Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	51 378	11,18	19,38
Plast	(150102, 200139)		6,52	6,66
Sklo	(150107, 200102)		9,31	9,75
Nápojové kartony	(150105)		0,06	0,22
Kovy	(200140, 150104)		21,55	12,75

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší.

Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u papíru, skla, plastů a nápojových kartonů, u kovů jsou vyšší. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08; plastů 9,72; skla 10,97; nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni u všech uvedených druhů odpadu kromě kovů.

Další tabulka nabízí pohled na produkci separovaného odpadu podle velikostních skupin obcí.

Tabulka 77 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji za rok 2013

	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Jihomoravský kraj	19,22	7,04	9,73	0,22	11,38	47,59
(0 až 500 obyv. včetně)	7,09	9,41	11,58	0,27	3,12	31,48
(501 až 1000 obyv. včetně)	10,34	9,06	10,33	0,33	3,67	33,72
(1001 až 4000 obyv. včetně)	13,76	8,88	10,66	0,31	12,72	46,34
(4001 až 10000 obyv. včetně)	17,71	9,11	9,66	0,23	29,38	66,09
(10001 až 20000 obyv. včetně)	21,99	7,63	8,75	0,20	26,00	64,59
(20001 až 50000 obyv. včetně)	28,92	7,87	10,47	0,16	30,24	77,66
(50001 až 100000 obyv. včetně)	25,77	3,48	8,34	0,12	1,01	38,71
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Jihomoravském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 20 do 50 tisíc obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP žádné město, zato obcí do 500 obyvatel je tu většina. Jedná se o obce Bedřichov, Borotín, Crhov, Černovice, Deštná, Hodonín, Horní Poříčí, Horní Smržov, Chrudichromy, Jabloňany, Kněžves, Kořenec, Kozárov, Křtěnov, Kunčina Ves, Kunice, Lazinov, Lhota Rapotina, Lhota u Lysic, Lhota u Olešnice, Louka, Ludíkov, Makov, Malá Roudka, Míchov, Němčice, Nýrov, Obora, Pamětice, Petrov, Prostřední Poříčí, Roubanina, Rozsíčka, Skrchov, Stvolová, Sudice, Suchý, Sulíkov, Světlá, Štěchov, Tasovice, Uhřice, Újezd u Boskovic, Úsobrno, Ústup, Valchov, Vážany, Velenov, Visky, Vranová, Zbraslavce a Žerůtky. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 183 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo).

Sběrná síť v ORP (183 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo) je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji méně hustá (tzn. jedno sběrné hnízdo slouží více lidem), přičemž hustota sběrné sítě v Jihomoravském kraji je 169 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Blansko, ORP Kyjov) vykazuje ORP Boskovice nižší hustotu sběrné sítě, zato ve srovnání s ORP Vyškov je v ORP Boskovice sběrná síť hustší. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je spíše podprůměrná.

Další tabulka se zabývá biologicky rozložitelným odpadem.

Tabulka 78 Hlavní druhy BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo	Název	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	662,47	799,02	1259,35	126,33	1287,41
191201	Papír a lepenka	10,86	7,73	278,24	664,53	908,50
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	757,78	450,30	538,06	477,88	518,40
030301	Odpadní kůra a dřevo	204,48	94,46	166,17	435,33	368,41
200201	Biologicky rozložitelný odpad	723,87	536,06	404,04	437,72	360,30

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Produkce jednotlivých druhů BRO je značně volatilní. Nejvyšší hodnoty v roce 2012 vykazovaly suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování, dále papír a lepenka, kaly z čištění komunálních odpadních vod a odpadní kůra a dřevo. Významnou skupinou je také blíže neidentifikovaný biologicky rozložitelný odpad. Nejvýraznější růst zaznamenal papír a lepenka, který se z desítkových hodnot dostal na téměř 1000 tun.

V následující tabulce, která vyjadřuje podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012, jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky). Dále se jedná o katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.).

Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočítání na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu bylo provedeno podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uvedeno v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO).

Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně).

V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Tabulka 79 Podíl BRKO na celkové produkci BRO za období 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	31 386,80	18 794,41	19 529,68	18 980,25	21 810,51
z toho celková produkce BRKO	18 241,09	15 183,10	14 752,24	13 857,51	15 205,49

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Produkce BRO i BRKO se vyvíjela podobně jako produkce tříděného odpadu – nejvyšší produkce byla v roce 2008, poté došlo k výraznému poklesu. V následujících letech se držela na nízké úrovni s mírným nárůstem až v roce 2012. Obě klesají téměř shodným tempem. Podobně se vyvíjí i měrná produkce. Většinu BRKO ovšem tvoří SKO (viz příloha č. 6).

V následující tabulce je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012.

Tabulka 80 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Boskovice	51 378	12 466,38	242,64	295,04	5,74
JMK	1 168 650	309 615,52	264,93	15 086,06	12,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Produkce BRKO od obcí tvoří 82 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 18 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou také nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 45,5 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 13,8 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích.

Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Jediná komunitní kompostárna v ORP zatím funguje v Drnovicích. Systém domácího kompostování je od konce roku 2014 postupně zaváděn díky dotaci z MŽP právě v Drnovicích a také v Olešnici. Každému občanovi, který bude mít zájem, obec bezplatně pronajme jeden domácí kompostér, který po pěti letech užívání přejde automaticky do jeho vlastnictví. V Olešnici navíc přibudou větší kompostéry, které budou sloužit lidem z bytových domů bez zahrad. K dispozici by měly být ve sběrném dvoře. Olešničtí dále zakoupí štěpkovač a velkoobjemový kontejner určené na materiál z obecních ploch. Tyto dvě obce mohou jít ostatním příkladem.

Naopak systém třídění BRKO zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01. Tento systém byl dosud v území ORP zaveden ve velmi omezené míře. Bioodpad i z okolních obcí přijímá boskovická kompostárna, např. v Letovicích funguje uložště na Červeném vrchu. Rozšíření systému třídění BRKO plánují Boskovice na rok 2015, kdy by měly ve městě vedle stávajících kontejnerů na separovaný odpad přibýt i ty na BRKO. Bioodpad z Boskovic bude končit jak jinak než na městské kompostárně, u níž je plánovaná další modernizace a rozšíření.

Nakládání s odpady

Následující část analýzy se bude zabývat nakládáním s odpady. Ve většině obcí na území ORP Boskovice funguje nakládání s odpady tak, že obec sama nevlastní žádné kontejnery ani techniku pro

nakládání s odpady, ale tyto služby zajišťuje prostřednictvím externí společnosti. Obvykle je několikrát do roka v intervalu dle potřeby zajištěn mobilní sběr, případně velkoobjemový kontejner, na nebezpečný nebo objemný odpad, někde i na kovový šrot. V obcích, kde funguje sběrný dvůr, jsou tyto typy odpadu směřovány tam. Kontejnery na tříděný odpad si obce půjčují od svozových firem. Nejčastěji se setkáváme s kontejnery na sklo a na plast, dále papír a poslední době také čím dál častěji na textil a bioodpad. Zbýlý komunální odpad ukládají obyvatelé do vlastních nádob, které jsou vyprazdňovány v pravidelném, obvykle čtrnáctidenním, intervalu svozovou společností.

Výjimkou z tohoto systému je např. obec Suchý, kde se místo nádob pro shromažďování směšného komunálního odpadu využívají typizované sběrné kontejnery ve vlastnictví obce. Zejména ve městech Boskovice a Letovice, případně v jiných obcích s většími bytovými domy, se kromě klasických nádob setkáváme právě na sídlištích také s většími kontejnery ve vlastnictví bytových družstev. Kontejnerů na tříděný odpad je ve městě Boskovice celkem 173, z čehož 65 vlastní město a zbytek má vypůjčený.

Tabulka 81 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

		2008	2009	2010	2011	2012
Využití	Materiálové	33 482,60	36 362,73	53 451,52	136 036,38	100 641,66
	- podíl z celkové produkce	46,67	70,80	57,88	95,31	110,90
	Energetické	69,41	0,00	0,00	18,00	3,60
	Celkem	33 552,01	36 362,73	53 451,52	136 054,38	100 645,26
	- podíl z celkové produkce	46,77	70,80	57,88	95,32	110,90
Celková produkce odpadů		71 739,30	51 359,69	92 353,54	142 728,93	90 750,84
Odstranění	Skládkování	73,61	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování	0,00	0,00	6,20	0,00	0,00
	Celkem	73,61	0,00	6,20	0,00	0,00

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Nejvíce se v ORP Boskovice využívá materiálové nakládání s odpady. Trend u tohoto typu využití je rostoucí, i když vrcholu bylo dosaženo v roce 2011. V největším množství jsou využívány stavební a demoliční odpady a z nich nejvíce zeminy a kamení (kód 170504) jednak k aplikaci do půdy, která je přínosem pro zemědělství nebo zlepšuje ekologii, a jednak na rekultivace skládek. Energetické využití odpadů v území ORP je minimální. Spalování a skládkování odpadů zde neprobíhá, protože se v ORP Boskovice nenacházejí žádné spalovny a skládky odpadů a skládkování i spalování odpadů probíhá mimo území ORP.

Tabulka 82 Nakládání s KO a SKO na území ORP za období 2008-2012

Způsob nakládání		2008	2009	2010	2011	2012	
KO	Využití	Materiálové	8 473,87	7 647,39	4 493,76	6 611,30	11 336,78
		- podíl z celkové produkce	35,67	41,04	24,08	35,57	52,71
		Energetické	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem	8 473,87	7 647,39	4 493,76	6 611,30	11 336,78
		- podíl z celkové produkce	35,67	41,04	24,08	35,57	52,71
	Celková produkce KO [t]	23758,66	18634,32	18658,90	18587,27	21507,56	
Odstranění	Skládkování	31,02	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Celkem	31,02	0,00	0,00	0,00	0,00	

Způsob nakládání		2008	2009	2010	2011	2012	
SKO	Využití	Celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Odstranění	Skládkování	28,36	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem	28,36	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Komunální odpady jsou na území ORP využívány pouze materiálově. Materiálové využití odpadů od roku 2008 do roku 2010 klesalo, poté začalo opět stoupat. Trend je rostoucí. Nejvíce materiálově využívanými odpady jsou sklo formou recyklace/znovuzískání ostatních anorganických materiálů, oděvy formou získání/regenerace organických látek a kovy formou předúpravy před dalším zpracováním.

Odstraňování jak komunálního, tak smíšeného komunálního odpadu se v ORP Boskovice provádělo pouze skladováním, a to naposledy v roce 2008. Důvodem je, že v současné době na území ORP nefungují žádné spalovny, zařízení pro energetické využití odpadu (pouze zemědělské, ne na komunální odpad) a ani skládky odpadů.

Tabulka 83 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Druh	Katalogové číslo	Způsob nakládání	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	7151,58	6534,58	579,19	939,71	1201,26
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	2877,91	4724,78
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	183,44	304,04	404,49	678,24	778,37
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	3,40	0,08	3,62	5,55	9,64
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Veškerý separovaný odpad se v ORP Boskovice využívá výhradně materiálově. V letech 2008 a 2009 se nejvíce využíval papír, přičemž převážná část prochází předúpravou před dalším zpracováním, menší část byla prodána jako druhotná surovina.

V posledních letech se nejvíce využívá sklo, s jehož materiálním využitím se začalo v roce 2011. Nejvýznamnějším způsobem využití skla je jeho recyklace, následuje prodej skla jako druhotné suroviny a jeho předúpravou před zpracováním.

Po celé sledované období kontinuálně roste využití plastu s tím, jak se rozšiřuje jeho třídění. Plasty jsou prodávány jako druhotná surovina, ale mnohem větší část jich prochází předúpravou před zpracováním. Materiálové využití nápojových kartonů je minimální, protože samotná produkce

těchto obalů není tak běžná jako např. plast nebo papír. Jejich jediným způsobem využití je předúprava před zpracováním.

Tabulka 84 Nakládání s BRO a BRKO na území ORP za období 2008-2012

Způsob nakládání			2008	2009	2010	2011	2012	
BRO	Využití	Materiálové využití	8 194,23	7 538,20	4 334,70	3 693,65	4 906,90	
		Energetické využití	69,41	0,00	0,00	18,00	3,60	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)	30,84	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování	18,46	0,00	6,20	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití	2 013,01	1 276,98	3 996,13	2 722,66	3 694,03	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	30,84	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	24,76	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

U biologicky rozložitelných odpadů (BRO) převažuje také materiálové využití, které bylo v roce 2008 nejvyšší, následoval jednorázový pokles, po kterém se využití drželo na konstantní úrovni, mírný nárůst přišel až v roce 2012. Nejvýznamnější kategorií byly oděvy využívané formou získání/regenerace organických látek. Energetické využití bylo minimální, pouze v zemědělských bioplynových stanicích. Odstraňování tohoto odpadu spalováním nebo skladováním na území ORP od roku 2008 neprobíhá. Biologicky rozložitelný komunální odpad (BRKO) se využívá pouze materiálově. I zde byly nejvýznamnější kategorií oděvy využívané formou získání/regenerace organických látek.

Následující tabulka sleduje náklady a příjmy z odpadového hospodářství.

Tabulka 85 Náklady a příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v tis. Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	1 731,15	1 550,95	1 525,16
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	27 325,31	26 837,10	27 206,49
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	2 874,53	2 985,94	3 554,13
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0,00	29,48	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	382,22	621,44	727,76
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0,00	69,16	39
3727	Prevence vzniku odpadů	4,90	0,00	23,95
3728	Monitoring nakládání s odpady	36,24	36,24	36,24
3729	Ostatní nakládání s odpady	142,81	429,20	402,97
Celkové náklady		32 497,16	32 559,51	33 515,70

Podseskupení položek	Položky	Příjmy v tis. Kč/rok		
		2010	2011	2012
1333	Poplatky za uložení odpadů	2,75	0,00	0,00
1337	Poplatek za komunální odpad	23 551,30	24 182,25	0,00
1340	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	0,00	0,00	24 443,13
1359	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené	0,20	0,20	0,20
Celkové příjmy		23 554,25	24 182,45	24 443,33

Zdroj: MF

Data o příjmech bohužel nejsou kompletní. Chybí zde příjmy plynoucí ze smluvních závazků. Z tohoto důvodu nelze porovnávat náklady a příjmy.

Náklady v ORP Boskovice jsou nejvyšší v kategoriích na sběr a svoz. Více než 80 % celkových nákladů připadá na sběr a svoz komunálních odpadů. Druhý největší podíl, asi 10 %, tvoří sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních). Následuje sběr a svoz nebezpečných odpadů s přibližně 5% podílem. Ostatní náklady jsou ve srovnání s těmito položkami zanedbatelné. Celkové náklady ve sledovaném období mírně rostou.

Příjmy z odpadového hospodářství jsou tvořeny téměř výhradně poplatky za komunální odpad, od roku 2012, po změně rozpočtové skladby, se tato položka nazývá „Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů“. Poplatky za uložení odpadů se od roku 2011 nevybírají. Drobnou položkou jsou ostatní odvody.

Tabulka 86 Srovnání nákladů a příjmů na obyvatele v roce 2012 se sousedními SO ORP a ČR

Název ORP	Počet obyvatel	Příjmy na obyvatele (Kč/obyv.)	Náklady na obyvatele (Kč/obyv.)
Boskovice	51 378	475,75	652,34
Blansko	55 976	480,19	730,71
Bystřice nad Pernštejnem	20 172	690,76	758,49
Konice	11 049	479,45	745,45
Moravská Třebová	26 697	1 060,30	641,29
Polička	19 671	632,71	811,89
Prostějov	98 297	564,21	757,40
Svitavy	31 762	584,39	731,37
Tišnov	29 778	471,38	658,94
Česká republika	10 514 212	555,09	828,37

Zdroj: MF

Ani v této tabulce nejsou data o příjmech kompletní. Chybí zde příjmy plynoucí ze smluvních závazků. Nemůžeme proto porovnávat náklady s příjmy, ale můžeme porovnat alespoň hodnoty jednotlivých SO ORP mezi sebou. SO ORP Boskovice patří ve srovnání se svými sousedy do skupiny s nejnižšími příjmy i náklady na 1 obyvatele. Ve srovnání s příjmy a náklady na obyvatele ČR jsou jak příjmy, tak i náklady na obyvatele SO ORP Boskovice nižší.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Mezi hlavní cílové skupiny v odpadovém hospodářství patří obce, jejich představitelé a jejich občané a dále společnosti, které poskytují služby v oblasti odpadového hospodářství.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Obyvatelé obcí	Pravidelný svoz, četnost svozu	Nereálné požadavky	Zpravodaj, internet, letáky	Informační kampaň
	Nízké poplatky	Neochota/neschopnost platit poplatky	Úřední obsílky	Tlak na neplatiče, splátkový kalendář
Představitelé obcí	Spokojenost občanů	Neschopnost vyjednat lepší ceny se svozovou firmou	Zpravodaj, internet, letáky	Zjistit potřeby občanů a zajistit jejich pokrytí,
	Příznivý poměr příjmy/náklady	Neschopnost obhájit přiměřenou výši poplatků před občany	Kulatý stůl	Informovat občany o nákladech - vysvětlit jim, že to není zadarmo
Svazové společnosti	Maximalizace zisku	Neplní podmínky smlouvy	Běžná obchodní komunikace	Změna svazové společnosti
Provozovatelé zařízení pro nakládání s odpady	Naplňování kapacit, maximalizace zisku	Ekologická zátěž u zastaralých technologií	Vyjednávání	Investice do nových technologií
Školy, NNO, dobrovolníci	Podpora třídění odpadu, ekologická výchova, čištění přírody od odpadků	Rezignují na své úsilí	Pomoc s propagací	Propagace, podpora dobrovolnictví, spolupráce obcí se školami a NNO
Turisté	Dostupnost odpadkových košů	Neohleduplnost k životnímu prostředí	Informační cedule	Zvýšit informovanost, jak se chovat v přírodě; Zlepšit dostupnost odpadkových košů

Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

K největším rizikům patří, že by systém svozu nemusel odpovídat potřebám území a že lidé odhazují odpadky mimo určená místa a zakládají černé skládky. Jako nejmenší riziko se jeví nedostatek financí na svoz KO.

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V		
Finanční riziko	Nedostatek financí na svoz KO	1	4	4	Efektivnější vybírání/zvýšení poplatků, vyjednávání se svozovou firmou	Obec
	Nedostatek financí na mimořádné výdaje	2	4	8	Čerpání dotací	Obec
Organizační riziko	Systém svozu neodpovídá potřebám	3	5	15	Průzkum, identifikace potřeb	Obec
Právní riziko	Zpřísnění předpisů pro nakládání s odpady vedoucí k vyšším výdajům	1	5	5	Společný postup obcí při připomínkování nové legislativy v průběhu její tvorby	Obec, svozová firma
Technické riziko	Zastaralé technologie	3	3	9	Investice do modernizace, čerpání dotací	Svozová firma
Věcné riziko	Existence černých skládek, odhazování odpadků	4	3	12	Zpřísnění dohledu, sankce	Obec
	Špatné fungování svozové firmy	2	4	8	Kontrola, pravidelné prověřování dodržování smluvních podmínek	Obec, svozová firma

Pozn. P = pravděpodobnost, D = dopad, V (= PxD) = významnost

5.1.4. SWOT analýza odpadového hospodářství

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Silné stránky	Slabé stránky
1) nižší produkce odpadů na 1 obyvatele ve srovnání s průměrem ČR 2) žádné skládky ani spalovny v území 3) dobré podmínky pro třídění odpadů 4) poměrně nízké poplatky za svoz komunálního odpadu	1) nízké energetické využití odpadů 2) nutnost dopravy odpadu do vzdálenějších koncových zařízení 3) občasná přeplněnost kontejnerů na tříděný odpad 4) existence černých skládek
Příležitosti	Hrozby
1) rostoucí trend množství tříděného odpadu 2) rostoucí kapacity zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (kompostárny) 3) čerpání dotací 4) ekologická výchova	1) rostoucí ceny pohonných hmot 2) pouze dvě svozové firmy obsluhující obce v území 3) neukáznění turistů znečišťujících okolí, chalupáři odhazující odpadky u silnic

Komentář k jednotlivým bodům:

Silné stránky:

- 1) nižší produkce odpadů na 1 obyvatele ve srovnání s průměrem ČR – nižší nároky na odpadové hospodářství,
- 2) žádné skládky ani spalovny v území – příznivé pro životní prostředí, nedochází k další kontaminaci půd nebo znečišťování ovzduší,
- 3) dobré podmínky pro třídění odpadů – svozové společnosti nabízejí výhodnější ceny za svoz tříděného odpadu,
- 4) poměrně nízké poplatky za svoz komunálního odpadu – znamenají nižší náklady pro občany.

Slabé stránky:

- 1) nízké energetické využití odpadů – jedná se o další alternativu hospodárného využití odpadů,
- 2) nutnost dopravy odpadu do vzdálenějších koncových zařízení – vyšší náklady na dopravu odpadu,
- 3) občasná přeplněnost kontejnerů na tříděný odpad – podle zástupců obcí je četnost svozu dostatečná, ale problém je, že např. u plastů lidé nesešlapují PET láhve a kontejnery jsou pak hned plné,
- 4) existence černých skládek – představují riziko pro životní prostředí a narušují vzhled krajiny.

Příležitosti

- 1) rostoucí trend množství tříděného odpadu – vytríděný odpad lze lépe znovu využít,
- 2) rostoucí kapacity zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (kompostárny) – využívání BRO je na vzestupu, vytrídění BRO z SKO znamená menší nároky na skládkování,
- 3) čerpání dotací – zejména na investice a modernizaci kapacit,
- 4) ekologická výchova – může zvýšit zájem občanů o optimální nakládání s odpady.

Hrozby:

- 1) rostoucí ceny pohonných hmot – prodražují svoz do vzdálených koncových zařízení,
- 2) pouze dvě svozové firmy obsluhující obce v území – omezená konkurence může znemožnit vyjednávání nižších cen,
- 3) neukáznění turisté znečišťující okolí, chalupáři odhazující odpadky u silnic – ekologický i estetický problém.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Všechny obce v území ORP Boskovice jsou obsluhovány dvěma svozovými společnostmi. Výjimkou je pouze obec Suchý, která si svoz zajišťuje sama. Rozdíly mezi částkami, které platí jednotlivé obce za svoz směsného komunálního odpadu, jsou minimální, větší rozdíly jsou u tříděného odpadu.

V území ORP Boskovice funguje 7 sběrných dvorů, 6 výkopen odpadů a 4 další zařízení k nakládání s odpady – autovrakoviště. Sběrné dvory nalezneme ve městech Boskovice, Kunštát, Letovice a Olešnice a v obcích Lysice a Knínice. Největší kapacitou se může pochlubit ten boskovický, nejmenší kapacitu má knínický sběrný dvůr. Dá se říct, že kapacita sběrných dvorů je pozitivně korelována s velikostí obce. Výkupny odpadů jsou zaměřeny na výkup druhotných surovin, najdeme je v Boskovicích, Letovicích, Lysicích a ve Skalici nad Svitavou. Dalšími zařízeními v území ORP jsou autovrakoviště, najdeme je v Drnovicích, Kunštátě, Míchově a místní části Velkých Opatovic Brťov.

V území ORP Boskovice se nenachází žádná třídící linka. Nejbližší linky směrem na sever jsou ve městě Svitavy a na jih v Brně. Brněnská třídící linka je zároveň koncovým zařízením, kam svážejí svozové firmy tříděný odpad z Boskovicka.

V území SO ORP Boskovice nalezneme 2 kompostárny. Menší z nich, drnovická, funguje jako komunitní kompostárna a je primárně určená ke kontrolovanému nakládání se zbytky z údržby zeleně. Druhá kompostárna v Boskovicích zpracovává biologicky rozložitelný odpad z širšího okolí. Vlastníkem kompostárny je město Boskovice, provozovatelem firma SITA CZ, která provozuje také hlavní koncové zařízení pro ORP Boskovice – Centrální kompostárnu v Brně.

Mezi nejznámější černé skládky patří rozsáhlá černá skládka stále přiživovaná nepořádnými občany rozkládající se nedaleko Boskovic u obce Chrudichromy. Černé skládky se nachází i v obcích Valchov, Velké Opatovice, Černovice, Kunštát, Valchov, Prostřední Poříčí, Němčice. Další, zejména drobné, černé skládky nejsou zmapované, ale často se jedná o výskyt stavební sutě nebo ojetých pneumatik. Častý je také výskyt pytlů s odpady podél silnic.

Produkce nebezpečného i ostatního odpadu na jednoho obyvatele je v ORP Boskovice je ve srovnání s ČR nízká. Vysoký je podíl demoličních a stavebních odpadů. Obce se na celkové produkci odpadů podílejí necelou třetinou, a to jak u nebezpečných, tak i u ostatních odpadů. U tříděných složek komunálního odpadu pozorujeme dlouhodobě největší množství u papírových a lepenkových obalů. Většinu vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména papíru a plastů). U produkce skla však mají dřívou převahu obce.

Podíl produkce směsného komunálního odpadu na produkci komunálního odpadu postupně klesá, ale měrná produkce KO i SKO je víceméně konstantní, tudíž na dosažení cíle snižování měrné produkce odpadů bude třeba ještě zapracovat.

Produkce separovaného odpadu, BRO i BRKO se vyvíjela podobně – nejvyšší produkce byla v roce 2008, poté došlo k výraznému poklesu. V následujících letech se držela na nízké úrovni s mírným nárůstem až v roce 2012. Podobně se vyvíjí i měrná produkce.

Nejvíce se v ORP Boskovice využívá materiálové nakládání s odpady. Náklady na odpadové hospodářství v ORP Boskovice ve sledovaném období mírně rostou. Nejnákladnějšími položkami jsou sběr a svoz komunálního, nebezpečného a ostatního odpadu.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS a realizačního týmu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

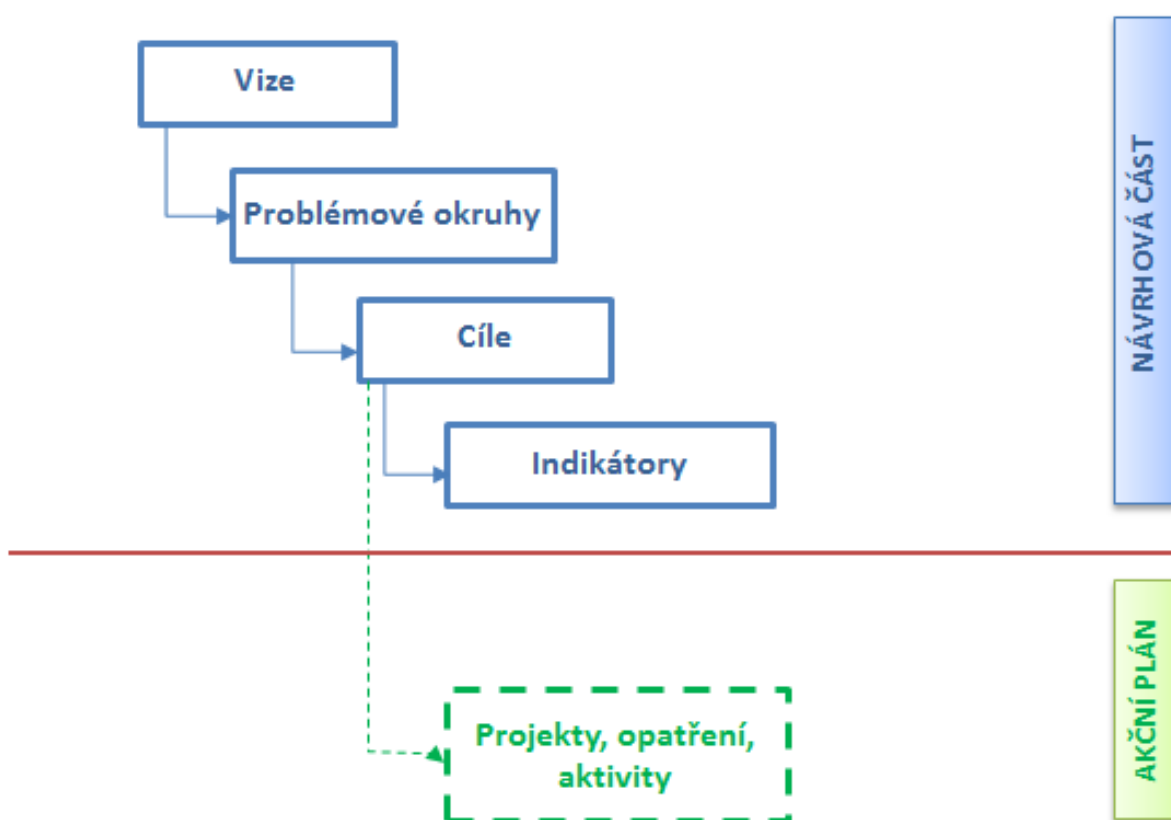
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem

povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu odpadové hospodářství je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. **Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady.** Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.

Odpadové hospodářství	PO1: Černé skládky	PO2: Nedostatečné třídění odpadů	
	Cíl 1.1: Postupné odstraňování stávajících a zamezení vzniku dalších černých skládek	Cíl 2.1: Zavedení opatření pro zlepšení povědomí občanů o třídění odpadů, sankce za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadu	Cíl 2.2: Instalace většího množství třídících kontejnerů do škol a dalších organizací zřizovaných obcí; zapojení soukromých institucí

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. **Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady.** Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.

Problémové okruhy:

Problémový okruh 1: Černé skládky

Věcné argumenty:

Z údajů z mapování černých skládek v rámci projektu ZmapujTo.cz a od zástupců obcí, můžeme konstatovat, že mezi nejznámější černé skládky patří rozsáhlá černá skládka stále přiživovaná nepořádnými občany rozkládající se nedaleko Boskovic u obce Chrudichromy. Na skládce kromě sutě najdeme i zbytky vybavení aut, kufry atp. Je k ní využito nedokončené silniční těleso tzv. německé dálnice – nyní uvažované trasy silnice R43. Na tomto tělese není jedinou černou skládkou, další je např. ve Velkých Opatovicích. Zde najdeme komunální odpad, části autovraků, stavební odpad, plasty, elektroniku i sklo.

Další známá velká černá skládka je v obci Černovice, kde je u silnice asi 200 kusů ojetých pneumatik. Rozsáhlá je také černá skládka v Kunštátu, kam se vozí komunální i stavební odpad. Černá skládka střední velikosti (do 50 kg) se nachází i v obci Valchov u křižovatky silnic na Žďárnou a Ludíkov. Setkáme se tu komunálními odpady, plasty, elektronikou, sklem, kovy, tekutinou a textilem. Ke středně velkým černým skládkám patří i ta v lese u Prostředního Poříčí, kde se nalézá komunální odpad. Do této kategorie patří i skládka v obci Němčice u silnice na Rájec-Jestřebí obsahující komunální odpad, pneumatiky a plasty.

Ostatní drobné černé skládky se obtížně mapují a můžou se nacházet prakticky kdekoli. Velmi oblíbené je vyhazování pytlů s odpadky podél cest, případně do nejbližšího lesa nebo do potoka, nejčastěji jde o stavební sutě nebo ojeté pneumatiky. Je to pro lidi nejlevnější a nejrychlejší varianta jak naložit s přebytečným odpadem. V území ovšem pracují i dobrovolníci, kteří se ve svém volném čase starají o alespoň částečnou nápravu tohoto stavu.

Příčiny problému:

- vzdálenost sběrných míst – je pohodlnější vyhodit velký odpad v nejbližším lese
- chalupáři nejsou ochotni platit na chatě za sběr, svoz a nakládání s odpady, ani si odvážet odpad s sebou do města
- podnikatelé nejsou ochotni platit poplatky za nakládání s odpady, jsou málo informovaní a chybí sankce
- lidé jsou všeobecně nezodpovědní a bezohlední k životnímu prostředí – selhává ekologická výchova

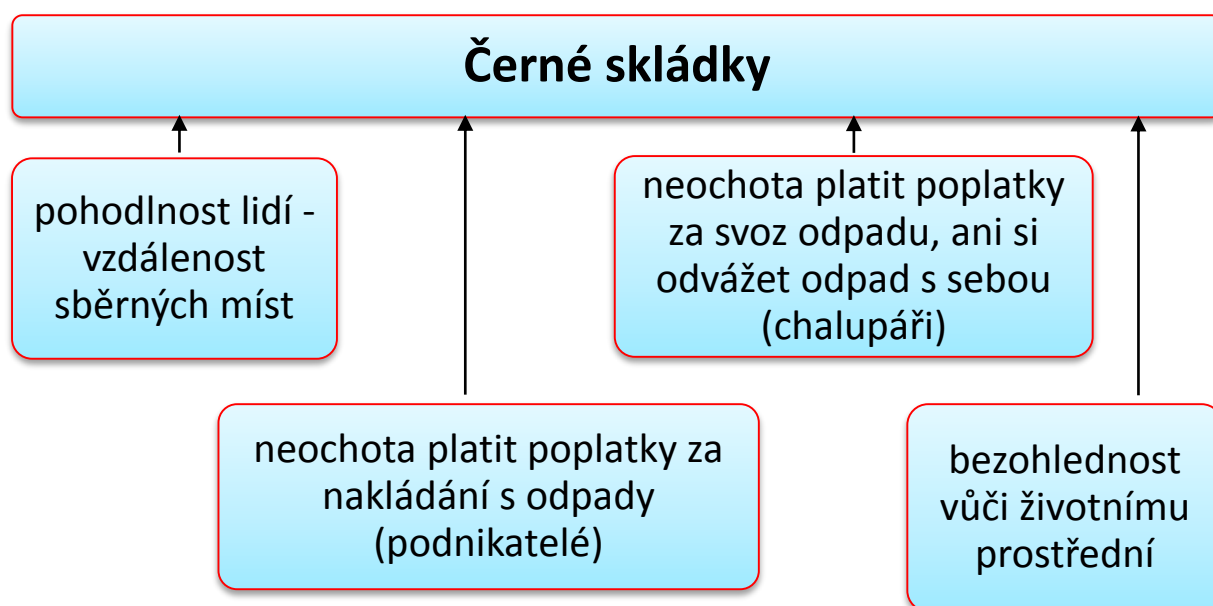
- chybí legislativní opora pro povinnost jejich odstraňování
- odstranění je finančně náročné

Důsledky neřešení problému:

- kontaminace půd a vodních zdrojů
- ohrožení a utlačení rostlin a živočichů
- snížení biodiverzity
- potlačení obnovení vegetačního krytu
- snížení estetické hodnoty krajiny

Indikátor výsledku: 5.1 Počet černých skládek

Strom problému:

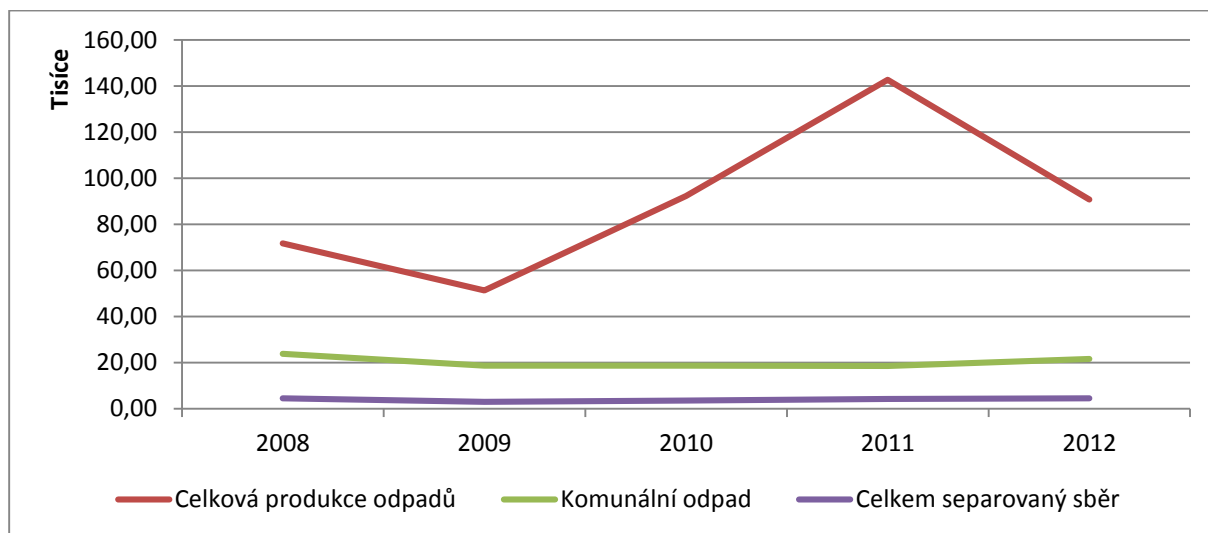

Problémový okruh 2: Nedostatečné třídění odpadů

Věcné argumenty:

Na základě údajů v tabulkách 71 a 72 bylo možné sestavit následující graf.

Graf 28 Produkce odpadů

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V grafu vidíme, že produkce komunálního i tříděného odpadu se vyvíjí v podstatě shodně. Žádoucí by ovšem bylo, aby podíl SKO na celkové produkci klesal a podíl tříděného se zvyšoval, protože tříděné odpady jsou mnohem lépe využitelné jako druhotné suroviny.

Kromě toho, když srovnáme měrnou produkci separovaného odpadu za ORP a kraj (viz tabulka 75), zjistíme, že kromě skla a kovů je její hodnota u všech druhů separovaného odpadu v SO ORP Boskovice nižší než na úrovni kraje.

Příčiny problému:

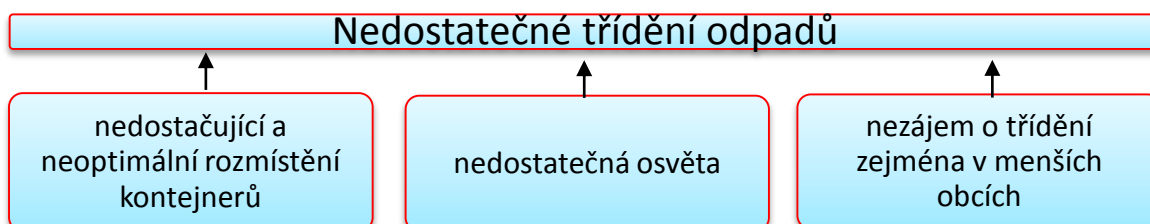
- nedostačující a neoptimální rozmístění kontejnerů
- nedostatečná propagace třídění odpadů a nízká informovanost o financování tříděného sběru
- nezájem o třídění zejména v menších obcích

Důsledky neřešení problému:

- přeplněnost stávajících kontejnerů
- vyvážení zbytečně velkého množství odpadu na skládky
- vyšší náklady na svoz odpadu a skládkování

Indikátor výsledku: 5.2 Množství vytríděného odpadu

Strom problému:

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Černé skládky
Cíl 1.1	Postupné odstraňování stávajících a zamezení vzniku dalších černých skládek
Popis cíle	<p>Z údajů z mapování černých skládek v rámci projektu ZmapujTo.cz můžeme konstatovat, že černých skládek stále přibývá. Mezi nejznámější černé skládky patří rozsáhlá černá skládka stále přiživovaná nepořádnými občany rozkládající se nedaleko Boskovic u obce Chrudichromy. Na skládce kromě sutě najdeme i zbytky vybavení aut, kufry atp.</p> <p>Cílem je tedy zamezení vzniku černých skládek a postupné odstraňování těch stávajících. Toho je možné dosáhnout zpřísněním sankcí za vyvážení odpadů do míst, která pro tento účel nebyla zřízena, dále informování občanů o nebezpečí kontaminace půdy a vodních zdrojů, snižování biodiverzity a snižování estetické hodnoty krajiny v obcích i mimo obce. Důležité je také zavedení optimální sítě sběrných dvorů a míst, kde by bylo možno odpad odkládat. Dále by bylo dobré zavést povinnost obcí odstraňovat černé skládky, které vzniknou na jejich území.</p>
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření: doplnit síť sběrných dvorů/sběrných míst s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany zapojit občany do dobrovolnických úklidových akcí v obci zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích OH obce, a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady motivace lidí k dobrovolnému odstraňování černých skládek připravit a realizovat informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s cílem správného nakládání s komunálním odpadem</p> <p>Legislativní opatření: zavedení povinnosti obcí odstraňovat černé skládky zpřísnění trestu za tvorbu a přiživování černých skládek</p> <p>Ekonomická opatření: využít sběrných dvorů také pro spádové obce a zajistit spolufinancování (podíl ostatních obcí)</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>5.1.1 Počet odstraněných černých skládek 5.1.2 Počet obcí, které se spolupodílejí na odstraňování a prevenci černých skládek</p>
Správce cíle	Starosta obce Cetkovice

Problémový okruh 2	Nedostatečné třídění odpadů
Cíl 2.1	Zavedení opatření pro zlepšení povědomí občanů o třídění odpadů, sankce za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadu
Popis cíle	V problematice nedostatečného třídění odpadů je důležité mezi občany zvýšit povědomí o důležitosti a významu třídění odpadů. Toho lze dosáhnout například vytvořením školních výukových videí o třídění odpadu a jeho zpracování nebo podporou odborných seminářů o druhotných surovinách. Podstatné je také zvýšení zájmu lidí v obcích o třídění odpadů. Aktivita občanů se dá zvýšit například zavedením speciálních zvýhodnění nebo peněžitých odměn (po pečlivém zvážení) za třídění odpadu a sankcí za netřídění odpadu. S tímto cílem také souvisí instalace většího množství třídících kontejnerů a pravidelné vyvážení těch stávajících, aby měli lidé větší možnost odpad třídít.
Hlavní opatření	<p>Ekonomická opatření: zavedení poplatku za netřídění odpadů peněžitá zvýhodnění za třídění odpadů</p> <p>Věcná opatření: zavedení častějšího svozu kontejnerů na tříděný odpad, aby nedocházelo k přeplněnosti, která demotivuje lidi ke třídění zahájení informační kampaně o důležitosti třídění odpadů zajištění školení pro starosty obcí o tom, jak zvýšit zájem občanů o třídění odpadů zavedení seminářů o druhotných surovinách a přeplněnosti skládek jako motivace ke zvýšení třídění podpořit ekologickou výchovu na školách zajistit sběr a třídění dalších komodit v režimu zpětného odběru ve spolupráci s kolektivními systémy</p> <p>Technická opatření: instalace kontejnerů na tříděný odpad do obcí, kde se ještě nenacházejí nebo nejsou v dostatečném množství, dále pak kontejnerů na elektrozařízení, textil a bioodpad do vhodných typů zástavby hledání optimálních řešení pro třídění odpadů v roztříštěné zástavbě</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	5.2.1 Zahájení informační kampaně 5.2.2 Zavedení systému sankcí a zvýhodnění
Správce cíle	Starosta obce Cetkovice

Problémový okruh 2	Nedostatečné třídění odpadů
Cíl 2.2	Instalace většího množství třídících kontejnerů do škol a dalších organizací zřizovaných obcí; zapojení soukromých institucí
Popis cíle	Cílem je motivace lidí k většímu třídění odpadů. Lidé by měli mít možnost třídění odpadu v místech, kde se vyskytují nejčastěji. Takovými místy jsou školy a různé organizace. Toho je možné dosáhnout instalací malých třídících kontejnerů do škol, veřejných institucí i soukromých firem a rozšíření kontejnerů na veřejných ulicích a u obchodních domů. Zabránění přeplněnosti kontejnerů v obcích a zajištění častějšího svozu tříděného odpadu. Dále by bylo dobré zavedení třídících odpadkových košů do domácností. V souvislosti s předchozím cílem je dobré motivovat občany, aby třídili odpad, zavedením sankčních poplatků za netřídění odpadů a finančních odměn za pravidelné třídění odpadů.
Hlavní opatření	<p>Ekonomická opatření: zajistit pravidelné informování občanů o výsledcích OH obce a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady</p> <p>Věcná opatření: zavedení častějšího svozu třídících kontejnerů zajištění možnosti třídění odpadů i na společenských akcích a událostech (například pomocí různobarevných pytlů na odpad) motivovat občany, aby si pořídili do domácnosti speciální třídící odpadkové koše pro efektivnější třídění odpadů připravit systém třídění kovů a biologicky rozložitelného odpadu s ohledem na schválenou legislativu</p> <p>Technická opatření: instalace malých třídících kontejnerů do škol a organizací zřizovaných obcí zapojit do instalace třídících kontejnerů i soukromé instituce, zapojení malých podniků do systému nakládání s odpady obce optimalizovat sběrnou síť (nádoby, další sběrné prostředky)</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	5.2.3 Počet obcí, které zavedly nové třídící kontejnery
Správce cíle	Starosta obce Cetkovice

5.2.4. Indikátory

Problémový okruh	1. Černé skládky		
Číslo indikátoru	5.1		
Název indikátoru	Počet černých skládek		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	4
Skutečnost	6		
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění kvalitního životního prostředí je nutná osvěta a postupné odstraňování a zamezení dalšího vzniku černých skládek. Indikátorem budeme měřit počet černých skládek. Celkově jsme na území zmapovali 6 velkých černých skládek, které jsou dobře známé. Nalézá se tu však spousta malých černých skládek, které se jen velmi obtížně mapují.</p> <p>V roce 2017 je žádoucí zneškodnění alespoň jedné velké černé skládky.</p> <p>V roce 2020 bychom se chtěli zbavit minimálně 1 další velké černé skládky a několika malých, které nejsou zmapované.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet černých skládek na území		
Zdroj čerpání dat:	Mapování černých skládek v rámci projektu ZmapujTo.cz a od zástupců obcí		

Cíl	1.1 Postupné odstraňování stávajících a zamezení vzniku dalších černých skládek.		
Číslo indikátoru	5.1.1		
Název indikátoru	Počet odstraněných černých skládek		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	1	2
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění kvalitního životního prostředí je nutná osvěta a postupné odstraňování a zamezení dalšího vzniku černých skládek. Indikátorem budeme měřit počet postupně zneškodňovaných černých skládek. Celkově jsme na území zmapovali 6 velkých černých skládek, které jsou dobře známé. Nalézá se tu však spousta malých černých skládek, které se jen velmi obtížně mapují.</p> <p>V roce 2017 je žádoucí postupné odstraňování malých černých skládek u cest a v obcích a zneškodnění alespoň jedné velké černé skládky.</p> <p>V roce 2020 by mohla osvěta pokračovat a zbavit se tak minimálně další velké černé skládky a několika malých, které nejsou zmapované.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet odstraněných černých skládek na území		
Zdroj čerpání dat:	Mapování černých skládek v rámci projektu ZmapujTo.cz a od zástupců obcí		

Cíl	1.1 Postupné odstraňování stávajících a zamezení vzniku dalších černých skládek.		
Číslo indikátoru	5.1.2		
Název indikátoru	Počet obcí, které se spolupodílejí na odstraňování a prevenci černých skládek		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	15	35
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění kvalitního životního prostředí je nutná osvěta a postupné odstraňování a zamezení dalšího vzniku černých skládek. Indikátorem budeme měřit počet obcí, které se rozhodly společně postupovat ve věci odstraňování černých skládek a které povedou společnou kampaň za účelem prevence jejich vzniku.</p> <p>Do roku 2017 by mohla být zahájena pilotní kampaň s cca 15 obcemi, která by se do roku 2020 mohla rozšířit na přibližně polovinu SO ORP.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, které se spolupodílejí na odstraňování a prevenci černých skládek		
Zdroj čerpání dat:	Mapování černých skládek v rámci projektu ZmapujTo.cz a od zástupců obcí		

Problémový okruh	2. Nedostatečné třídění odpadů		
Číslo indikátoru	5.2		
Název indikátoru	Množství vytríděného odpadu		
Měrná jednotka	tuna		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5 200	6 000
Skutečnost	4691,61		
Popis měřítka:	<p>Na zachování lepšího životního prostředí a využitelnosti odpadů na další použití se mohou lidé podílet tříděním separovaného odpadu. Žádoucí je zvyšovat míru třídění odpadu. Indikátorem budeme sledovat množství vytríděného separovaného odpadu na produkci komunálního odpadu a tím, že je žádoucí postupné zvyšování vyseparovaného odpadu.</p> <p>V roce 2013 byla nejnovější známá data za rok 2012, kdy součet produkce papíru, plastu, skla, nápojových kartonů a kovů produkovaných obcemi dosahoval hodnoty 4691,61 tun. Do roku 2017 plánujeme produkci separovaného odpadu zvýšit cca o 500 tun a v roce 2020 je žádoucí zvýšení až na 6000 tun.</p>		
Metodika a výpočet:	<p>Množství separovaného odpadu – součet jednotlivých složek: papír (150101, 200101) + plast (150102, 200139) + sklo (150107, 200102) + nápojové kartony (150105) + kovy (200140, 150104). Sledovaný způsob nakládání bude A00 – produkce odpadu a BN30 – převzetí zpětně odebraných některých výrobků nebo elektrozařízení.</p>		
Zdroj čerpání dat:	Evidence odpadů jednotlivých obcí, databáze ISOH		

Cíl	2.1 Zavedení lepšího povědomí občanů o třídění odpadů, sankce za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadu.		
Číslo indikátoru	5.2.1		
Název indikátoru	Zahájení informační kampaně		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	<p>Na zachování lepšího životního prostředí a využitelnosti odpadů na další použití se mohou lidé podílet tříděním separovaného odpadu. Žádoucí je zvyšovat míru třídění odpadu. Přestože třídění odpadu je v posledních letech často diskutovaným tématem, stále ještě není zažité ve všech domácnostech. Pro zvýšení míry třídění odpadů je proto vhodné zahájit informační kampaň, která obyvatele seznámí s možnostmi a výhodami třídění odpadů.</p> <p>Indikátorem budeme sledovat, zda byla kampaň v obcích ORP zahájena. Bylo by vhodné ji zahájit do roku 2017, aby přetrvával i v roce 2020.</p>		
Metodika a výpočet:	Pověřený pracovník získá a vyhodnotí informace o informační kampani		
Zdroj čerpání dat:	Informace od obcí		

Cíl	2.1 Zavedení lepšího povědomí občanů o třídění odpadů, sankce za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadů.		
Číslo indikátoru	5.2.2		
Název indikátoru	Zavedení systému sankcí a zvýhodnění		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	<p>Na zachování lepšího životního prostředí a využitelnosti odpadů na další použití se mohou lidé podílet tříděním separovaného odpadu. Žádoucí je zvyšovat míru třídění odpadu. Přestože třídění odpadu je v posledních letech často diskutovaným tématem, stále ještě není zažité ve všech domácnostech. Pro zvýšení míry třídění odpadů je proto vhodné zavést účinný systém sankcí za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadů.</p> <p>Indikátorem budeme sledovat, zda byl systém v obcích ORP zaveden. Bylo by vhodné jej spustit do roku 2017.</p>		
Metodika a výpočet:	Pověřený pracovník získá a vyhodnotí informace o zavedení systému sankcí a zvýhodnění		
Zdroj čerpání dat:	Informace od obcí		

Cíl	2.2 Instalace většího množství třídících kontejnerů do škol a dalších organizací zřizovaných obcí; zapojení soukromých institucí		
Číslo indikátoru	5.2.3		
Název indikátoru	Počet obcí, které zavedly nové třídící kontejnery		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MěÚ		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	30	50
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	<p>Na zachování lepšího životního prostředí a využitelnosti odpadů na další použití se mohou lidé podílet tříděním separovaného odpadu. Žádoucí je zvyšovat míru třídění odpadu. Indikátorem budeme sledovat počet obcí, které instalovaly nové třídící kontejnery.</p> <p>V roce 2013 je hodnota nulová, pro rok 2017 by se mělo jednat přibližně o 30 obcí a v roce 2020 cca o 50 obcí.</p>		
Metodika a výpočet:	Pověřený pracovník získá a vyhodnotí informace o počtu obcí, které přistoupily k instalaci nových třídících kontejnerů.		
Zdroj čerpání dat:	Informace od obcí		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta města Boskovice
Starosta města Letovice
Starosta města Velké Opatovice
Starosta města Kunštát
Starosta města Olešnice
Zástupce místní akční skupiny Boskovicko PLUS
Zástupce místní akční skupiny Partnerství venkova

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Postupné odstraňování stávajících a zamezení vzniku dalších černých skládek	Starosta obce Cetkovice
2.1	Zavedení lepšího povědomí občanů o třídění odpadů, sankce za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadu	Starosta obce Cetkovice
2.2	Instalace většího množství třídících kontejnerů do škol a dalších organizací zřizovaných obcí; zapojení soukromých institucí	Starosta obce Cetkovice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
5.1	Počet černých skládek	pověřený pracovník MěÚ
5.1.1	Počet odstraněných černých skládek	pověřený pracovník MěÚ
5.1.2	Počet obcí, které se spolupodílejí na odstraňování a prevenci černých skládek	pověřený pracovník MěÚ
5.2	Množství vytříděného odpadu	pověřený pracovník MěÚ
5.2.1	Zahájení informační kampaně	pověřený pracovník MěÚ
5.2.2	Zavedení systému sankcí a zvýhodnění	pověřený pracovník MěÚ
5.2.3	Počet obcí, které zavedly nové třídící kontejnery	pověřený pracovník MěÚ

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. System změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok³. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

³ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Na základě vyhodnocení dat z analytické části a diskuzí v rámci fokusních skupin byly identifikovány nejzávažnější problémy v oblasti odpadového hospodářství v území ORP Boskovice: 1) černé skládky a 2) nedostatečné třídění odpadů.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Řešením problému s černými skládkami je jejich postupné odstraňování a zamezení vzniku dalších. Doposud jich dle mapování černých skládek v rámci projektu ZmapujTo.cz přibývalo. Cíle je možné dosáhnout zpřísněním sankcí za vyvážení odpadů do míst, která pro tento účel nebyla zřízena, dále informováním občanů o nebezpečí kontaminace půdy a vodních zdrojů, snižování biodiverzity a snižování estetické hodnoty krajiny v obcích i mimo obce. Důležité je také zavedení optimální sítě sběrných dvorů a míst. Dále by bylo dobré zavést povinnost obcí odstraňovat černé skládky, které vzniknou na jejich území.

Nedostatečnému třídění odpadů lze čelit zavedením opatření pro zlepšení povědomí občanů o třídění odpadů, sankce za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadu. Toho lze dosáhnout například vytvořením výukových videí do škol o tříděném odpadu a jeho zpracování nebo podporou nějakých odborných seminářů o druhotných surovinách. Podstatné je také zvýšení zájmu lidí v obcích o třídění odpadů. Aktivita občanů se dá zvýšit například zavedením speciálních zvýhodnění nebo peněžitých odměn za třídění odpadu a sankcí za netřídění odpadu.

S tímto cílem také souvisí instalace většího množství třídících kontejnerů a pravidelné vyvážení těch stávajících, aby měli lidé větší možnost odpad třídít. Cílem instalace většího množství třídících kontejnerů do škol, organizací, firem a dalších institucí je motivace lidí k většímu třídění odpadů. Lidé by měli mít možnost třídění odpadu v místech, kde se vyskytují nejčastěji. Takovými místy jsou školy a různé organizace. Toho je možné dosáhnout instalací malých třídících kontejnerů do škol, veřejných institucí i soukromých firem a rozšíření kontejnerů na veřejných ulicích a u obchodních domů. Zabránění přeplněnosti kontejnerů v obcích a zajištění častějšího svozu tříděného odpadu. Dále by bylo dobré zavedení třídících odpadkových košů do domácností. V souvislosti s předchozím cílem je dobré motivovat občany, aby třídili odpad, zavedením sankčních poplatků za netřídění odpadů a finančních odměn za pravidelné třídění odpadů.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

V první fázi tvorby strategického dokumentu byla zpracována analytická část pro oblast odpadového hospodářství, na jejímž základě byly připraveny nástiny opatření. Následující návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách (tedy analytické části a nástinu opatření) a má za úkol reagovat na konkrétní problémy a potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území.

Pro rozvoj meziobecní spolupráce byla nastavena společná vize. Realizační tým dále navrhl problémové okruhy, které vyplynuly z dosavadních zjištění, tyto problémové okruhy byly podrobeny ověření ve fokusech skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS a realizačního týmu. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

5.5. Přílohy

Seznam zkratk:

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad	NO	nebezpečný odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad	OO	ostatní odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí	ORP	obec s rozšířenou působností
ČSÚ	Český statistický úřad	PrO	odpady pocházející z průmyslu
DZ	datová základna	POH	Plán odpadového hospodářství
KO	komunální odpad	SKO	směsný komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce	ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základy a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM.

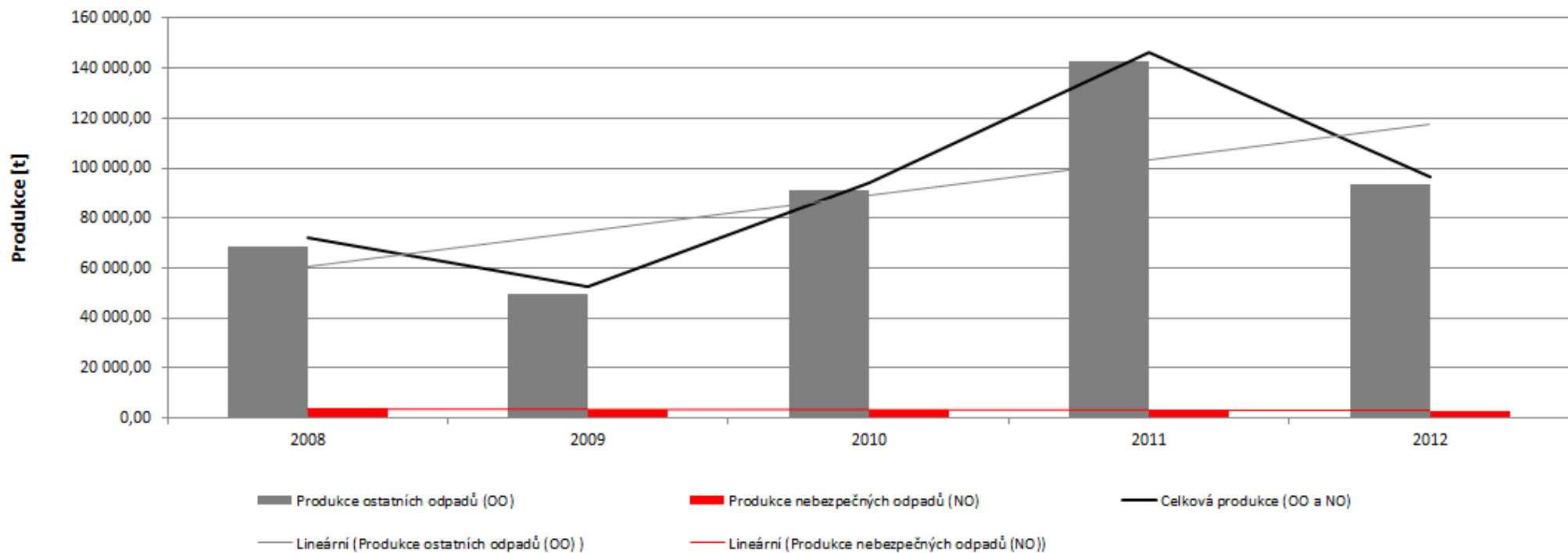
Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

5.5.1. Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkcí odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓					
							2008	2009	2010	2011	2012	
Produkce odpadů [t]												
Produkce ostatních odpadů (OO)	112 211,67	68 606,26	49 618,88	91 260,75	143 019,33	93 366,88	61,14	44,22	81,33	127,45	83,21	
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	5 095,16	3 587,08	3 048,36	3 051,55	3 297,24	2 789,25	70,40	59,83	59,89	64,71	54,74	
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-29,60	-40,17	-40,11	-35,29	-45,26	
Celková produkce (OO a NO)	118 162,89	72 193,35	52 667,24	94 312,30	146 316,57	96 156,13	61,10	44,57	79,82	123,83	81,38	
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-38,90	-55,43	-20,18	23,83	-18,62	
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012						
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		95,03	94,21	96,76	97,75	97,10						
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		4,97	5,79	3,24	2,25	2,90						
Měrná produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012						
Počet obyvatel v území ORP		50 740	50 875	51 075	51 281	51 378						
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 422,81	1 035,23	1 846,55	2 853,23	1 871,54						
Měrná produkce OO		1 352,11	975,31	1 786,80	2 788,93	1 817,25						
Měrná produkce NO	300,20	70,70	59,92	59,75	64,30	54,29						
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		23,55	19,96	19,90	21,42	18,08						
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-76,45	-80,04	-80,10	-78,58	-81,92						

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.2. Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	834,84	306,29	503,92	466,48	560,58
200102	Sklo	O	639,32	503,93	578,11	512,95	743,11
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	4,24	3,76	5,94	25,24	33,76
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	136,81	25,44	984,37	1 957,01
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	13,14	14,50	24,15	10,22	33,39
200113*	Rozpouštědla	N	1,07	2,40	1,90	2,05	1,17
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	1,39	0,89	0,81	0,31	0,43
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	21,66	7,56	5,20	7,99	1,93
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,54	0,36	0,19	1,12	1,55
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,02	1,41	0,10	0,00	0,01
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	1,92	0,69	1,81	5,03	3,75
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,20	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,60	0,77	0,36	0,35	0,89
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	7,31	6,28	1,14	0,28	0,33
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	15,97	12,41	7,75	34,54	10,75
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	22,78	11,07	11,46	10,50	5,82
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	10,06	2,96	26,39	0,00	17,96
200139	Plasty	O	103,00	291,66	430,99	622,86	443,73
200140	Kovy	O	83,28	21,54	54,67	36,93	2 920,33

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	723,87	536,06	406,00	437,72	360,30
200202	Zemina a kameny	O	0,00	77,00	0,55	6,04	20,68
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	0,00	0,00	0,00	0,00	1,12
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	16 120,38	13 698,34	13 029,91	12 204,38	13 168,70
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	9,94
200303	Uliční smetky	O	102,05	273,07	81,96	63,31	10,21
200304	Kal ze septiků a žump	O	907,08	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	534,22	489,20	776,83	649,27	947,02
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	5,78	2,35	2,40	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	2 361,71	1 538,01	1 751,61	2 141,02	2 506,28
150102	Plastové obaly	O	584,47	234,79	303,28	446,09	588,78
150103	Dřevěné obaly	O	31,17	15,57	9,38	5,07	2,56
150104	Kovové obaly	O	28,13	26,20	52,68	83,59	51,33
150105	Kompozitní obaly	O	3,94	2,55	5,63	8,86	5,27
150106	Směsné obaly	O	511,94	297,20	499,69	618,95	901,61
150107	Skleněné obaly	O	4,02	9,92	7,94	2,98	10,25
150109	Textilní obaly	O	0,35	0,00	1,52	0,24	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	85,14	110,45	104,40	126,78	120,32
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,43	0,53	0,32	0,82	1,36
Celková produkce KO			23 760,04	18 640,01	18 714,73	19 518,76	25 442,21
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			18 241,28	15 188,28	14 798,78	14 778,81	17 090,21
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			9 481,44	7 684,87	7 467,04	7 729,39	9 079,49

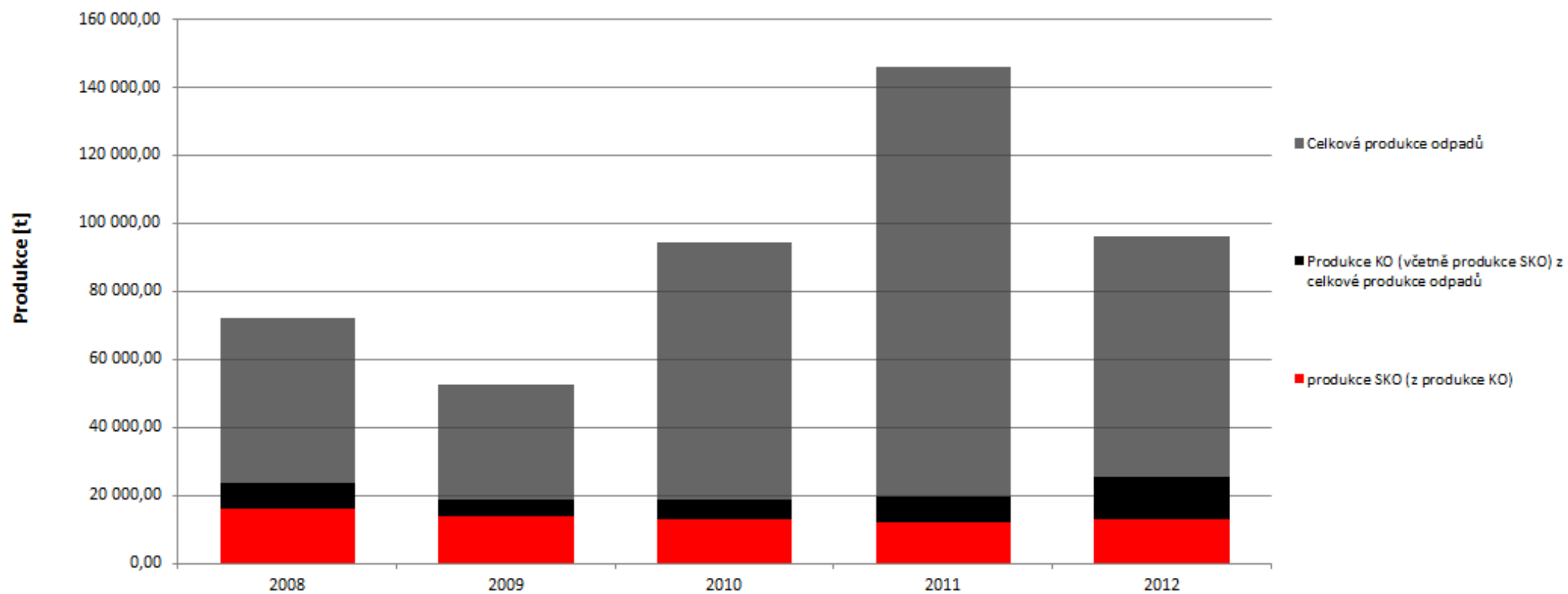
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.3. Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	72 193,35	52 667,24	94 312,30	146 316,57	96 156,13	-27,05	79,07	55,14	-34,28
Celková produkce KO	23 760,04	18 640,01	18 714,73	19 518,76	25 442,21	-21,55	0,40	4,30	30,35
Celková produkce SKO	16 120,38	13 698,34	13 029,91	12 204,38	13 168,70	-15,02	-4,88	-6,34	7,90
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	32,91		35,39		19,84		13,34		26,46
Podíl SKO na produkci KO	67,85		73,49		69,62		62,53		51,76
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	50 740		50 875		51 075		51 281		51 378
Měrná produkce KO	468,27		366,39		366,42		380,62		495,20
Měrná produkce SKO	317,71		269,25		255,11		237,99		256,31

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

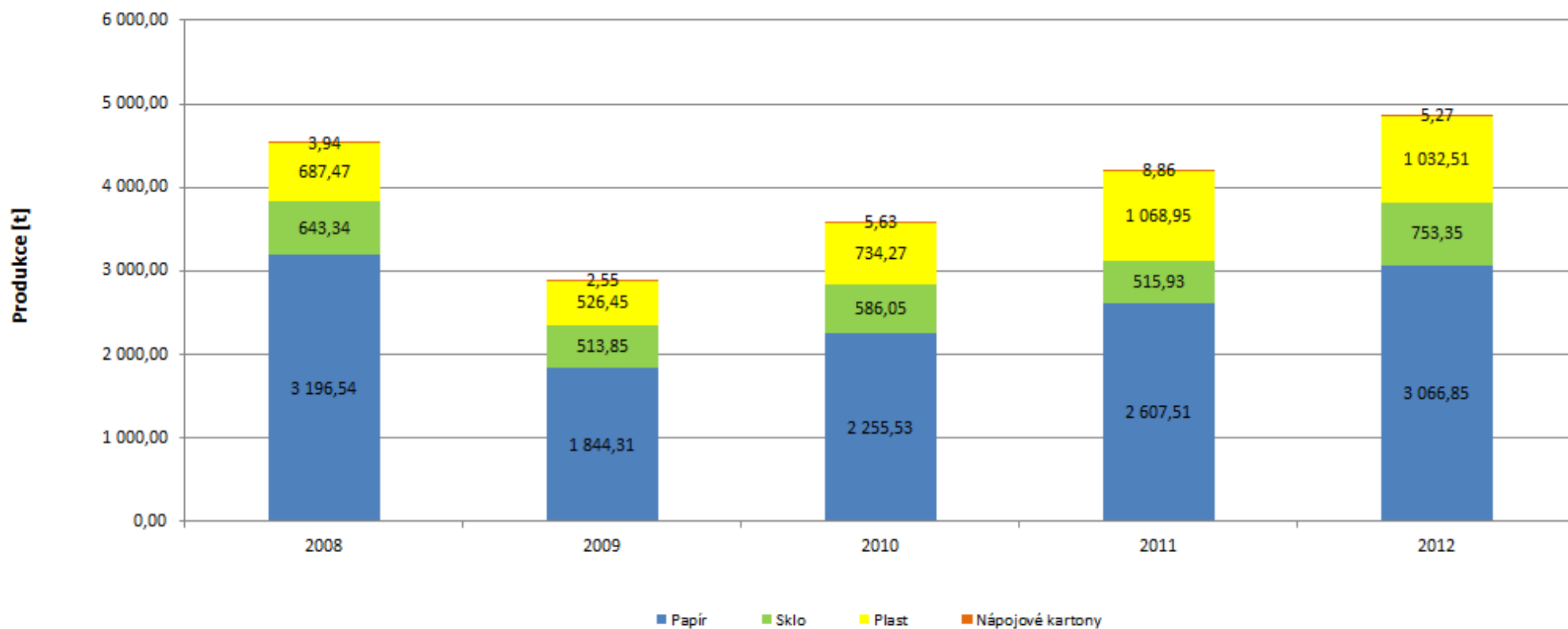
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.4. Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	3 196,54	1 844,31	2 255,53	2 607,51	3 066,85	-42,30	22,30	15,61	17,62
Sklo	150107, 200102	643,34	513,85	586,05	515,93	753,35	-20,13	14,05	-11,96	46,02
Plast	150102, 200139	687,47	526,45	734,27	1 068,95	1 032,51	-23,42	39,48	45,58	-3,41
Nápojové kartony	150105	3,94	2,55	5,63	8,86	5,27	-35,22	120,70	57,41	-40,54
Celkem separovaný sběr		4 531,29	2 887,16	3 581,48	4 201,25	4 857,99	-36,28	24,05	17,30	15,63
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		50 740	50 875	51 075	51 281	51 378				
Měrná produkce tříděného papíru		63,00	36,25	44,16	50,85	59,69				
Měrná produkce tříděného skla		12,68	10,10	11,47	10,06	14,66				
Měrná produkce tříděného plastu		13,55	10,35	14,38	20,84	20,10				
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,08	0,05	0,11	0,17	0,10				
Měrná produkce tříděného odpadu		89,30	56,75	70,12	81,93	94,55				

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.5. Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

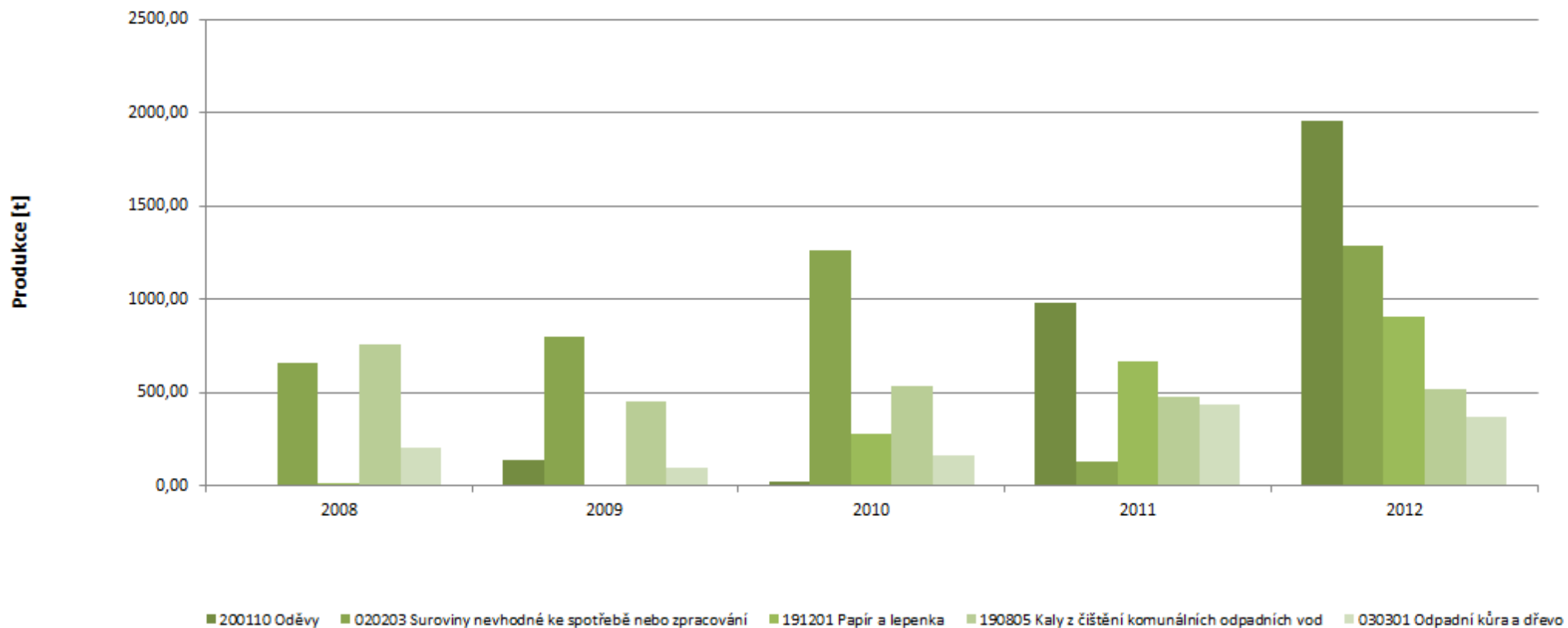
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	0	7,38	0,00	8,20	0,00	174,40
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	0	7 289,55	67,28	52,90	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	662,47	799,02	1 259,35	126,33	1 287,41
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	1,69	2,19	20,90	1,97
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	8,03	33,90	37,08	39,72	58,58
020399	Odpady jinak blíže neurčené	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	34,95	48,00	36,01	47,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	12,00	24,86	30,50
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	6,02	10,65	13,66	10,81	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	395,97	292,61	232,30	206,95	174,53
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	2,01	2,66	2,37	2,70	0,00
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	0	0,00	0,00	0,00	0,00	7,58
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	0	5,10	0,00	1,80	0,00	0,04
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	0	368,46	78,45	82,36	138,02	112,71

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030301	Odpadní kůra a dřevo	0	204,48	94,46	166,17	435,33	368,41
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	0	0,00	0,00	2,19	0,20	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	0	35,64	4,10	12,36	26,81	29,68
150101	Papírové a lepenkové obaly	0	2 361,71	1 538,01	1 751,61	2 141,02	2 506,28
150103	Dřevěné obaly	0	31,17	15,57	9,38	5,07	2,56
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	0	0,00	0,00	4,25	0,00	0,00
170201	Dřevo	0	24,99	10,64	2,91	51,98	32,10
190503	Kompost nevyhovující jakosti	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	0	757,78	450,30	538,06	477,88	518,40
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	0	67,01	63,31	42,93	57,64	136,46
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	49,82	108,75	179,22	189,76
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	56,64	109,38	109,38	55,94
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	10,86	7,73	278,24	664,53	908,50
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	8,10	376,68	340,45
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	834,84	306,29	503,92	466,48	560,58
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	4,24	3,76	5,94	25,24	33,76
200110	Oděvy	O	0,00	136,81	25,44	984,37	1 957,01
200111	Textilní materiály	O	13,14	14,50	24,15	10,22	33,39
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,54	0,36	0,19	1,12	1,55
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	10,06	2,96	26,39	0,00	17,96
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	723,87	536,06	406,00	437,72	360,30
200301	Směsný komunální odpad	O	16 120,38	13 698,34	13 029,91	12 204,38	13 168,70
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	9,94
200304	Kal ze septiků a žump	O	907,08	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	534,22	489,20	776,83	649,27	947,02
Celková produkce BRO			31 386,98	18 800,05	19 585,33	19 910,86	24 073,46

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Graf č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

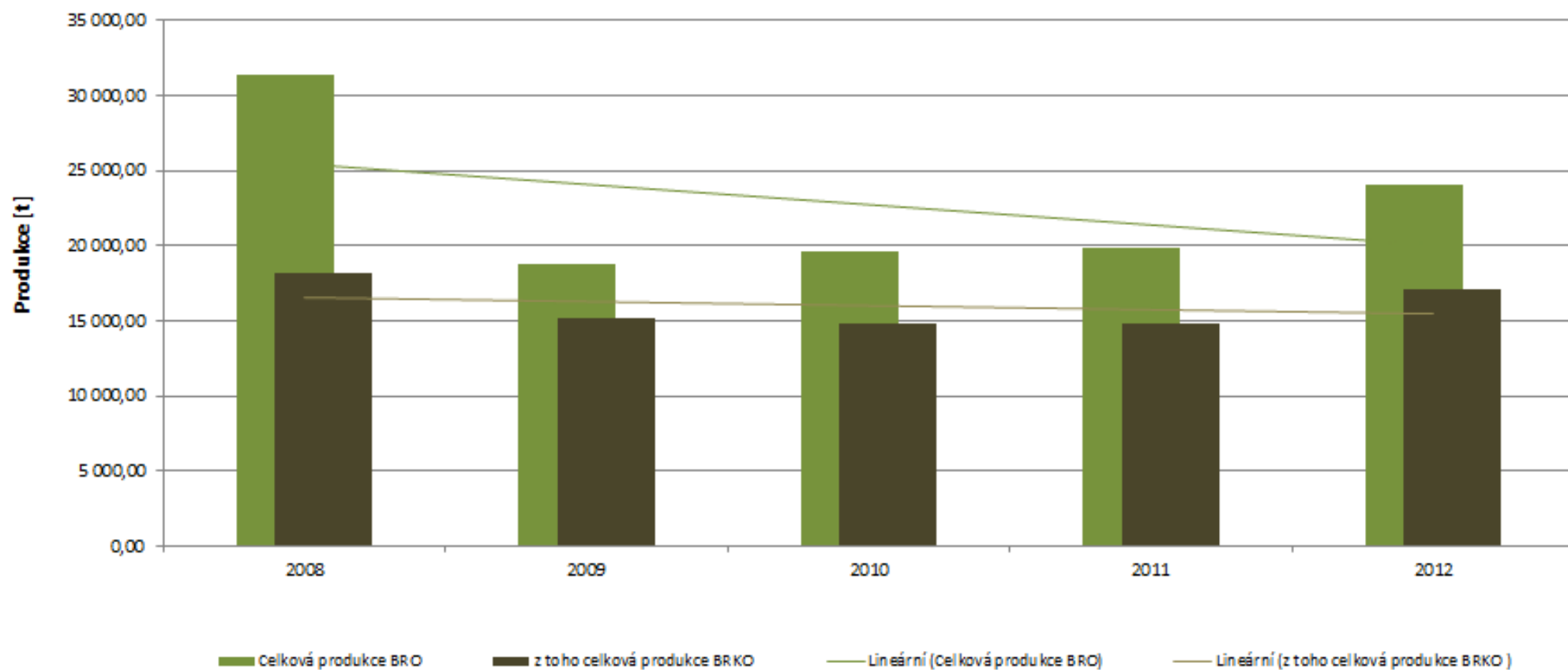
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.6. Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	31 386,98	18 800,05	19 585,33	19 910,86	24 073,46	-40,10	4,18	1,66	20,91
z toho celková produkce BRKO	18 241,28	15 188,28	14 798,78	14 778,81	17 090,21	-16,74	-2,56	-0,13	15,64
Podílové ukazatele [%]	2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	58,12	80,79	75,56	74,22	70,99				
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP	50 740	50 875	51 075	51 281	51 378				
Měrná produkce BRO	618,58	369,53	383,46	388,27	468,56				
Měrná produkce BRKO	359,50	298,54	289,75	288,19	332,64				

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

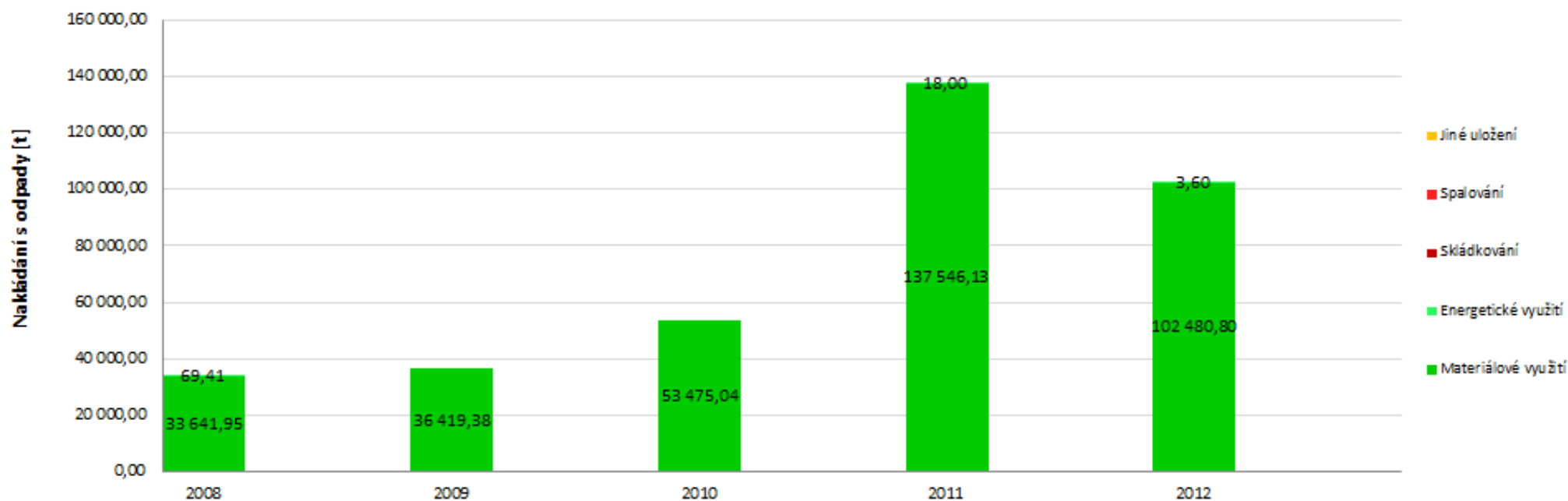
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.7. Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011	2012
Využití	Materiálové využití	49 338,25	33 641,95	36 419,38	53 475,04	137 546,13	102 480,80	68,19	73,82	108,38	278,78	207,71
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		41,75	46,60	69,15	56,70	94,01	106,58					
	Energetické využití	8,89	69,41	0,00	0,00	18,00	3,60	780,40	0,00	0,00	202,38	40,48
	Celkem vybrané způsoby využití	48 851,64	33 711,36	36 419,38	53 475,04	137 564,13	102 484,40	69,01	74,55	109,46	281,60	209,79
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		41,34	46,70	69,15	56,70	94,02	106,58					
Celková produkce odpadů		118 162,89	72 193,35	52 667,24	94 312,30	146 316,57	96 156,13					
Odstranění	Skládkování	35,15	73,61	0,00	0,00	0,00	0,00	209,44	0,00	0,00	0,00	0,00
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →										
								109,44	-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
	Spalování						Meziroční změna [%] ↓					
			18,46	0,00	6,20	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
								-100,00	—	-100,00	—	
Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—		
Celkem vybrané způsoby odstranění	92,07	0,00	6,20	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	-100,00	—		

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

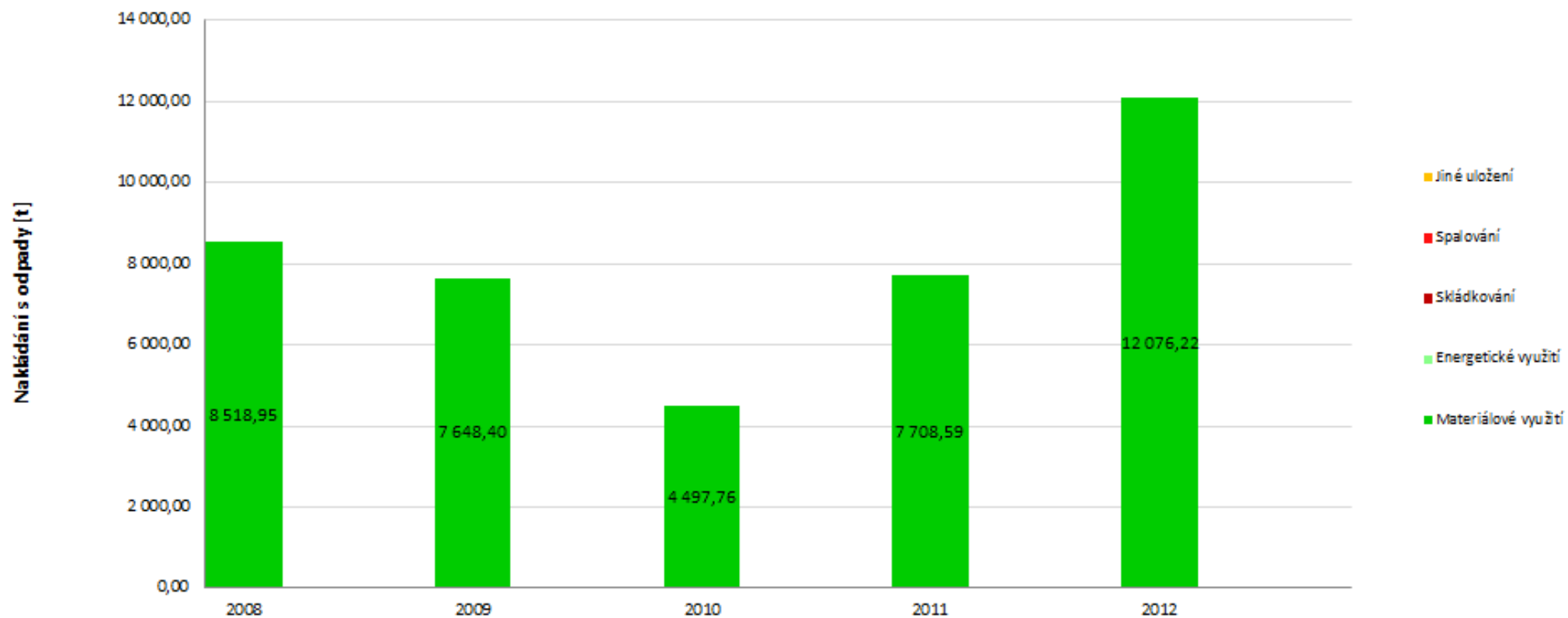
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.8. Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓					
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	2012	
KO	Využití	Materiálové využití	1 886,01	8 518,95	7 648,40	4 497,76	7 708,59	12 076,22	451,69	405,53	238,48	408,72	640,30	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓		12,92	35,85	41,03	24,03	39,49	47,47	351,69	305,53	138,48	308,72	540,30
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—	—
		Celkem vybrané způsoby využití		1 733,38	8 518,95	7 648,40	4 497,76	7 708,59	12 076,22	491,46	441,24	259,48	444,71	696,68
		Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓		11,87	35,85	41,03	24,03	39,49	47,47	Meziroční změna [%] ↓				
	Celková produkce KO [t]		14 601,60	23760,04	18640,01	18714,73	19518,76	25442,21	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012		
	Odstranění	Skládkování		31,02	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	—	—	—	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—	—	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—	—	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		31,02	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	—	—	—	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—		
		Energetické využití			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—	
		Celkem vybrané způsoby využití			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—	
	Odstranění	Skládkování		28,36	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	—	—	—	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—	—	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—	—	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		28,36	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	—	—	—	

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

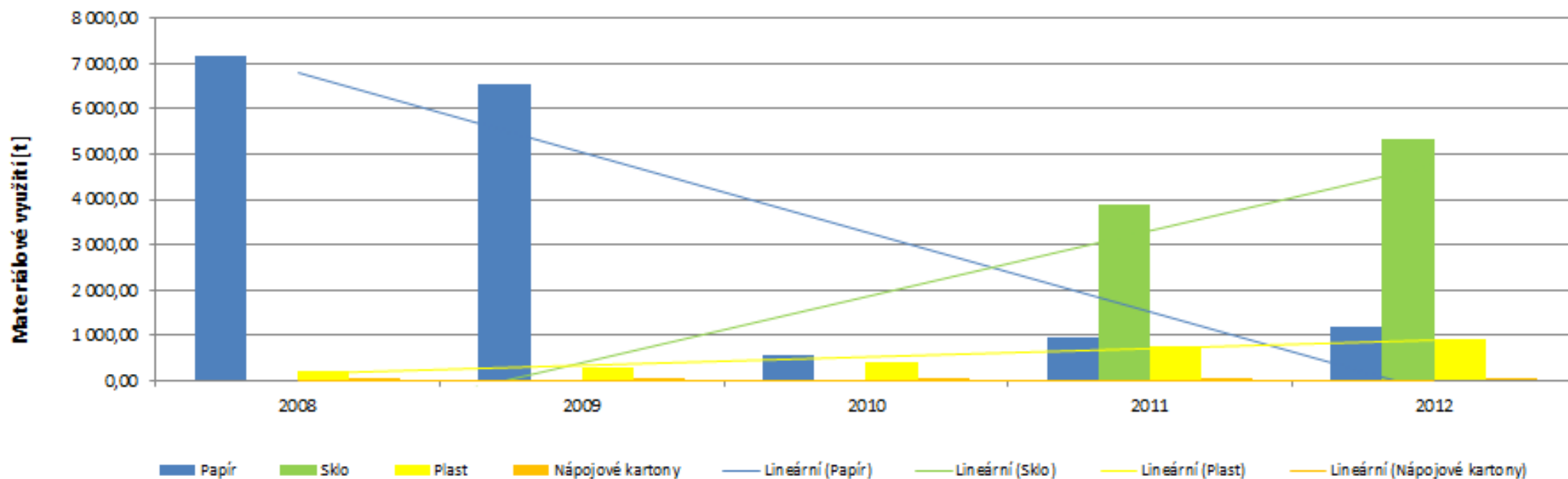
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.9. Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	7151,58	6534,58	579,19	939,71	1202,38	-8,63	-91,14	62,24	27,95
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	3880,23	5336,84	—	—	—	37,54
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—
		Odstranění	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	—	—
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	228,52	304,04	404,49	768,02	904,62	33,05	33,04	89,88	17,79
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—
		Odstranění	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	—	—
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	3,40	0,08	3,62	5,63	9,64	-97,62	4367,56	55,58	71,19
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

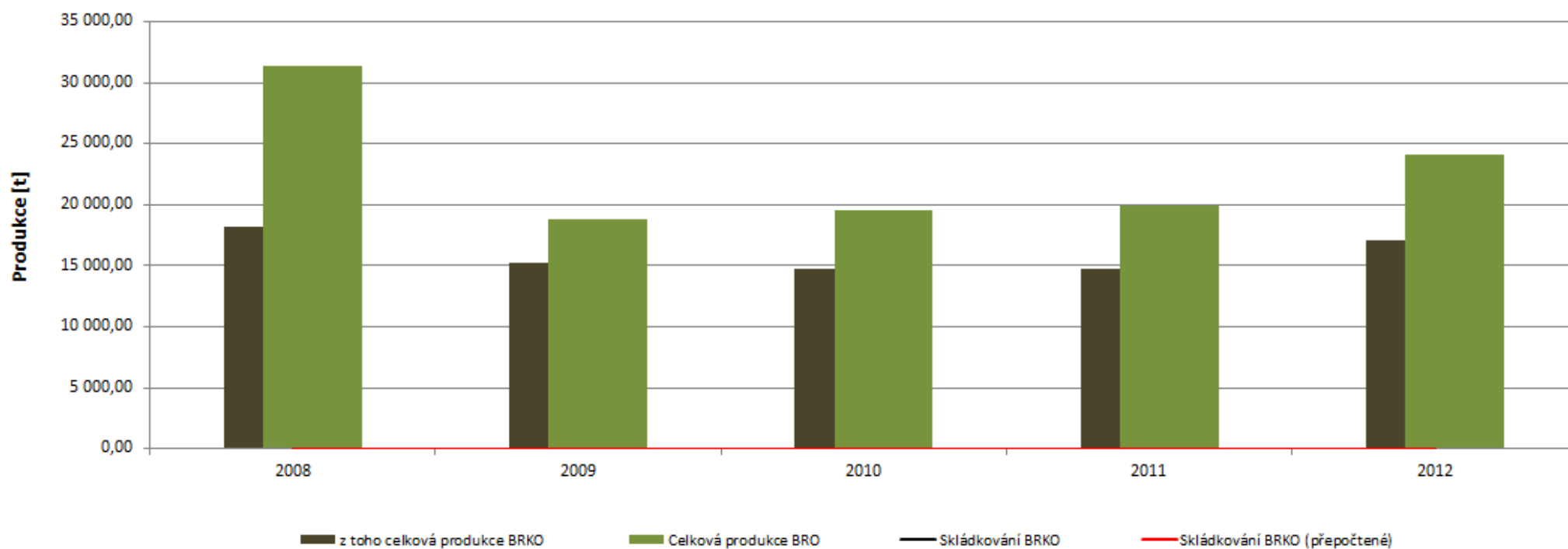
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

5.5.10. Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓					
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012		
Nakládání s BRO a BRKO [t]														
BRO	Využití	Materiálové využití		8 204,63	7 539,10	4 334,70	3 940,70	5 756,19	-8,11	-42,50	-9,09	46,07		
		Energetické využití		69,41	0,00	0,00	18,00	3,60	-100,00	—	—	-80,00		
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		30,84	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	—	—	—		
		Spalování		18,46	0,00	6,20	0,00	0,00	-100,00	—	-100,00	—		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—		
BRKO	Využití	Materiálové využití		2 013,01	1 276,98	3 996,13	2 722,66	3 694,03	-36,56	212,94	-31,87	35,68		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—		
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		30,84	0,00	0,00	0,00	0,00	Podíl skládkování a měř. skládkování k DZ 1995 [%] ↓				
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	3,08	24,76	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012	
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓			148,00	0,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →								-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
											Meziroční změna [%] ↓			
		Spalování				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
											—	—	—	—
		Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—	—	—
Počet obyvatel v území ORP				50 740	50 875	51 075	51 281	51 378	—	—	—	—		

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

6. Téma 4.: kultura a sport

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění kulturního a společenského života velmi důležité. Antropologické pojetí kultury chápané jako systém artefaktů, sociokulturních regulativů a idejí sdílených a předávaných členy určité společnosti se prosadilo zejména v sociální a kulturní antropologii, archeologii, etnografii, etnologii, sociologii a kulturologii.

Podle širšího pojetí zahrnuje pojem kultura všechno, co vytváří lidská civilizace, tedy jednak materiální výsledky (obydlí, nástroje, oděvy, plodiny a další), jednak lidské duchovní výtvořiny (umění, náboženství, morálka, zvyky, politika, právo a jiné). Podle užšího pojetí je pojem kultura vztahován spíše k projevům lidského chování. Kulturu určitého společenství se tedy míní jeho zvyklosti, symboly, komunikační normy a jazykové rituály, sdílené hodnotové systémy, předávané zkušenosti a další.

Sport je (ze staroangl. disport = bavit se, roznášet, jehož základem je lat. disportare = rozptylovat se, bavit se) jakákoliv pohybová aktivita, která má charakter hry (buď zápasu se sebou samým, nebo závodu s jinými) a realizuje se v rámci přesně stanovených pravidel a zásad fair play“. Definice sportu najdeme v Evropské chartě sportu. „Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které, ať již prostřednictvím organizované účasti, či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné či psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v závodech na všech úrovních“.

Cílem je vytvoření přitažlivého území pro místní obyvatelstvo, zamezení vylidňování zejména odlehklých menších obcí, doplnění scházejících zařízení k rozvoji kulturního a společenského života (občanská vybavenost, vzhled obcí) a podpoře spolkového života. Dále pak cílem by mělo být podpora rozvoje místní občanské, kulturní a sportovní vybavenosti (hřiště, tělocvičny, klubovny, sportovně-společenská centra včetně zázemí, kulturních domů, dětská hřiště s příslušným vybavením) – rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení, nová výstavba rekonstrukce, modernizace, nové stavby ploch a budov občanské vybavenosti a veřejnou správu a budov včetně rozvodů a soc. zařízení řešení oblasti sportu a kultury vzdělávání a péče o děti (nová výstavba, rekonstrukce a modernizace budov, rozvodů včetně sociálního zařízení a vytápění, jídelny, vybavení, dětská hřiště s příslušným vybavením, školní družiny.

Základní charakteristika kultury

Kultura je souhrnné označení pro všechno, čím se člověk odlišuje od živočišné říše. Je to soubor činností a výtvořů této činnosti, které lidem umožňují přežít v přírodním prostředí, spolu se souborem věr a představ, které tomuto přežití chtějí dát smysl. Schopnost tvořit kulturu kompenzuje orgánovou a instinktivní nevybavenost člověka pro život v přírodním prostředí.

Díky kultuře jsou lidé schopni vyrovnávat se s tlaky přírody nikoli přizpůsobováním svého vlastního organismu, nýbrž modifikací svého prostředí. Základní předpoklady pro kulturní přeměnu prostředí spočívají ve schopnosti pracovat v koordinaci s druhými lidmi, jež je u člověka zajišťována zvládnutím komunikace prostřednictvím symbolů. Pojem kultura má své historické kořeny, vychází z latinského „cultura“, které je odvozeno od slova colere = obdělávat, zušlechťovat půdu (agrikultura), později se pojem začal přenášet na člověka ve smyslu jeho zušlechťování a zdokonalování. Kultura je lidskou

specifičností, schopností novotvorby. Původ kultury je potřeba hledat i v jiných oblastech (je to způsob poznávání, prožívání, vznik kultu či mýtu, radosti, obavy).

Jedna část kultury je kultura hmotná, materiální, která je představována lidskými materiálními výtvy. Druhá část je pak kultura duchovní, nemateriální, jež je ale stejně důležitá jako kultura hmotná. Do ní zahrnujeme všechna pravidla a normy chování v dané společnosti, tabu, omezení, ideje, symbolické systémy a společenské instituce organizující lidské chování. Kultura je výsledek chování a činností individuálních lidí a celé společnosti a výsledek má materiální nebo nemateriální podobu. Jinak lze říci, že kultura je soubor materiálních a duchovních hodnot vytvořených lidskou společností v průběhu historického vývoje

Dělení kultury

Nehmotná = duchovní

- Sociokulturní regulativy (normy, hodnoty, pravidla, omezení, tabu, zákony).
- Ideje a symbolické systémy (náboženství, mýty, jazyk, písmo, umění nehmotné povahy: hudba, literatura, tanec).
- Instituce organizující lidské chování (manželství, rodina, rodové vztahy, církve).

Hmotná = materiální lidské výtvy

V odvětví kultury probíhají specifické procesy, jejichž důsledkem jsou specifické produkty (statky nebo služby). Tyto procesy probíhají z části ve specializovaných institucích, které jsou určitým způsobem uspořádány a jejichž činnost podléhá odbornému managementu.

K základním prvkům ekonomického systému kultury lze zařadit:

- kulturní procesy,
- kulturní instituce,
- kulturní produkty.

Kultura plní i důležitou sociální funkci. Přispívá k sebeidentifikaci občanů jako svobodných individualit i k identifikaci občanů se společenstvím, v němž žijí, s obcí, regionem i státem. Tato role kultury má značný motivační efekt. Participace na kultuře vytváří smysluplnou náplň volného času a je tak mj. důležitým preventivním faktorem před narkomanií, gamblerstvím, kriminalitou a dalšími sociálně patologickými jevy, jimiž je ohrožena zejména mládež. Obecně přispívá také k lepšímu vzájemnému pochopení mezi občany různého národnostního původu a je nezanedbatelným prostředkem boje proti xenofobii a rasismu. Účast na kulturním životě pomáhá osobám se zdravotním postižením začlenit se do pospolitosti zdravých občanů a překonat tak v jisté míře jejich postižení, podobně může tato participace pomoci i obětem násilí. Kultura, resp. podílení se na ní, má tedy i terapeutickou funkci.

Kulturní zařízení

Zařízení kultury jsou využívána jak ve volném čase, tak i jako součást výuky všech druhů školských zařízení. Umožňují poznávání předmětů kulturního a vědeckého zájmu a slouží ke zvyšování kulturní úrovně návštěvníků. Využití jednotlivých druhů se v mnoha případech prolíná.

Divadelní scény slouží k provozování divadelního umění jako jednoho z uměleckých druhů, v němž se vytváří vztah mezi hledištěm (diváky) a jevištěm, kde herci a další aktéři zobrazují specifickými prostředky (hlasem, mimikou, loutkami atd.) předepsaný děj hry.

Koncertní sály jsou určeny k provozování hudebního umění.

Kongresová centra slouží ke konání různých konferencí a kongresů.

Muzea a galerie plánovitě shromažďují, odborně spravují a vědeckými metodami zpracovávají sbírky hmotných dokladů o vývoji přírody a společnosti a různých druhů lidské činnosti a umožňují jejich poznávání. Liší se vystavovanými druhy předmětů.

Divadelní scény, koncertní sály, kongresová centra a muzea jsou zpravidla zřizovány ve větších městech.

Kina slouží k promítání filmových děl zpravidla velkému počtu diváků. V posledních letech vznikají multikina sdružující několik sálů.

Knihovny jsou zařízeními buď vědeckými, nebo osvětovými. Vědecká knihovna slouží čtenářům, jejichž zájmy jsou spjaty s vědeckou nebo vysokoškolskou činností. Osvětová knihovna je určena širokému okruhu uživatelů. Vědecké knihovny jsou zpravidla situovány ve větších městech, zatímco síť osvětových knihoven je rozšířena i ve venkovských obcích. Botanické zahrady a zoologické zahrady jsou speciálně zaměřené na pozorování rostlin a živočichů, pokud možno v jejich vlastním, ale uměle vytvořeném přírodním prostředí.

Hvězdárny a planetária umožňují, kromě vědecké činnosti, poznávání vesmíru laickým návštěvníkům.

Klubovny pro zájmové skupiny slouží ke schůzkám lidí různých věkových skupin, které spojuje jakýkoliv společný zájem. Zpravidla se zřizují jako integrované do objektů jiných zařízení nebo jako součást areálů (sportovní kluby).

Základní charakteristika sportu

Sport je (ze staroangl. disport = bavit se, roznášet, jehož základem je lat. disportare = rozptylovat se, bavit se) jakákoliv pohybová aktivita, která má charakter hry (buď zápasu se sebou samým, nebo závodu s jinými) a realizuje se v rámci přesně stanovených pravidel a zásad fair play“.

Definice sportu najdeme v Evropské chartě sportu. „Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které, ať již prostřednictvím organizované účasti, či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné či psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v závodech na všech úrovních“.

Sport dělíme na vrcholový výkonnostní a zájmový rekreační. Sport vrcholový spočívá především v posuzování lidských hranic, překonávání protivníků a oddání se tvrdému tréninku často na úkor zdraví. Rekreační sport je často založen na interakci mezi sportujícími a prostředím nebo sportujícími navzájem. Cílem je prožitek, pozitivní zdravotní působení dané aktivity, navazující pocit radosti, pohody tělesné a duševní. Rekreační sport je v první řadě zaměřen na pozitivní mezilidské vztahy, osobní spokojenost, dobrý zdravotní stav. Je charakterizován kooperací a sdílením emocí. U rekreačního i vrcholového sportu jsou stejné prvky soutěživosti. Konceptuálně sport jako institucionalizovanou pohybovou aktivitu vyžadující systematické fyzické úsilí účastníků motivovaných zvýšením celkové kondice, osobním prožitkem či cíleným výsledkem nebo výkonem“.

Podle výše uvedeného lze považovat za sport v podstatě realizaci všech tělesných cvičení bez ohledu na jejich cíl, smysl, vazby a podobně. Sport jako systém má svoje vlastní organizace, personál, vlastní legislativní, finanční i materiální zabezpečení a v případě sportovní reprezentace zvláštní vztah ke

státu a jeho politice. Šíří svého záběru se sport dostává z oblasti systému tělesné kultury i do systémů ostatních.

Komise evropských společenství v Bílé knize sportu (2007) vidí důležitost sportu, který představuje společenský a ekonomický jev narůstajícího významu, jenž význačným způsobem přispívá k naplňování strategických cílů solidarity a prosperity, vytyčených Evropskou unií. Sport je oblastí lidské činnosti, která se těší velkému zájmu občanů Evropské unie a která má zároveň obrovský potenciál je sdružovat a oslovovat, a to bez ohledu na věk či společenský původ. Sport kromě upevňování zdraví evropských občanů plní i funkci výchovnou a hraje roli společenskou, kulturní a rekreační. Společenská role sportu má rovněž potenciál utužit vnější vztahy Unie.

Druhy zařízení tělovýchovy a sportu

Zařízení tělovýchovy a sportu lze orientačně členit na zařízení pro rekreační tělovýchovu, školní tělesnou výchovu a pro organizovanou tělovýchovu. Tyto formy využití spolu úzce souvisejí a vzájemně se prolínají.

Rekreační tělovýchovu umožňují např. jednoduchá hřiště pro menší děti, pro mládež a dospělé, cyklostezky, běžecké lyžařské tratě.

Pro **školní tělesnou výchovu** jsou určeny tělocvičny a hřiště základních a středních škol.

Pro **organizovanou tělovýchovu**, kde se předpokládá případně i pořádání sportovních utkání, slouží velkoplošná hřiště, golfová hřiště, sportovní stadiony, sportovní haly, kuželny, plavecké bazény kryté a otevřené, zimní stadiony kryté a otevřené, autokrosové, cyklokrosové a motokrosové tratě, sportovní letiště, zařízení pro jezdecký sport, tratě a zařízení pro lyžování sjezdové i turistické, sáňkařské dráhy, bobové dráhy, střelnice, kynologická cvičiště a další.

Pro **neorganizovanou tělesnou výchovu** mají plochy zajistit každodenní příležitosti pro rekreaci, pohyb a pobyt v příznivém prostředí, a to v nejbližším sousedství bydliště. Zařízení tohoto druhu mají motivovat k pravidelnému pohybu např. spojením příležitosti k pohybu se zábavou a společenskými kontakty, mají být přitažlivá a dostatečně atraktivní. Tato zařízení a plochy (jako centra pohybových aktivit) musejí být utvářena ve shodě s představami občanů o prostředí, v němž je příjemné trávit volné chvíle, a to pro všechny věkové a zájmové skupiny včetně občanů tělesně či mentálně postižených. Rekreace pro nejmenší děti ve formě pískovišť a ploch s vybavením průlezkami a dětským mobiliářem byla zpravidla součástí sídlišť. Pro mládež a dospělé se počítá v bezprostřední blízkosti bydliště podle charakteru území a jeho specifických podmínek zejména s hřišti menších rozměrů (hřiště pro odbíjenou, košíkovou, házenou, badminton, nohejbal atd.). Vzhledem k tomu, že je snahou sdružovat tyto rekreační plochy s plochami souvislé zeleně, případně se stávají součástí parkových a sadových úprav, lze v rámci plošných ukazatelů pro tyto plochy budovat i jednoduchá zařízení, sloužící k provozování některých disciplín lehké atletiky (zařízení pro skok daleký, vysoký, vrh koulí, rovinka pro krátké sprinty apod.).

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné předpoklady území pro sport a kulturu

V Pokynech EU pro fyzickou aktivitu (European commission, 2008, 12) je charakteristika sportu podána z hlediska aktivního životního stylu, ke kterému patří sport a kultura. Průběžně zachovávaný fyzicky aktivní životní styl vyžaduje celonárodní systém nákladově efektivních sportovních zařízení s malými překážkami vstupu a s dozorem pro začátečníky. Sportovní infrastruktura musí být snadno dostupná pro všechny vrstvy obyvatelstva. Výše uvedené platí i pro oblast kultury. To zahrnuje veřejné financování výstavby, obnovy, modernizace a údržby sportovních a kulturních zařízení vybavení i využití levných nebo bezplatných veřejných zařízení. Při podpoře sportu pro děti a mladé lidi může základní financování poskytnout financování per capita (na osobu). Veřejné financování by mohlo například upřednostnit podporu infrastruktury pro sport a kulturu pro všechny (např. rekonstrukci školních dvorů, přírodních amfiteátrů) před komplexy pro vrcholový sport a profesionální kulturou.

Na základě současných sociologických studií je patrné, že „volný čas“ hraje a bude hrát v životě člověka i společnosti významnou roli, a to zejména v oblasti tvorby a rozvoje jeho zdraví, kultivace a socializace. Je proto prozíravé vytvářet materiální a prostorové podmínky pro volnočasovou seberealizaci různých věkových a sociálních skupin populace. Sociální a ekonomické podmínky společně s rychle se vyvíjejícím životním stylem rozmnožily řady potencionálních zákazníků, změnily zaměření a strukturu poskytovaných programů a vyvíjejí tlak na permanentní zdokonalování volnočasových služeb.

Předpoklady území a hlavní úkoly:

- zjištění zájmu občanů regionu,
- zkvalitnění infrastruktury a její obnova,
- podpora a zvýšení množství organizací a spolků v oblasti sportu a kultury,
- zřízení příspěvkových organizací či obchodních společností municipalitami,
- převod sportovišť a kulturních zařízení z občanských sdružení na obce a města – lepší možnost financování,
- možnost získání dotací na infrastrukturu a akce (ČUS - Sportuj s námi, JMK, MAS, ROP, MŠMT, MK).

Většina měst a obcí regionu mají ve svých rozvojových strategiích a územních plánech oblast sportu a kultury řešenu. Část těchto záměrů mají také realizovanou. Bohužel se potýkají s nedostatkem finančních zdrojů. Část infrastruktury je již zastaralá a neodpovídá současným trendům, bezpečnosti a hygienickým normám. Je nutné vyčlenit prostředky na jejich opravu, údržbu a výstavbu nových. V neposlední řadě je nutné motivovat občanskou společnost k jejich využití a také k pořádání kulturních a sportovních akcí, tak aby uspokojovali potřeby území.

Do moderního trendu trávení volného času a změnou životního stylu patří sport a kultura. Podmíněnost životního stylu je odvozena z podmíněnosti životního způsobu:

- individuálním rozvojem a jeho stavem,
- úrovní kulturnosti daného individua,
- individuální filozofickou a hodnotovou orientací,

- rodinnými tradicemi,
- vlivem okolního prostředí,
- dosaženou individuální životní úrovní aj.

Potenciál území v oblasti sportu a kultury

Kulturní zařízení jsou na území ORP v jednotlivých obcích zastoupeny nejvíce knihovnami a kulturními domy. Knihovny je však třeba vybavit počítači s připojením na internet, aby se mohly stát kanálem pro získávání informací a vyspělou komunikací. Kulturní domy jsou většinou zanedbané a nutně potřebují opravu či rekonstrukci.

Velkým nedostatkem je, že se na území dnešních MAS na ORP Boskovice koná malé množství významnějších kulturních akcí. Hlavním nositelem kultury v regionu jsou městská či obecní kulturní střediska (MKS Boskovice a Letovice), dále jsou to pak další organizace zřízené obcí (Služby Velké Opatovice), kulturní a sportovní výbory při zastupitelstvech obcí a spolkové organizace či občanská sdružení. Výjimečně jsou dále organizátory akcí soukromé firmy, podnikající v sektoru služeb (Ohrada Vísky, zámek Letovice, Lescus Cetkovice). I menší obce se snaží dělat větší projekty. Příkladem jsou Vanovice, kde je již každoročně od měsíce června do konce srpna uspořádán cyklus 4 koncertů spojených s výstavou výtvarných prací. Tyto koncerty a výstavy zajišťuje v prostorách evangelického kostela církev českobratrská - evangelická, ve spolupráci s obcí Vanovice.), v Letovicích festival 3+1, kde se setkávají samosprávy obcí s podnikatelskou sférou a neziskovkami a 1 hudební kapela, od toho i název. (letos 23.8. Na koupališti). V průběhu realizace strategických dokumentů došlo k výraznému nárůstu kulturních a sportovních aktivit, především díky místním aktivním spolkům (SDH, Sokol, Orel).

Důležitým rysem kulturního života je náboženství – při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 se k víře v Boha přihlásilo téměř 60 % obyvatel mikroregionu, což je o třetinu více než průměrně v Jihomoravském kraji a dvojnásobný podíl oproti průměru ČR. Proto jsou pro všechny obce charakteristické vesnické poutě zasvěcené patronům zdejších kostelů. Charakteristická je i účast nevěřících občanů na obřadech ve svátcích, jako jsou Vánoce a Velikonoce.

Sportovní zařízení jsou zastoupena hlavně hřišti. Jedná se o fotbalová hřiště, víceúčelová hřiště či dětská hřiště. Především dostatečný počet hřišť je dobrým předpokladem rozvoje volnočasových aktivit dětí, které jsou tou nejlepší prevencí sociálně patologických jevů. Nejnaléhavějším problémem v oblasti sportu začíná být zanedbanost a špatný technický stav řady objektů sportovní infrastruktury a nedostatek náročnějších sportovních zařízení jak pro sportovní vyžití široké veřejnosti (kryté plavecké bazény, zimní stadion či hala pro širokou veřejnost).

V obcích panuje čilý spolkový život, nejčastěji se sdružují hasiči, Sokolové, myslivci a různé sportovní kluby. Některé spolky během 90. let zanikly (zahrádkáři, chovatelé, Červený kříž, ale i ženské spolky). Naopak se objevují ochotnická divadla, ochránci přírody, skauti, a další neziskové organizace. Tyto organizace jsou nositeli kultury a sportu ve venkovském prostoru, do kterého celé území ORP patří.

Velmi oblíbenou kulturně sportovní společenskou akcí na území MAS je cyklovýlet okolo Malé Hané. Trasa této cyklistické vyjížďky měří přibližně 33 kilometrů a prochází členitým terénem všech devíti obcí mikroregionu Malá Haná (Vanovice, Borotín, Malá Roudka – Skočova Lhota, Velké Opatovice, Úsobrno, Uhřice, Cetkovice, Světlá a Šebetov). Jednotlivé obce se v organizaci akce střídají, každý rok tedy pořádá tento výlet jedna z uvedených obcí. Ve všech obcích navíc čeká na účastníky kromě občerstvení i doprovodný program. Tato akce má již poměrně pevnou tradici a stává se stále více oblíbenou, o čemž svědčí i fakt, že počet účastníků rok od roku roste.

Činnost municipalit směřuje ke zvyšování atraktivity celého území ORP, vzhledu obcí a ploch pro setkávání občanů i ploch z hlediska využití potenciálu sportu a kultury a zlepšení dostupnosti a vyžití služeb pro občany. Cílem aktivit je uchování, využití a zejména rozvoj potenciálu území v návaznosti na lokální zdroje, zvýšení propagace regionu jako s odpovídajícím kulturně - sportovním zázemím a místem pro spokojený život všech občanů a podnikatelů, zemědělců, sdružení a spolků.

Zvýšení podpory využívání těchto zdrojů povede k diverzifikaci ekonomických činností místních podnikatelů a k celkovému zlepšení ekonomického prostředí na venkově vedoucímu k trvale udržitelnému rozvoji a stabilizaci pracovních příležitostí na venkově. Pro rozvoj cílové oblasti regionů sdružených do Místní akční skupiny je nezbytné využít přírodního a krajinného potenciálu.

Obecné trendy v oblasti sportu a kultury a jejich předpokládaný dopad na území

Volný čas a tím i sport a kultura mají pro život člověka nezastupitelný význam. Mají funkce jako:

- **odpočinek** (délassement), zotavení, reprodukce pracovní síly. Volný čas osvobozuje od únavy, odstraňuje fyzické nebo nervové poruchy vyvolané napětím, výkonem povinností a zejména práce.
- **rozptýlení** (divertissement), zábava, rozptýlení, kompenzace, únik z monotónnosti práce.
- **rozvoj osobnosti** (développement) fyzický, kulturní, sociální.

Všechny tyto funkce spolu souvisí, překrývají se a existují ve střídavé míře u každého člověka. Vyvarovat bychom se měli jednostranné deformaci.

V současné době se objevují alternativní životní způsoby ve smyslu vědomého zřeknutí se zbytečného a samoúčelného konzumu a současně je pozorován sklon ke snaze usnadnit si plnění všedních potřeb a žít ještě pohodlněji.

Dochází k odklonu sportující mládeže k nesoutěžním formám pohybu. Účast na volnočasových aktivitách patří k modernímu životnímu stylu. Významnou tendencí je narůstající návrat k přírodě, její využívání k aktivitám spojeným s rozvojem člověka. Volný čas hraje významnou roli v životě všech věkových skupin. Další tendence vývoje ve volném čase odpovídají změnám ve společnosti, na základě kterých dochází k odklonění:

- od organizovaného k neorganizovanému,
- od výkonu k prožitku (radosti, sebeuspokojení, seberealizaci),
- od kolektivního k individuálnímu,
- od tradičního k netradičnímu (rizikovému, vzdělávacímu, k aktivitám pro rozšíření obzoru a kvality osobnosti),
- od dlouhodobých (stálých) vlivů ke krátkodobým trendům (módnost, identifikace),
- od města k přírodě (kompenzace prostředí a stresových vlivů),
- centrální organizace a koncepce jsou nahrazovány regionálními podle potřeb občanů.

Z uvedeného vyplývá, že dojde k větší koncentraci lidí v přírodě a s tím zároveň spojený výraznější nápor na přírodní prostředí. Dochází k nárůstu rekreačních a dobrodružných programů v přírodě.

Další předpokládané tendence vývoje a dopad do území:

- s nárůstem organizací a účastníků lze počítat s větším a komplikovanějším nápoem na infrastrukturu,
- nárůst zájmu o aktivity v přírodě a víceúčelových zařízeních,

- na základě rozšíření spektra aktivit bude nutný výběr a specializace,
- s nárůstem odborníků dojde k rozšíření různých typů certifikací a akreditací,
- vznik nových profesí ve spojitosti s aktivitami v oblasti sportu a kultury,
- příprava odborníků v souladu s měnícími se trendy,
- dá se očekávat nárůst organizací s nabídkou ve sledované oblasti,
- bude pokračovat nahrazování typických aktivit v přírodě v umělém prostředí,
- dá se očekávat budování infrastruktury pro aktivity občanů,
- dá se očekávat nárůst prodeje a rozvoje služeb, nárůst kvalitního vybavení,
- bude pokračovat nárůst nových aktivit a nových názvů,
- zvýší se různorodost nabídky a dojde k propojování stávajících aktivit při uplatňování nových metod a přístupů.

Na základě změn charakteru větší části pracovních náplní se výrazně změnil i jednotlivé oblasti života. Mění se i životní úroveň, která má dopad jak na individuální, tak rodinný život. Nové trendy ve sportovní a kulturní infrastruktuře směřují k budování multifunkčních zařízení a areálů. Další tendencí je propojování sportovních a pohybových aktivit se zábavou nebo kulturou. Nezbytné se stává zázemí u sportovišť a zařízení pro kulturu v podobě sociálního zázemí, parkovacích zón, občerstvení, prodejen a půjčoven sportovního vybavení, respektování potřeb zdravotně znevýhodněných občanů, celoroční využívání infrastrukturního majetku, moderní technologie, flexibilní infrastruktura a další. Velmi výrazným způsobem zaujímají své místo ve výběru aktivit nízko nákladové formy, které se odráží ve finanční náročnosti jak prostorového, tak materiálního vybavení. Dalším faktorem je časová a dopravní dostupnost.

Příkladem v ORP Boskovice moderních trendů a přibližování k přírodě v oblasti kultury představují zážitkové parky, z nichž největší je Westernové městečko Boskovice s širokou nabídkou akcí a atrakcí, včetně ubytování a stravování. Ty ukazují kulturu daného etnika. Další atrakcí je Kinematograf bratří Čadíků. Je to spojení kina na netradičním nesvázaném místě jak na náměstích tak i návších. V letošním roce se promítalo ve Vískách, Cetkovicích, Letovicích či Boskovicích. Jedná se o nevázanou kulturu, která je přístupná všem. Dalším trendem připomínajícím kulturu dané oblasti jsou různé místní slavnosti či jarmarky, které se těší velké popularitě obyvatel a které mají potenciál pro větší návštěvnost. Jednou z takových akcí je například Malohanácké řemeslné jarmark pořádaný vždy v létě ve Vanovicích.

Dále sem patří Moravské kartografické centrum ve Velkých Opatovicích, Muzeum zemědělské techniky v Horním Smržově. Zde je vidět kultura v interaktivní podobě. Zvláště ve Velkých Opatovicích je možné pomocí techniky na obrazovce shlédnout největší plastickou mapu v Evropě.

Moderní trendy v oblasti sportu se také ukazují v daném území. Příkladem je golfové hřiště (18 jamkové) je na rozloze 60 ha vybudováno u Kořence (Kořenec Golf&Ski Resort) ve vrcholových partiích Dražanské vrchoviny s dalekými výhledy do krajiny. S výjimkou sníženiny Boskovické brázdy jsou v území velmi dobré podmínky pro pěší turistiku, celé území je pak protkané sítí značených cyklotras. Město Brno a nejbližší okolí je nejsilnějším „zdrojem“ cykloturistů a v návaznosti na rozšiřující se služby přepravy kol ve vlacích a autobusech hromadné dopravy roste i akční rádius výletníků. Úsek kolem řeky Svitavy od Blanska přes Doubravici nad Svitavou a Svitávku na Letovice je součástí krajského cyklokoridoru.

V území se rozvíjí i zimní sporty v přírodě. Zejména lyžařský areál v Olešnici se proměnil v atraktivní středisko sice nenáročného, ale dostupného lyžování a stal se pro celé blízké a daleké okolí. Dalšími

středisky jsou Hodonín u Kunštátu a Hluboké u Kunštátu. Ty však potřebují nutně finanční prostředky pro další rozvoj (zasněžování, zázemí, občerstvení). Umělé zasněžování a osvětlení pro večerní lyžování je vybudováno v Olešnici a Hodoníně u Kunštátu. Střediska Olešnice a Hodonín u Kunštátu jsou srovnatelná s nabídkou na nedaleké Českomoravské vrchovině.

Další možností je za výjimečně dobrých klimatických podmínek běžeckém lyžování, především v oblasti Suchého, Kořence a Benešova u Boskovic na Dražanské vrchovině. Zde vznikl projekt s upravovanými stopami (díky projektu financovanému z ROP Jihovýchod). Běžecské okruhy mimo jiné využívají i výše uvedeného golfového hřiště na Kořenci. Klimatické podmínky pro tento sport jsou vhodné pouze v nejvyšších polohách regionu.

Nejvýznamnější trendy ovlivňující oblast území ORP

Za zajištění a rozvoj vybavenosti města či obce volnočasovými a sportovními zařízeními jsou zodpovědné obecní a městské úřady za přispění kraje, státu i EU. Obce a města mají jak kompetence, tak i povinnost plánovat. Zajištění školních sportovních zařízení patří k jejich povinnosti. Obce a města tato zařízení budují a provozují v závislosti na jejich finančních možnostech. Aby byli finanční možnosti co nejlepší, je dobré sestavit plán (program) rozvoje komunální tělovýchovy a sportu, který je postaven na základě finančního plánování. Tento plán by měl vycházet z programu ekonomického a sociálního rozvoje dané obce či města. Obecní či městské zastupitelstvo rozhoduje o tom, jakou částkou bude sport a kulturu podporovat. Proto je zapotřebí kvalifikovaného zhodnocení dané problematiky, aby zástupci tělovýchovy, sportu a kultury měli dostatečné argumenty pro získání potřebné finanční podpory. Poptávka po finančních zdrojích totiž vždy stojí v konkurenci vůči ostatním oblastem, v tomto případě vůči školství, infrastruktura, sociální služby, zdravotnictví, apod.

Sport a kultura jako odvětví jsou velmi široké a rozporuplné jevy, jehož produkty nelze jednoznačně zařadit k některé ze dvou základních skupin statků (skupina privátních a skupina veřejných statků). Sport a kultura nemůžeme přirovnávat k odvětví jako např. školství nebo zdravotnictví. Na druhou stranu není tato oblast něco úplně výjimečného a existuje celá řada odvětví se statky a službami obdobného rázu. Z ekonomického hlediska lze tyto produkty považovat za **smíšené kolektivní statky**. Pochopit to lze, pouze zamyslíme-li se nad využíváním (spotřebou) sportovní metodiky, hřišť, stadionů, turistických, cyklistických a lyžařských cest, kulturních domů, knihoven, divadel, kin apod. Ze spotřeby můžeme v tomto případě jedince částečně vyloučit, ale nastane-li vlastní spotřeba, je většinou nedělitelná. Kvalita je pro všechny zúčastněné stejná. V plaveckém bazénu nelze dát jeho části jednotlivcům, stejně jako u turistických cest a řady dalších, o školním sportu a tělesné výchově ani nemluvě.

Komunální rekreace je systémové řešení organizace a řízení volnočasových aktivit na určitém území, či v regionu. Její význam spočívá ve spokojenosti občana za „bezpečné a živé“ město, občan vidí výsledky, je vzájemně propojen a informován pracovníky města, nebo obce, je přesvědčen, že městu „politikům“ jde o občany. Dále její význam spočívá v pozitivním trávení volného času občanů města, obce, snižování trestné činnosti, pozitivní změna vztahu k obecním orgánům, organizacím, apod. Součástí komunální rekreace je i urbanismus. Ten určuje zastavení a umístění infrastruktury v kontextu s výstavbou.

Podle studie Ústavu územního rozvoje trendy vývoje jednotlivých druhů zařízení vyplývají podle jejich charakteru ze sociální a demografické skladby obyvatel (zejména zařízení školství, zdravotnictví a sociální péče), ze zájmu uživatelů a ze současných a předpokládaných forem provozu jednotlivých zařízení (zejména maloobchod, veřejné stravování, ubytování, administrativa).

Pro nejbližší budoucnost je plánování zařízení občanského vybavení dáno sledováním potřeb a požadavků společnosti a zpracováváním strategií, dlouhodobých záměrů, plánů a koncepcí rozvoje podle jednotlivých druhů a oborů těchto zařízení.

Lokalizace zařízení je určována prostřednictvím regionální politiky a územního plánování. Potřebné kapacity jsou upřesňovány v rámci průzkumů, mapujících situaci v daném území (z hlediska potřeb, možné konkurence, možností realizace i provozu atd.).

V současnosti jsou pro jednotlivé obory zařízení občanského vybavení (převážně nekomerčního charakteru, jejichž zřízení a provoz jsou zcela nebo částečně podporovány státem, nebo samosprávou na úrovni obce, kraje), připraveny příslušnými ministerstvy materiály, uvádějící koncepci a záměry rozvoje pro dané období.

Důležitá je dostupnost zařízení v místě nebo snadná dostupnost v jiném dobře dopravně napojeném sídle. V území je nutné pamatovat na zajištění veřejného občanského vybavení (zejména pro vzdělávání, výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva – viz § 2 odst. 1 písm. k) bod 3 stavebního zákona) jeho potřebnou kapacitu a dobrou dostupnost. Veřejné občanské vybavení by mělo být rozmístováno s přihlédnutím na normativně stanovené potřeby, a to zvláště u zařízení pro vzdělávání, výchovu a sociální služby. Veřejné občanské vybavení může být vymezeno jako veřejně prospěšná stavba a jeho vznik může být podpořen předkupním právem. Rozmístování komerčních zařízení je ovlivňováno nabídkou a poptávkou a normativy mohou být pouze orientačními ukazateli. Při úvaze potřebných kapacit je nutné zohlednit velikost sídla, strukturu jeho obyvatel, vazby sídla k širšímu území, zvláště jeho polohu, spád obyvatel za vybaveností, vliv atraktivity okolních sídel.

Doporučená dostupnost základního občanského zařízení:

- 400 m hřiště pro děti a mládež
- 600 m hřiště pro dospělé
- 800 m klubovny pro děti nebo seniory

Příklady doporučené plochy pro neorganizovanou tělovýchovu a sport: 2,0 m² na obyvatele, z toho 0,5 m² bylo nutno rezervovat pro dětská hřiště a 1,5 m² pro hřiště mládeže a dospělých.

Kultura

Trendem, který se již začal projevovat, je budování zařízení většího rozsahu, sdružující například několik kinosálů, ke kterým jsou připojena společná zařízení poskytující možnosti stravování, prodeje atd., nebo např. koncertní haly, umožňující konání velkých akcí. Tato zařízení jsou zpravidla budována v okrajových částech sídel a jsou náročná na velikost pozemků i vzhledem k nutnosti zajistit parkování pro návštěvníky.

Nepředpokládá se ve větším měřítku výstavba nových divadelních sálů, stávající síť je ve většině měst dostačující, trendem bude i nadále nárůst malých zařízení, nenáročných na pozemky.

Sport a tělovýchova

Projevuje se trend obdobný trendům v zařízeních kultury - budování stadionů a areálových zařízení, z nichž mnohá jsou využívána rovněž pro kulturní akce. Nároky na území se v případě budování zcela nových zařízení předpokládají značné. Neopominutelná je možnost využití volných prostranství pro

nárazově konané akce, jako jsou trhy, jarmarky, hody, společenské zábavy, sportovní klání a závody, cirkusy, lunaparky, restaurační zahrádky apod.

Životní styl je systém významných činností a vztahů, životních projevů a zvyklostí typických, charakteristických pro určitý živý subjekt nebo i objekt. Jedná se o souhrn relativně ustálených každodenních praktik, způsobů realizace činností a způsobů chování. Životní styl je výrazně ovlivněn hromadnými sdělovacími prostředky. Životní styl je funkční prvek života, který si člověk vybírá z repertoáru dané kultury a za určitých podmínek.

Životní styl je ovlivněn dvěma faktory: životními podmínkami (mantinely v nichž se pohybujeme) a jedincem samotným. Zdravý životní styl je prevence před propuknutím neinfekčních onemocnění. Mezi neinfekční nemoci např. patří onemocnění srdce a cév, cukrovka, onemocnění kloubů a celého hybného ústrojí, propuknutí astma či alergií. Nedílnou součástí dobrého životního stylu je sport a pohybová aktivita. Mimo jiné pohybová aktivita a kultura přináší psychické uvolnění, díky zrychlenému metabolismu a pálením tuků také zvyšuje sebevědomí, zvyšuje kondici, zpomaluje proces stárnutí. Dále také má preventivní vliv na vznik trombózu hlubokých žil dolních končetin a poruchu lymfatické cirkulace, snižuje klidovou hodnotu srdeční frekvence, normalizuje krevní tlak, pomáhá lidem přestat kouřit, potlačuje abstinenční příznaky, snižuje riziko potratu, usnadňuje porod a je dokázáno, že aktivním matkám se rodí zdravější děti.

Pohybová aktivita je pro jedince mocným prostředkem prevence nejrůznějších onemocnění, pro společnost je navíc ekonomicky a společensky výhodná. WHO a Evropská komise apeluje na členské státy (tudíž i na ČR), aby vytvořily a implementovaly národní strategie podpory pohybové aktivity.

Význam a smysl pohybové aktivity, sportu a kultury:

- poskytnutí organizmu nutného množství chybějících pohybových podnětů, znalostí,
- záměrný rozvoj specifických schopností a vlastností, umožňujících reagovat na změny a připravujících člověka na jiné druhy zátěže,
- regenerace, kompenzace, reprodukce, rozvoj,
- relaxace tělesné i duševní uvolnění (jejím prováděním uvolňujeme své svalové napětí a zároveň i své napětí duševní).

Dovednost relaxovat, uvolnit se, je předpokladem uklidnění a duševní vyrovnanosti. Člověk, jenž ovládá relaxaci, mívá pevnější duševní i tělesné zdraví, lepší pracovní výkonnost, lépe se soustředí, méně unaví, bývá v životě spokojenější.

Naopak jedinec příliš napjatý si počíná křečovitě, bývá podrážděný, náladový, úzkostlivý, konfliktní, mívá poruchy spánku. Trvalá tenze může mít i vážnější zdravotní důsledky – je jednou z příčin (i projevů) tzv. civilizačních chorob, např. ischemické choroby srdeční, žaludečních vředů, zvýšeného krevního tlaku, dokonce i metastázy rakoviny se rychleji tvoří u lidí s vyšší tenzí (napětím).

Akce konané v území ORP Boskovice

Sportovní akce konané na území ORP Boskovice

Sportovní aktivity jsou důležitou součástí života obyvatel. Ve větších městech jsou možnosti sportovního vyžití nesrovnatelně bohatší než na malých vesnicích. Dostupnost těchto aktivit i ve venkovském prostředí je potom výsledkem a mnohdy zatěžkávací zkouškou spolupráce subjektů veřejného, soukromého a neziskového sektoru a aktivity a zájmu občanů.

Každoročně jsou na území ORP organizovány běžecké závody, turistické pochody, turnaje v míčových hrách a mnoho dalších. Specialitou jsou závody dračích lodí, které se konají každý rok koncem srpna na křetínské přehradě. Kromě účasti na organizovaných hromadných akcích je samozřejmě možné využít individuálně služby různých sportovních zařízení.

Jako příklad můžeme uvést závody horských kol o Pohár Dražanské Vrchoviny, na kterém spolupracuje 7 obcí. Mezkou horské cyklistiky je především obec Valchov, kde se jezdí 2 závody, ale pořádá se zde také tzv. Valchovský drtič, tj. 50 kilometrový maraton. Ve Velkých Opatovicích můžeme uvést tradiční Novoroční výšlap nebo Okolím Opatovic - Oldův memoriál což je turistický pochod. Nebo také tradiční akce Malohanácká stovka - dálkový pochod dlouhý 100 km.

Další významnou sportovní akcí jsou Boskovické běhy, dříve známe jako Běh za sedmizubým hřebenem nebo cyklistický závod Okolo Malé Hané.

Kulturní a společenské akce na území ORP Boskovice

Společenské události jsou v malých obcích obvykle zajišťovány činností spolků a zájmových sdružení – zejména TJ Sokol, SDH a mysliveckých sdružení. V zimní sezoně se pořádají plesy, v létě taneční zábavy a dlouhé tradici se těší také poutě. Tyto svátky, jejichž datum konání se odvíjí od svátku patrona, kterému je zasvěcen místní kostel, ocení děti i dospělí. Do vsí přijíždějí kolotoče a konají se zábavy.

Kulturní akce na území ORP Boskovice můžeme rozdělit do dvou kategorií, na „venkovské“ akce zpravidla pořádané ve venkovských sídlech a na akce „městské“ organizované kulturními zařízeními větších měst (především města Boskovice). Z běžných kulturních akcí konaných zejména ve venkovských sídlech jsou asi nejznámější plesy, pouťové zábavy, vítání občanů, den dětí a dětské karnevaly, masopust, ostatky, pálení čarodějnic a další. V některých venkovských obcích jsou pořádány tematické výstavy nebo koncerty. Například v obci Vážany se každoročně koná již tradiční recesistická akce „O Vážansky kolečka“, na Velenově zase tradiční Memoriál Miroslava Ošlejška (hasičské dovednosti).

Centrem kulturních akcí v celém okrese Blansko jsou Boskovice. Je tomu tak především zásluhou bohaté historie vč. dochovaných památek, tradic a aktivity města projevující se mj. v kvalitní volnočasové infrastruktuře a bohatém kulturním programu.

V Boskovicích se koná řada akcí nadregionálního významu. Z těch tradičních kulturních zmiňme Festival Boskovice (festival na podporu židovské čtvrti), mezinárodní hudební festival Concentus Maraviae konaný ve 13 městech (klasická hudba), festival španělské kultury Ibérica nebo multikulturní akci Husí slavnosti. Jen tyto akce přilákají do Boskovic tisíce návštěvníků z různých koutů České Republiky, ale i ze zahraničí.

Podmínky v oblasti sportu a kultury

Akce jsou pořádané většinou místními spolky, někdy za podpory obce nebo výhradně obcí. Ze spolků a občanských sdružení jsou nejčastěji zastoupeny dobrovolní hasiči, dále členové různých sportovních oddílů (sokol, orel, tělovýchovné jednoty – převážně fotbalisté), myslivci, kulturní spolky (Chrudichromský šípek, SPOZ Lhota Rapotina) a jiné například motorkám v Ludíkově, v obci Suchý Český žen a životní prostředí Suchý, na Velenově „Když nevíš kam, zajdi k nám“, ve Žďárné klub Seniorů.

Významné kulturní akce jsou pořádány především městy, resp. jejich příspěvkovou organizací. Další velké, především hudební akce jsou pořádány soukromými subjekty, ty menší místního významu pak spolky a občanskými sdruženími (sportovní klání, zábavy, apod.)

Tabulka 87 Přehled zařízení v oblasti sportu na území ORP Boskovice

město/obec	název sportoviště	adresa	popis
Borotín	Chalupa Borotín	Borotín 130, 679 37, Borotín	stolní tenis vnitřní, bazén venkovní pouze pro ubytované, půjčovna sportovních potřeb a vybavení
Borotín	Borotín	-	koupaliště / bazén venkovní
Boskovice	Infrasauna Boskovice	Růžové náměstí 2128/5, 68001, Boskovice	sauna/ parní sauna / parní kabina
Boskovice	Městské lázně Boskovice	U Lázní 2182, 68001, Boskovice	bazén krytý, centrum pro jízdu na stacionárních kolech, infrasauna, vířivka vnitřní, parní kabina, masáže, sauna
Boskovice	Hotel Pod zámkem	Hradní 4, 680 01, Boskovice	Fitness centrum / posilovna
Boskovice	Kakabu fit studio	A. Trapla 6, 68001, Boskovice	Fitness centrum / posilovna
Boskovice	TJ Orel Boskovice	Komenského 33, 68001, Boskovice	centrum pro jízdu na stacionárních kolech, sportovní hala / tělocvična
Boskovice	Westernové městečko Boskovice	Komenského 50, 680 01, Boskovice	Jezdecký objekt
Boskovice	Sportovní centrum Modrá věž	Komenského 2302, 68001, Boskovice	centrum pro jízdu na stacionárních kolech, squash, bowling, fitness centrum / posilovna, sauna, solárium
Boskovice	JK SŠ Boskovice	Havlíčková 63, 680 01, Boskovice	Jezdecký objekt
Boskovice	Camping Mlýn Boskovice	Podhradí 3, 680 01, Boskovice	koupaliště / bazén venkovní, sportovní hřiště venkovní
Boskovice	Fotbalový areál	Červená zahrada 2286, 680 01, Boskovice	sportovní hřiště venkovní
Boskovice	Zimní stadion a koupaliště Červená zahrada	Červená zahrada 2285, 680 01, Boskovice	zimní stadion krytý, koupaliště / bazén venkovní, sportovní hala / tělocvična
Boskovice	Skákací boty Boskovice	Dukelská 7, 68001, Boskovice	půjčovna sportovních potřeb a vybavení
Boskovice	Hotel Moravia	Dukelská 77, 680 01, Boskovice	bazén krytý, dětské hřiště, fitness centrum / posilovna, masáže, půjčovna sportovních potřeb a vybavení, sauna, vířivka vnitřní, squash, centrum pro jízdu na stacionárních kolech, infrasauna, mimopstruhový rybářský revír samostatný - vodní nádrž
Boskovice	Ranč Na konci světa	Podlesí 22, 680 01, Boskovice	Jezdecký objekt

město/obec	název sportoviště	adresa	popis
Cetkovice	Farma „CH“	Pohorská 268, 679 38, Cetkovice	Jezdecký objekt
Doubravice nad Svitavou	Ranč Kameňák	679 11, Doubravice nad Svitavou 424	Jezdecký objekt
Drnovice	Rybníky Bori	-	přírodní koupání
Hodonín	Zámeček - Rekreační Zařízení	Hodonín 2, 679 71, Lysice	stolní tenis vnitřní, sportovní hřiště venkovní, sportovní hala / tělocvična
Kořenec	Kořenec	Kořenec 174, 680 01, Boskovice	18 jamkové golfové hřiště, driving range/odpaliště
Křetín	Prostřední rybník	-	mimopstruhový rybářský revír samostatný - vodní nádrž, přírodní koupání
Kunštát	Městská sportovní hala	Zámecká 303, 67972, Kunštát	stolní tenis vnitřní, fitness centrum / posilovna, sportovní hala / tělocvična
Lazinov	Country Hotel Svitavice	Lazinov 56, 679 62, Křetín	kulečnick, půjčovna sportovních potřeb a vybavení, pétanque / boccia hřiště, sportovní hřiště venkovní
Letovice	Amatérský fotbalový klub Letovice	Tyršova, 67961, Letovice	sportovní hřiště venkovní
Letovice	Střelnice Letovice	Zámek 1, 67961, Letovice	střelnice krytá
Letovice	Letovický rybník	-	přírodní koupání, mimopstruhový rybářský revír rybářského svazu - vodní nádrž
Letovice	TJ Sokol Letovice	U koupaliště 800/14, 679 61, Letovice	sportovní hřiště s nafukovací halou, sportovní hřiště venkovní
Letovice	Hotel Koupaliště	U Koupaliště 10/82, 679 61, Letovice	masáže, dětská herna, pétanque / boccia hřiště, sportovní hřiště venkovní
Letovice	Koupaliště Letovice	-	koupaliště / bazén venkovní
Letovice	Restaurace Koupaliště	U koupaliště 547/8, 67961, Letovice	kulečnick
Letovice	Sportovní hala Letovice	V zahradách 831/1a, 67961, Letovice	sportovní hala / tělocvična
Letovice	Ing. Radka Purketová	V Domkách 6, 67961, Letovice	masáže
Letovice	Penzion Havírna	Jevíčská 41, 679 61, Letovice	bowling, masáže, masáže pouze pro ubytované
Letovice	Vodní nádrž Letovice - Svitavice	-	mimopstruhový rybářský revír rybářského svazu - vodní nádrž, windsurfing, přírodní koupání
Letovice	Letovice - Křetinka	-	potápění, přírodní koupání
Letovice	Vodní nádrž Letovice - Vranová	-	přírodní koupání
Lysice	Lysice	-	koupaliště / bazén venkovní
Lysice	TJ Sokol Lysice	-	sportovní hřiště venkovní
Němčice	Němčice	-	přírodní koupání

město/obec	název sportoviště	adresa	popis
Olešnice	Olešnice	-	koupaliště / bazén venkovní
Olešnice	Hotel Závřší	nám. Míru 91, 679 74, Olešnice	bowling
Olešnice	Penzion u Ševčíků	Moravská strana 613, 679 74, Olešnice	sauna, bazén krytý pouze pro ubytované
Olešnice	Ski Olešnice	Olešnice na Moravě	Lyžařské středisko / vlek
Sudice	Hotel Sudický Dvůr	Sudice 50, 680 01, Sudice	střelnice nekrytá
Suchý	Sušský rybník	-	přírodní koupání
Suchý	Suchý	680 01, Suchý	Sportovní hřiště venkovní
Suchý	Rekreační ubytování Bungalovy Dufi	-	dětské hřiště, půjčovna sportovních potřeb a vybavení
Svitávka	Svitávka	-	Venkovní koupání
Svitávka	TJ Sokol Svitávka	Náměstí Svobody 127, 67932, Svitávka	Sportovní hala / tělocvična
Svitávka	Sokolovna	Fr. Řepky 299, 67932, Svitávka	sportovní hala / tělocvična
Šebetov	Koupaliště Šebetov	-	koupaliště / bazén venkovní
Šebetov	Penzion 43	Šebetov 43, 679 35, Šebetov	sportovní hřiště venkovní, dětské hřiště, pétanque / boccia hřiště
Vanovice	Ranch M Blansko	679 36, Vanovice 193	Jezdecký objekt
Velenov	Pension Athena	186, 680 01, Velenov	dětské hřiště, billiard, sportovní hřiště venkovní, stolní tenis venkovní, trampolína venkovní
Velenov	Relaxační centrum Velenov	č. p. 83, 680 01, Velenov	Jezdecký objekt
Velké Opatovice	Tělovýchovná jednota Sokol Velké Opatovice	Sokolská 279, 67963, Velké Opatovice	sportovní hala / tělocvična
Velké Opatovice	Orel jednota Velké Opatovice	Pod Strážnicí 741, 67963, Velké Opatovice	sportovní hala / tělocvična
Velké Opatovice	Fotbalový klub TJ Sokol Velké Opatovice	Nádražní, Velké Opatovice	sportovní hřiště venkovní
Velké Opatovice	Tenisový oddíl TJ Sokol Velké Opatovice	-	sportovní hřiště venkovní
Velké Opatovice	Velké Opatovice	-	koupaliště / bazén venkovní
Vísky	Agrocentrum Ohrada	Vísky 100, 679 33, Vísky	bazén krytý, ruské kuželky, dětské hřiště, stolní tenis venkovní, parní kabina, sauna, půjčovna sportovních potřeb a vybavení, masáže, vířivka vnitřní, pétanque / boccia hřiště
Vísky	Vísky	679 33, Vísky	sportovní hřiště venkovní
Voděradý	Stáj MISL Voděradý	67901, Voděradý	Jezdecký objekt

město/obec	název sportoviště	adresa	popis
Vranová	Penzion Vranová	Vranová 73, 679 62, Křetín	sauna pouze pro ubytované, trampolína venkovní, sportovní hřiště venkovní, bazén venkovní pouze pro ubytované, stolní tenis vnitřní, kulečnický, masáže pouze pro ubytované
Žďárná	Bike servis Páral	Žďárná 243, 67952, Žďárná	půjčovna sportovních potřeb a vybavení, oprava kol

Zdroj: vlastní šetření

Sportovní zařízení jsou zastoupena hlavně hřišti a tělocvičnami. Nejrozšířenějším sportem v ORP Boskovice je fotbal, proto je na území téměř každé obce k dispozici fotbalového hřiště. Mezi další sportovní zařízení patří hustá síť tělocvičen. Jako příklad můžeme uvést volejbalové hřiště v obci Chrudichromy, v Knínicích u Boskovic a Drnovicích jsou k dispozici tenisové kurty, v Kořenci je golfové hřiště.

V letních měsících mohou obyvatelé využívat několik koupališť a přírodních koupališť jako například přehrada Křetínka, nebo rybník v obci Suchý. Celoročně lze také využívat k vodním radovánkám krytý bazén v Boskovicích.

V zimním období je v případě dobrých sněhových podmínek v provozu lyžařský vlek v Hlubokém a v Rudce (obě místní části města Kunštát). Nalezneme zde také dobré terény pro běžecké lyžování, které zde má potenciál k rozvoji.

Velice významný pro zimní sportování je lyžařský areál v Olešnici, který získal nemalou popularitu a je pro obyvatele brněnské aglomerace první volbou pro půldenní rodinné lyžování. Podařilo se tak na místě původního areálu z roku 1982 vybudovat konkurenceschopné středisko se dvěma vleky, osvětlením a odpovídající nabídkou služeb, které je schopné oslovit široké spektrum zákazníků. Snahou je areál využít i v letní sezóně, k dispozici jsou káry, lukostřelba i paintball.

Tabulka 88 Přehled kulturních zařízení na území ORP Boskovice

město/obec	název zařízení	adresa	popis
Boskovice	Western park Boskovice - westernové městečko	konec ulice Svatopluka Čecha, 680 01, Boskovice	Westernové městečko vybudované v areálu bývalého pískového lomu, které věrně připomíná přírodní scenérie z dobrodružných filmů. Divoký západ tu ve skutečném provedení předvádí všem návštěvníkům obyvatelé této jedinečné turistické atrakce.
Boskovice	Šmelcovna - arboretum	Šmelcovna 3, 68001, Boskovice	Pro návštěvníky jsou vysazeny sbírkové plochy okrasných travin, azalek, rododendronů, cizokrajných okrasných dřevin a trvalek.
Boskovice	Bonsai-Boskovice	Pod střelnici 24, 680 01, Boskovice	Zoologická / botanická zahrada / arboretum

město/obec	název zařízení	adresa	popis
Boskovice	Boskovice - zřícenina hradu	Hradní 7, 68001, Boskovice	Zřícenina původně gotického, renesančně přestavěného hradu. První zmínky o hradu pocházejí z r. 1222, v dalších stoletích byl hrad několikrát pobořen a znovu vystavěn.
Boskovice	Historické zemědělské stroje	Nám. 9. května 2a, 68001, Boskovice	Muzeum / galerie / skanzen
Boskovice	Muzeum Boskovicka	Hradní 1, 68001, Boskovice	Muzeum / galerie / skanzen
Boskovice	Mini Galerie Zwicker	Plačková 382/6, 68001, Boskovice	Muzeum / galerie / skanzen
Boskovice	Boskovice - židovské ghetto, synagoga	Boskovice	Z velké části dochované ghetto, rostoucí patrně od 15. století. Je urbanisticky významným, památkově chráněným celkem.
Boskovice	Boskovice - židovský hřbitov	Boskovice	Jeden z největších cenných hřbitovů v ČR s náhrobky barokního a klasicistního typu
Kunštát	Veselá Keramika - keramická dílna	Hrnčířská 131, 67972, Kunštát	turistická atrakce
Kunštát	Výstavní síň básníků Františka Halase a Klementa Bochořáka	náměstí Krále Jiřího 105, 67972, Kunštát	Muzeum / galerie / skanzen
Kunštát	Kunštát - zámek	Zámecká 1, 67972, Kunštát	Renesanční zámek vznikl přestavbou původního hradu v 16. století. Hrad vystavěl v polovině 13. století Kuna, podle nějž dostal jméno. Zámek prošel barokními a klasicistními úpravami, jeho okolí bylo přeměněno v anglický park s malebnými stavbami.
Kunštát	Burianova rozhledna (Milenka)	-	Rozhledna / vyhlídkové místo
Lysice	Lysice - zámek	Zámecká 1, 67971, Lysice	Původně středověká tvrz, přestavěná v 1. pol. 16. stol. na renesanční zámek. Později byl postupně barokně a empírově přestavěn, dnešní podoba je z přelomu 19. a 20. stol. K zámku přiléhá romantický park, zahrady a sloupová kolonáda s krytým ochozem.
Obora	Malý Chlum - dřevěná rozhledna	-	Dřevěná rozhledna zpřístupněná v srpnu 2005 je umístěna na vyvýšině Malý Chlum. 2 patra rozhledny jsou přístupná po instalovaných žebřících.

město/obec	název zařízení	adresa	popis
Louka	Louka - zřícenina hradu	-	Zřícenina gotického hradu se zbytky palácových zdí a obvodovým příkopem. Hrad byl vystavěn na podlouhlém skalnatém vrchu zřejmě koncem 13. století, opuštěn byl o čtyři století později.
Olešnice	Muzeum strašidel a postav pověstí Olešnicka	Rovečnická ulice, Olešnice	Sklepení bývalé ledárny, kde se od zimy do letních měsíců uchovával led pro řezníky a olešnický pivovar. Bylo postaveno pod bývalým hřbitovem na počátku 19. st.
Olešnice	Kopaniny u Olešnice - dřevěná rozhledna	Olešnice	Dřevěná rozhledna vznikla v roce 2004. Je vysoká 9 metrů a má dva vyhlídkové ochozy.
Horní Smržov	Muzeum Horní Smržov	-	Vystaveny jsou zde především zemědělské stroje a nářadí, ale i ukázka bydlení na venkově včetně vybavení domácnosti.
Velké Opatovice	Velké Opatovice - zámek a muzeum	Zámek 14, 67963, Velké Opatovice	Barokní zámek vystavěný na místě gotické tvrze, pozděně barokně rozšířený v polovině 18. století. Počátkem 20. století proběhly secesní úpravy a po požáru roku 1973 dostavba v duchu moderního baroka.
Vísky	Expozice minerálů a fosilií	č. p. 62, 679 33, Vísky	-
Letovice	Letovice - zámek	Zámek 1, 67961, Letovice	Původní hrad vznikl podle a v 2. pol. 13. st. za pánů z Letovic, první písemná zmínka pochází z r. 1360. V r. 1424 hrad zničili husité, již v druhé polovině 15. století byl ale letovický hrad obnoven. V r. 1643 dobyli hrad Švédové.
Letovice	Galerie Pex - galerie a muzeum	Pražská 70, 67961, Letovice	Prodejní galerie moderního umění. Muzeum letovické keramiky.
Letovice	Keltská osada Isarno	Česká, 67961, Letovice	Rekonstrukce života keltské kultury z období 5.-1. st. př. n. l. - stavby, ukázky řemesel, výukové programy.
Letovice	Letovice - vodárenská věž	-	Vodárenská věž upoutá návštěvníky města na první pohled, měří 20 m a je součástí I. březovského vodovodu z r. 1911.
Letovice	Galerie Domino	-	Muzeum / galerie / skanzen

Zdroj: vlastní šetření

Zajímavou atrakcí je také motokrosová dráha v Rozseči nad Kunštátem. Standardem téměř každé obce je knihovna a kulturní dům s výletišťem.

Území ORP je bohaté na množství menších kulturních památek, kterým se v poslední době dostává dobré péče a oprav. Přehled evidovaných nemovitých kulturních památek na Letovicku přináší následující tabulka.

Kulturní zařízení v ORP Boskovice jsou v jednotlivých obcích zastoupeny nejvíce knihovnami a kulturními domy. Pokud v některých obcích nejsou tato zařízení k dispozici, konají se kulturní akce v jiných zařízeních, především v Sokolovnách. Kromě této základní kulturní infrastruktury je možné například navštívit kino Panorama v Boskovicích, Městské kino v Kunštátu nebo kino v Olešnici, a v letních měsících i letní kina v Boskovicích, Lysicích nebo v Olešnici.

V obcích regionu se rozvíjí též duchovní život, bohoslužby, především katolické a evangelické církve, se konají pravidelně ve více jak 60 obcích.

Tabulka 89 Další kulturní zařízení na území ORP Boskovice

obec	knihovny	kina	muzea	kulturní domy
Bedřichov	✓	✗	✗	✗
Benešov	✓	✗	✗	✓
Borotín	✓	✗	✗	✓
Boskovice	✓	✓	✓	✓
Cetkovice	✓	✗	✗	✓
Crhov	✓	✗	✗	✓
Černovice	✓	✗	✗	✓
Deštná	✓	✗	✗	✓
Drnovice	✓	✗	✗	✓
Hodonín	✗	✗	✗	✓
Horní Poříčí	✓	✗	✗	✗
Horní Smržov	✗	✗	✓	✓
Chrudichromy	✓	✗	✗	✓
Jabloňany	✗	✗	✗	✗
Kněževy	✗	✗	✗	✓
Knínice u Boskovic	✓	✗	✗	✓
Kořenec	✓	✗	✗	✓
Kozárov	✓	✗	✗	✓
Krhov	✓	✗	✗	✓
Křetín	✓	✗	✗	✓
Křtěnov	✓	✗	✗	✗
Kunčina Ves	✗	✗	✗	✓
Kunice	✓	✗	✗	✓
Kunštát	✓	✗	✗	✓
Lazinov	✓	✗	✗	✓

obec	knihovny	kina	muzea	kulturní domy
Letovice	✓	✗	✗	✓
Lhota Rapotina	✓	✗	✗	✗
Lhota u Lysic	✓	✗	✗	✓
Lhota u Olešnice	✗	✗	✗	✗
Louka	✗	✗	✗	✓
Ludíkov	✓	✗	✗	✗
Lysice	✓	✗	✗	✓
Makov	✓	✗	✗	✓
Malá Roudka	✓	✗	✗	✓
Míchov	✗	✗	✗	✓
Němčice	✗	✗	✗	✓
Nýrov	✓	✗	✗	✓
Obora	✓	✗	✗	✓
Okrouhlá	✓	✗	✗	✓
Olešnice	✓	✓	✗	✓
Pamětice	✓	✗	✗	✓
Petrov	✓	✗	✗	✓
Prostřední Poříčí	✓	✗	✗	✓
Roubanina	✓	✗	✗	✗
Rozseč nad Kunštátem	✓	✗	✗	✓
Rozsíčka	✓	✗	✗	✗
Sebranice	✓	✗	✗	✓
Skalice nad Svitavou	✓	✗	✗	✗
Skrchov	✓	✗	✗	✗
Stvolová	✓	✗	✗	✗
Sudice	✓	✗	✗	✓
Suchý	✓	✗	✗	✓
Sulíkov	✓	✗	✗	✗
Světlá	✓	✗	✗	✓
Svitávka	✓	✗	✗	✗
Šebetov	✓	✓	✗	✓
Štěchov	✗	✗	✗	✓
Tasovice	✓	✗	✗	✓
Uhřice	✓	✗	✗	✓
Újezd u Boskovic	✓	✗	✗	✓
Úsobrno	✓	✗	✓	✓
Ústup	✓	✗	✗	✓
Valchov	✓	✗	✗	✓

obec	knihovny	kina	muzea	kulturní domy
Vanovice	✓	✗	✗	✓
Vážany	✓	✗	✗	✓
Velenov	✓	✗	✗	✓
Velké Opatovice	✓	✓	✓	✓
Vísky	✓	✗	✗	✓
Voděrady	✓	✗	✗	✓
Vranová	✓	✗	✗	✓
Zbraslavec	✓	✗	✗	✓
Žďárná	✓	✗	✗	✓
Žerůtky	✗	✗	✗	✗

Zdroj: vlastní šetření

Nejběžnějším kulturním zařízením na území ORP Boskovice jsou knihovny, které nalezneme téměř v každé obci. V některých městech jako jsou například Letovice, je knihoven hned několik. Pouze v 11 obcích z celkového počtu 73 obcí knihovny nejsou.

Dalším nejčastějším kulturním zařízením jsou kulturní domy, které chybí pouze v 16 obcích z celého území ORP Boskovice. Jako další se na území nachází 5 kin v obcích Boskovice, Lysice, Olešnice, Šebetov a Velké Opatovice a 4 muzea v obcích Boskovice, Horní Smržov, Úsobrno a Velké Opatovice.

Marketing v oblasti sportu a kultury

Marketing je:

- ucelený systém opatření, který vede k řízené nabídce správného produktu, ve správnou dobu, na správné trhy a za správnou cenu,
- správné = po čem je poptávka, co je vyžadováno,
- výsledkem je poznání, předvídání a ovlivňování a v konečné fázi uspokojení potřeb a přání zákazníků efektivním a vhodným způsobem,
- prostřednictvím směny získám to, co potřebuju.

Plánování v oblasti sportu a kultury

Sport a kultura znamená pro místo přitažlivost. Lidé bez rozdílu věku se mohou věnovat rozvoji svých fyzických i duševních schopností, pečovat o své zdraví, naplnit své cíle i uspokojit své záliby (oslovení trhu rezidentů). Místo se může stát přitažlivým i pro návštěvníky z jiných míst, má-li jim co nabídnout (oslovení trhu návštěvníků). Také pořádání sportovních a kulturních akcí (oslovení trhu návštěvníků i trhu podnikatelů), a zapojení místních organizací či jednotlivců do různých akcí (oslovení trhu podnikatelů a exportérů) napomáhá zvýšení jeho přitažlivosti. Rozvoj sportu a kultury je spojen s budováním image místa, rozvojem infrastruktury, rozvojem služeb, zvýšením zaměstnanosti i se zvýšením příjmů místa.

Úkolem marketingu je nejen odhalit potřeby, přání a poptávku „zákazníka“ a uspokojovat je prostřednictvím vhodně zvolených kombinací prvků marketingového mixu, ale také zdůrazňovat výhodu sportu a sportování pro zdraví, snížení nemocnosti, zvýšení výkonnosti, získání kladného přístupu k životu, koordinace pohybu, zvýšení pracovní výkonnosti, týmovou spolupráci atd.

Marketingová komunikace – propagace

S ohledem na zvláštnosti produktu sportu a kultury má mimořádný význam. Podobně jako u jiných produktů rozlišujeme:

- reklamu (placená) – billboardy, inzerce v mediích,
- podporu prodeje (dodatečný impuls, bonusy) – slevy na karty (rodinný pas, senior pas),
- public relations (k lidem – media) – rozhovory v mediích, tiskové konference,
- přímý marketing (přímý nákup) – přímo oslovování potenciálních zákazníků,
- prezentace na internetu,
- osobní prodej (face to face) – oslovení přímo potenciálních zákazníků,
- katalogy, letáky, prospekty
- propagační materiály.

Využívané prostředky marketingové komunikace v regionu:

Prospekty, plakáty, letáky

využívání plakátovacích ploch v jednotlivých obcích a městech, zajištění placeného roznosu jako letáků například prostřednictvím České pošty, prospekty – distribuce přes infocentra (Boskovice, Letovice, Velké Opatovice, Olešnice) či výstav (Regiontour) – částečně bezplatně

Katalogy

využívání plakátovacích ploch v jednotlivých obcích a městech, zajištění placeného roznosu jako letáků například prostřednictvím České pošty, prospekty – distribuce přes infocentra (Boskovice, Letovice, Velké Opatovice, Olešnice, Kořenec, Kunštát, Suchý) či výstav (Regiontour) - bezplatně

Prezentace na internetu

využívání internetových stránek jednotlivých obcí regionu (možno využití více obcí společně) – propagace akce ve sledované oblasti, členek s fotogalerií po akci; dále je možné využít www stránky jednotlivých mikroregionů i MAS na akci; existují také portály, které shromažďují nadregionálně dění v obcích – www.rodinnepasy.cz, www.kudyznudy.cz, www.vyletnik.cz, www.nasamorava.cz, www.jizni-morava.cz, www.vylety-zabava.cz, www.ceskevylety.cz – bezplatně

Filmy

využívání nových medií – upoutávky na www.youtube.com, propagační videa – příkladem Kam na Boskovicku? (2010) – vyžaduje finanční prostředky

Inzerce

využívání inzerce v tištěných i hlasových i obrazových mediích. Využívaná media v území:

- tištěná media - Boskovicko, Deník – Týden u nás, RegionPress, 5plus2,
- rozhlasová media – Kiss Hády, Evropa 2, Impuls, Proglas, Radiožurnál, Frekvence 1, Haná,
- televize – v regionu díky ceně nevyužívaná,

Tato propagace vyžaduje nemalé finanční prostředky.

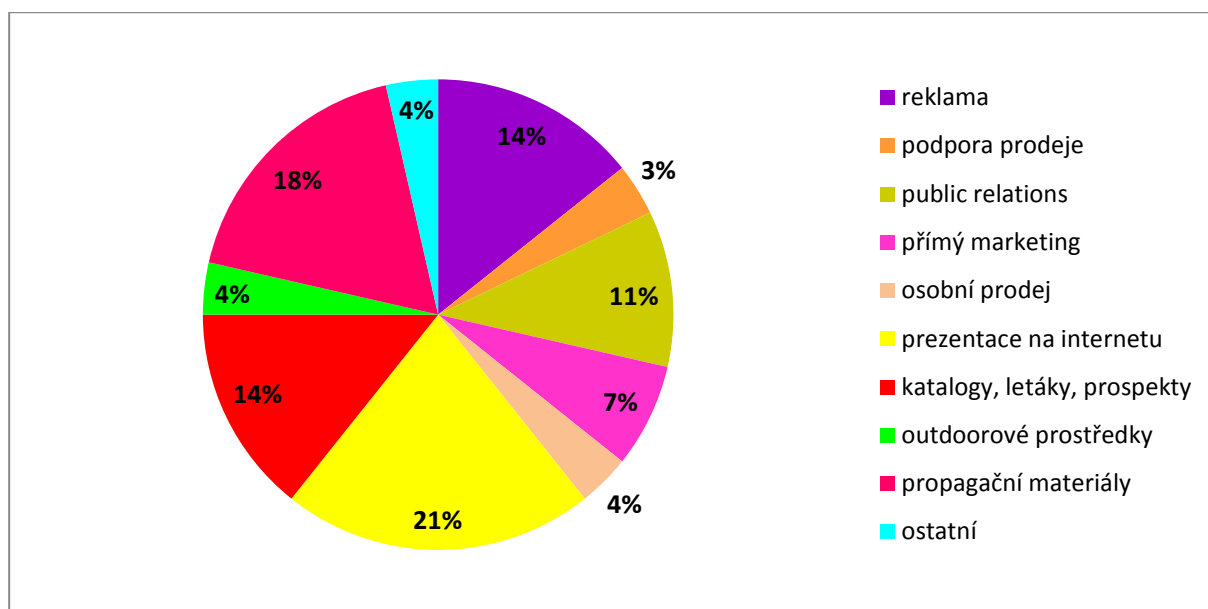
Outdoorové prostředky

- billboardy – využití stojanů u silnic v obcích, ploty, sloupy veřejného osvětlení, zábradlí. Pro upoutání potencionálních návštěvníků jsou používány deskové cedule, PVC bannery a síťoviny odolné větru. Billboardy ve vlastnictví reklamních agentur se díky cenové hladině neužívá.

Propagační materiály, prospekty a propagační předměty

propagační materiály a prospekty jsou využívány vždy ve spojení s propagací mikroregionu, MAS či ORP, jsou zde uvedena sportoviště či kulturní zařízení nebo tradiční opakující se akce; jednorázové akce tímto způsobem nejsou propagovány. Propagační předměty jsou využity minimálně (většinou u příležitosti otevření nového zařízení). Příkladem propagačního předmětu, kde je prezentovány i jednotlivé akce je kalendář Mikroregionu Malé Hané, kde jsou přímo v jednotlivých dnech uvedeny akce, které se konají v mikroregionu. Součástí je i jejich seznam. Poslední dva roky byly kalendáře tematicky zaměřeny na spolky a jejich kulturní a sportovní činnost.

Graf 29 Používané marketingové nástroje

Zdroj: vlastní šetření

Na základě marketingového průzkumu jsme zjišťovali, jaké marketingové prostředky využívají ke své propagaci organizace zajišťující sport a kulturu na území ORP Boskovice.

Nejčastěji využívaným propagačním prostředkem je prezentace na internetu, kterou se pomáhá zviditelňovat 21 % dotazovaných organizací. Dalším oblíbeným marketingovým prostředkem jsou propagační materiály, které používá 18 % dotázaných.

Naopak nejméně využívané marketingové prostředky na území ORP Boskovice jsou podpora prodeje (3 %), osobní prodej (4 %) nebo outdoorové prostředky (4 %).

Management v oblasti sporu a kultury

Součástí organizování kultury a sportu je shánění finančních prostředků. V ORP Boskovice existují profesionální organizace zřízené městy. Jedná se o Městské kulturní středisko Letovice, Nová 71/1, 679 61 Letovice, které je příspěvkovou organizací města. Její hlavní náplní je pořádání kulturních a

společenských akcí, dále patří pod tuto organizaci kulturní dům či knihovna. Další je Kulturní středisko Boskovice, Kpt. Jaroše 15, 68001 Boskovice, která má stejnou náplň činnosti jako Letovice a je také příspěvkovou organizací města Boskovic. Navíc spadá pod něj i kino (klasické a letní).

Trošku jinou organizací jsou Služby Města Velké Opatovice, s.r.o., Zámek 14, 679 63 Velké Opatovice. Jedná se o jinou právní formu (s.r.o.), jejímž jediným vlastníkem je město Velké Opatovice. Pod tuto organizaci spadá kino, malý sál, knihovna, informační centrum a navíc sportovní areál – koupaliště a kabelová televize. Boskovice jsou také zakladatelem a jediným společníkem společnosti Služby Boskovice, s. r. o., U Lázní 2063/3, 680 01 Boskovice, které provozují vybraná tělovýchovná, sportovní (lázně s plaveckým bazénem a saunou, venkovní bazén, sportovní areál na kopanou, tenisové kurty, rekreační a ubytovací zařízení ve městě Boskovice. Všechny tyto organizace jsou nastaveny jako neziskové nebo svůj zisk použijí pro svou činnost.

Ostatní sportoviště v oblasti vlastní města, obce či zájmová sdružení či občanská sdružení (SK, TJ, Sokol apod.).

Všechny výše uvedené organizace se také starají o valnou většinu akcí v oblasti sportu a kultury. Pokud nejsou profesionální organizace, tak jsou založeny na fenoménu dobrovolnictví a tím potřebují i speciální management. V tomto případě hovoříme o modelu dobrovolnictví, který zahrnuje dobrovolné aktivity organizované prostřednictvím například dobrovolnických center či jiných neziskových organizací, realizujících programy, případně přímo poskytují služby.

Nedílnou součástí činnosti v oblasti managementu je získávání finančních prostředků na provoz zařízení i akce. Obě sledované oblasti – kultura i sport jsou založeny na stejném systému.

Zdroje financování neziskového sektoru:

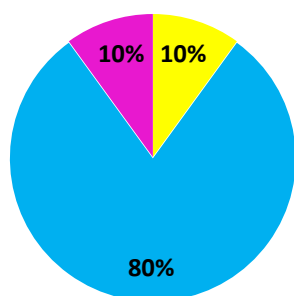
- Soukromé zdroje:
 - Příjmy z členských příspěvků,
 - Příjmy z vlastní hospodářské činnosti,
 - Sponzorské příspěvky nebo dary,
 - Příjmy ze sportovní a kulturní činnosti.
- Veřejné zdroje:
 - Příspěvky na činnost od vyšších orgánů – zastřešujících organizací,
 - Dotace z rozpočtů obcí a krajů,
 - Dotace ze státního rozpočtu.

Struktura financování jednotlivých kulturních a sportovních organizací:

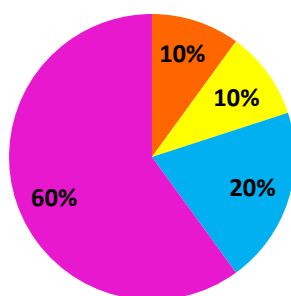
Pomocí dotazníkového šetření jsme zjišťovali podíl na financování různých kulturních a sportovních akcí a zařízení u vybraných organizací, které se tímto zabývají. Výsledky šetření shrnuje následující sada grafů.

Graf 30 Struktura financování kulturních a sportovních zařízení

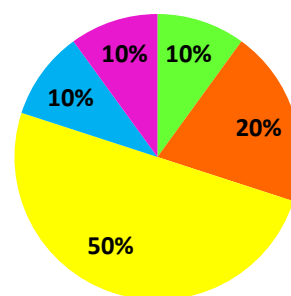
Šachový klub Boskovice

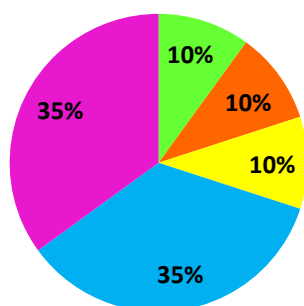
MKS Letovice

FK Kunštát

TJ SK Cetkovice

■ příjmy z členských příspěvků

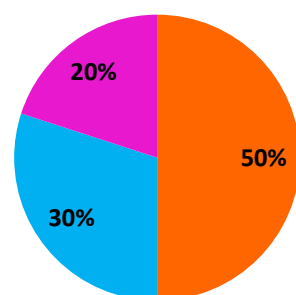
■ příjmy z vlastní hospodářské činnosti

■ sponzorské dary nebo příspěvky

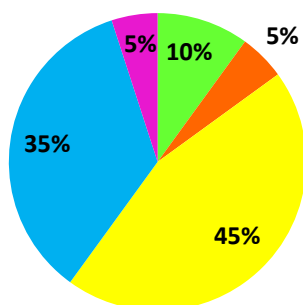
■ sportovní nebo kulturní činnost

■ dotace z rozpočtu obcí a krajů

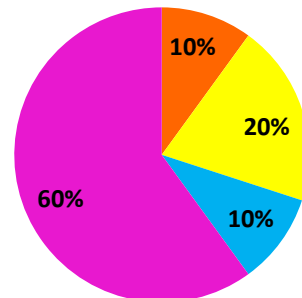
Služby Boskovice, s.r.o.

STK Zbraslavce

Služby Města Velké Opatovice, s.r.o.

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 90 Finanční prostředky plynoucí do oblasti sportu a kultury po jednotlivých obcích (v tis. Kč)

obec	kultura				sport	
	kultura	ochrana památek a péče o kulturní dědictví	ostatní činnosti v záležitostech kultury	sdělovací prostředky	sportovní zařízení	ostatní tělovýchovná činnost
Bedřichov	32	0	9	1	27	10
Benešov	124	3	22	0	31	125
Borotín	29	0	523	13	0	0
Boskovice	4 598	1 452	7 578	0	7 249	7 412
Cetkovice	43	0	519	66	2	50
Crhov	189	0	94	2	316	1
Černovice	9	0	141	1	0	0
Deštná	40	0	8	54	0	0
Drnovice	85	0	2 057	34	0	458
Hodonín	0	9	33	1	0	8
Horní Poříčí	18	0	18	5	91	1
Horní Smržov	357	0	9	2	0	0
Chrudichromy	166	0	15	0	0	4
Jabloňany	0	79	86	75	0	10
Kněževés	24	39	68	3	229	0
Knínice u Bosk.	203	15	631	114	200	224
Kořenec	123	0	161	15	50	57
Kozárov	28	4	477	26	0	5
Krhov	6	0	65	276	0	0
Křetín	15	0	131	3	0	9
Křtěnov	11	0	12	708	0	0
Kunčina Ves	0	16	302	0	0	0
Kunice	6	207	338	0	0	0
Kunštát	1 193	86	1 067	103	753	193
Lazinov	6	0	109	147	0	4
Letovice	252	0	6 968	254	573	1 892
Lhota Rapotina	77	12	28	2	0	14
Lhota u Lysic	7	0	103	1	77	0
Lhota u Oleš.	0	2	4	1	0	0
Louka	0	0	83	0	0	2
Ludíkov	435	0	16	0	0	5
Lysice	1 312	0	169	39	630	576
Makov	0	0	1	0	0	1
Malá Roudka	6	0	59	13	239	0

obec	kultura				sport	
	kultura	ochrana památek a péče o kulturní dědictví	ostatní činnosti v záležitostech kultury	sdělovací prostředky	sportovní zařízení	ostatní tělovýchovná činnost
Míchov	0	0	263	159	0	0
Němčice	72	0	427	82	0	12
Nýrov	8	0	20	0	5	0
Obora	11	7	88	3	3	5
Okrouhlá	11	77	241	11	24	68
Olešnice	601	0	1 156	20	1 206	2
Pamětice	19	0	351	1	0	0
Petrov	24	0	1	86	0	0
Pros. Poříčí	105	718	2 966	1	0	1
Roubanina	68	0	33	0	0	0
Rozseč n. K.	13	0	181	3	0	13
Rozsíčka	392	0	17	13	0	110
Sebranice	22	1	380	2	0	12
Skalice n. Svit.	27	0	51	2	0	35
Skrchov	18	0	31	447	0	0
Stvolová	8	1	15	2	0	0
Sudice	96	0	223	19	355	13
Suchý	20	344	24	9	0	23
Sulíkov	82	0	1	4	0	22
Světlá	19	0	21	14	249	2
Svitávka	137	0	420	30	0	480
Šebetov	485	0	462	209	0	26
Štěchov	0	2	35	0	0	27
Tasovice	75	3	43	0	0	0
Uhřice	33	1	94	4	0	0
Újezd u Bosk.	56	0	78	14	0	40
Úsobrno	72	5	67	4	75	46
Ústup	4	0	8	0	0	0
Valchov	114	5	52	6	34	146
Vanovice	149	0	233	0	455	19
Vážany	49	0	5	2	18	10
Velenov	11	0	565	20	0	10
Vel. Opatovice	4 671	337	100	60	499	457
Vísky	297	0	297	0	74	395
Voděrady	51	0	137	2	451	120

obec	kultura				sport	
	kultura	ochrana památek a péče o kulturní dědictví	ostatní činnosti v záležitostech kultury	sdělovací prostředky	sportovní zařízení	ostatní tělovýchovná činnost
Vranová	25	6	605	32	12	6
Zbraslavec	11	0	7	0	0	175
Žďárná	19	0	33	1	237	4
Žerůtky	0	2	5	1	0	0
CELKEM ORP	17 269	3 433	31 640	3 222	14 164	13 340

Zdroj: rozpočty obcí

Jak můžeme vidět v předchozí tabulce, tak obce vynakládají daleko více finančních prostředků do oblasti kultury než do rozvoje sportu a tělovýchovy. Nejvíce podporované jsou ostatní činnosti v záležitostech kultury a kultura obecně. Podstatně méně je financováno do ochrany památek a péči o kulturní dědictví a do sdělovacích prostředků.

V oblasti sportu je o něco více investováno do sportovních zařízení než do ostatní tělovýchovné činnosti.

Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Jedná se o kulturní, společenské a sportovní akce, na jejichž organizaci se podílí a spolupracuje více obcí. Např.:

- Pohár Dražanské vrchoviny – jedná se o závody horských kol pořádaných sedmi obcemi – Valchov, Benešov, Kořenec, Suchý, Žďárná, Okrouhlá a Velenov;
- Okolo Malé Hané – jedná se o cyklovýlet, trasa je dlouhá asi 33 a projíždí se všemi obcemi mikroregionu Malá Haná;
- Po hradech a zámcích Boskovicka – na této akci spolupracují pracovníci MAS Boskovicko Plus a MAS Partnerství venkova a jedná se o návštěvu osmi historických objektů – boskovický hrad a zámek, velkoopatovický, letovický, lysický a kunštátský zámek, zřícenina hradu Louka a Doubravice nad Svitavou;
- Zimní běžecké trasy na Dražanské vrchovině;
- Zimní běžecké trasy okolo obce Suchý.

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza rizik

Metodika přípravy veřejných strategií definuje riziko jako nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů.

Analýza a hodnocení rizik je kontrolní metoda, která slouží k jejich včasnému rozpoznání (identifikaci) a vyhodnocení. Významnost rizik je hodnocena z hlediska pravděpodobnosti jejich výskytu a dopadu na dosahování cílů strategie. Hodnocení pravděpodobnosti výskytu rizika (sloupec „P“) a jeho dopadu (sloupec „D“) probíhalo na stupnici 1 až 5. Hodnota 1 znamená nízkou pravděpodobnost (dopad), hodnota 5 pak představuje vysokou pravděpodobnost (dopad) daného rizika. Významnost (sloupec „V“) je stanovena součinem pravděpodobnosti a dopadu. Významnost příslušného rizika má tedy hodnotu od 1 do 25.

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V		
Finanční riziko	Nedostatek financí na rekonstrukci kulturních a sportovních zařízení	3	4	12	Snaha nalézt jiný zdroj příjmu (veřejné sbírky apod.)	Vlastníci zařízení
	Finanční náročnost u některých druhů sportu	4	4	16	Hledání dotačních možností, grantů měst a obcí apod.	Provozovatelé sportovních odvětví
	Nedostatek finančních prostředků na obnovu historických památek	3	5	15	Hledání dodatečných zdrojů (dotace) Příprava kvalitních projektů k žádostem o dotace	Obce a vlastníci památek
Organizační riziko	Špatné vedení neziskových organizací působících v oblasti sportu nebo kultury	2	4	8	Zajistit volbu kompetentních osob s odpovídajícími zkušenostmi, motivace	NNO
	Nevhodný postup vedení obce v případě kulturního a sportovního využití v obci	1	4	4	Projednávání s občany, společný postup vedení obce s občany při řešení problémů z oblasti kultury a sportu	Obce
	Nabídka sportovních a kulturních služeb neodpovídá poptávce	2	5	10	Monitoring aktuálního stavu v území	Provozovatelé kulturních a sportovních zařízení, spolky
Právní riziko	Změna platné legislativy, např. zpřísnění hygienických požadavků ve sportovních zařízeních, obtížnější přijímání dobrovolníků apod.	1	4	4	Projednávat a připomínkovat navrhovanou legislativu	Provozovatelé kulturních a sportovních zařízení

Technické riziko	Špatná nebo zastaralá vybavenost sportovních zařízení	3	5	15	Získání dotací nebo grantů na modernizaci vybavení	Provozovatelé kulturních a sportovních zařízení
	Chátrající stav historických objektů	4	5	20	Získání dotací na rekonstrukci (revitalizaci) památek, příp. sponzoring	Obce a vlastníci památek
	Nerovnoměrné rozmístění sportovních zařízení v regionu (vyšší koncentrace v jednom místě/nedostatek v jiném)	2	3	6	Zohlednit sportovní zařízení při plánování rozvoje obce	Obce
Věcné riziko	Snižující se zájem mladých lidí udržovat tradice v obci	3	4	12	Motivace mladého obyvatelstva, zvýšit propagaci tradičních akcí	Obce, NNO
	Nezájem některých obcí o kulturní a sportovní dění	1	3	3	Spolupráce na pořádání akcí s jinými obcemi	Obce

Analýza cílových skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Děti, mládež	Dostatek dětských hřišť ve všech obcích	Nedostatečná informovanost o nabídce kulturních a sportovních aktivit	Osobně	Spolupráce s neziskovými organizacemi
	Dostupnost sportovních hřišť a kvalitního sportovního vybavení	Nedostatečná aktivita škol a spolků při práci s dětmi a mládeží	Sociální síť	Spolupráce obcí se ZŠ a MŠ
	Možnost aktivně se podílet na spolkovém a kulturním dění v obci	Nedostatečná aktivita škol a spolků při práci s dětmi a mládeží	Doporučení známých	Spolupráce mezi obcemi
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Dostatek sportovišť s možností aktivního odpočinku v letním i zimním období	Nedostatek finančních prostředků organizací působících v oblasti sportu a kultury	Osobně	Spolupráce mezi spolky podílejících se na sportovním nebo kulturním dění
	Dostupnost kulturních zařízení (kino, divadlo, muzeum, apod.)	Nevyhovující stav sportovních zařízení	Webové stránky obcí	Úzká spolupráce obcí se spolky
	Existence lokálních kulturních a společenských tradic	Nedostatečná péče o sportovní zařízení a kulturní objekty	Regionální tisk, Média	Meziobecní spolupráce
Turisté	Kvalitní síť cyklotras	Neuspokojivý technický stav kulturních památek i sportovních objektů	Webové stránky	Spolupráce mezi obcemi, Získání dotačních prostředků na obnovu kulturních a sportovních zařízení
	Síť kulturních a sportovních zařízení včetně nabídky souvisejících služeb	Pokles zájmu o nabídku kulturních a sportovních aktivit	Webové stránky, Propagační letáky, Sociální síť, Regionální tisk, Média	Informační kampaň
	Kvalitně udržovaná sportoviště a kulturní památky	Pomalá obnova a údržba některých kulturních a sportovních objektů	Webové stránky	Získání dotačních prostředků na obnovu kulturních a sportovních zařízení
	Nabídka tradičních akcí	Pokles zájmu o nabídku kulturních a sportovních aktivit	Webové stránky, Propagační letáky, Sociální síť, Regionální tisk, Média	Spolupráce mezi obcemi, Informační kampaň

6.1.4. SWOT analýza oblasti

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1) Aktivní spolkový život (existence mnoha spolkových organizací a sportovních klubů) 2) Pravidelné konání tradičních sportovních, kulturních a společenských akcí 3) Pestrost a rozmanitost služeb a činností místních spolků při pořádání sportovních a kulturních akcí 4) Existence a činnost řady informačních center na území ORP 5) Hustá síť knihoven v obcích ORP 6) Existence zimního stadionu Boskovice 7) Kvalitní síť cyklotras 8) Existence Westernového městečka Boskovice, nabízející řadu netradičních akcí 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Absence multifunkční sportovní haly v ORP Boskovice 2) Nedostatek finančních prostředků organizací a spolků působících v oblasti kultury, sportu a práce s mládeží 3) Nevyhovující technický stav některých sportovních a kulturních objektů 4) Nedostatečně využitý potenciál některých kulturních památek i kulturních akcí 5) Nedostatek vhodných prostor pro některé sportovní nebo kulturní aktivity 6) Slabá propagace sportovních a kulturních možností regionu (propagační materiály, průvodce, apod.)
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1) Pokračování a udržení tradičních akcí, vytváření nových zajímavých akcí pro sportovní a kulturní vyžití občanů i návštěvníků regionu 2) Dobudování nových (značení) a zkvalitnění zázemí stávajících cyklotras 3) Zlepšit podmínky pro sportovní vyžití v zimě, především značení a údržba lyžařských tras 4) Možnost využití systému grantů v oblasti kultury a sportu 5) Snaha o podporu volnočasových aktivit ze strany podnikatelského sektoru včetně sponzoringu 6) Zvyšovat informovanost návštěvníků i místních občanů o kulturních a sportovních aktivitách na území kraje 7) Snaha o rozvoj knihoven a jejich poboček jako lokálních informačních center pro návštěvníky i místní obyvatele 8) Zvyšování využitelnosti stávajících kulturních zařízení v jednotlivých obcích 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Nedostatek sponzorů na další rozvoj infrastruktury pro volnočasové aktivity 2) Snižující se zájem o tradiční kulturní dění ze strany dětí a mládeže 3) Nezáměr řešit nevyhovující stav řady sportovních zařízení 4) Nevyvážená struktura kulturních a sportovních zařízení 5) Nedostatek financí pro spolufinancování projektů v oblasti kultury a sportu 6) Špatný životní styl dětí a mládeže – pasivní trávení volného času

SILNÉ STRÁNKY

Na území ORP Boskovice se pravidelně konají sportovní, kulturní a společenské akce. Aktivní život je mezi obyvateli rozšířen také díky spolkovému životu a existencí mnoha sportovních klubů a spolkových organizací. O pestrosti a rozmanitosti služeb a o nabídce kulturních a sportovních zařízeních informují různé propagační materiály a především informační centra.

Většina obcí je vybavena knihovnami a kulturními domy. U některých obcí nalezneme také kina, muzea nebo galerie. Důležitá je také relativně hustá síť cyklotras a tras pro pěší turistiku s informačními cedulemi a odpočinkovými místy, která nejen podporuje aktivní život obyvatel, ale také zvyšuje cestovní ruch. Významné je pro toto území také Westernové městečko, které nabízí řadu netradičních akcí a lidé se sem sjíždějí i z odlehlejších míst. Ročně se tak přiláká tisíce turistů a zvýší se tím povědomí o území ORP Boskovice.

SLABÉ STRÁNKY

Největším problémem na území ORP Boskovice je nedostatek finančních prostředků organizací a spolků v oblasti sportu, kultury a práce s mládeží. Na tento problém navazuje řada dalších problémů jako je například špatný technický stav kulturních budov i sportovních zařízení nebo nedostatečné a zastaralé vybavení.

Na území ORP není dostatečný prostor pro některé sportovní nebo kulturní aktivity a také tu chybí multifunkční sportovní hala. Dalším problémem může být neschopnost dostatečně využít potenciál některých kulturních památek i kulturních akcí.

PŘÍLEŽITOSTI

Nejdůležitější příležitostí na území ORP Boskovice je využití potenciálu tohoto území pro vytvoření nových sportovních a kulturních akcí pro lepší vyžití občanů i návštěvníků nebo alespoň pokračování v těch stávajících aktivitách. Další příležitostí by mohla být podpora sportovního vyžití v zimě a to především díky lepšímu značení a údržbě běžkařských tras nebo vytvářením umělých kluzišť pro bruslaře. Pro zlepšení cykloturistiky by bylo dobré zkvalitnit stávající trasy, popřípadě vybudovat nové.

Finanční situace by se dala zlepšit pomocí využití systému grantů v oblasti sportu a kultury. Lepší informovanost mezi občany a lepší propagace by mohly zajistit větší návštěvnost konaných akcí a tím i vyšší zisky. Dále také snaha o získání finančních prostředků na podporu volnočasových aktivit ze strany soukromého (podnikatelského) sektoru formou sponzoringu.

HROZBY

Největší hrozbou může být nezáměr a neochota lidí řešit nevyhovující stav řady sportovních a kulturních zařízení a také upadající zájem lidí o tradiční kulturní dění především ze strany mládeže. Sportovní aktivitu lidí může také ohrožovat zvyšující se lenost a pasivní styl trávení volného času vedoucí jednak k obezitě a nejrůznějším onemocněním lidí, ale také k upadání sportovních zařízení a akcí na území regionu.

Sportovní a kulturní vyžití také ohrožuje nedostatek finančních prostředků na spolufinancování projektů a nedostatek sponzorů na další rozvoj infrastruktury pro volnočasové aktivity. Kvůli nevyvážené struktuře kulturních a sportovních zařízení hrozí stěhování lidí do okolních obcí a měst, které nabízejí lepší kulturní a sportovní možnosti a vyžití.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Kulturní zařízení jsou na území ORP v jednotlivých obcích zastoupeny nejvíce knihovnami a kulturními domy. Knihovny je však třeba vybavit počítači s připojením na internet, aby se mohly stát kanálem pro získávání informací a vyspělou komunikací. Kulturní domy jsou většinou zanedbané a nutně potřebují opravu či rekonstrukci.

Hlavním nositelem kultury v regionu jsou městská či obecní kulturní střediska (MKS Boskovice a Letovice), dále jsou to pak další organizace zřízené obcí (Služby Velké Opatovice), kulturní a sportovní výbory při zastupitelstvech obcí a spolkové organizace či občanská sdružení.

Centrem kulturních akcí v celém okrese Blansko jsou Boskovice. Je tomu tak především zásluhou bohaté historie vč. dochovaných památek, tradic a aktivity města projevující se mj. v kvalitní volnočasové infrastruktuře a bohatém kulturním programu.

Sportovní zařízení jsou zastoupena hlavně hřišti. Jedná se o fotbalová hřiště, víceúčelová hřiště či dětská hřiště. Především dostatečný počet hřišť je dobrým předpokladem rozvoje volnočasových aktivit dětí, které jsou tou nejlepší prevencí sociálně patologických jevů. Nejnaléhavějším problémem v oblasti sportu začíná být zanedbanost a špatný technický stav řady objektů sportovní infrastruktury a nedostatek náročnějších sportovních zařízení jak pro sportovní vyžití široké veřejnosti (kryté plavecké bazény, zimní stadion či hala pro širokou veřejnost).

V obcích panuje čilý spolkový život, nejčastěji se sdružují hasiči, Sokolové, myslivci a různé sportovní kluby. Některé spolky během 90. let zanikly (zahrádkáři, chovatelé, Červený kříž, ale i ženské spolky). Naopak se objevují ochotnická divadla, ochránci přírody, skauti, a další neziskové organizace. Tyto organizace jsou nositeli kultury a sportu ve venkovském prostoru, do kterého celé území ORP patří.

Každoročně jsou na území ORP organizovány běžecké závody, turistické pochody, turnaje v míčových hrách a mnoho dalších. Specialitou jsou závody dračích lodí, které se konají každý rok koncem srpna na křetínské přehradě. Kromě účasti na organizovaných hromadných akcích je samozřejmě možné využít individuálně služby různých sportovních zařízení.

Společenské události jsou v malých obcích obvykle zajišťovány činností spolků a zájmových sdružení – zejména TJ Sokol, SDH a mysliveckých sdružení. V zimní sezoně se pořádají plesy, v létě taneční zábavy a dlouhé tradici se těší také poutě. Tyto svátky, jejichž datum konání se odvíjí od svátku patrona, kterému je zasvěcen místní kostel, ocení děti i dospělí. Do vsí přijíždějí kolotoče a konají se zábavy.

Významné kulturní akce jsou pořádány především městy, resp. jejich příspěvkovou organizací. Další velké, především hudební akce jsou pořádány soukromými subjekty, ty menší místního významu pak spolky a občanskými sdruženími (sportovní klání, zábavy, apod.)

Sportovní zařízení jsou zastoupena hlavně hřišti a tělocvičnami. Nejrozšířenějším sportem v ORP Boskovice je fotbal, proto je na území téměř každé obce k dispozici fotbalového hřiště. Mezi další sportovní zařízení patří hustá síť tělocvičen. Jako příklad můžeme uvést volejbalové hřiště v obci Chrudichromy, v Knínicích u Boskovic a Drnovicích jsou k dispozici tenisové kurty, v Kořenci je golfové hřiště.

V letních měsících mohou obyvatelé využívat několik koupališť a přírodních koupališť jako například přehrada Křetínka, nebo rybník v obci Suchý. Celoročně lze také využívat k vodním radovánkám krytý bazén v Boskovicích.

V zimním období je v případě dobrých sněhových podmínek v provozu lyžařský vlek v Hlubokém a v Rudce (obě místní části města Kunštát). Nalezneme zde také dobré terény pro běžecké lyžování, které zde má potenciál k rozvoji.

Na základě marketingového průzkumu jsme zjišťovali, jaké marketingové prostředky využívají ke své propagaci organizace zajišťující sport a kulturu na území ORP Boskovice. Nejčastěji využívaným propagačním prostředkem je prezentace na internetu, kterou se pomáhá zviditelňovat 21 % dotazovaných organizací. Dalším oblíbeným marketingovým prostředkem jsou propagační materiály, které používá 18 % dotázaných.

Součástí organizování kultury a sportu je shánění finančních prostředků. V ORP Boskovice existují profesionální organizace zřízené městy. Jedná se o Městské kulturní středisko Letovice, Nová 71/1, 679 61 Letovice, které je příspěvkovou organizací města. Její hlavní náplní je pořádání kulturních a společenských akcí, dále patří pod tuto organizaci kulturní dům či knihovna. Další je Kulturní středisko Boskovice, Kpt. Jaroše 15, 68001 Boskovice, která má stejnou náplň činnosti jako Letovice a je také příspěvkovou organizací města Boskovic. Navíc spadá pod něj i kino (klasické a letní).

6.1.6. Nástin možných variantních návrhů v oblasti kultury a sportu

I. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Zvýšení informovanosti návštěvníků i místních občanů o kulturních a sportovních aktivitách na území ORP

I.1. Popis stávající situace a návrh řešení

V dnešní době je celá řada aktivit a sportovních kroužků určena především pro děti a mládež. Je to dáno především tím, že děti a mládež začínají se sportem už ve školních letech. Málokdy je však myšleno na zapojení dospělých lidí nebo seniorů do sportu. Ve městech je sice široká nabídka sportovního vyžití pro skoro všechny věkové kategorie, ale obyvatelé menších měst nebo obcí takovou možnost nemají nebo mají, ale v omezené míře.

I.2. Plusy a mínusy

PLUSY	MÍNUSY
Nabídka kulturního a sportovního vyžití pro všechny věkové kategorie	Nezájem veřejnosti o kulturní dění
Zapojení širší veřejnosti do kulturního života	Nezájem veřejnosti o aktivnější sportování
Zapojení širší veřejnosti do aktivního sportovního života	Nedostačující nabídka sportovního vyžití pro dospělé a seniory
Navázání více známostí	
Zlepšení fyzické kondice a zdravotního stavu obyvatel	
Zlepšení kulturního života v obcích	

I.3. Finanční dopady

Finanční dopady se budou odvíjet od rozsahu stanovených cílů v závislosti na možnostech daných obecních rozpočtů, rozpočtu státu a úspěšném čerpání finančních prostředků z příslušných programů a grantů. Záleží také na konkrétním nastavení podmínek příslušného dotačního titulu.

Předpokládané finanční zdroje

- * rozpočty obcí
- * grantové programy ministerstev a krajů
- * finanční prostředky EU (IROP)

II. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Zlepšení technického stavu sportovních a kulturních objektů

II.1. Popis stávající situace a návrh řešení

Nedostatek finančních prostředků organizací a spolků působících v oblasti kultury, sportu a práce s mládeží se odráží již od nízkého určení těchto prostředků ve státním rozpočtu i rozpočtech obcí. Sponzoring ze strany soukromého sektoru není vzhledem k nízkým odpočtům z daní pro případné dárce a sponzory atraktivní.

II.2. Plusy a mínusy

PLUSY	MÍNUSY
Kvalitnější zázemí pro sportovce	Nedostatek finančních prostředků
Lepší prostředí pro kulturní a společenské akce	Omezená dostupnost dotačních titulů
Zvýšení návštěvnosti akcí	Nezájem veřejnosti
Vyšší využití objektů i pro soukromé akce	
Častější pořádání akcí	

II.3. Finanční dopady

Finanční dopady se budou odvíjet od rozsahu stanovených cílů v závislosti na možnostech daných obecních rozpočtů, rozpočtu státu a úspěšném čerpání finančních prostředků z příslušných programů a grantů. Záleží také na konkrétním nastavení podmínek příslušného dotačního titulu.

Předpokládané finanční zdroje

- * rozpočty obcí
- * grantové programy ministerstev a krajů
- * finanční prostředky EU (IROP)

6.2. Návrhová část pro oblast kultury a sportu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Kultura a sport“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti kultury a sportu.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma kultura a sport.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS, realizačního týmu a pracovníků TIC. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma kultura a sport.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

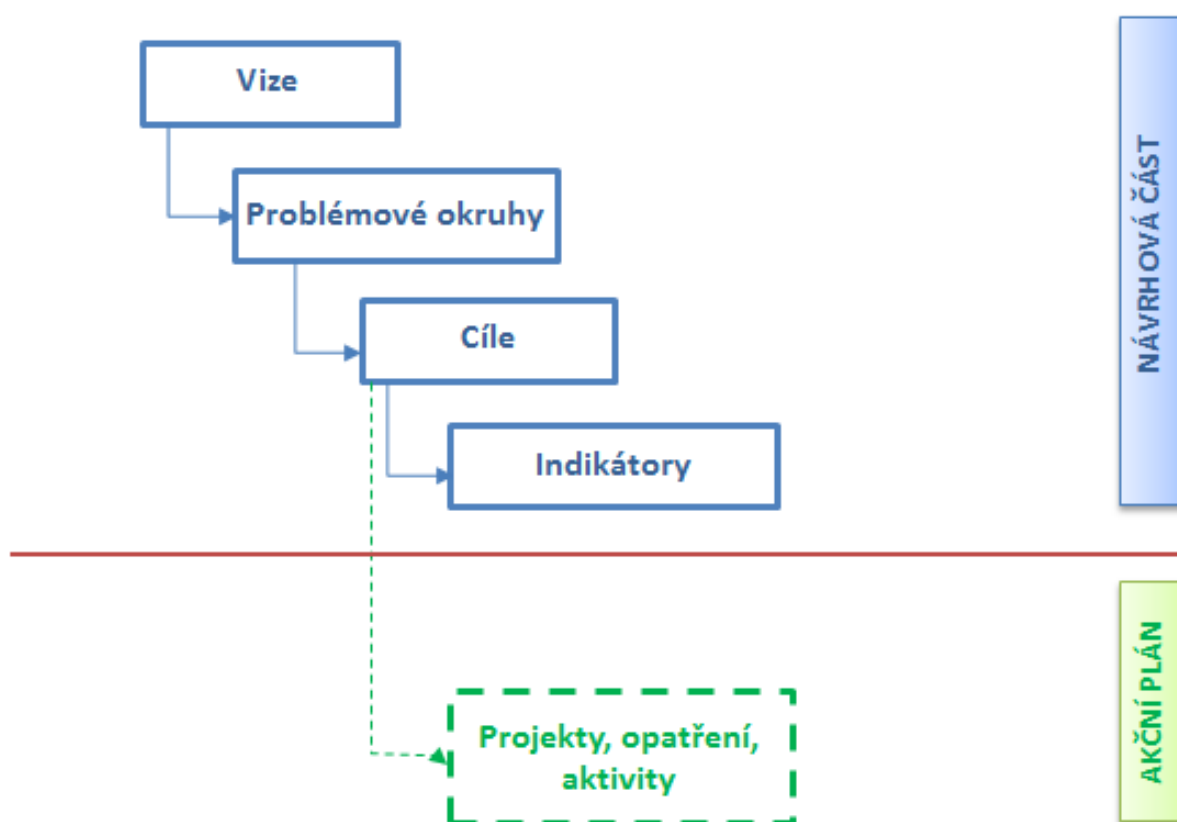
Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma kultura a sport. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu kultura a sport je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. **Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.**

Kultura a sport	PO1: Nedostatek vyhovujících zařízení pro sport a kulturu		PO2: Nízký počet konaných sportovních a kulturních akcí	
	Cíl 1.1: Zvýšení množství zařízení pro sport a kulturu v obcích ORP Boskovice	Cíl 1.2: Oprava stávajících zařízení	Cíl 2.1: Zajištění spolufinancování a spolupráce při organizaci sportovních a kulturních akcí	Cíl 2.2: Podpora sportovních a kulturních akcí nadmístního významu a činnosti spolků působící v oblasti sportu a kultury

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. **Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.**

Problémové okruhy:

Problémový okruh 1: Nedostatek vyhovujících zařízení pro sport a kulturu

Věcné argumenty:

Podle studie Ústavu územního rozvoje trendy vývoje jednotlivých druhů zařízení vyplývají podle jejich charakteru ze sociální a demografické skladby obyvatel (zejména zařízení školství, zdravotnictví a sociální péče), ze zájmu uživatelů a ze současných a předpokládaných forem provozu jednotlivých zařízení (zejména maloobchod, veřejné stravování, ubytování, administrativa).

Doporučená dostupnost základního občanského zařízení:

- 400 m hřiště pro děti a mládež
- 600 m hřiště pro dospělé
- 800 m klubovny pro děti nebo seniory

Příklady doporučené plochy pro neorganizovanou tělovýchovu a sport: 2,0 m² na obyvatele, z toho 0,5 m² bylo nutno rezervovat pro dětská hřiště a 1,5 m² pro hřiště mládeže a dospělých.

Identifikaci tohoto problému nalezneme i ve SWOT analýze.

SLABÉ STRÁNKY
1) Absence multifunkční sportovní haly v ORP Boskovice
2) Nedostatečně využitý potenciál některých kulturních památek i kulturních akcí
3) Nedostatek vhodných prostor pro některé sportovní nebo kulturní aktivity

Příčiny problému:

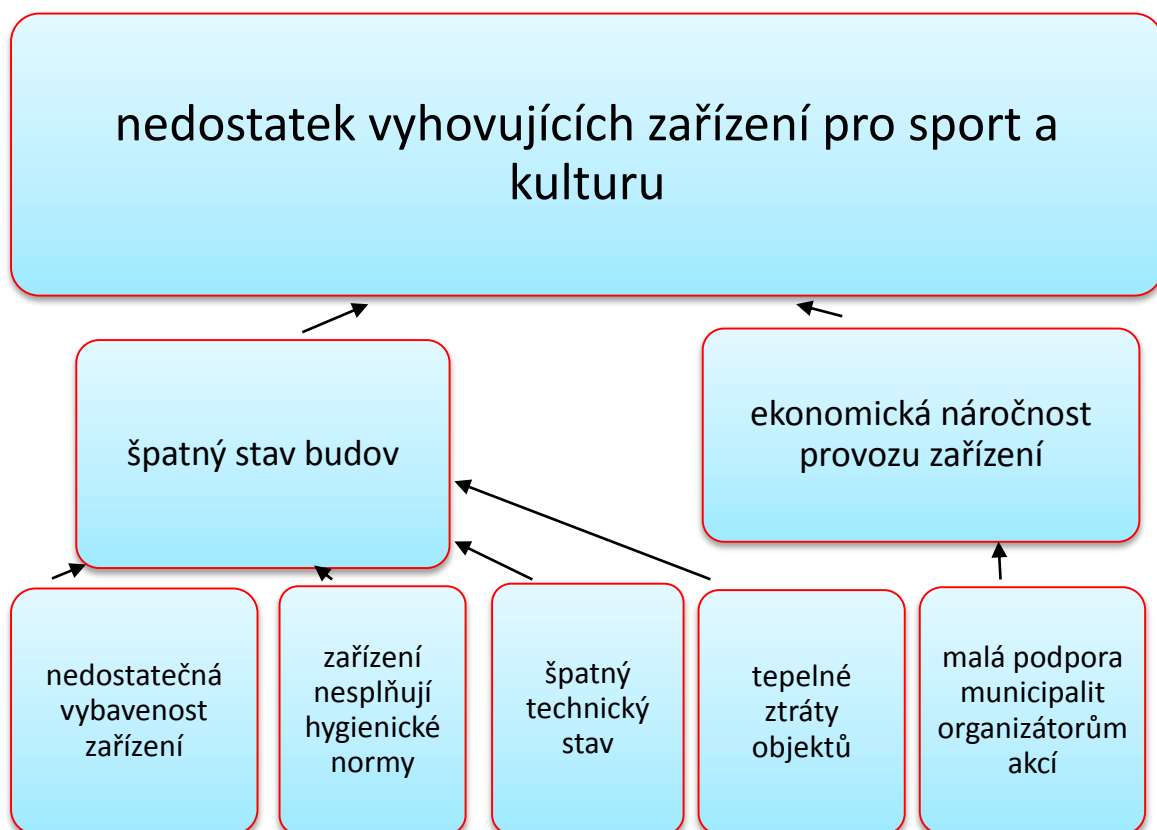
- Nedostatečná kapacita zařízení
- Špatný technický stav
- Nedostatečná vybavenost zařízení
- Zařízení nesplňují hygienické normy
- Tepelné ztráty objektů
- Nedostatek množství zařízení na počet obyvatel
- Ekonomická náročnost provozu zařízení
- Malá podpora municipalit organizátorům akcí
- Chybějící multifunkčnost objektů

Důsledky neřešení problému:

- Omezení v možnostech organizaci akcí
- Nepořádek na veřejných prostranstvích
- Hry na místních komunikacích a tím možnost úrazů
- Vandalismus
- Zvyšuje se výskyt některých sociálně – patologických jevů
- Malá nabídka mimoškolních aktivit
- Nedostatek kvalitních instruktorů a trenéru (prostředí)
- Demotivace stávajících instruktorů a trenéru
- Malé kulturní povědomí
- Hygiena
- Upadající kultura na venkově
- Obezita dětí

Indikátor výsledku: 6.1 Počet vyhovujících zařízení pro sport a kulturu

Strom problému:

Problémový okruh 2: Nízký počet konaných sportovních a kulturních akcí

Věcné argumenty:

- malé množství významnějších kulturních akcí
- hlavními nositeli kultury v regionu jsou městská či obecní kulturní střediska, organizace zřízené obcemi, kulturní a sportovní výbory při zastupitelstvech obcí a spolkové organizace či sdružení
- významné kulturní akce jsou pořádány především městy, ty menší místního významu pak spolky a sdruženími
- soukromé firmy jsou organizátory jen výjimečně, pomalý rozvoj spolupráce samosprávy obcí s podnikatelskou sférou a neziskovkami
- společenské události jsou v malých obcích obvykle zajišťovány činností spolků a zájmových sdružení – počet kulturních a sportovních aktivit závisí zejména na aktivitě místních spolků
- akce nadregionálního významu se konají v Boskovicích, ale i menší obce se snaží dělat větší projekty

Příčiny problému:

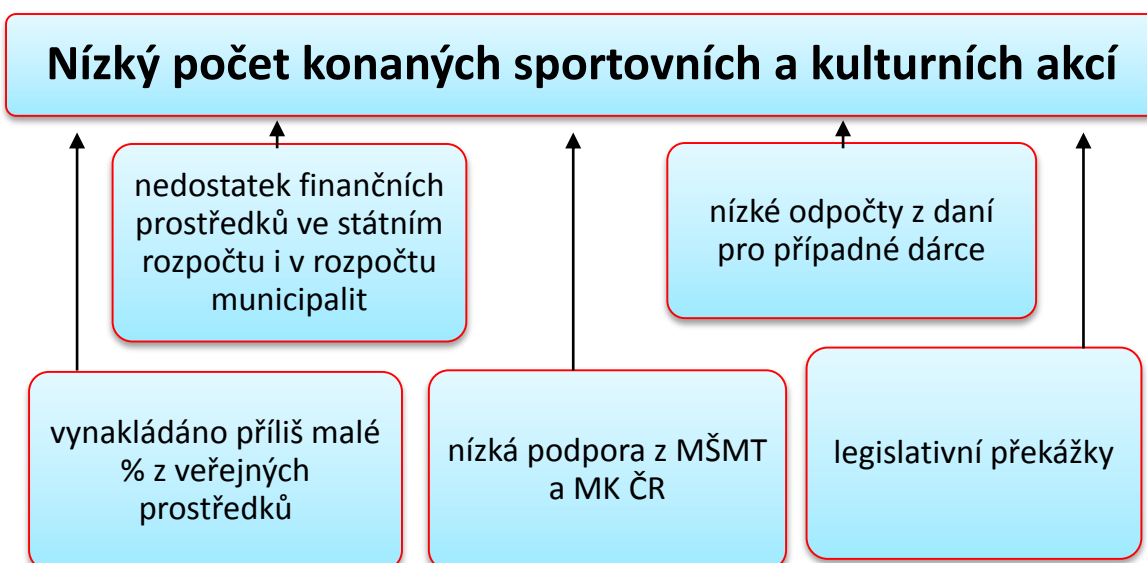
- nedostatek finančních prostředků v rozpočtech municipalit
- na oblast kultury a sportu je vynakládáno příliš malé procento z veřejných prostředků malé
- mizivá podpora z MŠMT a MK ČR pro dané subjekty v ORP
- odpočty z daní pro případné dárce a sponzory
- legislativní omezování (prodej alkoholu, nová složitá registrace spolků)

Důsledky neřešení problému:

- ukončení činnosti některých spolků
- nedostatečné a zastaralé vybavení zařízení
- úbytek nabídek aktivit pro občany ORP
- malá angažovanost občanů

Indikátor výsledku: 6.2 Zvýšení počtu pravidelně konaných sportovních a kulturních akcí

Strom problému:

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatek vyhovujících zařízení pro sport a kulturu
Cíl 1.1	Zvýšení množství zařízení pro sport a kulturu v obcích ORP Boskovice
Popis cíle	<p>Cílem je vybudování nových zařízení pro sport a kulturu. V mnoha obcích ORP Boskovice totiž tato zařízení chybí nebo jsou zastaralá či nefunkční. Nejvíce chybějí multifunkční areály, které je možné využít na různé druhy sportů a ke kulturním akcím. Tato zařízení je vhodné budovat tak, aby mohla sloužit nejméně 2-3 obcím. Důležité je také to, aby byla co nejdostupnější, tzn. například sportoviště celodenně otevřena pro širokou veřejnost. S tímto cílem souvisí především nedostatek financí ve veřejném sektoru. Díky zajištění finanční podpory je pak možné dané areály budovat.</p>
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření: výstavba nových zařízení (dětská hřiště, víceúčelová hřiště, kulturní domy, herny, tělocvičny, multifunkční klubovny, sportovní haly, fotbalová hřiště) v obcích ORP, kde se zatím nenacházejí komplexní rekonstrukce již nevyhovujících zařízení v havarijním stavu (dětská hřiště, víceúčelová hřiště, kulturní domy, herny, tělocvičny, fotbalová hřiště)</p> <p>Legislativní opatření: výstavbu nových zařízení zavést do strategických rozvojových plánů jednotlivých obcí v nových územních plánech nebo v jeho aktualizacích vymezit místa pro výstavbu</p> <p>Finanční opatření: zanést investice do rozpočtu obcí motivovat soukromé investory k investicím do dané oblasti aktivní dotační management</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	6.1.1 Počet nových zařízení
Správce cíle	Starosta obce Vísky

Problémový okruh 1	Nedostatek vyhovujících zařízení pro sport a kulturu
Cíl 1.2	Oprava stávajících zařízení
Popis cíle	Většinu stávajících zařízení ve sportu a kultuře vlastní města a obce ORP Boskovice. Část těchto zařízení je také ve vlastnictví spolků nebo obecně prospěšných společností a dalších NNO. Většina je ve velmi špatném stavu, nesplňují základní hygienické normy. Jejich provoz je zcela nerentabilní z důvodu ekonomické náročnosti jejich provozu a také energetické spotřeby budovy. Většina NNO je podstatně finančně omezena a nezbyvají tak prostředky na základní údržbu.
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření:</p> <p>oprava objektů a nemovitostí (kulturní domy, herna, tělocvičny, fotbalová hřiště, kabiny, sociální zařízení, zázemí hřišť – vyplývající z analýzy sportovišť a jejich stavu)</p> <p>snížení energetické náročnosti budov (zateplení vnějšího pláště, výměna okenních výplní, solární ohřev TUV, tepelná čerpadla na vytápění)</p> <p>doplnění nebo pořízení vnitřního vybavení (nábytek, sportovní načiní, nové osvětlení)</p> <p>Legislativní opatření:</p> <p>zajištění stavební dokumentace</p> <p>zajištění dodržování stavebního zákona – stavební povolení, územní souhlas</p> <p>Finanční opatření:</p> <p>zanést investice do rozpočtu obcí</p> <p>motivovat soukromé investory k investicím do dané oblasti</p> <p>aktivní dotační management</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	6.1.2 Počet opravených zařízení
Správce cíle	Starosta obce Vísky

Problémový okruh 2	Nízký počet konaných sportovních a kulturních akcí
Cíl 2.1	Zajištění spolufinancování a spolupráce při organizaci sportovních a kulturních akcí
Popis cíle	Většina současných organizací působících v oblasti sportu a kultury na ORP Boskovice se potýká s nedostatkem financí. Tento obor je na území dlouhodobě podfinancován. Jejich nedostatek se projevuje nejen v provozu zařízení, jejich špatném až havarijním stavu, ale hlavně chybí finance na činnost spolků a organizací a pořádání akcí. To pak vede k tomu, že jejich činnost je utlumována. Tím dochází k malé nabídce sportovního a kulturního využití občanů a také k migraci mladých lidí z malých obcí. Cílem tedy je spolupráce při zajištění finančních prostředků na činnost a provoz organizací, které organizují sportovní a kulturní akce a zapojit obce, podnikatele i NNO do jejich organizace.
Hlavní opatření	Věcná opatření: společně připravovat projekty na získávání financí do sektoru zlepšení marketingu a propagace organizací, akcí a práce (společné školení marketingu a managementu, školení vedení účetnictví, předávání informací o možnostech financování) manuál s popisem vícezdrojového financování pro zlepšení marketingu a propagace organizací, jejich akcí a práce Legislativní opatření: zavést přerozdělování financí ze státního rozpočtu z MŠMT a MK ČR, zjednodušit jejich grantovou politiku (administrativu) aktivní pomoc veřejného sektoru s implementací nového občanského zákona (vzorové stanovy spolků, pomoc při jejich registraci) Finanční a ekonomická opatření: zavést společný nákup služeb a materiálu (např. nákup počítačového vybavení, společný účetní pro několik organizací) aktivní oslovování potenciálních partnerů v oblasti soukromého a veřejného sektoru sledovat granty a dotace (ideální práce pro pověřené pracovníky ORP či MAS)
Název indikátorů k hodnocení cíle	6.2.1 Počet akcí organizovaných pomocí spolupráce obcí, podnikatelů a NNO
Správce cíle	Starosta obce Vísky

Problémový okruh 2	Nízký počet konaných sportovních a kulturních akcí
Cíl 2.2	Podpora sportovních a kulturních akcí nadmístního významu a činnosti spolků působících v oblasti sportu a kultury
Popis cíle	<p>Z důvodu zajištění udržitelného rozvoje území a jeho demografické stability, je třeba obyvatelům zajistit dobré zázemí pro jejich zájmovou a společenskou činnost. Podporou akcí nadmístního významu dochází k udržování tradic a poznání života ve venkovských oblastech.</p> <p>Mezi již existující akce patří například cyklistický závod Okolo Malé Hané nebo Dračí lodě. Takové akce jsou příkladem nadregionální spolupráce. Dále je třeba věnovat pomoc organizacím, které pracují v oblasti sportu a kultury. Ty se potýkají s velkými finančními problémy. Přitom většinou pracují s mládeží a svou činností napomáhají omezovat sociálně patologické jevy ve společnosti. Mají také své výlučné postavení ve výchově dětí a mládeže.</p>
Hlavní opatření	<p>Věcná opatření: podpora sportovních a kulturních akcí nadregionálního významu (spolupráce více subjektů v regionu) finanční a věcná podpora zájmových organizací a skupin zaměřených na práci s mládeží</p> <p>Legislativní opatření: živnostenský zákon, registr spolků</p> <p>Finanční opatření: zanést investice do rozpočtu obcí finančně motivovat činnost spolků grantovým systémem aktivní dotační management</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	6.2.2 Počet kulturních a sportovních akcí nadmístního významu
Správce cíle	Starosta obce Vísky

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh	1. Nedostatek vyhovujících zařízení pro sport a kulturu		
Číslo indikátoru	6.1		
Název indikátoru	Počet vyhovujících zařízení pro sport a kulturu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	110
Skutečnost	92		
Popis měřítka:	<p>Kromě oprav stávajících sportovních a kulturních zařízení bude třeba vybudovat také nová zařízení.</p> <p>Indikátor umožní sledovat počet fungujících kulturních a sportovních zařízení na území SO ORP Boskovice.</p> <p>V roce 2013 zde fungovalo 92 sportovních a kulturních zařízení. Žádoucí je tento stav zvyšovat jak prostřednictvím oprav, tak i budováním nových zařízení. Výhledově bychom tedy chtěli v roce 2017 tento počet zvýšit na 100 zařízení a roce 2020 na 110 zařízení.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet vyhovujících kulturních a sportovních zařízení celkem		
Zdroj čerpání dat:	Evidence sportovních a kulturních zařízení na území ORP, znalost území		

Cíl	1.1 Zvýšení množství zařízení pro sport a kulturu		
Číslo indikátoru	6.1.1		
Název indikátoru	Počet nových zařízení		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		95	98
Skutečnost	92		
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění dostatečného kulturního života na území ORP je nutné zvýšit počet kulturních a sportovních zařízení hlavně v obcích, kde je ho nedostatek.</p> <p>Pomocí indikátoru budeme sledovat počet nově vybudovaných kulturních a sportovních zařízení.</p> <p>V roce 2013 se na území nachází 92 zařízení. Žádoucí by bylo vybudovat další zařízení zejména v obcích, kde je evidován nedostatek kulturního a sportovního vyžití. V roce 2017 by se počet zařízení mohl zvýšit na 95 a v roce 2020 na 98. Celkově by se tedy počet zařízení ve sledovaném období zvýšil nejméně o 6.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet opravených kulturních a sportovních zařízení a počet míst vhodných na vybudování nových zařízení		
Zdroj čerpání dat:	Evidence sportovních a kulturních zařízení na území ORP, znalost území		

Cíl	1.2 Oprava stávajících zařízení		
Číslo indikátoru	6.1.2		
Název indikátoru	Počet opravených zařízení		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		23	30
Skutečnost	19		
Popis měřítka:	<p>Kromě bodování nových je také potřeba opravit stávající sportovní a kulturní zařízení.</p> <p>Indikátor umožní sledovat počet opravených kulturních a sportovních zařízení na území ORP Boskovice.</p> <p>V roce 2013 bylo evidováno 19 nově opravených zařízení. Žadoucí by bylo tento počet stále zvyšovat a dosáhnout tak moderních a kvalitních sportovně-kulturních zařízení. Výhledově bychom tedy chtěli v roce 2017 tento počet zvýšit na celkem 23 opravených zařízení a roce 2020 na 30 zařízení.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet nově opravených kulturních a sportovních zařízení celkem		
Zdroj čerpání dat:	Evidence sportovních a kulturních zařízení na území ORP, znalost území		

Problémový okruh	2. Nízký počet konaných sportovních a kulturních akcí		
Číslo indikátoru	6.2		
Název indikátoru	Zvýšení počtu pravidelně konaných sportovních a kulturních akcí		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	<p>Možnosti kulturního a sportovního vyžití jsou faktorem atraktivity území jak pro jeho obyvatele, tak i návštěvníky. Pravidelně konané akce pak mohou pomáhat také cestovnímu ruchu.</p> <p>Zvolený indikátor nám umožní sledovat přírůstek množství pravidelně konaných sportovních a kulturních akcí na území ORP. Výchozí rok 2013 měřit nelze, pro rok 2017 plánujeme zvýšení počtu pořádaných akcí alespoň o 10 % a v roce 2020 o 15 %.</p>		
Metodika a výpočet:	Přírůstek množství pravidelně konaných sportovních a kulturních akcí		
Zdroj čerpání dat:	Místní zpravodaje, weby, rozhovory se starosty		

Cíl	2.1 Zajištění spolufinancování a spolupráce při organizaci sportovních a kulturních akcí		
Číslo indikátoru	6.2.1		
Název indikátoru	Počet akcí organizovaných pomocí spolupráce obcí, podnikatelů a NNO		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán		12	15
Skutečnost	7		
Popis měřítka:	<p>Počet kulturních a sportovních akcí závisí na objemu finančních prostředků. Jako vhodné řešení se jeví zapojení více složek občanské společnosti a jejich spolupráce při organizování různých akcí. Příkladem může být letovický festival 3+1, který počet spolupracujících složek nese i ve svém názvu.</p> <p>Zvolený indikátor nám umožní sledovat množství akcí organizovaných za spolupráce mezi obcemi, podnikateli a NNO na území ORP.</p> <p>V roce 2013 bylo na území ORP pořádáno 7 akcí, v roce 2017 plánujeme jejich počet zvýšit alespoň na 12 a v roce 2020 na 15.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet akcí organizovaných za spolupráce mezi obcemi, podnikateli a NNO		
Zdroj čerpání dat:	Místní zpravodaje, weby, rozhovory se starosty		

Cíl	2.2 Podpora sportovních a kulturních akcí nadmístního významu a činnosti spolků působící v oblasti sportu a kultury		
Číslo indikátoru	6.2.2		
Název indikátoru	Počet kulturních a sportovních akcí nadmístního významu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	15	16
Skutečnost	12	 	
Popis měřítka:	<p>Akce nadmístního významu mají významný dopad v území, protože lákají velké množství návštěvníků a pomáhají cestovnímu ruchu a ekonomice regionu.</p> <p>Zvolený indikátor nám umožní sledovat počet akcí nadmístního významu pořádaných na území ORP.</p> <p>Akcí nadmístního charakteru se na území ORP ročně koná okolo 12. V roce 2017 by bylo žádoucí tento počet zvýšit o 2 akce, tedy na 15 a v roce 2020 přidat ještě alespoň jednu akci nadmístního charakteru, tedy 16.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet akcí nadmístního charakteru konaných na území ORP, počet dalších možných akcí		
Zdroj čerpání dat:	Znalost území, místní zpravodaje, rozhovory se starosty		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta města Boskovice
Starosta města Letovice
Starosta města Velké Opatovice
Starosta města Kunštát
Starosta města Olešnice
Zástupce místní akční skupiny Boskovicko PLUS
Zástupce místní akční skupiny Partnerství venkova

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zvýšení množství zařízení pro sport a kulturu	Starosta obce Vísky
1.2	Oprava stávajících zařízení	Starosta obce Vísky
2.1	Zajištění spolufinancování a spolupráce při organizaci sportovních a kulturních akcí	Starosta obce Vísky
2.2	Podpora sportovních a kulturních akcí nadmístního významu a činnosti spolků působících v oblasti sportu a kultury	Starosta obce Vísky

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
6.1	Počet vyhovujících zařízení pro sport a kulturu	pověřený pracovník MAS
6.1.1	Počet nových zařízení	pověřený pracovník MAS
6.1.2	Počet opravených zařízení	pověřený pracovník MAS
6.2	Zvýšení počtu pravidelně konaných sportovních a kulturních akcí	pověřený pracovník MAS
6.2.1	Počet akcí organizovaných pomocí spolupráce obcí, podnikatelů a NNO	pověřený pracovník MAS
6.2.2	Počet kulturních a sportovních akcí nadmístního významu	pověřený pracovník MAS

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. System změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok⁴. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

⁴ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Na základě vyhodnocení dat z analytické části a diskuzí v rámci fokusních skupin byly identifikovány nejzávažnější problémy v oblasti kultury a sportu v území ORP Boskovice: 1) nedostatek vyhovujících zařízení pro sport a kulturu a 2) nedostatek finančních prostředků.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Je potřeba zvýšit množství zařízení pro sport a kulturu v obcích ORP Boskovice. Cílem je vybudování nových či úplná rekonstrukce zařízení pro sport a kulturu. V mnoha obcích ORP Boskovice totiž tato zařízení chybí nebo jsou zastaralá či nefunkční. Nejvíce chybějí multifunkční areály, které je možné využít na různé druhy sportů a ke kulturním akcím. Tato zařízení je vhodné budovat tak, aby mohla sloužit nejméně 2-3 obcím. Důležité je také to, aby byla co nejdostupnější, tzn. například sportoviště celodenně otevřena pro širokou veřejnost. S tímto cílem souvisí především nedostatek financí ve veřejném sektoru. Díky zajištění finanční podpory je pak možné dané areály budovat.

K řešení problému přispěje i oprava stávajících zařízení. Většina stávajících zařízení ve sportu a kultuře vlastní města a obce ORP Boskovice. Část těchto zařízení je také ve vlastnictví spolků nebo obecně prospěšných společností a dalších NNO. Většina je ve velmi špatném stavu, nesplňují základní hygienické normy. Jejich provoz je zcela nerentabilní z důvodu ekonomické náročnosti jejich provozu a také energetické spotřebě budovy. Většina NNO je podstatně finančně omezena a nezbyvají tak prostředky na základní údržbu.

Neméně důležitá je i podpora sportovních a kulturních akcí nadmístního významu a činnosti spolků působících v oblasti sportu a kultury. Z důvodu zajištění udržitelného rozvoje území a jeho demografické stability, je třeba obyvatelům zajistit dobré zázemí pro jejich zájmovou a společenskou činnost. Podporou akcí nadmístního významu dochází k udržování tradic a poznání života ve venkovských oblastech. Mezi již existující akce patří například cyklistický závod Okolo Malé Hané nebo Dračí lodě. Takové akce jsou příkladem nadregionální spolupráce. Dále je třeba věnovat pomoc organizacím, které pracují v oblasti sportu a kultury. Ty se potýkají s velkými finančními problémy. Přitom většinou pracují s mládeží a svou činností napomáhají omezovat sociálně patologické jevy ve společnosti. Mají také své výlučné postavení ve výchově dětí a mládeže.

Nedostatek finančních prostředků představuje těžko řešitelný problém. Většina současných organizací působících v oblasti sportu a kultury na ORP Boskovice se potýká s nedostatkem financí. Tento obor je na území dlouhodobě podfinancován. Jejich nedostatek se projevuje nejen v provozu zařízení, jejich špatném až havarijním stavu, ale hlavně chybí finance na činnost spolků a organizací a pořádání akcí. To pak vede k tomu, že jejich činnost je utlumována. Tím dochází k malé nabídce sportovního a kulturního vyžití občanů a také k migraci mladých lidí z malých obcí. Cílem je zavést vícezdrojové financování, podpora financování z veřejného sektoru, ekonomická a úsporná opatření a zajistit možnost čerpání finančních prostředků z příslušných fondů.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

V první fázi tvorby strategického dokumentu byla zpracována analytická část pro oblast kultury a sportu, na jejímž základě byly připraveny nástiny opatření. Následující návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách (tedy analytické části a nástinu opatření) a má za úkol reagovat na konkrétní problémy a potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území.

Pro rozvoj meziobecní spolupráce byla nastavena společná vize. Realizační tým dále navrhl problémové okruhy, které vyplynuly z dosavadních zjištění, tyto problémové okruhy byly podrobeny ověření ve fokusech skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS, realizačního týmu a pracovníků TIC. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

7. Téma 5.: cestovní ruch

7.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

7.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

SO ORP Boskovice se nachází jako destinace v turistické oblasti Moravský kras a okolí. Tento turistický region se nachází na severu Jihomoravského kraje. Hlavní charakteristikou této oblasti, jak je patrné z názvu, je Moravský kras s celou řadou vápencových jeskyní a propastí Macocha. Turistická destinace Boskovicko je situována v severní části turistické oblasti Moravský kras a okolí.

Dominantní postavení zde má poznávací turistika a aktivní turistika. Poznávací turistika nabídne celou řadu kulturně historických památek (zámek Lysice, zámek Boskovice, muzeum strašidel, muzeum zemědělských strojů a náradí) a aktivní turistika (pěší turistika, cykloturistika, hipoturistika) nabídne krásnou přírodu, kterou lze obdivovat z řady rozhleden.

Na rozvoji cestovního ruchu v ORP Boskovice se podílejí samy obce, mikroregiony nebo dobrovolné svazky obcí a též místní akční skupiny (MAS Boskovicko +, MAS Partnerství venkova), které se na území nacházejí.

Předpokladem destinace pro čilý cestovní ruch jsou bezpochyby přírodně zajímavá místa, kulturně historické památky, tradice, kulturní a společenské akce, místa pro sportovní vyžití a i místa, kde si návštěvník může po celém dni odpočinout, a kde se může relaxovat. Na mnoha místech regionu je dochován nejen historický kolorit lidové architektury, ale můžete navštívit i řadu řemeslných manufaktur, jako například hrnčíře, keramiky, výrobu modrotisku apod.

Území ORP Boskovice je skvělým místem pro aktivní odpočinek. Všechny zajímavosti totiž můžete navštívit po turisticky značených cestách, cyklotrasách nebo v zimě na běžkách. Ve Ski areálu v Olešnici jsou k dispozici tři vleky a uměle zasněžovaná sjezdovka je ideální zejména pro rodiny s dětmi.

Ať navštívíte Boskovicko v kterémkoliv ročním období, vždy se bude na mnoha místech konat některá z tradičních akcí, např. Hrnčířský jarmark a Svátky řemesel v Kunštátě, Husí slavnosti a nejrůznější festivaly v Boskovicích, závody Dračích lodí a zajímavé festivaly v Letovicích a mnoho dalších akcí, které stojí za návštěvu. Díky své ekologicky vyvážené krajině, bohaté historii a pestré kulturní nabídce patří Boskovicko k turisticky vděčným a vyhledávaným místům.

7.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Území ORP Boskovice má co nabídnout. Celá řada kulturně historických památek, velké množství přírodních zajímavostí jako Kamenná svatba nedaleko Svárova nebo přírodní rezervace Vratíkov, rozhledny, velmi dobré podmínky pro poznávací turistiku a cykloturistiku (dobré značení tras pro cykloturistiku i pro pěší turistiku), zajímavé naučné stezky pro všechny věkové kategorie. Pro nejmenší je tu naučná stezka Trpasličí naučná stezka, starší návštěvníky by mohla zajímat Naučná stezka židovskou čtvrtí nebo naučná stezka Cestami odboje.

Turisticky nejvíce navštěvované je město Boskovice, a to díky bohatým památkám města (zámek, hrad či židovské město), díky blízkosti hojně navštěvovaného Moravského krasu, ale i atrakcemi typu Westernové městečko.

Významnými atraktivitami kulturně-poznávací turistiky jsou zámky v Lysicích, Boskovicích a Kunštátě. Známa je též jeskyně Blanických rytířů v Rudce u Kunštátu s nově vybudovanou zahradou smyslů. Fenoménem poslední doby jsou rozhledny, které jsou vítanými cíli výletů i pro místní obyvatelstvo a představují mj. vhodný doplňkový produkt pěší turistiky a cykloturistiky.

Nejstarší Burianova rozhledna v Rudce u Kunštátu byla v poslední době v regionu doplněna čtyřmi stavbami a další se připravují. Na turistickou propagaci regionu byla připravena akce „otevřené rozhledny“, která formou soutěže s cenami motivovala k návštěvě rozhleden na Boskovicku. Celou řadu nových a zajímavých informací mohou návštěvníci poznat i v muzeích či galeriích. Například Muzeum historických vozidel v Olešnici nabízející ukázky vozů a motorek české výroby nebo Muzeum v Horním Smržově, které nabídne ukázkou života a práce lidí na venkově v období první poloviny minulého století. Vystaveny jsou především zemědělské stroje a nářadí a vybavení domácnosti.

Území ORP Boskovice je vhodné pro všechny druhy návštěvníků, i pro mladé rodiny či seniory, kteří se mohou zapojit do projektu rodinných pasů nebo senior pasů, které poskytují nejrůznější slevy např. na ubytování, stravování, nakupování apod.

Nejvýznamnější trendy ovlivňující turistickou oblast (zdravý životní styl, agroturistika, poznávání, sport, relaxace)

Na území ORP Boskovice ovlivňuje zaměření cestovního ruchu rostoucí zájem o cykloturistiku a poznávací turistiku. Jednotlivé obce se snaží prezentovat jak zajímavosti své obce a jejího okolí (památné stromy, místa pověstí, sakrální stavby nebo stavby lidové architektury, rozhledny nebo místa, ze kterého je nádherný výhled do okolí, přírodní památky apod.), tak i zajímavá místa celého regionu, a že celý region má co nabídnout. Řada hradů a zámků, muzeí a galerií

Díky rozvoji těchto druhů turistiky, se vytváří a rozšiřuje nabídka služeb v oblasti cestovního ruchu, např. stravování, ubytovací kapacity, půjčovny kol, atd. Po celém dni mají turisté chuť se dobře najíst a odpočinout si.

Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti

Kulturně historické památky (hrady, zámky, církevní památky, muzea, galerie, rodáci)

Pojem kulturně historické dědictví je v první řadě spojován se zápisem významných národních památek do seznamu UNESCO. Kulturně historické památky se vyskytují i v rámci menších územních celků (regiony, města, vesnice) a jsou důležitá proto, že si jich cení obyvatelé, kteří žijí v jejich okolí.

Tabulka 91 Hrady, zříceniny a zámky na území ORP Boskovice

Název	Stručný popis
HRADY A ZŘÍČENINY	
Hrad Boskovice	goticko-renesanční stavba tyčící se nad městem Boskovice, historie hradu začíná od poloviny 13. století, kdy byl majetkem rodu pánů z Boskovic
Zřícenina hradu Rychvald	nedaleko Lysic
Zřícenina hradu Rumberk	menší hrádek nedaleko obce Deštná, zanikl patrně koncem 14. století
Zřícenina hradu Louka	první zmínky o hradu z roku 1360, kdy hrad i celé panství patřilo pánům z Lomnice, dnes je patrná jen silná zeď se vstupní bránou a základy někdejšího hradního areálu
Zřícenina hradu Doubravice	na cestě směr Kuničky, hrad byl pravděpodobně založen na konci 13. století, od roku 1528 je neudržovaný, do dnešní doby se zachoval jen kousek zdi
ZÁMKY	
Zámek Boskovice	vystavěn v empírovém stylu, Přestavba z kláštera na zámek započala roku 1819 na pokyn F. X. Dittrichsteina, zámecký park je kulturní památkou
Zámek Kunštát	původní hrad založen v 1. pol. 13. století, do roku 1521 byl v držení Pánů z Kunštátu, jehož nejslavnějším příslušníkem byl panovník Jiří z Kunštátu a z Poděbrad
Zámek Lysice	nejdříve přestaven na renesanční, poté na barokní sídlo, kromě sbírek českého skla a orientálních uměleckých předmětů a tří knihoven, nabízí zámek i prohlídku rozkvetlé zahrady a kolonády s krytým ochozem, na zámku probíhají celoročně doprovodné akce, květinové výstavy, kostýmované prohlídky a mnoho dalších
Zámek Letovice	dnešní podobu získal ve 30. letech 19. století, kdy byl v majetku maďarského rodu Kálnoky do roku 1945, kterému byl v restituci vrácen, následně prodán českému majiteli, který ho zrekonstruoval, pro veřejnost otevřen od roku 2008, v zámku se nachází jízdárna s restaurací, vinné sklepy, kaple, středověká mučirna s hladomornou, pravidelně se tu konají burzy starožitností
Zámek Velké Opatovice	postaven v roce 1757 v barokním slohu, dnes zde sídlí městský úřad, dále je tu stálé kino, Moravské kartografické muzeum, pamětní síň a městské muzeum, zámek je obklopen rozsáhlým parkem se vzácnými dřevinami
Lovecký zámek Lhota Rapotina	asi 2 km od obce Lhota Rapotina, postaven rodem Dittrichsteinů v roce 1833, poté sloužil jako hájovna, v současné době veřejně nepřístupný
Zámek Křetín	v 16. století přebudován na renesanční stavbu, vyhořel, dále využíván jako sídlo hospodářské správy panství, v okolí park se dvěma rybníky, dnes slouží jako dětská ozdravovna
Zámek Borotín	nechal vystavět olomoucký biskup Jan Kryštof, svobodný pán z Freyenfelsu, po roce 1948 byl zestátněn, v letech 1963-2000 zde sídlil Ústav sociální péče, na zámku se natáčel film Tankový prapor a dva díly Četnických humoresek, dnes v soukromém vlastnictví
Zámek Šebetov	přestavěn v pseudorenesančním slohu baronem Mořicem Königswarterem, park se dvěma rybníky, umělým vodopádem s jeskyní atd., v zámku je umístěn domov pro osoby se zdravotním postižením
Zámeček Lamberk	nevelký zámeček, který nechal kolem roku 1700 postavit Jan Maxmilián z Lamberka, majitel kunštátského panství, od roku 1733 sloužil zámeček jako lesní úřad kunštátského panství

Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 17 Hrady, zříceniny a zámky na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

Církevní památky jsou nejrozšířenějším druhem architektonických památek. Každé město, obec či vesnice má svůj kostel či kapličku. Skoro v každé obci se vyskytnou sochy svatých. Mezi církevní památky patří i Boží muky, které se nacházejí na návrších, rozcestích či jiných místech, které mají za úkol připomínat určité události (např. něčí úmrtí).

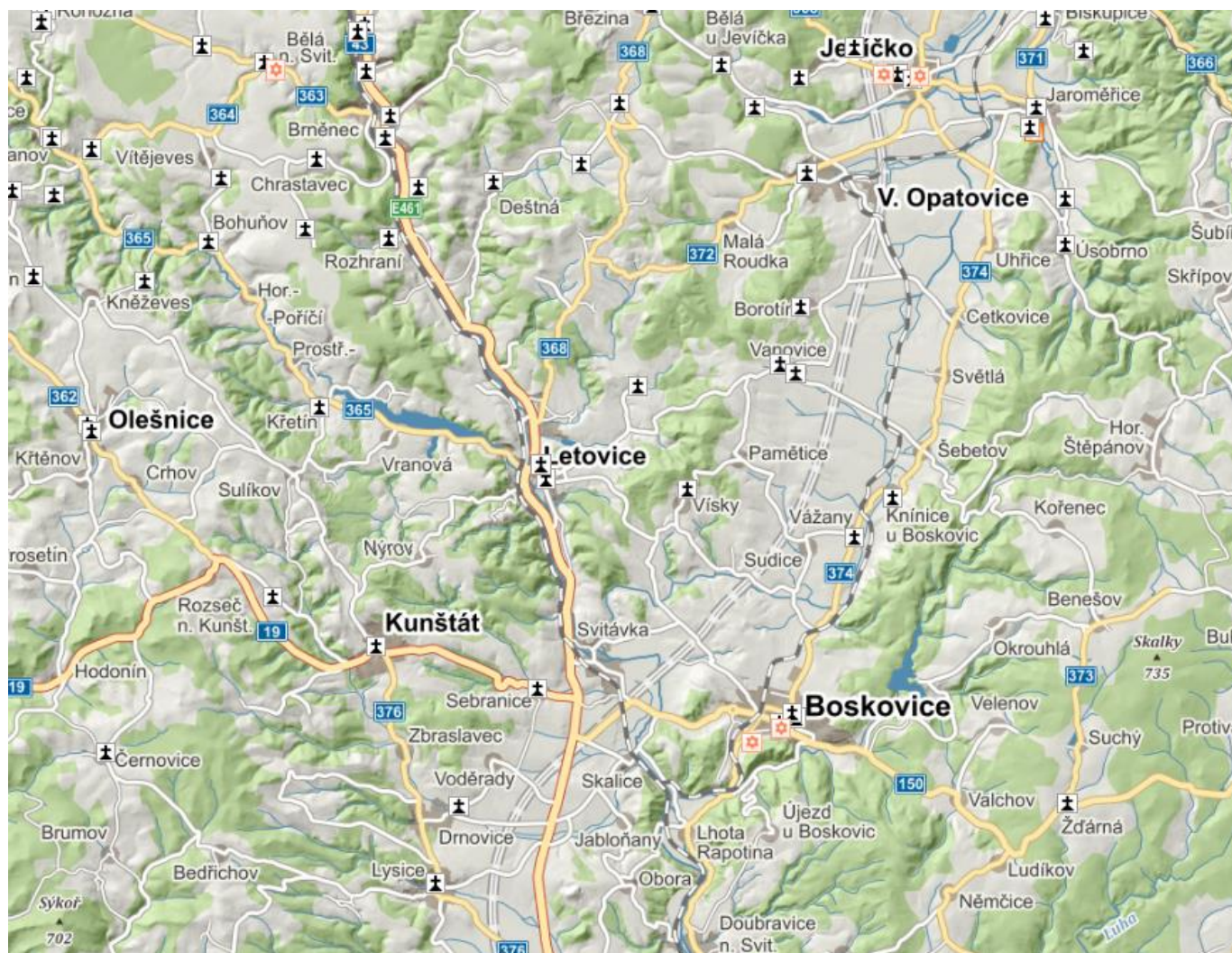
Tabulka 92 Církevní památky na území ORP Boskovice

Obec	Název
Bedřichov	Farní kostel sv. Mikuláše
Benešov	Kostel Povýšení Sv. Kříže
Borotín	Kostel Povýšení sv. Kříže
Boskovice	Evangelický kostel
	Farní kostel sv. Jakuba st.
	Filiální kostelík Všech svatých
	Kaple Panny Marie Bolestné
	Kaple sv. Otýlie
	Boží muka na konci Havlíčkovy ulice
Boží muka se sochou Panny Marie	

Obec	Název
Boskovice	Boží muka u bývalého školního statku
	Socha P. Marie
	Socha sv. Rocha
	Sousoší sv. Cyrila a Metoděje
Cetkovice	Kostel sv. apoštolů Filipa a Jakuba
Černovice	Kostel sv. Jana Křtitele s farou
Deštná	Kostel sv. Petra a Pavla
Drnovice	Farní kostel Nejsvětější Trojice
Jobova Lhota	Kaple Panny Marie Nanebevzaté
Knínice u Boskovic	Kostel sv. Marka
Kochov	Kostel sv. Jiří
Křetín	Kostel sv. Jeronýma
Kunštát	Kostel sv. Ducha
	Kostel sv. Stanislava
Letovice	Klášter Milosrdných bratří s kostelem sv. Václava
	Farní kostel sv. Prokopa
Lhota Rapotina	Kostel sv. Vavřince
Lhota u Olešnice	Kaple Nejsvětější Trojice
Lysice	Kostel sv. Petra a Pavla
Makov	Kaple Nejsvětější Trojice
Olešnice	Evangelický kostel
	Kostel sv. Mikuláše
	Kostel sv. Vavřince
	Boží muka
Olešnice – Ústup	Boží muka u cesty
Roubanina	Kostel sv. Ondřeje
Rozseč nad Kunšátem	Kostel sv. Antonína
Sebranice	Kostel Nanebevzetí Panny Marie
Skalice nad Svitavou	Kaple Panny Marie Pomocné
Sulíkov	Kostel sv. Máří Magdalény
Svitávka	Farní kostel sv. Jana Křtitele
Úsobrno	Kostel sv. Cyrila a Metoděje
Vanovice	Evangelický kostel
	Kostel sv. Václava
Vážany	Kostel Zvěstování Panny Marie
Velké Opatovice	Kostel sv. Jiří
Vísky	Kostel sv. Michala
Žďárná	Kostel sv. Bartoloměje

Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 18 Církevní památky na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

Do kategorie církevních památek by se daly počítat i kříže, které nechávali stavět občané na své útraty např. na oslavu zrušení roboty nebo oslava Boha apod.

Samostatnou kapitolou jsou židovské památky nacházející se ve městě Boskovice. V Boskovicích žili Židé ve svém vlastním ghettu, věnovali se nejdříve obchodu a od 19. století se začali zabývat průmyslovou výrobou. Vše skončilo roku 1942, kdy Židé z Boskovic a okolí byli odvezeni do koncentračních táborů. Po četných požárech a dalším chátrání se tvář židovského města změnila, ale dnes je bývalé ghetto památkově chráněno jako výjimečný urbanistický celek. V dnešní době tu vede naučná stezka bývalým židovským městem a jiné prohlídkové okruhy. Za vidění stojí i rituální lázeň mikve, synagogy nebo židovský hřbitov.

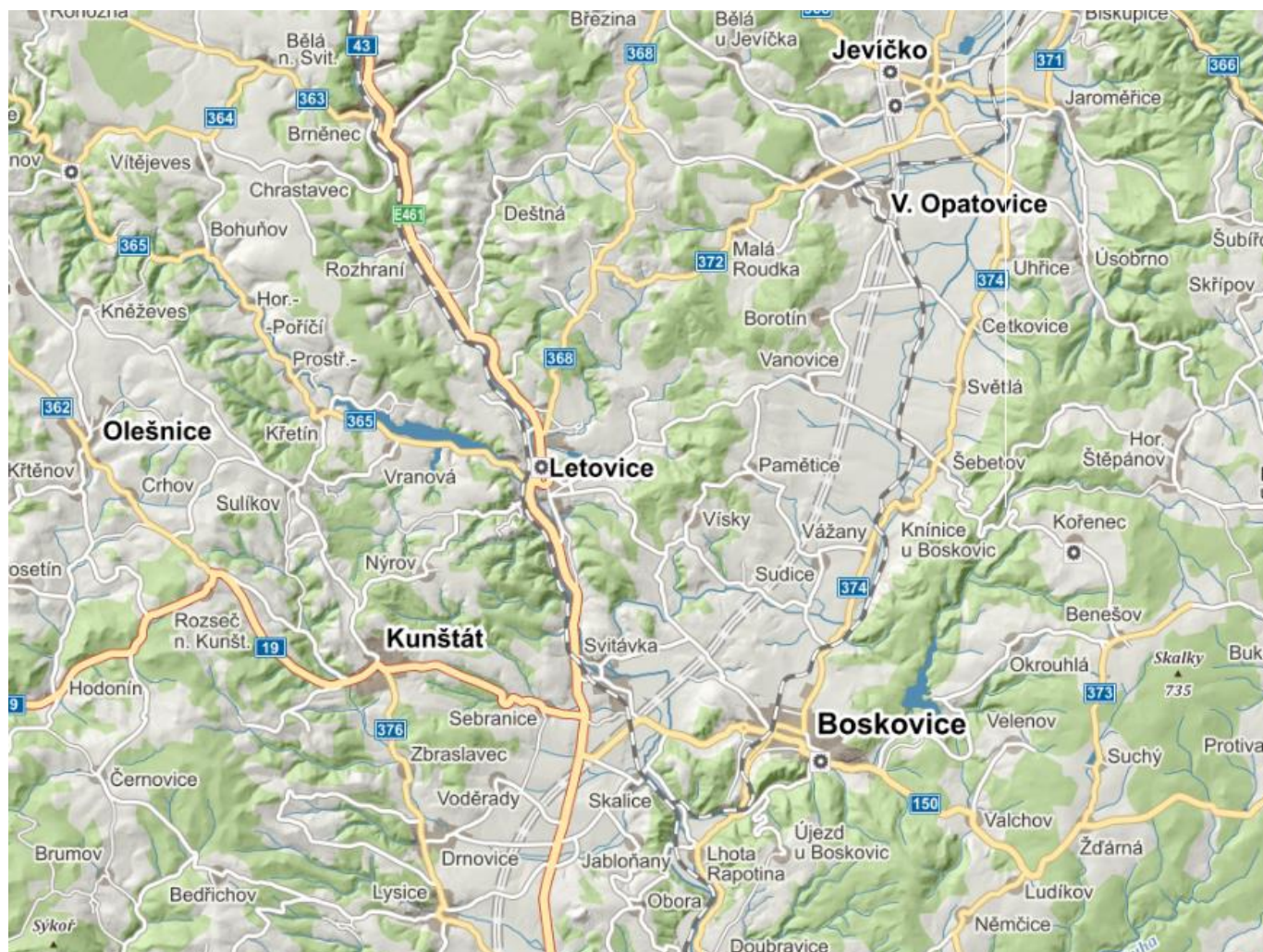
Do popředí zájmu nejen odborníků, ale i turistů, se dostává průmyslové dědictví. Na území ORP najdete spoustu technických zajímavostí a památek.

Tabulka 93 Technické památky v území ORP Boskovice

Název	Stručný popis
Kontribučenská sýpka	v Boskovicích, postavena koncem 18. století, sloužila k přechovávání obilí pro jednu nebo více obcí dohromady, tyto společné zásoby byly určeny pro léta neúrody
Městská elektrárna	Boskovice, postavena roku 1909, zařízena na stejnosměrný proud, zanedlouho však přestala vyhovovat a byla připojena k velkoelektrárně
Panský pivovar	v Boskovicích, vařil pivo až do roku 1950
Pekárna a mlýn v Mladkově u Boskovic	mlýn od 18. století, ve 30. letech 20. století přebudován na pekárnu, dnes činnost pekárny pozastavena
Radiolokační stanice	Skalky u Benešova, slouží ke zjišťování rozložení okamžitých intenzit atmosférických srážek a výskytu jevů spojených s oblačností na velké ploše
Větrný mlýn	Kořenec, postaven v roce 1866, mlýn holandského typu (zděná stavba s otočnou střechou)
Vodárenská věž	v Letovicích, byla součástí I. březovského vodovodu z roku 1911
Borotínská pálenice	pěstitelská s více než 60letou tradicí, o proslulosti borotínské pálenice svědčí i to, že motiv švestky je součástí znaku obce Borotín
Sklárný	Úsobrno, vyráběly sklo tabulové i duté, lahvičky na léky, víno i kořalku, cylindry k petrolejovým lampám, zavařovací sklenice, kelímky na masť, kalamáře, poklopy na síry a na sošky svatých, kapací lahve a technické sklo, po rekonstrukci na přelomu 19. a 20. st. byla výroba dále rozšířena
Dřevěný mlýn	Crhov
Hlouškův mlýn	Olešnice
Modrotisková dílna DANZINGER	v Olešnici, předvádí ruční tisk různých vzorů na plátno, které je následně obarveno indigem
Silniční most nad železniční tratí	Svitávka, původní kamenný klenutý most z doby stavby železniční trati Brno-Česká Třebová v letech 1843-1848
Vodárna na nádraží ČD	ve Skalici nad Svitavou, z roku 1912, byla určena pro čerpání vody do nádrží a její následné rozvádění do vodních jeřábů pro plnění do lokomotiv a jako užitková voda pro stanici, její využití skončilo ukončením parního provozu

Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 19 Technické památky na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

Muzea souží jako stálé nevýdělečné instituce ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřené veřejnosti, která získávají, uchovávají, zkoumají, zprostředkují a vystavují hmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, vzdělání, výchovy a potěšení. Dle svého zaměření, obsahu – expozic a depozitářů – se rozlišují na všeobecná (národní, vlastivědná) muzea a specializovaná muzea (v rámci jednoho oboru). Na rozdíl od muzejních depozitářů jsou muzejní expozice přístupné veřejnosti. Jako galerie označujeme instituce shromažďující umělecké sbírky.

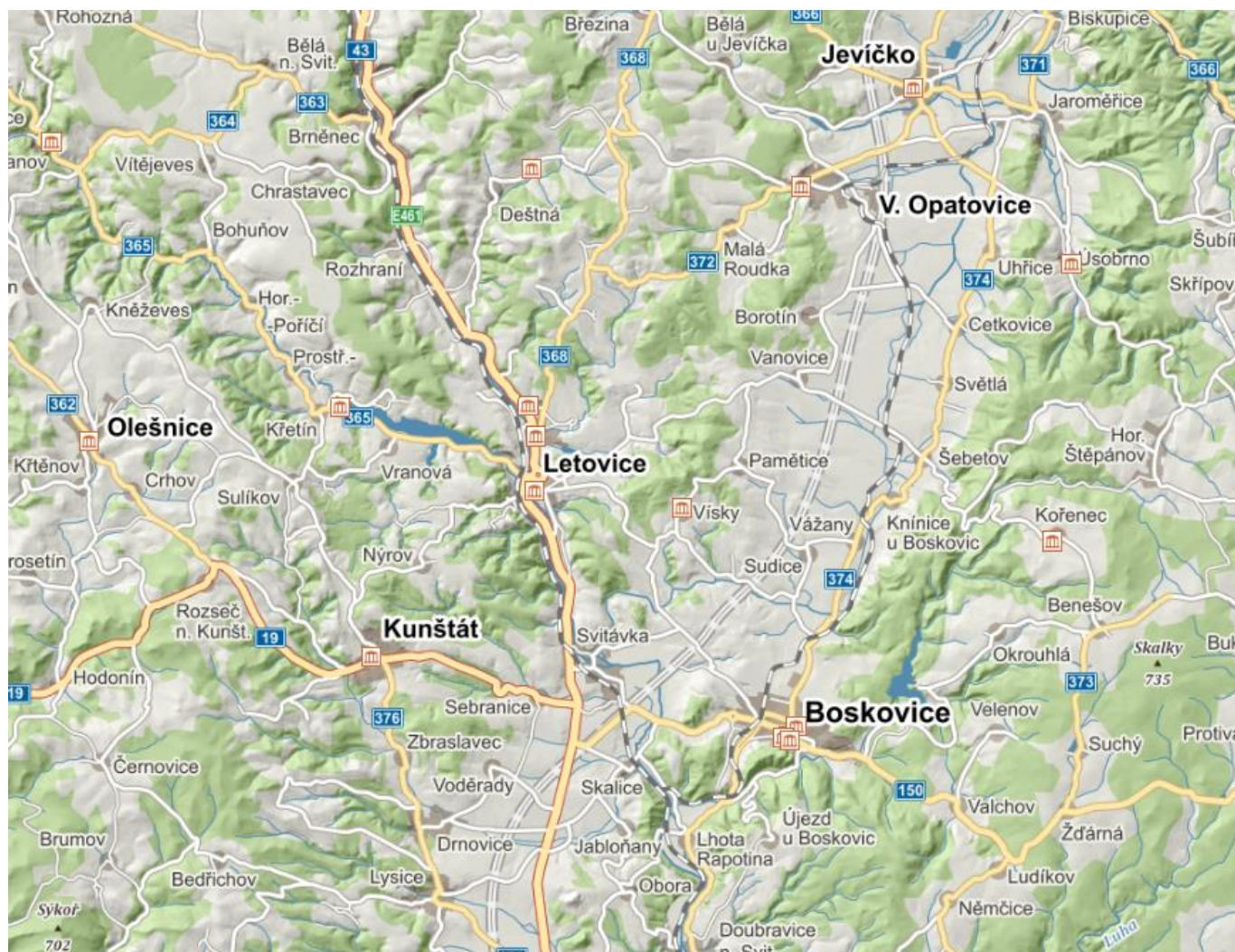
Tabulka 94 Muzea a galerie na území ORP Boskovicko

Název	Stručný popis
MUZEA	
Muzeum Boskovicka	v pěti sálech seznamuje návštěvníky s přírodními poměry, dějinami města Boskovice a regionu Boskovicko od pravěku do současnosti, bez povšimnutí nezůstanou ani významné osobnosti spojené s židovskou tradicí regionu, expozice historických zemědělských strojů ukazuje sbírku motorových zemědělských strojů, které pocházejí z období konce 19. až poloviny 20. století
Muzeum Kořenec	datuje život a práci předků obyvatel obce, plocha s historií hasičského sboru a starou hasičskou technikou, např. ruční stříkačka z roku 1895

Název	Stručný popis
MUZEA	
Pamětní síň F. Halase a K. Bochořáka	přibližuje spojení dvou známých českých básníků a kunštátskou přírodou
Modelové kolejiště	Křetín, zabírá plochu 27 m ² , modeluje pan František Bačovský více než 15 let ve svém rodinném domku
Muzeum v Horním Smržově	v objektu bývalé zemědělské stavby, zachycuje život lidí na venkově v období první poloviny 20. století, vystaveny zemědělské stroje a nářadí, nechybí ani ukázka bydlení na venkově včetně vybavení domácnosti, roubená stodola, nabízí i ubytování pro turisty
Stálá expozice minerálů a fosilií	Vísky, sbírka minerálů všech barev a struktur a ze všech světadílů pana Václava Stoupala
Moravské kartografické centrum	historický vývoj zobrazení zemského povrchu na mapách, kartografického zpracování map na území České republiky, ústředním exponátem je plastická mapa historických zemí Moravy a Slezska, v expozici se nacházejí i přístroje pro kartografické a fotogrammetrické zpracování map
Muzeum Úsobrno	vystavuje archeologické vykopávky, starší nástroje sklářů (píšťaly, formy, kleště a další pomůcky pro výrobu skla)
Památník města Velké Opatovice	informace o dějinách města, historicko-vlastivědné sbírky, knihovna rodu Herbersteinů, expozice zkamenělin ze sbírky baronky Heslingerové, pamětní síň akademického sochaře Karla Otáhalu a sbírka obrazů akademického malíře Jiřího Hadlače
Muzeum historických vozidel a galerie	sbírka automobilů a motocyklů československé výroby, např. vládní auto Tatra 603, vystavuje obrazy významného krajináře Karla Hamerského
Muzeum strašidel	v Olešnici, v opěrné zdi kostela sv. Vavřince, ve sklepení bývalé ledárny, kde se uchovával led pro řezníky a olešnický pivovar, spíše muzeum pověstí Olešnicka, které sesbíral PaedDr. Zdeněk Peša
GALERIE	
Galerie Otakara Kubína	v Boskovcích, vystaveny ukázky z tvorby malíře Otakara Kubína, několikrát do roka autorské výstavy, koncerty a besedy
Minigalerie Zwicker	expozice historických fotografií bývalého židovského města Boskovice
Galerie Domino	Letovice, vystavuje výrobky firmy Keramická dílna Prudký-Hladil, dále i výtvarná díla amatérských i profesionálních tvůrců, stálou expozici doprovází výstavy výtvarných děl, vernisáže atd.
Galerie Pex	díla předních současných českých i moravských umělců i umělců regionu Boskovicko, plastiky sochařů, několikrát do roka autorské výstavy, součástí galerie i Muzeum letovické keramiky, které představuje letovickou keramiku v období první republiky

Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 20 Muzea, galerie a skanzeny na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

Přírodní atraktivity (chráněná území a objekty, naučné stezky)

Na území ORP Boskovice se nachází velké množství přírodních lokalit a krajín, které si zaslouží svoji pozornost. Jedná se především o malé lokality, spíše regionálního významu, např. Bačovské strážky vyznačující se druhovou bohatostí teplomilných druhů, Boskovický mokřad s vlhkomilnou až mokřadní vegetací, Zbraslavský mokřad s druhově bohatými mokřadními společenstvy, Malý a Velký Chlum jako výrazné krajinné dominanty, nebo Lesopark Skalky v Olešnici.

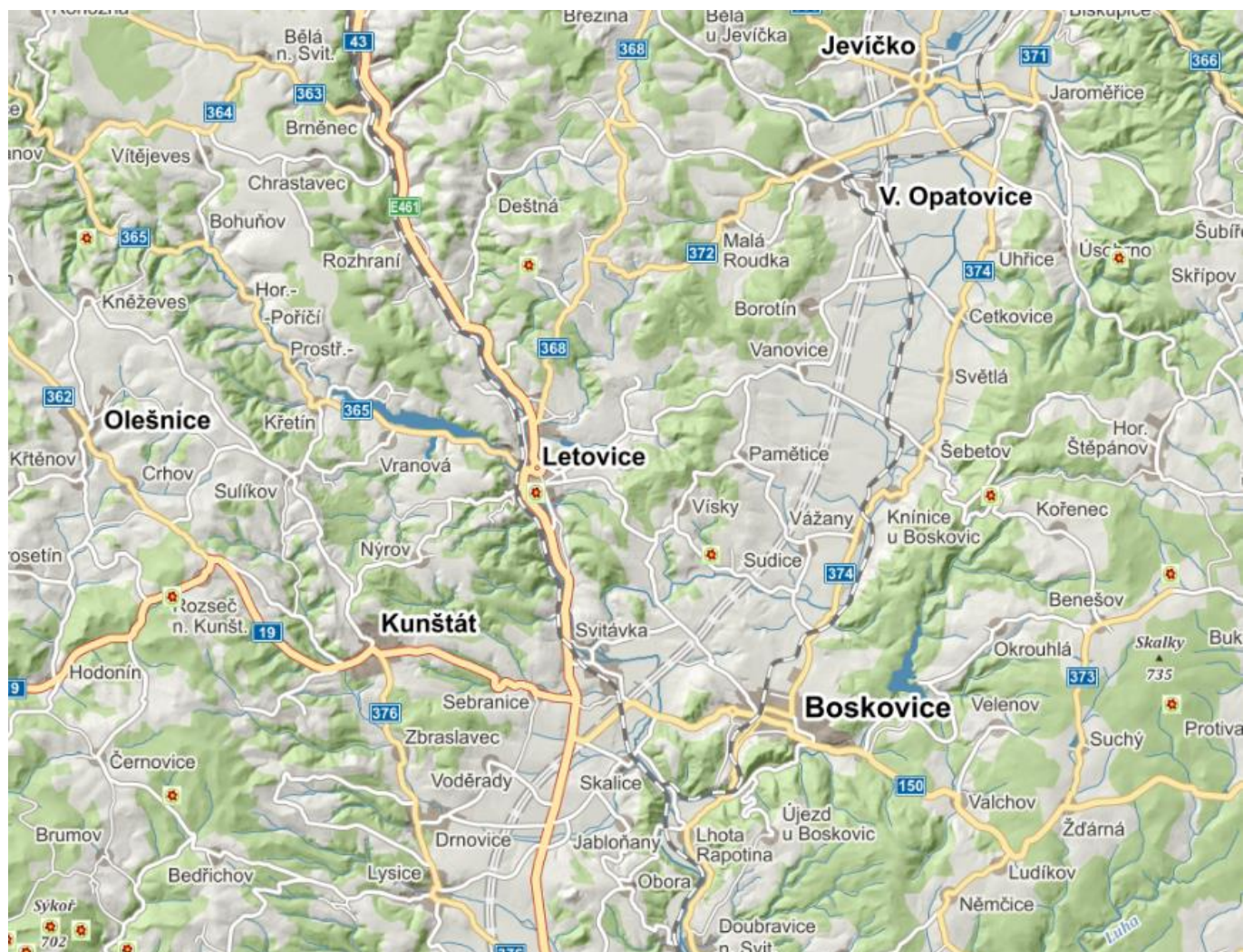
Tabulka 95 Chráněná území a objekty v ORP Boskovice

Název	Stručný popis
Přírodní park Řehořkovo Kořenecko	zaujímá vrcholovou část Dražanské vrchoviny na východě okresu Blansko a rozprostírá se na rozloze 23,85 km ² . Na území parku Řehořkovo Kořenecko se nacházejí dvě zvláště chráněná území: přírodní rezervace Pavlovské mokřady a přírodní památka Horní Bělá.
Přírodní park Lysicko	byl vyhlášen přírodním parkem v roce 1994 a jeho rozloha je 40,2 km ² . Rozkládá se v západním a jihozápadním okolí městyse Lysice.
Přírodní park Svratecká hornatina	o rozloze 100,7 km ² byl vyhlášen parkem roku 1990. Nachází se na rozhraní Jihomoravského kraje, Kraje Vysočiny a Pardubického kraje.

Název	Stručný popis
Přírodní park Halasovo Kunštátsko	byl pojmenován po básníku Františku Halasovi. Rozloha tohoto parku činí 68,5 km ² a vyhlášen byl roku 1980. Území je tvořeno členitou vrchovinou, přičemž nejnižší bod se nachází ve výšce 320 m n. m. a nejvyšší vrchol, Kulíšek, sahá do výše 691 m n. m.
Přírodní rezervace Pavlovské mokřady	tvoří jedinečnou lokalitu rašeliniště přechodového až vrchovištního typu. Vyskytuje se zde celá řada vzácných živočichů, především obojživelníků a plazů (čolek horský, několik druhů skokanů), a množství chráněných ohrožených druhů rostlin (upolín evropský, mečík střechovitý nebo vstavač skvrnitý).
Přírodní rezervace Vratíkov	byla vyhlášena rezervací roku 1990 a jedná se o Vratíkovský kras s četnými jeskyněmi a vývěry krasových vod. Přírodní rezervace má rozlohu 30, 51 ha. Ochranou jsou zabezpečena významná zimoviště chráněných druhů netopýrů. Archeologické výzkumy v jeskyních přinesly významné poznatky o vývoji člověka.
Přírodní rezervace Údolí Chlébského potoka	u obce Tasovice, vyskytují se zde chráněné rostliny.
Přírodní rezervace Durana	v Úsobrně je přírodní rezervací s jedinečným komplexem bukových porostů s exempláři mohutných jedlí.
Přírodní rezervace Louky pod Kulíškem	je významná lokalita chráněných rostlin.
Přírodní rezervace Kavinský potok	u obce Kněževs, důvodem ochrany je eroze drobných vodních toků v souvrství fylitů, rul a krystalických vápenců, výskyt vzácného sleziníku.
Přírodní památka Horní Bělá	jejíž rozloha činí 22, 44 ha, je chráněna díky své luční enklávě se zachovalými břehovými porosty a výskytem mokřadních a rašelinných společenstev.
Přírodní památka Bačov	je významným paleontologickým nalezištěm zkamenělin krymských krytolebců.
Přírodní památka Cukl a Rozsečské rašeliniště	je údolí s potokem a rybníčkem, který tvoří biotop obojživelníků.
Přírodní památka Žižkův stůl	nedaleko obce Lhota u Lysic je skalní útvar ukazující zajímavé formy reliéfu.
Přírodní památka Hersica	v okolí obce Bedřichov, jsou to mokřadní lesní společenstva s výskytem chráněné bledule jarní.
Přírodní památka Habrová	jsou skalní útvary, tzv. Rampirovy skály, u obce Černovice.
Přírodní památka Lysická obora	je bývalou oborou navazující na zámecký park se sbírkou domácích i exotických dřevin.
Přírodní památka V Jezdinách	u Kněževsi zachovává jedinečný krajinný celek kulturní krajiny s vysokou ekologickou a estetickou hodnotou. V lokalitě roste několik zvláště chráněných druhů rostlin jako např. vemeník dvoulistý, stěvičník pantoflíček.
Přírodní památka Lhotské jalovce a stěny	v obci Lhota u Olešnice. Ochranu si zasloužily skalní útvary.
Přírodní památka Loucká obora	přestárlý bukový porost s jasanem a bohatou květenou.

Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 21 Přírodní památky a rezervace na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

Naučná stezka je druh venkovní značené turistické trasy seznamující návštěvníky s přírodovědnými či kulturními zajímavostmi okolí. Od běžné turistické trasy se zpravidla odlišuje sérií informačních tabulí, rozmístěných na jednotlivých zastaveních po délce trasy naučné stezky.

Tabulka 96 Naučné stezky v území ORP Boskovice

Název	Stručný popis
Doubravský okruh	Boskovice, o délce 7,1 km, vede přes alej lip Svatopluka Čecha, kolem boskovického hřbitova k Westernovému městečku vybudovaném ve starém pískovém lomu, dále kolem lokality Velká Lopata s mysliveckým areálem a střešnicí, ke Šmelcovně, kde je možné navštívit arboretum, nedaleko odtud retenční vodní nádrž (pro větší skupiny po telefonické domluvě možnost prohlídky hráze), zpět do Boskovic vede trasa údolím říčky Bělé
Hradní okruh	Boskovice, z Masarykova náměstí kolem zámeckého skleníku, zámku, a letního kina k hradu Boskovic, dále k bývalému lomu „červená skalka“, k tzv. „Černému mostu“, přes údolí s dvěma rybníky zpět na Masarykovo náměstí
Naučná stezka židovskou čtvrtí	Boskovice, ukazuje život a historii židovského obyvatelstva v Boskovicích – obytné domy, bývalé židovské lázně, židovská škola, židovské masné krámy, rabínův dům, synagogy a mnoho dalších památek

Název	Stručný popis
Oborský okruh	Boskovice, o délce 3,6 km, kolem židovského hřbitova – výhled na město, masiv Českomoravské vrchoviny a Boskovickou brázdou
Naučná stezka Žďárná-Skály-Suchý	kolem Oborského dvora na Skelnou huť, Horní brody, ke Skalám, dále na Suchý a zpět do Žďárné
Trpasličí naučná stezka	Boskovice, v parku u zámeckého skleníku, určena pro děti (výška informačních cedulí 150 cm, délka naučné stezky 150 m), každou zastávku u informační tabule doprovází jeden trpaslík
Cestami odboje	provede své návštěvníky z Kunštátu do obce Zbraslavec
K Jeskyni Blanických rytířů	vede z Kunštátu do Rudky u Kunštátu
K obrázku	jedna ze tří naučných stezek v obci Vísky a jejím okolí, pojmenována podle obrázku Panny Marie, 12 zastavení, výhled na Boskovickou brázdou
Katné	jedna ze tří naučných stezek v obci Vísky a jejím okolí, pojmenována podle lokality, kterou prochází, o délce 2,5 km, 15 zastavení
Písečná	jedna ze tří naučných stezek v obci Vísky a jejím okolí, pojmenována podle lokality, kterou prochází, o délce 2,1 km, 15 zastavení
Naučná stezka Velké Opatovice a okolí	červený a modrý okruh, který vede městem, představí historii a současnost města, navazuje na naučnou stezku „Hanýsek“.
Naučná stezka „Hanýsek“	seznámí své návštěvníky s přírodním, historickým a kulturním bohatstvím v okolí Velkých Opatovic

Zdroj: Region Boskovicko

Podmínky pro turistiku (pěší turistika, cykloturistika, vodní turistika, hipoturistika)

Na území ORP Boskovice jsou velmi dobré podmínky pro pěší turistiku. Pěší trasy jsou viditelně značené a na trasách se nacházejí i místa k odpočinku.

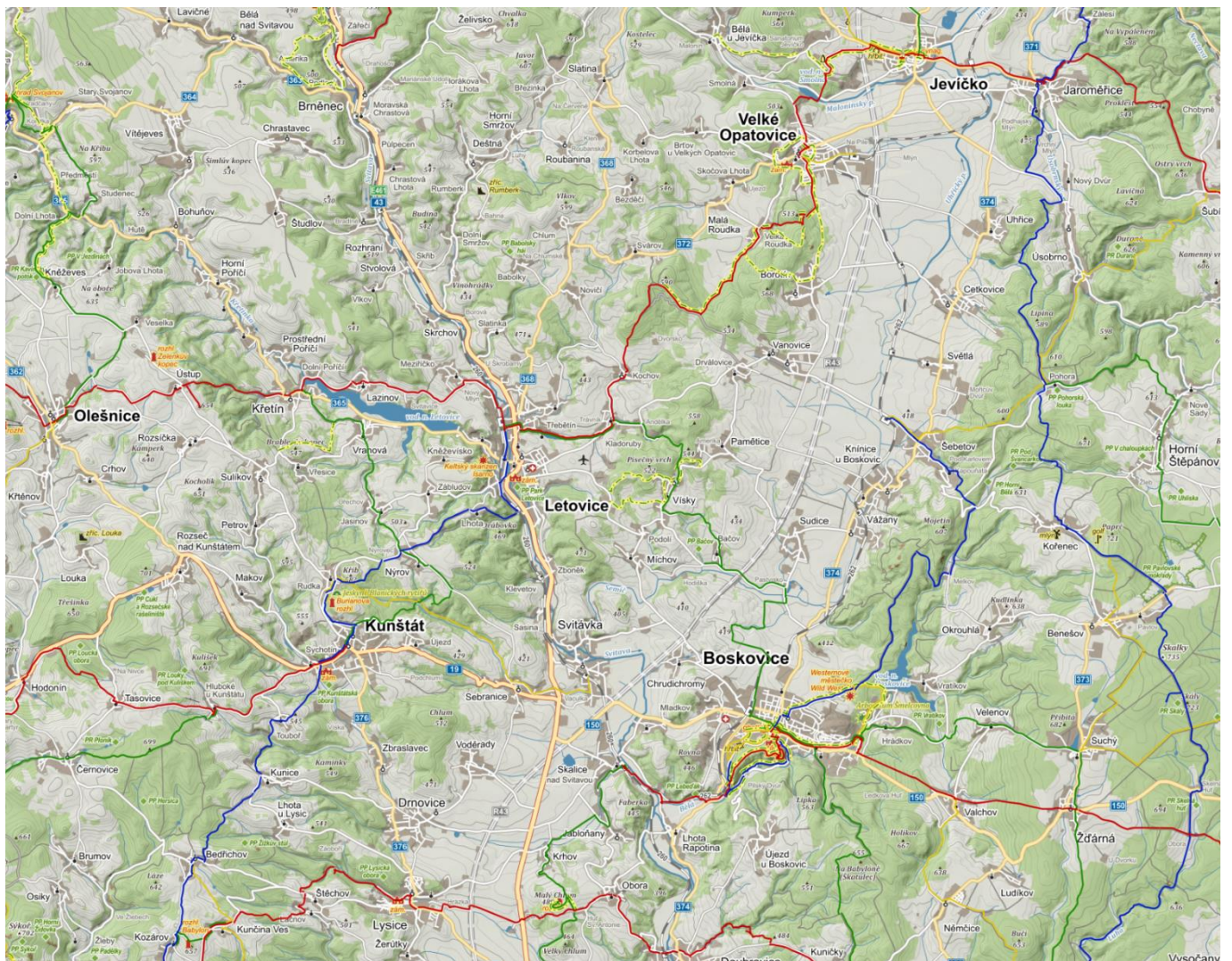
Tabulka 97 Turistické trasy na území ORP Boskovice

Číslo	Průběh trasy	Délka	Značka
505	Olešnice - Letovice - Velké Opatovice	29,2	červená
508	Oborský dvůr - Žďárná - Boskovice, Bělá - Boskovice, Masarykovo nám. - Boskovice, hrad - Pílské údolí, rozc. - Skalice nad Svitavou, žel. st.	17,4	červená
509	Lomnice - Lysice - Doubravice nad Svitavou - Dolní Lhota	37,7	červená
533	Kunštát - Hodonín - Skorotice	19	červená
2004	Milonice - Blansko - Sloup - Pohora	43,3	modrá
2005	Boskovice, Masarykovo nám. - Doubrava, rozc. - Šebetov - Vanovice - Andělka - Letovice - Kunštát - Lomnice	54,5	modrá
2055	U Sedmi dubů - Na Újezdě	3,7	modrá
2061	Boskovice, rozc. u letního kina - Boskovice, Pod Oborou, rozc.	3,5	modrá
4505	Dolní Lhota - Olešnice	8,5	zelená
4506	Křetín - Kunštát	11,8	zelená
4513	Andělka - Vísky - Bačov - Sudický dvůr - kaple u Otylky - Boskovice, žel. st. - Boskovice, Masarykovo nám. - Boskovice, Bělá - Žďár - Petrovice - Blansko město, žel.st.- Vranov	45,3	zelená
4514	Boskovice, Na Kamenici rozc. - Velenov - Suchý - Žďárná - Sloup	14,5	zelená

Číslo	Průběh trasy	Délka	Značka
4546	Hluboké u Kunštátu - Chlébské	10	zelená
4572	Kunčina Ves - Kozárov	1,8	zelená
7505	Prosetín - Olešnice	5	žlutá
7507	Rudka - Pod Strážným - Svitávka	8,5	žlutá
7510	Černá Hora - Býkovice - Bedřichov	13,5	žlutá
7515	Valchov - Sloup - Macocha - Skální Mlýn	17,5	žlutá
7519	Pod Paprčí - Suchý - U Skal	9,5	žlutá
7535	Šebetov - Pohora	4,5	žlutá
7542	Velké Opatovice - Velké Opatovice	1,5	žlutá
7562	Boskovice, Masarykovo nám. - Boskovice, Pod Oborou	4	žlutá
7587	Doubrava, rozc - Boskovice, rozc. Na Kamenici	2,5	žlutá

Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 22 Turistické trasy a naučné stezky na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

S pěší turistikou jde ruku v ruce i cykloturistika. Rozvoji cykloturistiky napomáhá stále větší počet cyklotras a cyklostezek. I na území ORP Boskovice nalezneme trasy vyznačené pro cykloturistiku.

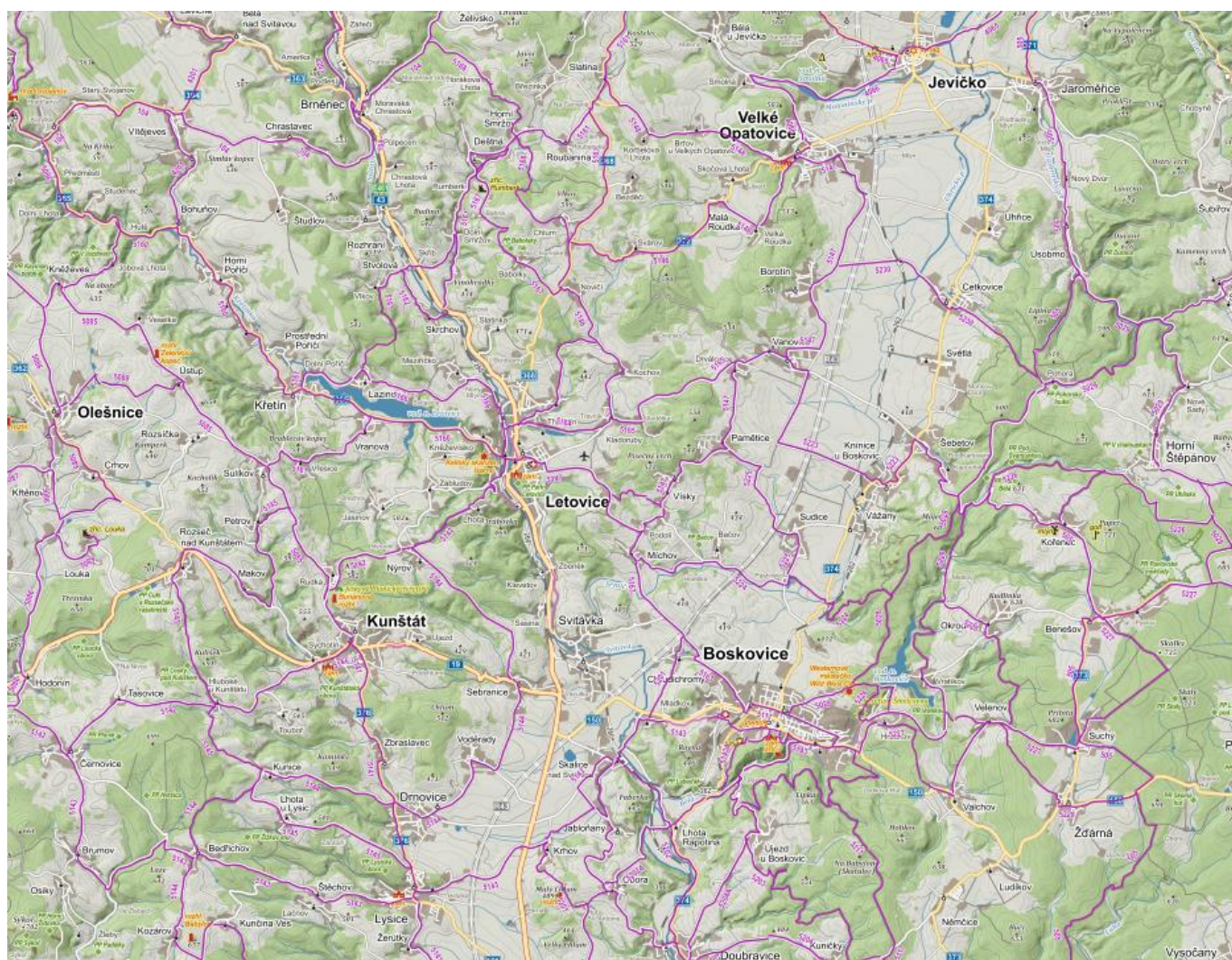
Tabulka 98 Cyklotrasy v území ORP Boskovice

Číslo	Průběh trasy	Délka
505	Skalní Mlýn – Suchý – Kořenec – Úsobrno – M. Trnávka	dálková cyklotrasa
4066	Velké Opatovice – Jevíčko	8 km
5028	Boskovice – Pohora	16 km
5085	Kunštát – Kněževes – Korouhev – Lucký vrch	14 km
5086	Pernštejn – Olešnice – Jobova Lhota – Svojanov	22 km
5087	Olešnice - Lhota u Olešnice – Koroužné	9,7 km
5088	Olešnice – Ústup	3,5 km
5089	Olešnice – Crhov – Louka	6 km
5142	Letovice – Nýrov – Kunštát – Černovice – Hodůvka	18,3 km
5143	Boskovice – Krhov – Lysice – Černovice	26,8 km
5144	Býkovice – Bedřichov – Drnovice – Sebranice – Nýrov	27,5 km
5145	Lysice – Kunice – Petrov	18 km
5146	Letovice – Novičí – Velké Opatovice	14,6 km
5147	Letovice – Vísky – Vanovice – Velké Opatovice	19,3 km
5148	Velké Opatovice – Slatina	5,8 km
5160	Letovice – Křetín – Horní Poříčí – Hutě	14 km
5161	Křenov – Slatina – Roubanina – Stvolová – Křetín – Sulíkov	27 km
5162A	Stvolová – Skrchov	1,4 km
5162B	Meziříčko – Letovice	1,8 km
5163	Podolí – Boskovice	6 km
5164	Letovice – Kladoruby – Kochov, rozc.	5,5 km
5165	Kladoruby – Drválovice	3,8 km
5166	Lazinov – Meziříčko	3,1 km
5167	Na Červené – Novičí – Deštná, Rumberk	10 km
5168	Chlum – Horní Smržov – Horáková Lhota	6 km
5169	Skrchov – Dolní Smržov	2,5 km
5201	Černá Hora – Skalice nad Svitavou – Chrudichromy	14 km
5201A	Obora – Jabloňany	2,8 km
5202	Skalice nad Svitavou – Doubravice nad Svitavou – Rájec-Jestřebí	10 km
5202A	Lhota Rapotina – Obora	3 km
5203	Kuničky – Boskovice	13,2 km
5203A	Pilský dvůr – Lhota Rapotina	2,1 km
5204	Huť sv. Antonie – Kuničky	8,5 km
5204a	Doubravice nad Svitavou – Újezd u Boskovic	3,5 km
5223	Vanovice – Knínice – Šebetov	9 km

Číslo	Průběh trasy	Délka
5225	Sudice – Paměťice	4,5 km
5226	Doubrava – Vratíkov – Bahna	19 km
5226A	Kořenec – Žleb	1,8 km
5227	Hrádkov – Velenov – Benešov	16,6 km
5228	Velenov – Okrouhlá – Melkov	4,6 km
5229	Pod Lipkou – Strážka	4,8 km
5230	Borotín – Cetkovice – Pohora	7 km

Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 23 Cyklotrasy na mapě

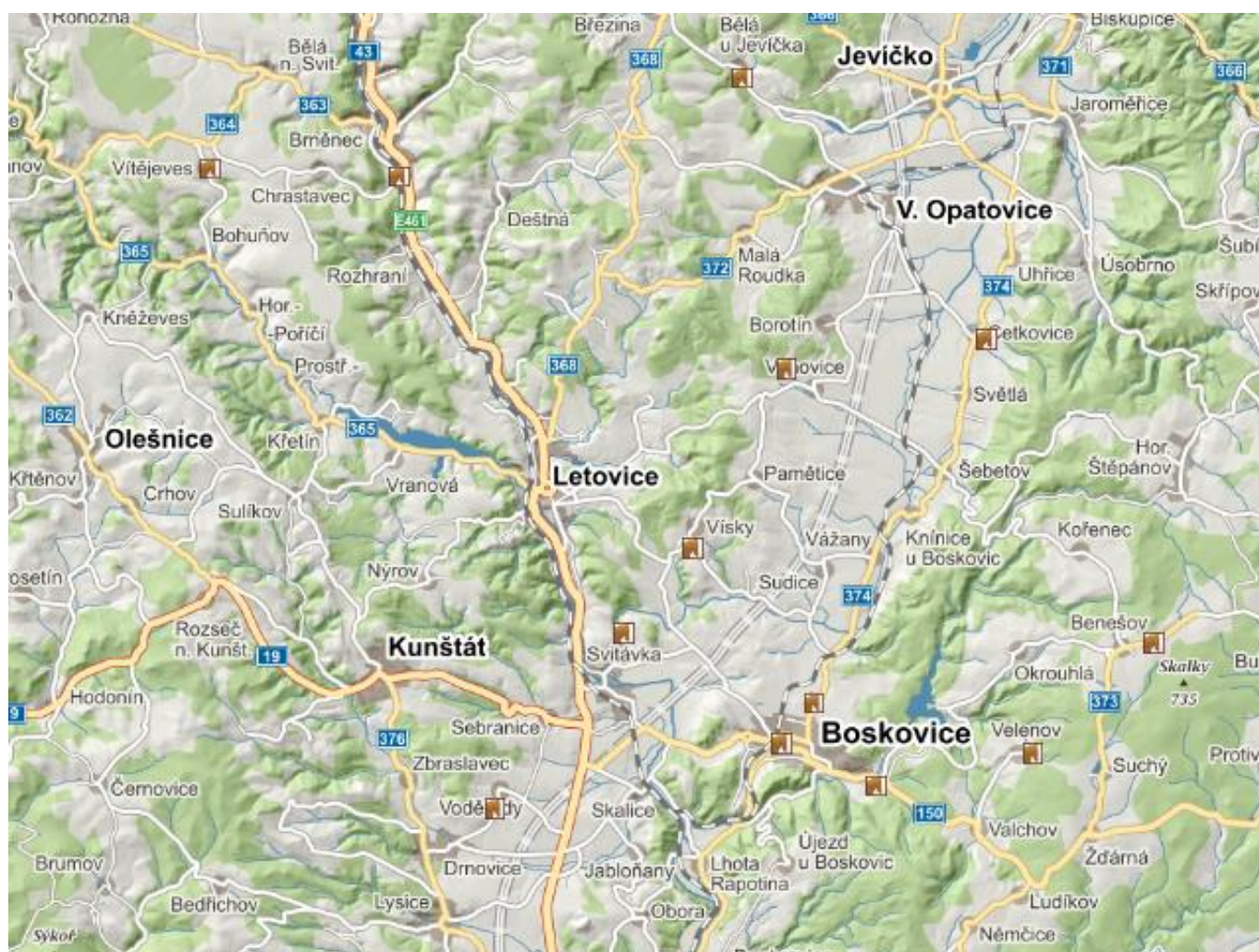
Zdroj: Tourmapy.cz

Hipoturistika je druh turistiky, kdy turista převážně cestuje na koni. Cílem hipoturistiky je projížďka a kochání se krajinou. Na území ORP Boskovice jsou zájemcům nabízeny lekce jízdy na koni a také vyjíždky do okolní krajiny. Do této kategorie spadají následující zařízení:

- **Chalupa na Pavlově** v obci Benešov umožňuje výuku jízdy na koni a i vyjíždky do okolní přírody.

- **Jezdecké sdružení Boskovice, o. s.** nabízí pro zájemce z řad veřejnosti vyjíždky do terénu s doprovodem, svezení dětí a výuk jízdy na koních.
- **Ranč Na konci světa** se nachází v Boskovicích a pro své návštěvníky má připraveny projíždky na koních a ponících i do okolních lesů. Dále se tu nachází zoo koutek a je tu též možnost ubytování nebo stanování.
- **Jezdecký areál v Drnovicích** je venkovní jízdárnou s možností výuky jízdy na koni a s vyjíždkami po okolí.
- **Farma CH, Cetkovice** nabízí výcvik jízdy na koni a projíždky do krásné přírody.
- **Jezdecká stáj Na Konci duhy** je malá jezdecká stáj, zabývá se rekreačním ježděním.

Obrázek 24 Jezdecké objekty na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

Na agroturistiku je zaměřeno Agrocentrum Ohrada Vísky, které nabízí výuku jízdy na koních ve venkovní jízdárně, ti pokročilejší mohou vyjet do okolní přírody. Návštěvníci se mohou prohlédnout chov Skotského náhorního skotu (highland cattle). Agrocentrum Ohrada je ideální pro pohodovou a relaxační dovolenou a to díky vlastnímu wellness centru.

Ostatní atraktivity

Do této kategorie spadají rozhledny, rekreační centra, sportovní zařízení, aquaparky, zařízení pro zimní sporty a ostatní zařízení. Zejména příznivci sportu a aktivního odpočinku naleznou na území

ORP Boskovice širokou škálu vyžití od tenisových kurtů, přes bowling a golfové hřiště až k jachtingu nebo střelnici.

Ke sportovním zařízením patří neodmyslitelně i relaxační zařízení s nabídkou nejrůznějších masáží, zábalů a koupelí. Tato relaxační centra se nejvíce nacházejí ve městě Boskovice a Letovice a v obci Vísky, kde se nachází v areálu Agrocentra Ohrada Wellness centrum. V Boskovicích je možno navštívit i Solnou jeskyni.

Skoro každá obec na Boskovicku může nabídnout sportovní vyžití formou hřiště na malou kopanou a další míčové hry, víceúčelové hřiště nebo tělocvičny (Šebetov, Světlá, Úsobrno, Vanovice, Velké Opatovice, Olešnice). Koupaliště, bazény a aquaparky si nejvíce užívají děti. Nabídka vodního vyžití je na území ORP Boskovice dostačující.

Tabulka 99 Ostatní turistické atraktivity v území ORP Boskovice

Název	Stručný popis
ROZHLEDNY	
Radniční věž Boskovice	součást radnice, kde sídlí Městský úřad Boskovice, turistické informační centrum a Galerie Otakara Kubína, zpřístupněna roku 2010, vysoká 41,5 m, původně z této věže hlásný vytruboval hodiny
Burianova rozhledna	v Rudce u Kunštátu, na kopci Milenka v areálu Jeskyní Blanických rytířů
Rozhledna Babylon	v Kozárově, vysoká 42 m, ve výšce 664 m n. m, vyhlídková plošina ve výšce 24 m, dohlédnout lze až na Pálavu a na Jeseníky
Rozhledna na kopci Kopaniny	v Olešnici nad ski- areálem, vysoká 9 m, celá ze dřeva, v nadmořské výšce 665 m, výhled na město Olešnici a okolí
Rozhledna na Zelenkově kopci	mezi Veselkou a Ústupem, celá dřevěná, výhled na hrad Svojanov a Svitavy, za dobrého počasí lze spatřit i Jeseníky
Rozhledna Malý Chlum	u obce Obora, na horním ochozu umístěny panoramatické fotografie s popisy důležitých bodů, které jsou z rozhledny vidět
REKREAČNÍ CENTRA	
Bungalovy DUFI	Suchý, 7 apartmánů s kapacitou od 2 do 6 míst, vhodné pro rodiny s dětmi
Chatová osada Suchý	s parkovištěm, recepcí a společenskou místností, 10 čtyřlůžkových chat, 2 obytné buňky, volejbalové a tenisové hřiště, pískoviště, ohniště s posezením, bezbariérové sociální zařízení
Rekreační zařízení Zámeček Hodonín	kapacita 58 lůžek, s kuchyní, jídelnou, společenskou místností s barem, kulečnickem, tělocvičnou, minigolfovým hřištěm, fotbalovým hřištěm atd., většina areálu bezbariérová, vhodný pro letní rekreaci (venkovní bazén nebo přehrada Křetínka), i pro zimní vyžití (skiareál Hodonín, Olešnice nebo Hluboké u Kunštátu)
Country hotel Svitavice	na levém břehu přehrady Křetínka, u objektu i kemp, hřiště na volejbal a nohejbal, na pétanque, houpačky, prolézačky, pískoviště, půjčovna šlapadel, kulečnick, šipky a stolní fotbal
SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ	
Centrum Modrá věž	Boskovice, posilovna, squashové kurty, solárium, masáže, bowling
Červená zahrada	Boskovice, fotbalový areál, zimní stadion/letní hala, koupaliště, tenisové kurty
Golf & Ski Resort	Kořenec, 18jamkové golfové hřiště o rozloze 60 ha, cvičná louka, putting a chipping green a cvičné bankry

Název	Stručný popis
SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ	
Kuželna Boskovice	zázemí KK Velen Boskovice
Minigolf Benešov	na hřišti pod ZŠ
Nafukovací hala SOŠ a SOU André Citroëna Boskovice	sportovní hala, tenis, kopaná
Sportovní hala Žďárná	fotbal, florbal, volejbal, tenis, stolní tenis, atd.
Orlovna Boskovice	stolní tenis, spinning, ubytování
Sportovní hala Kunštát	fotbal, florbal, volejbal, atd.
Orlovna Vísky	posilovna, kuželna, kulečnick
Sportovní hala Letovice	víceúčelová sportovní hala s přílehlými volejbalovými kurty včetně plážového volejbalu
Víceúčelové hřiště Orel jednota Boskovice	malá kopaná, tenis
Multifunkční hřiště Kunštát	za základní školou
Tenisový kurt	v obcích a městech Letovice, Svitávka, Kunštát, Olešnice, Velké Opatovice
Bowling	Havírna v Letovicích, Orlovna Vísky, Bowling Bar Svitávka
Jachting	na přehradě Křetínska – jachting a windsurfing
Krytá střelnice	v Letovicích, ve sklepení bývalého pivovaru v areálu zámku
Letiště Letovice	veřejná plocha pro ultralehká letadla
Letovický airsoftový areál	vybudován v roce 2011 v Komárkově lomu v Letovicích
Minigolf Letovice	devatenáct minigolfových drah vedle letního koupaliště
Fitcentra	Fitness studio Boskovice, Kakabu fitcentrum Boskovice, Fitlektor Letovice, Fitness centrum a sauna Svitávka
AQUAPARKY A KOUPALIŠTĚ	
Koupaliště Červenka	v Boskovicích, svými atrakcemi (tobogán, skluzavka, chrliče vody, masážní lavice, protiproud, atd.) připomíná spíše aquapark
Akvapark ve Velkých Opatovicích	s celou řadou vodních atrakcí
Městské lázně Boskovice	s 25 metrovým plaveckým bazénem a rekreační částí, která nabízí vířivky, divokou vodu, parní komoru apod.
Rekreační středisko Suchý	oblíbená chatová oblast kolem rybníka
Koupaliště Lysice	v Zámecké ulici vedle mateřské školky
Koupaliště Letovice	se skluzavkou a tobogánem, hřiště na plážový volejbal, nohejbal, stolní tenis a kuželky
Vodní nádrž Letovice	zvaná též Křetínska, využívána k rekreaci, rybolovu a vodním sportům
Koupaliště v Olešnici	umělá nádrž 40x25m s travnatým břehem
Koupaliště Újezd u Boskovic	vodní nádrž, přírodní koupaliště, v jehož areálu je i občerstvení a sociální zařízení

Název	Stručný popis
AQUAPARKY A KOUPALIŠTĚ	
Koupaliště Šebetov	koupání v požární nádrži na vlastní nebezpečí (bez plavčíka), voda je filtrována a chemicky ošetřována
Koupaliště Borotín	s hřištěm na nohejbal a malou kopanou
Lesní vodní nádrž Lipina	u obce Uhřice
Smolenská přehrada	v blízkosti města Velké Opatovice
ZIMNÍ SPORTY	
Benešovský okruh	běžkařský okruh, 10,5 km
Melkovský okruh	Kořenec, běžkařský okruh, 11,6 km
Kořenecký golfový okruh	běžkařský okruh, 8 km
Okruh Malé Hradisko	Malé Hradisko, běžkařský okruh, 9,2 km
Okruh Suchý	běžkařský okruh, 11,6 km
Protivanovský okruh	běžkařský okruh, 11,5 km
Skiareál Olešnice	sjezdový areál, zmodernizován v roce 2006, 2 vleky s kapacitou 1500 osob/hod., dětský vlek, umělé zasněžování, půjčovna lyží, škola lyžování pro děti a dospělé, technické zázemí s občerstvením a turistickou ubytovnou pro 15 osob, letní provoz je zaměřen na jízdu na kárách a koloběžkách a branných sportech
Skiareál Hodonín	sjezdový areál, freestyleové překážky, 20 km upravované běžkařské stopy
Lyžařský areál Hluboké u Kunštátu	sjezdový areál, pro všechny typy lyžařů, 2 vleky a jeden vlek dětský
Kraví hora	při vhodných sněhových podmínkách možno lyžovat v obci Úsobrno
OSTATNÍ	
Westernové městečko Boskovice	show na koních, ukázky ze života na Divokém Západě a další atrakce
Keltský skanzen Isarno	Letovice, v bývalém lomu, představuje život a práci Keltů
Jeskyňe Blanických rytířů	v Rudce u Kunštátu, uměle vyhloubené podzemní prostory se sochami sochaře Stanislava Rolínka, rozhledna, zahrada smyslů
Sochy na úpatí Velkého Chlumu	dílo sochaře Stanislava Rolínka: Jan Hus, Jan Žižka a Prokop Holý, kteří zde v roce 1431 měli údajně tábořit
Arboretum Šmelcovna	8 ha členěno na plochy s přirozeným vegetačním porostem a na plochy cíleně osázené celou řadou okrasných rostlin, zookoutek, expozice pohádkových bytostí, zahradní prodejní centrum
Arboretum v Borotíně	4,5 ha, ukázky úprav zahrad různých národů, pohyblivý vyřezávaný betlém

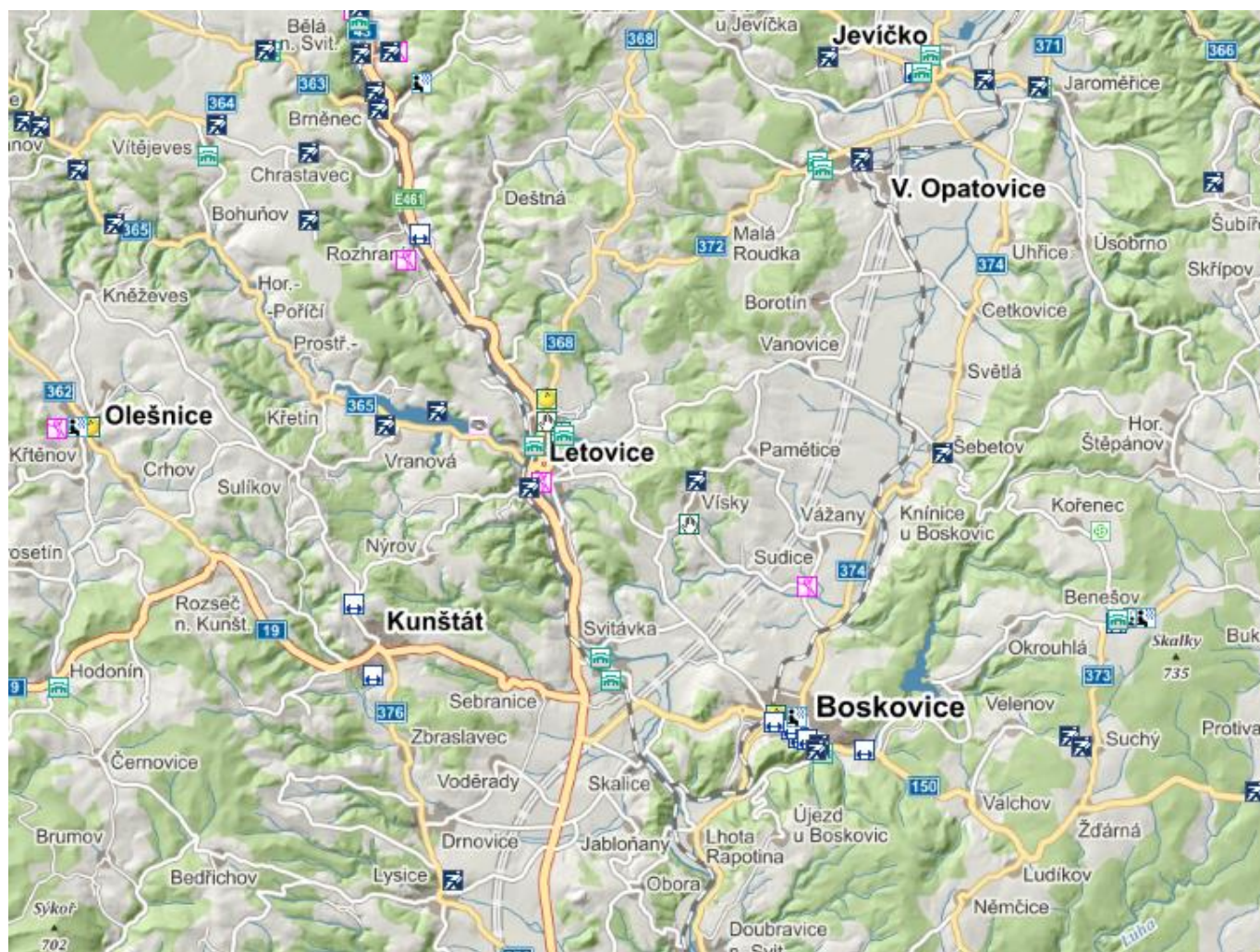
Zdroj: Region Boskovicko

Obrázek 25 Rozhledny na mapě

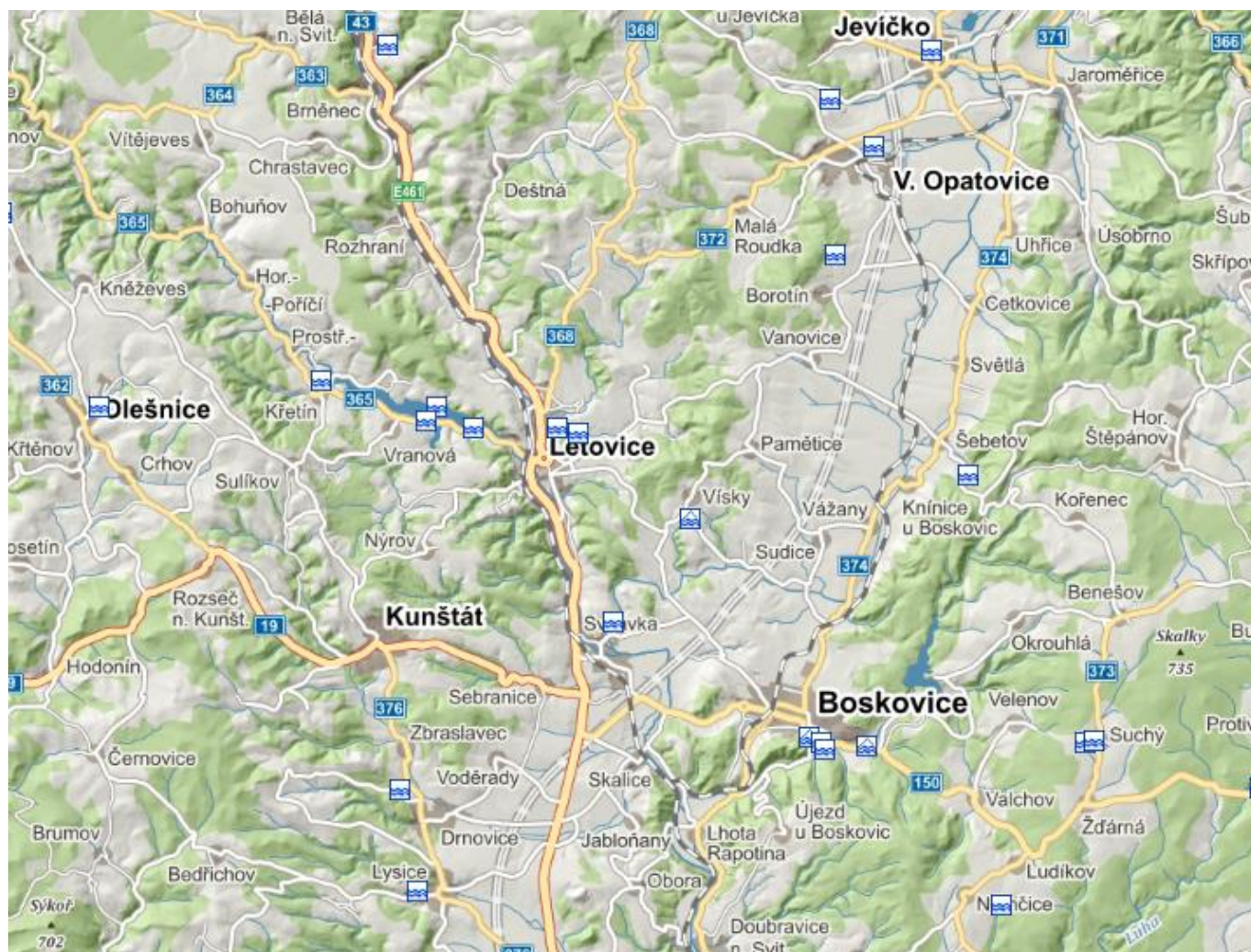
Zdroj: Tourmapy.cz

Obrázek 26 Sportoviště na území ORP na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

Obrázek 27 Koupaliště, bazény a zázemí pro vodní sporty na mapě

Zdroj: Tourmapy.cz

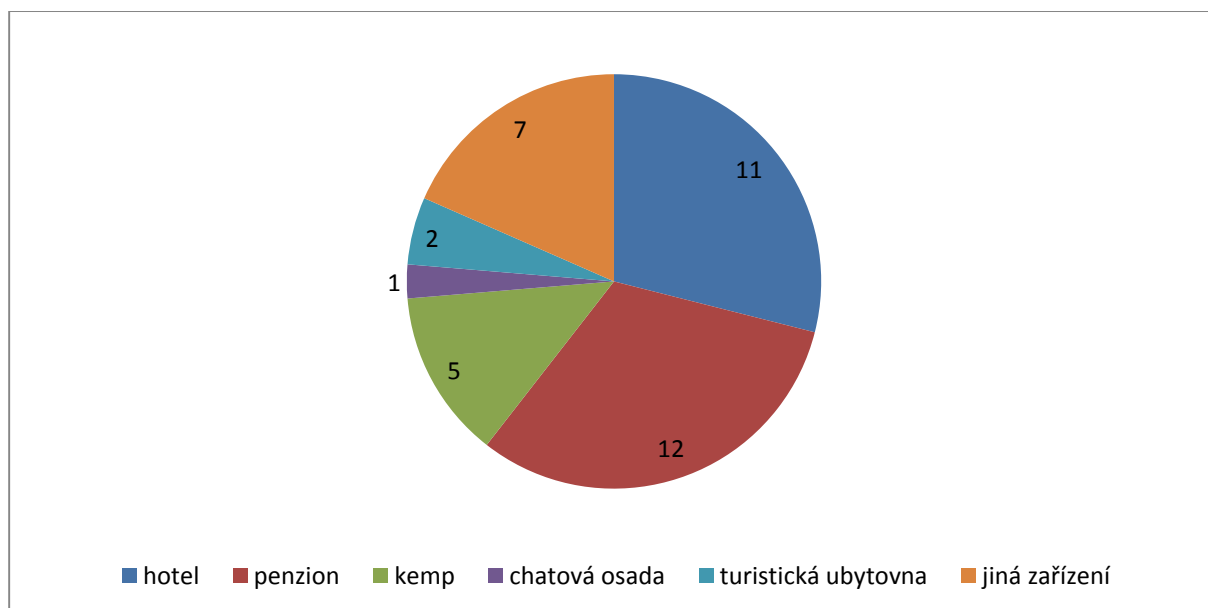
Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů v roce 2013

- Husí slavnosti, Boskovice cca 9 000 lidí
- Festival Boskovice, za zachování židovské čtvrti cca 4 000 lidí
- Hrnčířský jarmark, Kunštát cca 15 000 lidí
- Svátky řemesel, Kunštát cca 5 000 lidí
- Festival 3+1, Letovice 600-700 lidí
- LetFest, Letovice, multižánrový festival, workshopy cca 600 lidí
- Dračí lodě – Křetínka Cup cca 10 000 lidí
- FestFest, Velké Opatovice cca 1 500 lidí
- Zámek Boskovice cca 12 000 návštěvníků
- Zámek Lysice cca 31 500 návštěvníků
- Zámek Kunštát cca 6 500 návštěvníků

Struktura ubytovacích zařízení a jejich vytíženost

Na Boskovicku je široký výběr ubytovacích zařízení, nachází se tu celkem 38 ubytovacích zařízení. Jejich strukturu znázorňuje následující graf.

Graf 31 Struktura ubytovacích zařízení na území ORP Boskovice

Zdroj: ČSÚ

V tomto výčtu není zahrnuto ubytování v soukromí. Následující tabulka shrnuje návštěvnost ubytovacích zařízení v roce 2013 dle dat ČSÚ, ne všechna jsou ovšem spolehlivá.

Tabulka 100 Návštěvnost ubytovacích zařízení v roce 2013

Celkem	Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Penziony	Chatová osada	Turistická ubytovna	Kempy	Jiné
39 280	*	9 939	*	11 991	*	*	6 984	1 663

Zdroj: ČSÚ

*tyto údaje jsou důvěrné nebo mají omezenou spolehlivost

Infrastruktura

Území SO ORP Boskovice z pohledu polohy v dopravní síti umístěno na důležité páteřní trase silnice i železnice v úseku Brno – Svitavy (součást evropské sítě TEN-T), nicméně okrajové části (východní a západní) jsou výrazné periferní polohy vůči střediskům vyššího řádu. Je to dáno jednak konfigurací dopravní sítě orientované převážně radiálně směrem k Brnu, jednak organizací veřejné osobní dopravy v podobě IDS JMK. V našem území tedy převažují vazby směrem severojižním nad vazbami západovýchodními.

Přestože je město Boskovice přirozeným centrem území, neleží přímo ani na hlavním silničním tahu (I/43), ani na hlavním železničním tahu (trať č. 260). Hlavními železničními uzly v území jsou stanice Skalice nad Svitavou, která představuje hlavní přestupní uzel pro cestující z Boskovic a okolí, a stanice Letovice, která je hlavním přestupním uzlem pro cestující ze severní části ORP.

Nejvytíženější úsek silnice I. třídy č. 43 na území SO ORP prochází městem Letovice, její zatížení se však dále na jih blíže Brnu dále zvyšuje. Silnice I/43 je hlavním tahem z jižní Moravy na Pardubický a Královéhradecký kraj s vysokým podílem těžké nákladní dopravy a tranzitu do Polska. Silnice patří k nejzatíženějším jednopruhovým silnicím I. třídy v Jihomoravském kraji a svoji kapacitou zvláště v úsecích blíže Brnu již dávno nevyhovuje. Řešením by byla výstavba rychlostní silnice R43 z Brna přes Kuřim, Černou Horu, Svitávku (Boskovice) a dále Velké Opatovice až k Moravské Třebové (napojení na

I/35, resp. plánovanou R35) převážně ve stopě staré tzv. německé dálnice Vídeň – Wrocław. Stavba je ve stádiu permanentního odkládání z důvodu nedořešení trasy. Pro obce v SO ORP Boskovice, zejména pak ty v mikroregionu Malá Haná, je výstavba R43 jedním z klíčových projektů, která by významně podpořila konkurenceschopnost území a byla by impulsem pro lokalizaci podnikatelských areálů vázaných na kvalitní dopravní infrastrukturu.

Zatížení dopravní sítě v území SO ORP Boskovice je tedy velmi nerovnoměrné, intenzivní doprava je především na I/43 a na tuto komunikaci se napojující II/150 směrem od Boskovic. Dalšími v pořadí dle intenzity dopravy jsou až s velkým odstupem úseky vykazující kolem 3,5 tis. vozidel: Boskovice – Doubravice nad Svitavou (II/374 spojnice Boskovic s Blanskem), Kunštát – Sebranice (I/19) a Boskovice – Šebetov (II/374 Boskovice – Moravská Třebová). Na východním i západním okraji území lze hovořit o dopravně periferních územích s velmi nízkými intenzitami provozu, navíc v kopcovitém terénu Hornosvratecké a Dražanské vrchoviny s komplikovanou sjízdností v zimním období.

Z koridorové trati celostátního významu č. 260 se zastávkami v Letovicích, Svitávce a Skalici nad Svitavou, kde odbočuje trať regionálního významu č. 262 Skalice – Boskovice – Velké Opatovice, která zajišťuje spojení Boskovic a Velkých Opatovic ve směru na Brno. Zastávky v menších obcích podél trati se postupně ruší (př. Světlá), protože jsou z pohledu dopravce málo využívané. To může být dáno i velkou vzdáleností zastávek od samotných obcí.

Trať č. 260 má velký význam zejména pro osobní dopravu, protože tvoří základní kapacitní páteř IDS JMK ve směru na Brno a vedení autobusových linek je organizováno tak, aby napájely rychlou a kapacitní železniční dopravu. Železnice má tedy zásadní význam pro spojení Boskovic a obcí kolem řeky Svitavy s Brnem a částečně i Blanskem. Komfort cestování mezi Boskovicemi a Brnem je snížen nutností přestupu ve Skalici nad Svitavou.

Z hlediska rozsahu dopravní sítě jsou velmi důležité krajské silnice II a III. třídy, na kterých se realizuje podstatný objem vnitřních přepravních vazeb a jsou důležité jako napaječe nadřazené sítě. Stavebně technický stav některých úseků silnic II. třídy neodpovídá potřebám současného provozu a rozsah prováděných oprav či rekonstrukcí nestačí likvidovat investiční dluh z minulosti. U silnic třetí třídy je pak stav silnic přímo žalostný. Situaci může dokreslit i skutečnost, že na serveru Výmoly.cz, který se specializuje na monitoring stavu českých silničních komunikací přímo samotnými řidiči, je z okresu Blansko zaevidováno 17 výmolů, z nichž 12 pochází z území SO ORP Boskovice.

Zcela samostatnou kapitolou jsou pak místní komunikace, jejichž rozsah a investiční potřeby převyšují možnosti obcí jako vlastníků této infrastruktury. Proto jsou místní komunikace spolu s veřejnými prostranstvími akcentovány ze strany obcí jako priorit a jsou vítány jakékoliv dotační možnosti, které mohou financovat jejich obnovu. Obdobná je i situace u účelových komunikací, které často ve venkovském prostoru tvoří významné spojnice a mají charakter veřejné komunikace. Stále častěji jsme ovšem svědky situace, kdy jsou místní a účelové komunikace, které vlastní obec, ukázkově opravené, ale hlavní krajská silnice, které prochází obcí, je zničená a zastupitelstva jen těžko dojednávají s krajem její opravu.

Významnou roli hraje doprava veřejná, která je dominantně organizována v rámci Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (ISD JMK) spravovaného společností KORDIS s.r.o. jako koordinátorem. Území celého kraje bylo v několika etapách tzv. zaintegrované, přičemž Boskovicko vstoupilo do systému v roce 2007. ISD JMK vnesl do systému veřejné dopravy v kraji dlouhodobý koncepční přístup opírající se o definování páteřních linek a přestupních vazeb s plošnými

minimálními standardy četností spojů (6 spojů v pracovní dny a 3 spoje v mimopracovní dny) a jejich návazností.

Páteční linkou je železniční linka R2, která zajišťuje přímé spojení s Brnem a Blanskem ze stanic Letovice a Skalice nad Svitavou. Stejnou trasou vede i linka S2, která má kromě Letovic a Skalice zastávky také ve Svitávce. Na linky R2 a S2 navazuje linka S21 a četné autobusové linky, které zajišťují návaznost z východní části území, tedy Boskovic, Velkých Opatovic a okolí. V západní části území zajišťují dopravní obslužnost výhradně autobusové linky, z nichž páteční je linka 301 na trase Olešnice – Kunštát – Lysice – Brno. Ostatní autobusové linky navazují buď na ni, nebo na železnici.

Lidské zdroje pro cestovní ruch

Aby mohla každá turistická oblast nalákat potencionální návštěvníky a turisty, je potřeba jim nabídnout kvalitní služby, kvalitní a příjemné ubytování, vynikající kuchyni a profesionální přístup. Znalosti a praxi v oblasti cestovního ruchu, stravování a podnikání lze získat na středních, vyšších či vysokých školách.

Na území ORP Boskovice se nacházejí tyto školy, které nabízejí následující obory:

VOŠ ekonomická a zdravotnická a SŠ Boskovice

- výuční obor: Kuchař- číšník
- maturitní obor: Hotelnictví a turismus
- maturitní obor: Ekonomika a podnikání
- nástavbové studium: Podnikání
- VOŠ: Ekonomika a podnikání
- VOŠ: Cestovní ruch

Soukromá střední škola podnikání a managementu

- maturitní obor: Management obchodu

Masarykova střední škola Letovice

- nástavbové studium: Podnikání

Marketing cestovního ruchu

Marketing v oblasti cestovního ruchu si zajišťují mikroregiony nebo obce a města většinou sami. Z iniciativy měst a obcí jsou vydávány mapy a turistické průvodce průvodci. Marketing v oblasti cestovního ruchu docela dobře pokrývá projekt „Kam na Boskovicku?“, na kterém se podílely dvě místní akční skupiny (MAS Boskovicko +, MAS Partnerství venkova). Cílem projektu je zvýšit návštěvnost v regionu v oblasti cestovního ruchu především formou zkvalitnění a rozvoje informačních a propagačních služeb a produktů cestovního ruchu regionu Boskovicka.

Je třeba využít potenciálu, přírodních krás a unikátnosti regionu Boskovicka k jeho "zveřejnění návštěvníkům" a následně tak rozvoji v oblasti cestovního ruchu. Těchto cílů se dosáhne prostřednictvím přípravy, tvorby a distribuce nových kvalitních zajímavých a v regionu ucelených propagačních materiálů s jednotným designem a logem "Kam na Boskovicku?" a vytvořením nových kulturních akcí.

Dalším zajímavým projektem, na kterém se podílely obce a města a místní akční skupiny, je projekt Krajem pověstí a bájí anebo Pověstí a pohádky od Svitavy, od Svatky. Cílem tohoto projektu je

zvýšení návštěvnosti na území ORP Boskovice netypickou motivační formou. Těchto cílů bylo dosaženo přípravou, výrobou a distribucí netypických propagačních materiálů a produktů s jednotným designem a logem. Těmito produkty jsou:

- publikace ilustrovaných pověstí - kniha je základem propagační akce a obsahuje mapu s cíli v regionu,
- celorodinná regionální stolní hra naučného a zábavného typu s úkoly a návaznostmi míst v regionu,
- pexeso s kreslenou tematikou pověstí a bájí,
- skládačka s obrázky pověstí – takzvaná vandrovní knížka -pro 10 razítek a 10 míst v regionu,
- omalovánky s tematikou pověstí a bájí,
- reklamní puzzle s tematikou pověstí a bájí a informacemi a kontakty a ostatní produkty,
- GPS hra na principu geocachingu a její forma na webu regionu Boskovicka.

Management cestovního ruchu

Management cestovního ruchu na území ORP Boskovice je atomizován do jednotlivých sídel formou turistických informačních center (TIC). Místní akční skupiny nacházející se na území ORP Boskovice stojí u zrodu velké části aktivit celého regionu. Za podpory a z iniciativy místních akčních skupin (MAS Boskovicko +, MAS Partnerství venkova) se region představuje prostřednictvím různých projektů a akcí. Bohužel tu není vytvořena instituce, která by se zajímala marketingově a institucionálně oblastí cestovního ruchu na Boskovicku.

Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

V oblasti cestovního ruchu se meziobecní spolupráce navazuje nejlépe. I díky místním akčním skupinám, které se na území nacházejí, vzniká celá řada projektů, které pomáhají propagovat tento region a informovat o tomto regionu nejen místní obyvatele, ale i turisty, které sem zavítají. Díky spolupráci mezi obcemi vznikají nové cyklostezky a jejich návaznost, dále nové naučné stezky. Jsou vydávány turističtí průvodci a mapy. V rámci spolupráce si obce mezi sebou vyměňují nejrůznější informace, např. i projektovou dokumentaci pro stavbu rozhleden.

7.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Analýza cílových skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Vlastníci památek	Dostatečná návštěvnost ze strany veřejnosti	Nedostatečná propagace	Informační brožury, web, reklama v tisku, sociální sítě, doporučení známých	Spolupráce s dalšími památkami, s obcemi, městy či MAS, se školami, např. výstavy děl žáků/ studentů, další akce (svatební veletrh)
	Možnost aktivně se podílet na spolkovém a kulturním dění v obci	Nedostatek financí na údržbu a provoz	Osobně	Spolupráce s dalšími památkami, s obcemi, městy či MAS, se školami, např. výstavy děl žáků/ studentů, další akce (svatební veletrh)
	Zájem veřejnosti o pořádání svateb atp.	Nezájem turistů o region	Informační brožury, web, reklama v tisku, sociální sítě, doporučení známých	Spolupráce s dalšími památkami, s obcemi, městy či MAS, se školami, např. výstavy děl žáků/ studentů, další akce (svatební veletrh)
Poskytovatelé služeb (stravování, ubytování, ...)	Velká návštěvnost zařízení	Velká konkurence, nedostatek zákazníků, nekvalitní služby	Osobně, web, regionální tisk, doporučení	Kvalita stravování i ubytování, doplňkové služby (masáže, kosmetická péče, bazén, sauna, posilovna), tematické akce (posezení s hudbou, tematické večery-vepřové hody, zvěřinové hody, ochutnávky vín, atd.)
	Dostupnost kulturních a sportovních zařízení v okolí	Velká konkurence, nedostatek zákazníků, nekvalitní služby	Osobně, web, regionální tisk, doporučení	Kvalita stravování i ubytování, doplňkové služby (masáže, kosmetická péče, bazén, sauna, posilovna), tematické akce (posezení s hudbou, tematické večery-vepřové hody, zvěřinové hody, ochutnávky vín, atd.)
	Zisk	Velká konkurence, nedostatek zákazníků, nekvalitní služby	Osobně, web, regionální tisk, doporučení	Kvalita stravování i ubytování, doplňkové služby (masáže, kosmetická péče, bazén, sauna, posilovna), tematické akce (posezení s hudbou, tematické večery-vepřové hody, zvěřinové hody, ochutnávky vín, atd.)

Turisté	Kvalitní síť cyklotras	Neuspokojivý technický stav	Osobní jednání, hledání příležitostí	Spolupráce mezi obcemi, získání dotačních prostředků
	Síť kulturních a sportovních zařízení včetně nabídky souvisejících služeb	Neuspokojivý technický stav kulturních památek i sportovních objektů;	Osobní jednání, hledání příležitostí	Spolupráce mezi obcemi, získání dotačních prostředků
	Kvalitně udržovaná sportoviště a kulturní památky	Pomalá obnova a údržba některých kulturních a sportovních objektů	Osobní jednání, hledání příležitostí	Spolupráce mezi obcemi, získání dotačních prostředků
	Nabídka akcí, tradičních pro daný region	Pokles zájmu o nabídku kulturních a sportovních aktivit	Webové stránky, propagační letáky, sociální sítě, regionální tisk, média	Rozšíření nabídky akcí
	Nabídka pro všechny věkové kategorie turistů	Nízká informovanost o památkách a akcích v regionu, nezajímavá propagace	Webové stránky, propagační letáky, sociální sítě, regionální tisk, média	Informační kampaň
Města a obce	Návštěvnost města turistů i dalších návštěvníků	Nedostatek turistických atraktivit, slabá propagace	Webové stránky, propagační letáky, sociální sítě, regionální tisk, média	Zlepšení informační kampaně, větší důraz na údržbu veřejných prostranství a vzhled obcí, spolupráce mezi obcemi

Analýza rizik

Metodika přípravy veřejných strategií definuje riziko jako nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů.

Analýza a hodnocení rizik je kontrolní metoda, která slouží k jejich včasnému rozpoznání (identifikaci) a vyhodnocení. Významnost rizik je hodnocena z hlediska pravděpodobnosti jejich výskytu a dopadu na dosahování cílů strategie. Hodnocení pravděpodobnosti výskytu rizika (sloupec „P“) a jeho dopadu (sloupec „D“) probíhalo na stupnici 1 až 5. Hodnota 1 znamená nízkou pravděpodobnost (dopad), hodnota 5 pak představuje vysokou pravděpodobnost (dopad) daného rizika. Významnost (sloupec „V“) je stanovena součinem pravděpodobnosti a dopadu. Významnost příslušného rizika má tedy hodnotu od 1 do 25.

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V		
Finanční riziko	Nedostatek financí na rekonstrukci památek	3	4	12	Snaha nalézt jiný zdroj příjmu (veřejné sbírky apod.)	Vlastníci památek
	Finanční náročnost udržení stavu tras a zařízení	4	4	16	Hledání dotačních možností, grantů měst a obcí apod.	Provozovatelé
	Nedostatek finančních prostředků na obnovu historických památek	4	4	16	Hledání dodatečných zdrojů (dotace) Příprava kvalitních projektů k žádostem o dotace	Obce a vlastníci památek
Organizační riziko	Chybějící sjednocující organizace propagující cestovní ruch celého regionu	2	4	8	Založit takovouto organizaci	Obce, mikroregiony
	Nevhodný postup vedení obce v případě cestovního ruchu v obci	1	4	4	Projednávání s občany, společný postup vedení obce s občany při řešení problémů z oblasti kultury a sportu	Obce
Právní riziko	Změna platné legislativy	1	4	4	Projednávat a připomínkovat navrhovanou legislativu	Provozovatelé
	Změna vlastnických poměrů vedoucí k zhoršení přístupnosti památek pro veřejnost	1	4	4	Vyjednávání současných a nových majitelů o podmínkách správy a provozu	Vlastníci památek a návštěvníci
Technické riziko	Chátrající stav historických objektů	4	5	20	Získání dotací na rekonstrukci (revitalizaci) památek, příp. sponzoring	Obce a vlastníci památek
	Špatný stav infrastruktury	2	3	6	Získání dotací na rekonstrukci, příp. sponzoring	Obce
	Špatný stav turistických tras a cyklostezek	2	3	6	Získání dotací na rekonstrukci, příp. sponzoring	Provozovatelé

Věcné riziko	Nezájem turistů	3	4	12	Motivace obyvatelstva, zvýšit propagaci tradičních akcí	Obce, TIC, MAS, případná instituce sjednocující propagaci regionu
	Nezájem některých obcí o oblast cestovního ruchu	1	3	3	Spolupráce na pořádání akcí s jinými obcemi	Obce
	Nedostatečná kapacita ubytovacích zařízení	3	3	9	Podpora rozvoje malokapacitních ubytovacích zařízení	Provozovatelé, návštěvníci
	Nedostatečná kvalita stravovacích zařízení	3	3	9	Zřízení platformy pro recenze a hodnocení přímo ze strany návštěvníků	Provozovatelé, návštěvníci

Finanční analýza oblasti cestovního ruchu

Následující tabulka nabízí souhrn a přehled výdajů rozpočtů jednotlivých obcí na oblast cestovního ruchu v roce 2013.

Tabulka 101 Výdaje obcí na cestovní ruch v roce 2013 (v Kč)

SO ORP BOSKOVICE - VÝDAJE OBČÍ NA OBLAST CESTOVNÍHO RUCHU V ROCE 2013							
Obec	§2141 Vnitřní obchod	§2143 Cestovní ruch	§342 Zájmová činnost a rekreace			CELKEM	přepoč- teno na 1000 obyvatel
			§3421 Využití volného času dětí a mládeže	§3429 Ostatní	§342 Celkem		
Bedřichov							
Benešov			6 250		6 250	6 250	9 498
Borotín							
Boskovice		800 522	1 349 952		1 349 952	2 150 474	187 356
Cetkovice				70 435	70 435	70 435	93 415
Crhov*			112 123		112 123	112 123	655 690
Černovice							
Deštná				439 186	439 186	439 186	1 969 444
Drnovice			88 729	219 807	308 536	308 536	252 072
Hodonín			4 660	33 989	38 649	38 649	299 605
Horní Poříčí			21 083	985 939	1 007 022	1 007 022	3 622 381
Horní Smržov**	34 380					391 191	2 774 404
Chrudichromy							
Jabloňany			15 944		15 944	15 944	42 069
Kněževes***			17 518		17 518	17 518	98 416
Knínice u Bosk.†			660 838		660 838	660 838	746 710
Kořenec				500	500	500	1 429
Kozárov			3 000		3 000	3 000	23 438
Krhov							
Křetín			127 784		127 784	127 784	252 039
Křtěnov			14 321		14 321	14 321	63 367
Kunčina Ves	27 791					27 791	487 561
Kunice			12 082		12 082	12 082	76 955
Kunštát	1 363 617		395 024	219 927	614 951	1 978 568	712 997
Lazinov	72 600		5 000		5 000	77 600	510 526
Letovice				228 172	228 172	228 172	33 995
Lhota Rapotina			1 000		1 000	1 000	2 421
Lhota u Lysic							
Lhota u Olešnice							

SO ORP BOSKOVICE - VÝDAJE OBCÍ NA OBLAST CESTOVNÍHO RUCHU V ROCE 2013							
Obec	§2141 Vnitřní obchod	§2143 Cestovní ruch	§342 Zájmová činnost a rekreace			CELKEM	přepoč- teno na 1000 obyvatel
			§3421 Využití volného času dětí a mládeže	§3429 Ostatní	§342 Celkem		
Louka							
Ludíkov			4 928	5 688	10 616	10 616	33 384
Lysice	121 597		64 291	98 160	162 451	284 048	146 190
Makov††			978		978	978	19 176
Malá Roudka			2 834	2 000	4 834	4 834	26 272
Míchov			14 353		14 353	14 353	83 936
Němčice							
Nýrov							
Obora	10 946		13 651	4 681	18 332	29 278	95 680
Okrouhlá			3 500	9 040	12 540	12 540	22 000
Olešnice		84 000		435 000	435 000	519 000	305 834
Pamětice			9 406		9 406	9 406	38 236
Petrov				4 000	4 000	4 000	28 369
Prostřední Poříčí			5 322		5 322	5 322	18 739
Roubanina							
Rozseč n. Kunšt.			13 618	5 000	18 618	18 618	36 151
Rozsíčka†††	600		3 924		3 924	4 524	29 763
Sebranice			267 154		267 154	267 154	432 288
Skalice nad Svit.			92 562	2 000	94 562	94 562	153 261
Skrchov			9 043		9 043	9 043	86 124
Stvolová				7 261	7 261	7 261	48 086
SudiceČ			26 017	42 511	68 528	68 528	145 186
Suchý		48 000	1 500	12 114	13 614	61 614	139 714
SulíkovČČ			154 318		154 318	154 318	523 112
Světlá				2 000	2 000	2 000	8 969
Svitávka				103 700	113 700	113 700	62 748
Šebetov				85 229	85 229	85 229	98 077
Štěchov				1 000	1 000	1 000	5 988
Tasovice							
Uhřice				20 788	20 788	20 788	66 842
Újezd u Boskovic	1 540		1 780	298 719	300 499	302 039	645 382
Úsobrno		15 579	9 860	9 200	19 060	34 639	79 084
Ústup							

SO ORP BOSKOVICE - VÝDAJE OBCÍ NA OBLAST CESTOVNÍHO RUCHU V ROCE 2013							
Obec	§2141 Vnitřní obchod	§2143 Cestovní ruch	§342 Zájmová činnost a rekreace			CELKEM	přepoč- teno na 1000 obyvatel
			§3421 Využití volného času dětí a mládeže	§3429 Ostatní	§342 Celkem		
Valchov				16 296	16 296	16 296	34 970
Vanovice							
Vážany			5 075		5 075	5 075	22 556
Velenov		47 675	80 532		80 532	128 207	559 856
Velké Opatovice		55 940	116 470	178 153	294 623	350 563	90 890
Vísky							
Voděrády			1 200	25 049	26 249	26 249	50 870
Vranová			1 092	5 600	6 692	6 692	19 567
Zbraslavec				10 000	10 000	10 000	49 505
Žďárná			42 759	3 000	45 759	45 759	59 894
Žerůtky							
ORP Boskovice	1 633 071	1 051 716	3 791 475	3 584 144	7 375 619	10 060 406	195 439

Zdroj: rozpočty obcí

Vysvětlivky:

- * §3421 nové prvky dětského hřiště a balíčky pro děti na Mikuláše
- ** §3315 muzeum 356 811 Kč
- *** balíčky pro děti na Mikuláše, projekt dětského hřiště
- † dětské hřiště
- †† §3421 balíčky na Mikuláše
- ††† §2141 pronájem v budově Jednoty Boskovice, §3421 balíčky na Mikuláše
- ☾ výdaje v §342 nejsou určeny na cestovní ruch
- ☾☾ §3421 balíčky na Mikuláše, energie v klubovně, mzdy pro vedoucí kroužku

7.1.4. SWOT analýza oblasti

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1) kulturní, přírodní a historický potenciál 2) vodní plochy využitelné k rekreaci popř. k rybolovu 3) konání velkého počtu společenských, kulturních a sportovních akcí 4) silná pozice poznávací turistiky 5) geografická poloha destinace 6) nabídka pro letní i zimní měsíce 7) dostatek zařízení pro volný čas 8) dostatečná síť TIC 	<ol style="list-style-type: none"> 1) technický stav infrastruktury 2) nezájem podnikatelského sektoru o cestovní ruch 3) chybějící management cestovního ruchu 4) pasivní přístup místního obyvatelstva k cestovnímu ruchu
Příležitosti	Hrozby
<ol style="list-style-type: none"> 1) zájem o sportovní vyžití 2) vyčlenění finančních prostředků nebo využití dotačních programů na obnovu nebo rozšíření veřejné zeleně a zázemí obce 3) zájem o doprovodné služby spojené s pobytem v ubytovacích zařízeních 4) vytvoření organizace propagující cestovní ruch v regionu 5) zapojení podnikatelského sektoru do oblasti cestovního ruchu 6) obnova tradičních akcí 	<ol style="list-style-type: none"> 1) úbytek počtu návštěvníků 2) neřešení stavu infrastruktury 3) zhoršení kvality služeb související se stravováním a ubytováním 4) negativní přístup podnikatelského sektoru k oblasti cestovního ruchu 5) nedostatek financí na opravu komunikací 6) silná konkurence sousedních regionů

Silné stránky:

- 1) kulturní, přírodní a historický potenciál – velký počet historických a sakrálních památek, přírodních zajímavostí;
- 2) vodní plochy využitelné k rekreaci popř. k rybolovu – široké využití vodních ploch, např. VN Letovice – jachting, rybaření, rekreace atp.
- 3) konání velkého počtu kulturních, sportovních a společenských akcí – množství akcí po celý rok – sportovní zápasy, tradiční jarmarky, plesy, festivaly atd.
- 4) silná pozice poznávací turistiky – hustá síť značených a udržovaných turistických tras, naučných stezek, cyklotras;
- 5) geografická poloha destinace – blízkost Moravského krasu, Českomoravské vrchoviny, oblasti Hané, dobrá dopravní dostupnost z Brna;
- 6) nabídka pro letní i zimní měsíce – akvaparky i přírodní vodní plochy pro rekreaci, venkovní sportoviště, Ski areál Olešnice, běžkařské trasy kolem Boskovic;

- 7) dostatek zařízení pro volný čas – množství různých sportovišť, bowling, posilovny, kinosály, atd.
- 8) dostatečná síť TIC – informační centra se nacházejí i v menších obcích a napomáhají tak propagaci méně významných míst.

Slabé stránky:

- 1) technický stav silniční infrastruktury – pozemní komunikace až na výjimky v havarijním stavu;
- 2) nezájem podnikatelského sektoru o cestovní ruch – nevidí v této oblasti příležitost pro zviditelnění svého podnikání;
- 3) chybějící management cestovního ruchu – chybí instituce pro koordinace činností;
- 4) pasivní přístup místního obyvatelstva k cestovnímu ruchu – nízká informovanost, neochota podílet se na veřejném životě.

Příležitosti:

- 1) zájem o volnočasové aktivity – poptávka po smysluplném využití volného času;
- 2) vyčlenění finančních prostředků nebo využití dotačních programů na obnovu nebo rozšíření veřejné zeleně a zázemí obce – zlepšení vzhledu obcí může přilákat více turistů;
- 3) zájem o doprovodné služby spojené s pobytem v ubytovacích zařízeních – např. bazény, wellness, sauny, posilovny, tematické akce atd.
- 4) vytvoření organizace propagující cestovní ruch v regionu – lepší propagace, sjednocená informační kampaň;
- 5) zapojení podnikatelského sektoru do oblasti cestovního ruchu – příliv turistů zvýší celkovou poptávku v regionu;
- 6) obnova tradičních akcí – př. dožínkové slavnosti, masopustní průvody, jarmarky apod.

Hrozby:

- 1) úbytek počtu návštěvníků – změna trendů v cestovním ruchu;
- 2) neřešení stavu infrastruktury – havarijní stav komunikací může odrazovat potenciální návštěvníky;
- 3) zhoršení kvality služeb související se stravováním a ubytováním – špatné vedení těchto zařízení;
- 4) negativní přístup podnikatelského sektoru k oblasti cestovního ruchu – nevidí v této oblasti příležitost pro zviditelnění svého podnikání;
- 5) nedostatek financí na opravu komunikací – rekonstrukce finančně náročná zejména pro malé obce, které těžko dosáhnou na dotační tituly;
- 6) silná konkurence sousedních regionů – sousedství s Moravským krasem.

7.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

SO ORP Boskovice je turisticky velmi zajímavý region. Toto území oplývá nejen kulturně historickými památkami, jako jsou hrady, zámky, církevní památky, muzea či galerie. Své návštěvníky může zaujmout svými přírodními krásami. V dnešní době je velkým trendem poznávací turistika (různé naučné stezky) a cykloturistika. V regionu je hustá síť dobře značených turistických tras i cyklostezek, na kterých lze potkat další turisty oblíbenou atraktivitu, tou jsou rozhledny.

Na území ORP Boskovice se nachází celá řada dalších atraktivit, která zaplní volný čas všech návštěvníků, od akvaparků a koupališť, přes sportovní zařízení (hřiště, tělocvičny, posilovny) až po bowling. Region je pro turisty otevřen celoročně, nabízí také nabídku zimních sportů, sjezdové lyžování nabízí např. Ski areál Olešnice nebo lyžařský areál Hodonín. Běžkaři mohou využít nové běžkařské trasy v okolí města Boskovice.

Aby mohla každá turistická oblast nalákat potencionální návštěvníky a turisty, je potřeba jim nabídnout kvalitní služby, kvalitní a příjemné ubytování, vynikající kuchyni a profesionální přístup. Znalosti a praxi v oblasti cestovního ruchu, stravování a podnikání lze získat na středních nebo vyšších odborných školách, které se na území ORP Boskovice nacházejí.

Marketing v oblasti cestovního ruchu si zajišťují mikroregiony nebo obce a města většinou samy. Z iniciativy měst a obcí jsou vydávány mapy a turističtí průvodci. Marketing v oblasti cestovního ruchu docela dobře pokrývá projekt „Kam na Boskovicku?“, na kterém se podílely dvě místní akční skupiny (MAS Boskovicko +, MAS Partnerství venkova). Cílem projektu je zvýšit návštěvnost v regionu v oblasti cestovního ruchu především formou zkvalitnění a rozvoje informačních a propagačních služeb a produktů cestovního ruchu regionu Boskovicka. Je třeba využít potenciálu, přírodních krás a unikátnosti regionu Boskovicka k jeho "zveřejnění návštěvníkům" a následně tak rozvoji v oblasti cestovního ruchu. Těchto cílů se dosáhne prostřednictvím přípravy, tvorby a distribuce nových kvalitních zajímavých a v regionu ucelených propagačních materiálů s jednotným designem a logem "Kam na Boskovicku?" a vytvořením nových kulturních akcí.

Management cestovního ruchu na území ORP Boskovice je atomizován do jednotlivých sídel formou turistických informačních center (TIC). Místní akční skupiny nacházející se na území ORP Boskovice stojí u zrodu velké části aktivit celého regionu i v oblasti cestovního ruchu. Za podpory a z iniciativy místních akčních skupin (MAS Boskovicko +, MAS Partnerství venkova) se region představuje prostřednictvím různých projektů a akcí. Bohužel tu není vytvořena instituce, která by se zajímala marketingově a institucionálně oblastí cestovního ruchu na Boskovicku.

V oblasti cestovního ruchu se meziobecní spolupráce navazuje nejlépe. I díky místním akčním skupinám, které se na území nacházejí, vzniká celá řada projektů, které pomáhají propagovat tento region a informovat o tomto regionu nejen místní obyvatele, ale i turisty, které sem zavítají. Díky spolupráci mezi obcemi vznikají nové cyklostezky a jejich návaznost, dále nové naučné stezky. Jsou vydávány turističtí průvodci a mapy. V rámci spolupráce si obce mezi sebou vyměňují nejrůznější informace, např. i projektovou dokumentaci pro stavbu rozhleden.

7.1.6. Nástin možných variantních návrhů v oblasti cestovního ruchu

I. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Vytvoření instituce koordinující cestovní ruch

I.1. Popis stávající situace a návrh řešení

Na území ORP Boskovice v současné době nepůsobí žádná instituce, která by sjednocovala a koordinovala cestovní ruch v regionu. Jedním ze subjektů, který se v oblasti cestovního ruchu vyskytuje, jsou Turistická informační centra v různých částech území. Dále cestovní ruch podporují místní akční skupiny (MAS Boskovicko +, MAS Partnerství venkova). Prostřednictvím místních akčních skupin jsou pořádány akce a projekty, které mají za cíl představit region a podpořit cestovní ruch v něm, např. *Otevřené rozhledny, Po hradech a zámcích Boskovicka, Krajem pověstí a bájí aneb Pověsti a pohádky od Svitavy, od Svatky.*

Variantní řešení:

Vytvoření instituce, která by zajišťovala marketingově a institucionálně oblast cestovního ruchu. Tato organizace by sjednocovala informační a propagační služby a produkty cestovního ruchu na území ORP Boskovice.

I.2. Plusy a mínusy

PLUSY	MÍNUSY
Jedna fungující instituce pro celé území ORP Boskovice zabývající se propagací v oblasti cestovního ruchu	Omezení role MAS v oblasti cestovního ruchu
Omezení možnosti duplicity informací	Neefektivně rozložená aktivita mezi subjekty a možné vytváření rivality
Sjednocení informací o možnostech vyžití v oblasti, o ubytování apod.	
Koordinace informací podávaných prostřednictvím TIC	
Nové možnosti a dosáhnutí na větší projekty	

I.3. Finanční dopady

Finanční dopady se budou odvíjet od rozsahu stanovených cílů v závislosti na možnostech daných obecních rozpočtů, rozpočtu státu a úspěšném čerpání finančních prostředků z příslušných programů a grantů. Záleží také na konkrétním nastavení podmínek příslušného dotačního titulu.

Předpokládané finanční zdroje

- * rozpočty obcí
- * grantové programy MMR a krajů
- * finanční prostředky EU (OP ŽP, IROP)

II. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Podpora stávající meziobecní spolupráce

II.1. Popis stávající situace a návrh řešení

Obce se mezi sebou snaží spolupracovat ve všech oblastech veřejného života, nejvíce se spolupráce daří v oblasti cestovního ruchu. Obce mezi sebou spolupracují při tvorbě naučných stezek, cyklotras, stavbě rozhleden atd. Rozhodně stojí za to tuto meziobecní spolupráci udržet a dále podpořit.

II.2. Plusy a mínusy

PLUSY	MÍNUSY
Podpora spolupráce mezi obcemi a tím následné sblížení obcí a obyvatel	Nezájem některých obcí o oblast cestovního ruchu, neochota zapojit se
Snadnější dosažení na dotační programy	Problém „černého pasažéra“
Vznik nových turisticky zajímavých míst, tras, naučných stezek	
Snadnější vytváření žádostí a projektových dokumentací	
Spolupráce s MAS	

II.3. Finanční dopady

Finanční dopady se budou odvíjet od rozsahu stanovených cílů v závislosti na možnostech daných obecních rozpočty, rozpočtu státu a úspěšném čerpání finančních prostředků z příslušných programů a grantů. Záleží také na konkrétním nastavení podmínek příslušného dotačního titulu.

Předpokládané finanční zdroje

- * rozpočty obcí
- * grantové programy MMR a krajů
- * finanční prostředky EU (OP ŽP, IROP)

Příklady dobré praxe

- V ORP Boskovice si obce vyměnily projektovou dokumentaci ke stavbě rozhledny.
- Spolupráce obcí na vytvoření naučných stezek. Viz <http://www.regionboskovicko.cz/cs/aktivni-odpocinek/pesi-turistika/naucne-stezky.html>.

7.2. Návrhová část pro oblast cestovního ruchu

7.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Cestovní ruch“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovní ruch.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovní ruch.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS, realizačního týmu a pracovníků TIC. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma cestovní ruch.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

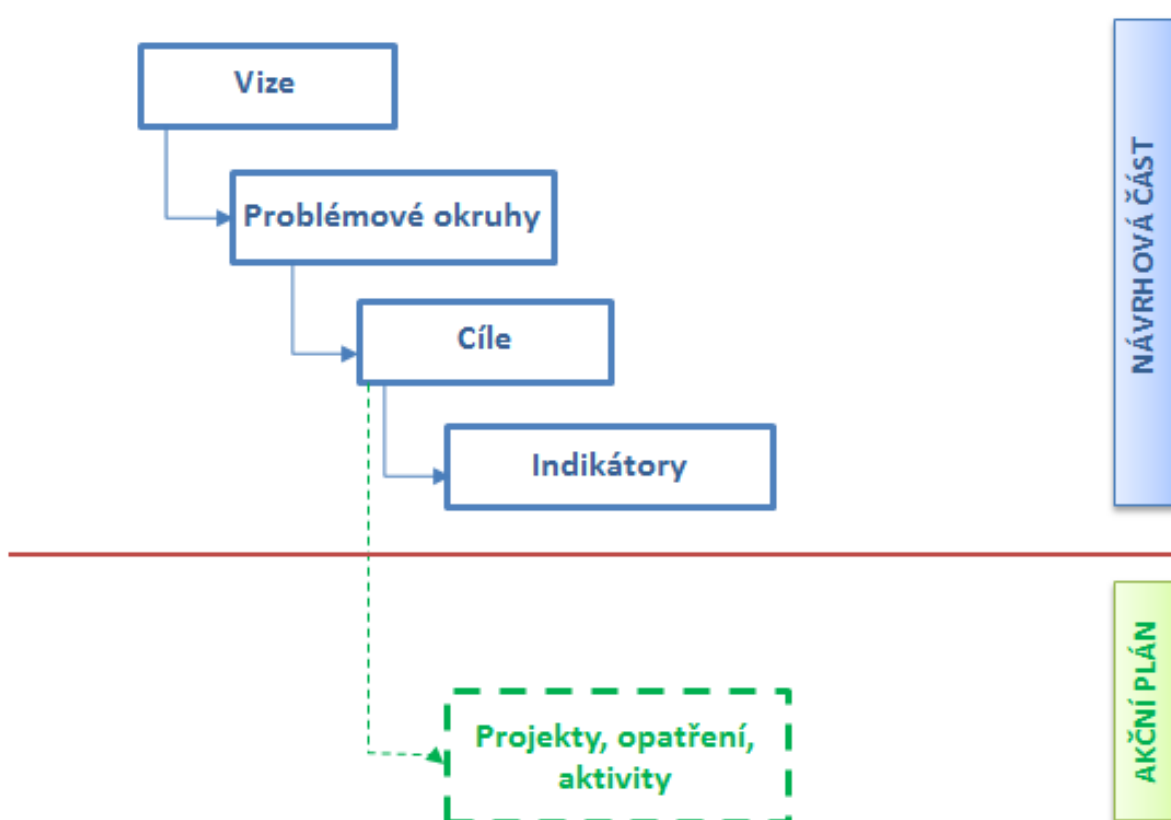
Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovní ruch. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu cestovní ruch je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. **Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.**

Cestovní ruch	PO1: Chybějící vedoucí instituce koordinující a propagující cestovní ruch na území ORP Boskovice	PO2: Nezájem podnikatelského sektoru o oblast cestovního ruchu na území ORP Boskovice
	Cíl 1.1: Vytvoření řídicího orgánu, který by zajišťoval koordinaci sítě turistických informačních center v regionu, a se subjekty v území by vytvářel koncepci rozvoje cestovního ruchu	Cíl 2.1: Vytvořit mediální prostor pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

7.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

Obce v SO ORP Boskovice táhnou za jeden provaz při realizaci společných projektů. Komunitní plánování služeb sociální péče přesahuje hranice měst a informace o možnostech využívání služeb sociální péče se dostávají ke všem občanům i v těch nejmenších obcích. Obce společně podporují třídění a legální nakládání s odpady. Společné školy, školská zařízení slouží také jako komunitní centra, která si mohou dovolit zajišťovat pestrou škálu mimoškolních aktivit pro zájemce nejen z řad svých žáků. **Obce se společně podílejí na pořádání kulturních a sportovních akcí, které posilují atraktivitu regionu uvnitř i navenek.**

Problémové okruhy:

Problémový okruh 1: Chybějící vedoucí instituce koordinující a propagující cestovní ruch v ORP Boskovice

Věcné argumenty:

- 7 turistických informačních center v ORP Boskovice bez vzájemné provázanosti
- Města a obce se starají o propagaci nabídky v oblasti cestovního ruchu sama nebo za přispění MAS či díky nějakému projektu (mapy, průvodci, atd.)

Příčiny problému:

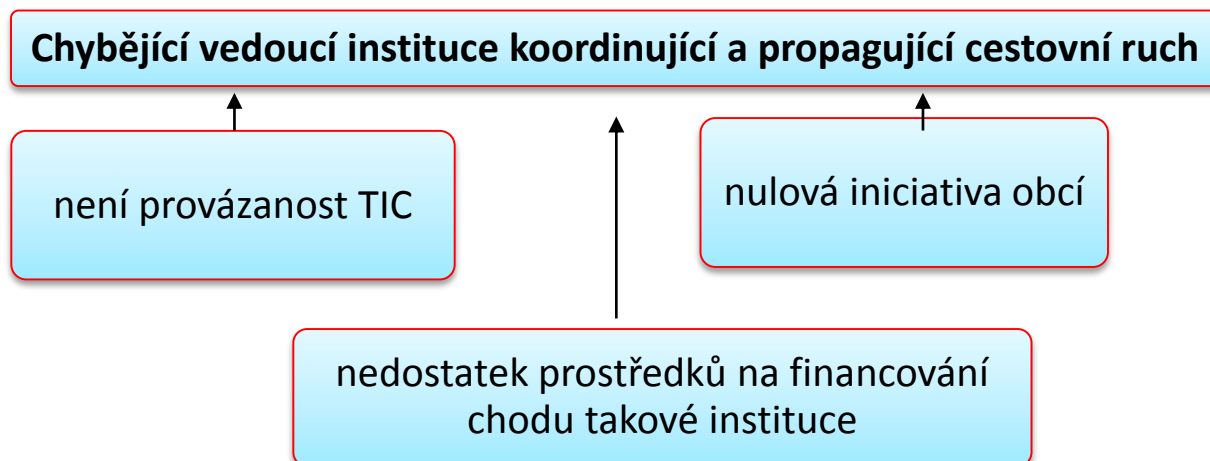
- Nulová iniciativa ze stran obcí a měst tuto instituci založit
- Nedostatek prostředků na financování chodu takové instituce

Důsledky neřešení problému:

- Možná nesrovnalost informačních a propagačních služeb v různých částech ORP
- Možnost duplicity informací
- Nedosáhnutí na prostředky na větší projekty

Indikátor výsledku: 7.1 Vedoucí instituce sjednocující propagaci cestovního ruchu v ORP Boskovice

Strom problému:

Problémový okruh 2: Nezájem podnikatelského sektoru o oblast cestovního ruchu na území ORP Boskovice

Věcné argumenty:

Jen malá část podnikatelů projevila zájem se podílet na cestovním ruchu, protože ostatní nevidí v této oblasti příležitost k rozvoji svých podnikatelských záměrů.

Příčiny problému:

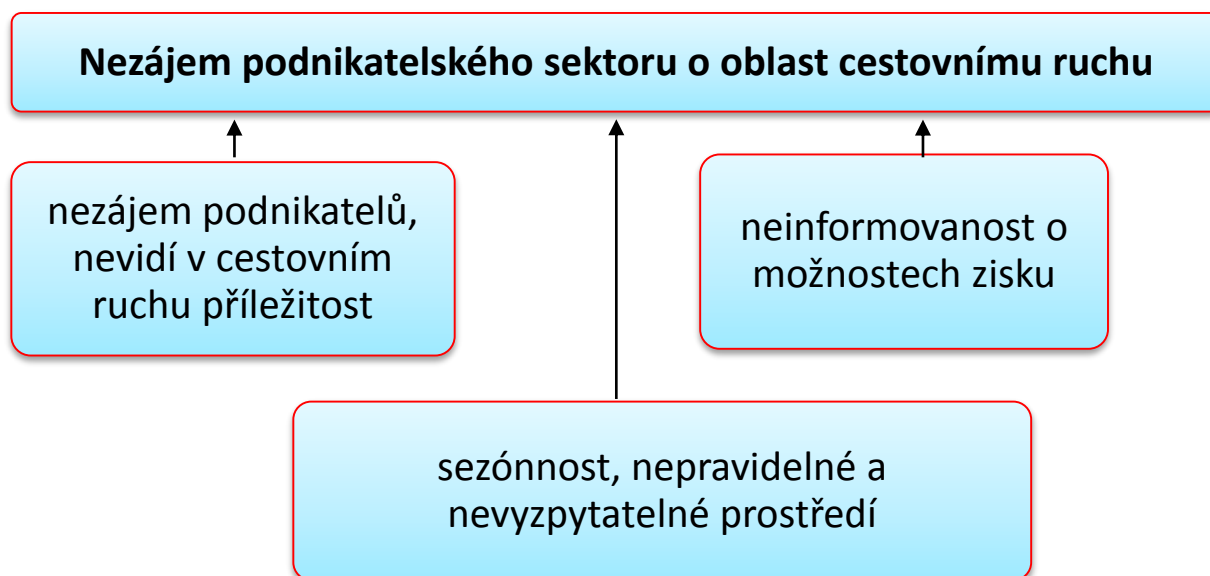
- Podnikatelé nevidí příležitost v tom, kdyby se na cestovním ruchu podíleli především pro sezónnost, nepravidelné a nevyzpytatelné prostředí - počasí, zájem turistů atp.
- Nezájem a neinformovanost o oblasti cestovního ruchu a možnostech zisku

Důsledky neřešení problému:

- Malá reklama pro podnikatelský sektor, ztráta zájmu turistů o návštěvu regionu
- Nízký zájem o sponzoring různých akcí, který může vést až k tomu, že se přestanou konat

Indikátor výsledku: 7.2 Počet podnikatelských subjektů zapojených do propagace cestovního ruchu na území ORP Boskovice

Strom problému:

7.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Chybějící vedoucí instituce koordinující a propagující cestovní ruch na území ORP Boskovice
Cíl 1.1	Vytvoření řídicího orgánu, který by zajišťoval koordinaci sítě turistických informačních center v regionu, a se subjekty v území by vytvářel koncepci rozvoje cestovního ruchu
Popis cíle	Na území ORP Boskovice se nachází 7 turistických informačních center bez vzájemné provázanosti. Města a obce se starají o propagaci nabídky v oblasti cestovního ruchu sama nebo za přispění MAS či díky nějakému projektu (mapy, průvodci, atd.) Vytvoření řídicího orgánu, který by zajišťoval koordinaci sítě turistických informačních center v regionu. Ve spolupráci s MAS, mikroregiony a městy by vytvářel koncepci rozvoje cestovního ruchu na území ORP Boskovice.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření dohody obcí a mikroregionů o vzniku a financování tohoto řídicího orgánu
Název indikátorů k hodnocení cíle	7.1.1 Vytvoření řídicího orgánu
Správce cíle	Starosta obce Cetkovice

Problémový okruh 2	Nezájem podnikatelského sektoru o oblast cestovního ruchu na území ORP Boskovice
Cíl 2.1	Vytvořit mediální prostor pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu
Popis cíle	Jen malá část podnikatelů projevila zájem se podílet na cestovním ruchu, protože nevidí v této oblasti příležitost k rozvoji svých podnikatelských záměrů. Vytvořit mediální prostor pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu. Zajistit program školení a seminářů na půdě DSO a MAS. Zajistit propagaci regionu v oblasti cestovního ruchu a nabídnout participaci jednotlivých podnikatelských subjektů.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> oslovení podnikatelů v oblasti cestovního ruchu (dopravce, majitele hotelů, restaurací, penzionů, atd.) vytvořit adresář těchto subjektů v území a těmto cíleně nabízet participaci na projektech v oblasti cestovního ruchu, nabízet školení a seznamovat je s příklady dobré praxe
Název indikátorů k hodnocení cíle	7.2.1 Počet nově zapojených podnikatelských subjektů do propagace cestovního ruchu na území ORP Boskovice 7.2.2 Vytvoření mediálního prostoru pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu
Správce cíle	Starosta obce Cetkovice

7.2.4. Indikátory

Problémový okruh	1. Chybějící vedoucí instituce koordinující a propagující cestovní ruch na území ORP Boskovice		
Číslo indikátoru	7.1		
Název indikátoru	Vedoucí instituce sjednocující propagaci cestovního ruchu v ORP Boskovice		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	0	1
Skutečnost	0	0	1
Popis měřítka:	Na území ORP Boskovice chybí vedoucí instituce, která by koordinovala činnost TIC, a která by spolupracovala s ostatními subjekty v regiony (MAS, mikroregiony, města a obce). S jejím vytvořením se počítá do roku 2020.		
Metodika a výpočet:	Zaznamenání vzniku dané instituce.		
Zdroj čerpání dat:	www stránky dané instituce		

Cíl	1.1. Vytvoření řídicího orgánu, který by zajišťoval koordinaci sítě turistických informačních center v regionu, a se subjekty v území by vytvářel koncepci rozvoje cestovního ruchu		
Číslo indikátoru	7.1.1		
Název indikátoru	Vytvoření řídicího orgánu		
Měrná jednotka	Ano/ne		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	ano	ano
Skutečnost	ne	 	
Popis měřítka:	Na území ORP Boskovice se nachází 7 turistických informačních center bez vzájemné provázanosti. Města a obce se starají o propagaci nabídky v oblasti cestovního ruchu sama nebo za přispění MAS či díky nějakému projektu (mapy, průvodci, atd.) Indikátor posoudí, zda došlo k vytvoření řídicího orgánu, který by zajišťoval koordinaci sítě turistických informačních center v regionu.		
Metodika a výpočet:	Na základě kontroly webových stránek nově vzniklé instituce posoudíme, zda je řídicí orgán funkční, a stanovíme hodnotu indikátoru ano/ne.		
Zdroj čerpání dat:	www-stránky dané instituce		

Problémový okruh	2. Nezáměr podnikatelského sektoru o oblast cestovní ruch na území ORP Boskovice		
Číslo indikátoru	7.2		
Název indikátoru	Počet podnikatelských subjektů zapojených do propagace cestovního ruchu na území ORP Boskovice		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	pověřený pracovník MAS		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	5	10
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Indikátor sleduje počet zapojených podnikatelských subjektů v oblasti cestovního ruchu.		
Metodika a výpočet:	Počet zapojených podnikatelských subjektů v oblasti cestovního ruchu		
Zdroj čerpání dat:	ARES, TIC		

7.3. Pravidla pro řízení strategie

7.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Starosta města Boskovice
Starosta města Letovice
Starosta města Velké Opatovice
Starosta města Kunštát
Starosta města Olešnice
Zástupce místní akční skupiny Boskovicko PLUS
Zástupce místní akční skupiny Partnerství venkova

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvoření řídicího orgánu, který by zajišťoval koordinaci sítě turistických informačních center v regionu, a se subjekty v území by vytvářel koncepci rozvoje cestovního ruchu	Starosta obce Cetkovice
2.1	Vytvořit mediální prostor pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu	Starosta obce Cetkovice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
7.1	Vedoucí instituce sjednocující propagaci cestovního ruchu v ORP Boskovice	pověřený pracovník MAS
7.1.1	Vytvoření řídicího orgánu	pověřený pracovník MAS
7.2	Počet podnikatelských subjektů zapojených do propagace cestovního ruchu na území ORP Boskovice	pověřený pracovník MAS
7.2.1	Počet nově zapojených podnikatelských subjektů do propagace cestovního ruchu na území ORP Boskovice	pověřený pracovník MAS
7.2.2	Vytvoření mediálního prostoru pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu	pověřený pracovník MAS

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 7.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídicí skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídicí skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

7.3.2. System změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok⁵. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

⁵ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

7.4. Závěr a postup zpracování

7.4.1. Shrnutí

Na základě vyhodnocení dat z analytické části a diskuzí v rámci fokusních skupin byly identifikovány nejzávažnější problémy v oblasti kultury a sportu v území ORP Boskovice: 1) chybějící vedoucí instituce koordinující a propagující cestovní ruch na území ORP Boskovice a 2) nedostatek finančních prostředků.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Prvním z nich je vytvoření řídicího orgánu zajišťujícího koordinaci sítě turistických informačních center v regionu a se subjekty v území by vytvářel koncepci rozvoje cestovního ruchu. Na území ORP Boskovice se nachází 7 turistických informačních center bez vzájemné provázanosti. Města a obce se starají o propagaci nabídky v oblasti cestovního ruchu sama nebo za přispění MAS či díky nějakému projektu (mapy, průvodci, atd.). Vytvoření koordinačního orgánu by přispělo k rozvoji cestovního ruchu na území ORP Boskovice.

Vzbudit zájem podnikatelského sektoru o oblast cestovního ruchu na území ORP by mohl pomoci mediální prostor pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu, školení a seminářů na půdě DSO a MAS, propagaci regionu v oblasti cestovního ruchu a nabídku participaci jednotlivých podnikatelských subjektů.

7.4.2. Popis postupu tvorby strategie

V první fázi tvorby strategického dokumentu byla zpracována analytická část pro oblast kultury a sportu, na jejímž základě byly připraveny nástiny opatření. Následující návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách (tedy analytické části a nástinu opatření) a má za úkol reagovat na konkrétní problémy a potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území.

Pro rozvoj meziobecní spolupráce byla nastavena společná vize. Realizační tým dále navrhl problémové okruhy, které vyplynuly z dosavadních zjištění, tyto problémové okruhy byly podrobeny ověření ve fokusech skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců starostů, zaměstnanců MěÚ, pracovníků MAS, realizačního týmu a pracovníků TIC. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

8. Závěr, kontakty

V každé ze zkoumaných oblastí byly na základě vyhodnocení dat z analytické části a diskuzí v rámci fokusních skupin identifikovány nejzávažnější problémy.

V oblasti školství se jednalo o:

- 1) nerovnoměrné využití kapacity mateřských škol,
- 2) nevyužité kapacity na základních školách,
- 3) nedostatek finančních prostředků.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Řešení nerovnoměrného využití kapacity mateřských škol spočívá ve spolupráci ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší rovnoměrnosti využití kapacity MŠ.

Nevyužité kapacity na základních školách lze využít na základě spolupráce ředitelů škol, školských zařízení a představitelů obcí na zajištění větší využitelnosti kapacit na základních školách a zvýšení úrovně ZŠ.

Nedostatek finančních prostředků lze řešit zavedením ekonomických a úsporných opatření a zajistit vyšší čerpání finančních prostředků z příslušných fondů, která povedou ke zlepšení finanční situace v místních školách a školkách.

V oblasti sociálních služeb se jednalo o:

- 1) nedostatečná kapacita domovů pro seniory,
- 2) koncentrace služeb sociální péče ve městech.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Nedostatečnou kapacitu domovů pro seniory lze řešit výstavbou komunitních center pro seniory, které mohou být i kombinované (pobytové zařízení, denní stacionář, nebo obojí).

Řešení koncentrace služeb sociální péče ve městech spočívá v zaměření se na klienty, o které není možnost starat se v místě jejich bydliště a kteří vyžadují trvalou zdravotní nebo sociální péči.

V oblasti odpadového hospodářství se jednalo o:

- 1) černé skládky,
- 2) nedostatečné třídění odpadů.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Řešením problému s černými skládkami je jejich postupné odstraňování a zamezení vzniku dalších.

Nedostatečnému třídění odpadů lze čelit zavedením opatření pro zlepšení povědomí občanů o třídění odpadů, sankce za netřídění a zvýhodnění za třídění odpadu. S tímto cílem také souvisí instalace většího množství třídících kontejnerů a pravidelné vyvážení těch stávajících, aby měli lidé větší možnost odpad třídít.

V oblasti kultury a sportu se jednalo o:

- 1) nedostatek vyhovujících zařízení pro sport a kulturu,
- 2) nedostatek finančních prostředků.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Je potřeba zvýšit množství zařízení pro sport a kulturu v obcích ORP Boskovice. Cílem je vybudování nových či úplná

rekonstrukce zařízení pro sport a kulturu. K řešení problému přispěje i oprava stávajících zařízení. Většina stávajících zařízení ve sportu a kultuře vlastní města a obce ORP Boskovice. Neméně důležitá je i podpora sportovních a kulturních akcí nadmístního významu a činnosti spolků působící v oblasti sportu a kultury.

Nedostatek finančních prostředků představuje těžko řešitelný problém. Cílem je zavést vícezdrojové financování, podpora financování z veřejného sektoru, ekonomická a úsporná opatření a zajistit možnost čerpání finančních prostředků z příslušných fondů.

V oblasti cestovního ruchu se jednalo o:

- 1) chybějící vedoucí instituce koordinující a propagující cestovní ruch na území ORP Boskovice,
- 2) nezájem podnikatelského sektoru o oblast cestovního ruchu na území ORP Boskovice.

Za účelem eliminace těchto problémů byly stanoveny konkrétní cíle. Prvním z nich je vytvoření řídicího orgánu zajišťujícího koordinaci sítě turistických informačních center v regionu a se subjekty v území by vytvářel koncepci rozvoje cestovního ruchu.

Vzbudit zájem podnikatelského sektoru o oblast cestovního ruchu na území ORP by mohl pomoci mediální prostor pro uvedení příkladů dobré praxe podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu, školení a seminářů na půdě DSO a MAS, propagaci regionu v oblasti cestovního ruchu a nabídku participaci jednotlivých podnikatelských subjektů.

Kontakty:

Školství

Autor strategie: Ing. Iva Přichystalová, prichystalova.iva@hotmail.com

Zúčastněné strany: Odbor sociálních věcí, zdravotnictví a školství MěÚ Boskovice – úsek školství, eva.siverova@boskovice.cz

Sociální služby

Autor strategie: Mgr. Běla Štarhová, starhovabela@seznam.cz

Zúčastněné strany: Městská správa sociálních služeb Boskovice, msss@boskovice.cz

Centrum sociálních služeb města Letovice, info@cssletovice.cz

Oblastní charita Blansko, blansko@charita.cz

Sociální služby Šebetov, posta@socialnisluzbysebetov.cz

Paprsek Velké Opatovice, reditel@paprsek.eu

Sdružení Lamák, sdruzeni.lamak@seznam.cz

Deep, ProDeep, info@deep.cz, info@prodeep.cz

Diakonie ČCE, letovice@diakonice.cz

Nemocnice Milosrdných bratří, nmbletovice@nmbletovice.cz

Odpadové hospodářství

Autor strategie: Ingrid Přichystalová, prichystalova.iva@hotmail.com
Zúčastněné strany: Odbor tvorby a ochrany životního prostředí MěÚ Boskovice, ludmila.kohoutkova@boskovice.cz
SITA CZ a.s., info@sita.cz
Technické služby Letovice, podatelna@letovice.net
Obec Suchý, ucetni@obecsuchy.cz

Kultura a sport

Autor strategie: Ing. Stanislav Kamba, starosta@visky.cz
Zúčastněné strany: TIC Boskovice, informace@boskovice.cz
TIC Letovice, infocentrum.letovice@seznam.cz
TIC Kunštát, info@kunstat-mesto.cz
TIC Olešnice, infocentrum@olesnice.cz
TIC Mikroregionu Malá Haná, kultura@velkeopatovice.cz
TIC Kořenec, recepce@sokrates-golf.cz
TIC Suchý, strediskosuchy@seznam.cz

Cestovní ruch

Autor strategie: Mgr. Běla Štarhová, starhovabela@seznam.cz
Zúčastněné strany: TIC Boskovice, informace@boskovice.cz
TIC Letovice, infocentrum.letovice@seznam.cz
TIC Kunštát, info@kunstat-mesto.cz
TIC Olešnice, infocentrum@olesnice.cz
TIC Mikroregionu Malá Haná, kultura@velkeopatovice.cz
TIC Kořenec, recepce@sokrates-golf.cz
TIC Suchý, strediskosuchy@seznam.cz

9. Přílohy

9.1.1. Seznam příloh

- Ke kapitole 2. Profil území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza náleží příloha:
 - 2.3.1. Mapy pokrytí signálem mobilních operátorů

- Ke kapitole 3. Školství náleží příloha:
 - 3.6.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

- Ke kapitole 4. Sociální služby náleží příloha:
 - 4.6.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

- Ke kapitole 5. Odpadové hospodářství náleží přílohy:
 - 5.6.1. Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012
 - 5.6.2. Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně
 - 5.6.3. Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO) za období 2008-2012
 - 5.6.4. Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012
 - 5.6.5. Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně
 - 5.6.6. Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012
 - 5.6.7. Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012
 - 5.6.8. Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012
 - 5.6.9. Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012
 - 5.6.10. Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

9.1.2. Seznam grafů

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2013.....	18
Graf 2 Kultura a sport.....	20
Graf 3 Zdravotnictví.....	21
Graf 4 Vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání	23
Graf 5 Průmysl (1 – Výroba oděvů; 2 – Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení; 3 – Výroba nábytku; 4 – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu)	28
Graf 6 Stavebnictví	29
Graf 7 Komerční služby a maloobchod.....	29
Graf 8 Řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity.....	30
Graf 9 Inovace	30
Graf 10 Pozemková struktura.....	34
Graf 11 Ubytovací kapacity	40
Graf 12 Typy ubytovacích zařízení.....	41
Graf 13 Vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ.....	62
Graf 14 Počty dětí v MŠ podle zřizovatele	72
Graf 15 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	169
Graf 16 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	169
Graf 17 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP.....	170
Graf 18 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	170
Graf 19 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	171
Graf 20 Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	171
Graf 21 Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP.....	172
Graf 22 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	172
Graf 23 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	173
Graf 24 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP	173
Graf 25 Dobrovolnická činnost v ORP dle právní subjektivity	174
Graf 26 Dobrovolnická činnost v ORP z časového hlediska.....	174
Graf 27 Typy dobrovolnických projektů v ORP	175
Graf 28 Produkce odpadů	210
Graf 29 Používané marketingové nástroje	275
Graf 30 Struktura financování kulturních a sportovních zařízení.....	277
Graf 31 Struktura ubytovacích zařízení na území ORP Boskovice.....	338

9.1.3. Seznam obrázků a map

Obrázek 1 Administrativní členění správního obvodu	16
Obrázek 2 Intenzita dopravy na silniční síti dle Sčítání dopravy 2010 (počet vozidel za 24 hod)	26
Obrázek 3 Linky IDS JMK v území SO ORP Boskovice	27
Obrázek 4 Stav odpřírodnění toků	32
Obrázek 5 Potenciální ohrožení vodní erozí.....	33
Obrázek 6 Přírodní parky.....	35
Obrázek 7 Turistické atraktivity.....	38
Obrázek 8 Územní plánování v obcích ORP.....	42
Obrázek 9 Pokrytí signálem mobilního operátora T-Mobile	49
Obrázek 10 Pokrytí signálem mobilního operátora Vodafone.....	50
Obrázek 11 Pokrytí signálem mobilního operátora O2	51
Obrázek 12 Pokrytí mobilním internetem od T-Mobile	52
Obrázek 13 Pokrytí mobilním internetem od Vodafone	53
Obrázek 14 Pokrytí mobilním internetem od O2	54
Obrázek 15 Celkové náklady na odpadové hospodářství (Kč/obyvatel) v rámci ORP v roce 2012.....	178
Obrázek 16 Mapa kontaminovaných míst v území ORP Boskovice	185
Obrázek 17 Hrady, zříceniny a zámky na mapě.....	318
Obrázek 18 Církevní památky na mapě.....	320
Obrázek 19 Technické památky na mapě	322
Obrázek 20 Muzea, galerie a skanzeny na mapě	324
Obrázek 21 Přírodní památky a rezervace na mapě	326
Obrázek 22 Turistické trasy a naučné stezky na mapě.....	328
Obrázek 23 Cyklotrasy na mapě.....	330
Obrázek 24 Jezdecké objekty na mapě	331
Obrázek 25 Rozhledny na mapě.....	335
Obrázek 26 Sportoviště na území ORP na mapě	336
Obrázek 27 Koupaliště, bazény a zázemí pro vodní sporty na mapě.....	337

9.1.4. Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní informace o strategii	8
Tabulka 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí.....	10
Tabulka 3 Relevantní významné strategické dokumenty.....	15
Tabulka 4 Charakteristika území ORP.....	17
Tabulka 5 Demografický vývoj obyvatel v území ORP.....	17
Tabulka 6 Stručná charakteristika školství v území ORP	19
Tabulka 7 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	19
Tabulka 8 Stručná charakteristika zdravotnictví veřejného i soukromého charakteru v území ORP ...	20
Tabulka 9 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP.....	21
Tabulka 10 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání.....	22
Tabulka 11 Charakteristika domácností	22
Tabulka 12 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	23
Tabulka 13 Charakteristika trhu práce v území ORP	24
Tabulka 14 Územní a strategické plánování.....	42
Tabulka 15 Popis klíčových aktérů	46
Tabulka 16 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání	57
Tabulka 17 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	59
Tabulka 18 Pracovníci ve školství ORP	60
Tabulka 19 Počet ZŠ za ORP	62
Tabulka 20 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP	63
Tabulka 21 ZŠ zřizované v ORP	63
Tabulka 22 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	64
Tabulka 23 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP	65
Tabulka 24 Počet úplných a neúplných ZŠ v obcích ORP	66
Tabulka 25 Údaje o učitelích v ZŠ zřizovaných obcemi v ORP.....	67
Tabulka 26 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP.....	67
Tabulka 27 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP.....	67
Tabulka 28 Počet absolventů ZŠ v ORP	68
Tabulka 29 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP	68
Tabulka 30 Základní údaje o počtech dětí v ZŠ	69
Tabulka 31 Očekávaný vývoj počtu žáků ZŠ ve správním obvodu v ORP	69
Tabulka 32 Seznam ZŠ působících v ORP.....	70
Tabulka 33 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP.....	71
Tabulka 34 Bližší údaje o MŠ v ORP.....	72
Tabulka 35 Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP	73
Tabulka 36 Seznam MŠ působících v ORP	73
Tabulka 37 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP.....	75
Tabulka 38 Školní družiny a školní kluby v ORP.....	76
Tabulka 39 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP	76
Tabulka 40 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	76
Tabulka 41 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	76
Tabulka 42 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP	77
Tabulka 43 SVČ zřizované obcemi v ORP	77

Tabulka 44 Údaje o pracovnících SVČ v ORP	77
Tabulka 45 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	78
Tabulka 46 Celkové provozní výdaje v SO ORP na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi (v tis. Kč)	79
Tabulka 47 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP (v tis. Kč).....	79
Tabulka 48 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	80
Tabulka 49 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013	80
Tabulka 50 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	121
Tabulka 51 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP).....	121
Tabulka 52 Přehled zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP se sídlem mimo ORP	122
Tabulka 53 Počet jednotlivých typů sociálních služeb sídlících v ORP	123
Tabulka 54 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP	124
Tabulka 55 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele.....	125
Tabulka 56 Počet sociálních služeb dle zřizovatele	125
Tabulka 57 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012 (v tis. Kč).....	126
Tabulka 58 Kapacita zařízení sociálních služeb	129
Tabulka 59 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012.....	131
Tabulka 60 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	131
Tabulka 61 Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012 (v Kč) .	132
Tabulka 62 Organizace vykonávající dobrovolnickou péči a jejich projekty v letech 2010, 2011 a 2012	135
Tabulka 63 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	136
Tabulka 64 Přehled sběrných dvorů, sběrných míst a výkupu odpadu na území ORP Boskovice	179
Tabulka 65 Přehled třídících linek a koncových zařízení	180
Tabulka 66 Zařízení pro nakládání s BRO	180
Tabulka 67 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů.....	182
Tabulka 68 Sklárky odpadů a koncová zařízení	183
Tabulka 69 Produkce ostatních odpadů a nebezpečných odpadů za období 2008-2012.....	186
Tabulka 70 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, za rok 2012	186
Tabulka 71 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin za období 2008-2012.....	187
Tabulka 72 Celková produkce odpadů a produkce KO a SKO na území ORP za období 2008-2012 ...	189
Tabulka 73 Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, za rok 2012.....	190
Tabulka 74 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	191
Tabulka 75 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), za rok 2012.....	191
Tabulka 76 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí za rok 2012.....	192
Tabulka 77 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v krají za rok 2013	193
Tabulka 78 Hlavní druhy BRO na území ORP za období 2008-2012.....	193

Tabulka 79 Podíl BRKO na celkové produkci BRO za období 2008-2012	194
Tabulka 80 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012	195
Tabulka 81 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	196
Tabulka 82 Nakládání s KO a SKO na území ORP za období 2008-2012.....	196
Tabulka 83 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012.....	197
Tabulka 84 Nakládání s BRO a BRKO na území ORP za období 2008-2012.....	198
Tabulka 85 Náklady a příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP.....	198
Tabulka 86 Srovnání nákladů a příjmů na obyvatele v roce 2012 se sousedními SO ORP a ČR.....	199
Tabulka 87 Přehled zařízení v oblasti sportu na území ORP Boskovice	265
Tabulka 88 Přehled kulturních zařízení na území ORP Boskovice	268
Tabulka 89 Další kulturní zařízení na území ORP Boskovice	271
Tabulka 90 Finanční prostředky plynoucí do oblasti sportu a kultury po jednotlivých obcích (v tis. Kč)	278
Tabulka 91 Hrady, zříceniny a zámky na území ORP Boskovice	317
Tabulka 92 Církevní památky na území ORP Boskovice	318
Tabulka 93 Technické památky v území ORP Boskovice	321
Tabulka 94 Muzea a galerie na území ORP Boskovicko	322
Tabulka 95 Chráněná území a objekty v ORP Boskovice.....	324
Tabulka 96 Naučné stezky v území ORP Boskovice.....	326
Tabulka 97 Turistické trasy na území ORP Boskovice	327
Tabulka 98 Cyklotrasy v území ORP Boskovice	329
Tabulka 99 Ostatní turistické atraktivity v území ORP Boskovice	332
Tabulka 100 Návštěvnost ubytovacích zařízení v roce 2013.....	338
Tabulka 101 Výdaje obcí na cestovní ruch v roce 2013 (v Kč).....	346